Editura UNIVERS

Un roman al visurilor adolescentine neîmplinite, al poeziei primei iubiri.

Scriitoarea engleză Rosamond Lehmann surprinde cu gingăşie şi prospeţime procesele de trecere de la copilărie la adolescenţă, de maturizare a viziunii asupra vieţii.

Lei 11

226

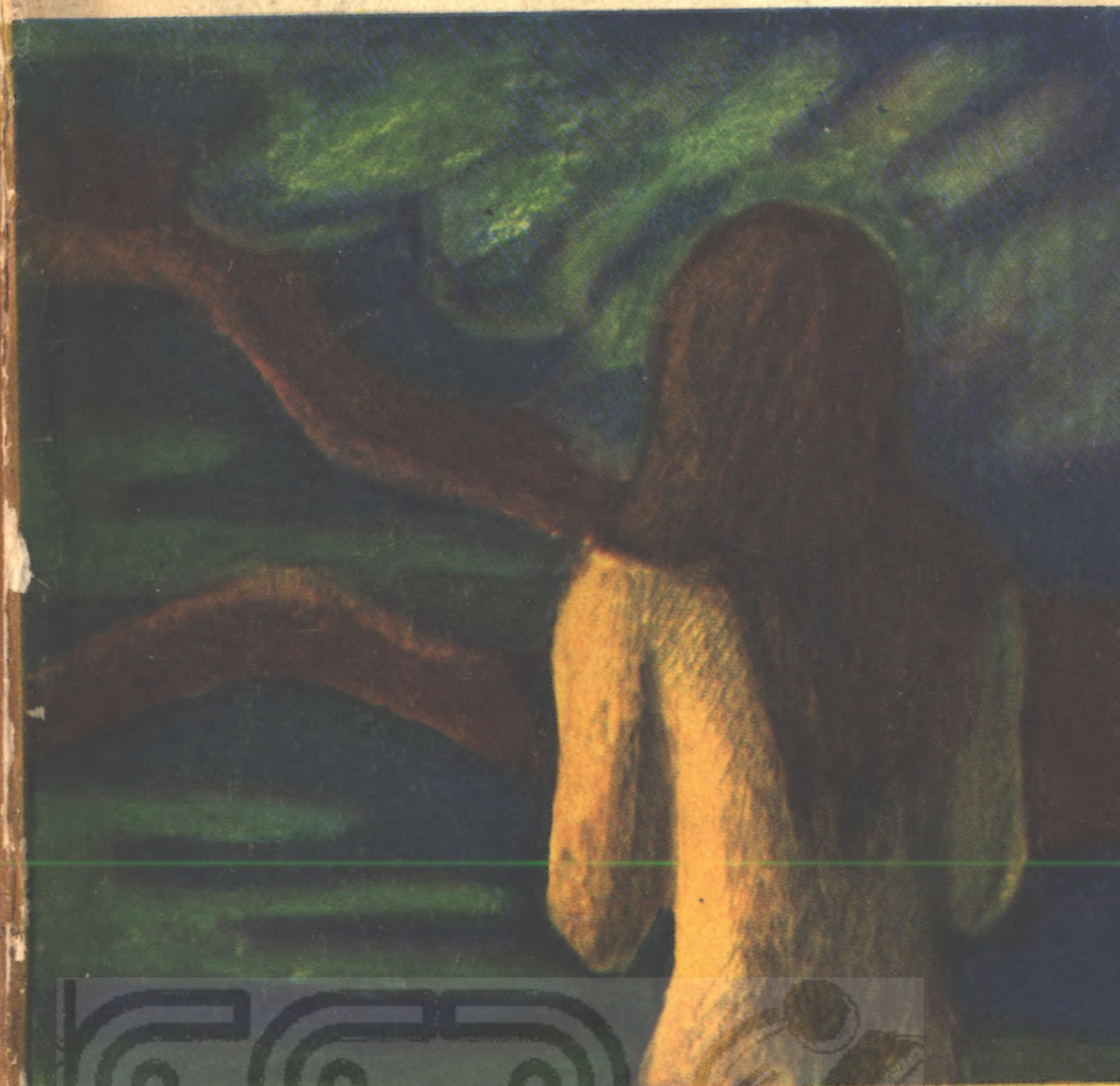
1974

ROSAMOND LEHMANN • PULBERE



ROSAMOND LEHMANN

PULBERE



COLECŢIA MERIDIANE

Coperta de *Doina Georgescu*

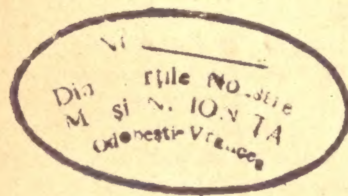
DUSTY ANSWER
by
ROSAMOND LEHMANN

published by
The ALBATROS

Rosamond Lehmann

Pulbere

În românește de *Adina Arsenescu*



EDITURA UNIVERS

București, 1974

PARTEA ÎNTÎI

1

JUDITH avea 18 ani, cînd, într-o zi, a observat că începuseră pregătiri la casa vecină, goală de ani de zile. Grădinarii tundeau și iarăși tundeau iarba, bătătoreau și tot bătătoreau terenul de tenis, plantau lalele și nu-mă-uita în vasele de piatră care împrejmuiau peluza de-a lungul rîului. Vițele lungi de iederă fuseseră îndepărtate de la ferestre, iar solida fațadă de piatră cenușie redevenise îngrijită și plăcută la vedere. Cînd s-au deschis și obloanele de la ferestrele dormitoarelor, din nou a început să se vadă privirea fixă, familiară, a vechilor oglinzi ovale ; părea că niciodată casa nu fusese pustie, iar copiii ar fi trebuit să fie și acum acolo, cu bunica lor. Copiii aceia plini de mister și de încîntare, care mereu veneau și plecau, erau veri între ei, numai doi fiind frați. Toți băieți și numai o singură fată ; copiii care săreau peste zidul mărginit de piersici, în grădina lui Judith, ca să o invite la ceai sau să se joace de-a v-ați ascunselea.

De fapt, acum totul era altfel. Bunica murise, la puțin timp după ce aflase că Charlie fusese ucis. Charlie era dragostea ei, favoritul ei. Lu-

cru nemaiauzit, Charlie se căsătorise cu Mariella, cînd amîndoi aveau 19 ani, iar el tocmai trebuia să plece pe front. Curînd a căzut la datorie şi, cîteva luni mai tîrziu, Mariella a născut un copil. Mariella avea acum 22 de ani, era văduva lui Charlie, cu un copil al lui Charlie. Părea fantastic cînd priveai înapoi şi ţi-i aminteai pe amîndoi. Bunica îi lăsase Mariellei casa, iar ea se întorcea să locuiască aici, să se distreze acum că războiul se terminase de mult, iar Charlie fusese uitat după cît se părea.

Îşi va aminti oare Mariella de Judith din casa vecină, şi cum luau împreună lecţii cu aceeaşi educatoare, cu toate că Mariella era cu patru ani mai mare decît Judith ? Miss Pim scrisese într-o zi : „Judith este un copil excepţional de dotat, în special la compuneri şi la botanică. Soarbe cunoştinţele, cum soarbe o pisicuţă laptele". Scrisoarea fusese lăsată pe biroul mamei : zi de neuitat, plină de triumf şi de remuşcări. Iat-o şi pe Mariella cum stătea cuminte la lecţii, privind în gol, cu ochii ei de un albastru deschis, rostind cu vocea rece, politicoasă, piţigăiată : „Da, Miss Pim", „Nu, Miss Pim", neinteresînd-o nimic, neînţelegînd niciodată nimic. Scria ca un copil de şase ani. Nu făcea nici un progres, şi totuşi, aşa după cum spunea şi Miss Pim, Mariella nu era nici pe departe ceea ce s-ar fi putut numi un copil prost. Dimpotrivă, pentru Judith ea avea o deosebită atracţie. Pe lîngă fiorul pe care ţi-l producea ciudăţenia ei, era înconjurată de gloria reflectată asupră-i de cei patru veri care veneau în vacanţă : Julian, Charlie, Martin şi Roddy.

Acum crescuseră cu toţii. Vor veni oare cînd Mariella va fi aici ? Îşi vor aminti de Judith, vor fi bucuroşi să o vadă din nou ? Dar ştia prea bine că, în orice caz, nu păstraseră amintiri ca ale ei, atît de amănunţite, atît de dureroase. Nimeni nu-şi amintea de ea atît de puternic cum şi-i amintea ea, pe fiecare, şi în special figurile lor. Din primii ani ai copilăriei îşi dăduse seama că nimeni nu simţea ca ea miracolul, misterul fermecat al chipurilor omeneşti. Unele chipuri erau atît de pure, de luminoase, de încîntătoare, încît ai fi putut să le priveşti toată viaţa. Aşa erau chipurile lui Charlie şi al Mariellei. Părea ciudat că aceleaşi trăsături de pe chipurile lor, doar puţin schimbate ca formă şi aranjate diferit, puteau să dea la alţii rezultate atît de jalnice. Julian, de exemplu, era urît. Dealtfel, feţele urîte capătă uneori, dintr-o dată, o înfăţişare încîntătoare, aşa cum se întîmpla cu Julian. Judith nu îndrăznea niciodată să-şi îndepărteze privirile de la o figură necunoscută, de frică să nu piardă vreo schimbare ce s-ar fi putut ivi pe aceasta.

— Draga mea, cum se mai uită la mine fetiţa asta ciudată a ta. Mă face să nu mă simt deloc la largul meu.

— Oh, dragă, nu te sinchisi. Nici nu te vede măcar, este mereu în nori.

Neghiobii continuau să dea din gură prosteşte. Ce ştiau ei despre feţele oamenilor ! Nu ştiau ce lucru ciudat putea să se întîmple cu o

figură familiară, ca aceea a lui Miss Pim de exemplu, surprinsă într-un moment în care nu se controla. Apărea dintr-o dată grosolană, plină de mînie sau de viclenie. Nu știau ce înseamnă să vezi zi de zi un chip și să-l găsești mereu ciudat și surprinzător. Iată-l pe cel al lui Roddy, care la prima vedere părea posac și lipsit de expresie. Tăinuia un secret.

Noaptea, în pat, Judith inventa tot felul de chipuri, punînd laolaltă o seamă de trăsături, pînă cînd, deodată, apăreau bine conturate în fața ochilor. Aveau nume proprii și un fel de corpuri și își trăiau fiecare viața în mintea ei. Adesea semănau cu Roddy. Judy își dădea bine seama azi că, de fapt, pentru ea Roddy avea un chip de vis, mai curînd decît unul adevărat. I se părea că nu-l văzuse niciodată cum era în realitate, ci mereu cu acea semnificație excesivă, cu acel obsedant caracter de ciudățenie, caracteristic unei figuri ce-ți apare în vis.

Roddy cel ciudat trebuie să fi avut acum douăzeci și unu de ani, Martin douăzeci și Julian cel puțin douăzeci și patru, pe cînd Charlie cel frumos ar fi avut vîrsta Mariellei, dacă nu i s-ar fi întîmplat un lucru atît de necrezut. Probabil că nu vor dori să aibă de-a face cu ea. Acum sînt un grup de tineri eleganți, vor veni cu prieteni de la Londra. Ea încă purta părul lăsat pe spate, ciorapi de bumbac negri, și roșea sălbatic, disperat, tot timpul, cînd cineva i se adresa în public. Va fi dureros să-i revadă acum, cînd ea își amintea atîtea lucruri pe care

ei desigur le-au uitat. Nu va putea scoate un cuvînt.

În lungile perioade de singurătate, întrerupte doar de amintirea lor, la intervale din ce în ce mai rare, s-a tot gîndit la ei, i-a tot întors în minte pe o parte și pe alta, i-a explorat plină de curiozitate, i-a palpat cu tandrețe, așa încît amestecîndu-se cu acea materie obscură, luminoasă și ireală, vrăjită de amintirile copilăriei, deveniseră aproape niște ființe fantastice. Probabil că pentru ei, moartea lui Charlie era de mult o realitate. Cînd se vor întoarce acolo fără el, va trebui și ea să creadă... Să-i revadă acum va fi o durere chinuitoare. Dacă ar putea măcar presupune că și ei vor suferi... Dar trecuseră ani de cînd Charlie era mort ; și bineînțeles ei nu știau ce înseamnă acea nevoie febrilă de a cunoaște, de a înțelege, de a absorbi pe alții. Și chiar dacă ar fi știut, nu asupra ei, făptură fără importanță, și-ar fi îndreptat strădaniile. Nici chiar prostănacul de Martin, care îi fusese atît de devotat, nu simțise nici un fel de excitare misterioasă pentru ea. De cîte ori privea înapoi și se gîndea la fiecare dintre ei în parte, nu găsea decît cîteva lucruri neimportante de care își aducea aminte.

Mariella avea părul tuns scurt, ca un băiat, iar fruntea îi era acoperită de un breton de sub care ochii luminoși, de sirenă, aruncau o privire transparentă, oarbă, ca și cum ar fi fost uluită. Pielea îi era albă ca laptele, buzele formau un mic arc roz, gîtul foarte lung, umerii căzuți, un corp avîntat, grațios, membrele lungi

și subțiri, chipul fără expresie, liniștit și rece. Singura schimbare perceptibilă era mișcarea impecabilă a buzelor, cînd le ridica pentru a surîde, surîsul acela abia schițat. Vocea suna asemenea unui flaut acordat sus, aproape fără inflexiuni, monotonă, dar dulce cînd era bine dispusă. Vorbea puțin. Era distantă, senină, rece. Nu povestea niciodată nimic.

Avea un cîine mare și îi plăcea să se ducă singură cu el la plimbare, cu brațele încolăcite în jurul gîtului animalului. Într-o zi, cîinele s-a îmbolnăvit și a fugit gemînd, burta i s-a umflat, s-a ascuns cît mai departe în tufele de lauri și acolo, în jumătate de oră, a murit. Fusese otrăvit. Mariella se întorcea de la lecția de franceză și a sosit tocmai la timp ca să-l vadă aruncîndu-i o ultimă privire înainte de a muri. I s-a părut că deslușește în ochii animalului o urmă de reproș, iar capul ei copleșit de durere a căzut peste acel al cîinelui, spunîndu-i „Nu-i vina mea !“. A zăcut așa lîngă animal, nemișcată. Spre seară, grădinarul l-a înmormîntat, iar ea a rămas acolo întinsă peste mormînt, palidă, epuizată, fără a rosti un cuvînt. Cînd Judith s-a dus acasă la cină, Mariella mai zăcea încă acolo. După aceea nimeni nu a văzut-o plîngînd și nimeni nu a auzit-o vorbind vreodată despre cîine. Întotdeauna aduna pui de pasăre golași și viermi, broaște și omizi. Avea o broască rîioasă pe care o iubea foarte mult. Ar fi vrut să aibă un șarpe îmblînzit. Într-o zi a adus un șarpe pe care îl găsise prin pășunea cu ierburi înalte. Dar Miss Pim a fost gata să leșine, iar bunica i-a cerut lui Julian să se ducă să-l omoare în curtea din spatele casei.

Altă dată, Charlie a provocat-o să treacă de trei ori în fugă prin cîmpia unde păștea taurul, ceea ce a și făcut imediat. Charlie însă n-ar fi avut curajul. Mariella putea să umble fără șovăială pe partea aceea de acoperiș care îi îngrozea pe toți ceilalți. Îi plăceau foarte mult fulgerele și trăsnetele. Pe furtună, părul ei încărcat cu electricitate pîrîia, iar dacă te atingea simțeai o adevărată furnicare. Așa cum stătea la fereastră, voioasă, zîmbind printre tunete și trăsnete, părea de temut.

Dintre toți, s-ar fi zis că îl prefera pe Julian, dar nu puteai ști exact. Evolua printre ei cu nepăsare și plină de bună dispoziție. Uneori, Judith credea că Mariella o disprețuiește.

Dar avea o inimă bună. Făcea glume pline de haz ca să te înveselească dacă te vedea plîngînd. Într-o zi, Judith i-a auzit vorbind între ei în șoaptă : „Iat-o pe Judith. Să fugim de ea.“ Și toți au luat-o la fugă. S-au cocoțat în plopul din fundul grădinii, scoțînd tot felul de strigăte cînd ea a trecut pe acolo, făcîndu-se că nu-i caută.

Atunci s-a dus și s-a ascuns sub sofaua din camera copiilor, unde a plîns, sperînd să moară mai înainte ca ei s-o descopere. Era întuneric acolo și un miros acru, îmbîcsit de praf, greu de respirat. După un timp, s-au auzit pași în cameră ; apoi Mariella a ridicat franjurile de la sofa și s-a uitat : „Hai, Judy, ieși afară, avem biscuiți cu șocolată la ceai!“

Izbucnind din nou în plîns, Judith a ieșit.

— Oh, ai plîns, a constatat ea plină de consternare. Lasă că te fac eu să rîzi !

Mariella și-a scos rochia și a început să danseze în pantalonii ei bufanți. Judith pufnea de rîs și plîngea în același timp.

— Uite, acuma sînt domnul cel gras, a adăugat apoi Mariella umflîndu-și obrajii și punîndu-și o pernă în pantaloni, plimbîndu-se încolo și încoace țanțoșă și plină de importanță. Scena era foarte comică. Rîdeai cu lacrimi, fără voia ta. După aceea au intrat și ceilalți, încet, foarte politicoși, ferindu-se să se uite la ea pînă nu i s-au uscat lacrimile de pe obraji și acoperindu-i sughițurile cu o conversație animată. După ceai au lăsat-o pe ea să aleagă ce joc aveau să joace. Astfel totul s-a terminat cu bine.

Începuse toamna și în curînd peluza se înfășură într-un văl rece de ceață, albastru-fumuriu. Întreaga grădină părea estompată, împovărată, nemișcată ca sticla, încovoiată și repliată parcă asupră-și, surdă, tăcută și oarbă, nelăsînd să-i scape taina. Sub brumă, rîul argintiu își tăia calea fără vreo unduire, aruncînd licăriri slabe. Toate culorile cerului și ale pămîntului erau propriile lor fantome diafane, iar în aer plutea tulburătoare, dulce-amăruie, mireasma toamnei. Cînd copiii ieșeau de prin tufișurile prin care se ascundeau, purtau pe ei încă umiditatea plantelor, fețele le erau luminate de o blîndă strălucire, genele le erau ude și în păr aveau picături de apă. Respirația

țesea înaintea lor o ceață ușoară. Erau frumoși și plini de mister, așa cum sînt înserările.

Fericirea făcea să-ți zvîcnească tîmplele și inima, atît de tare, uneori, încît parcă nici nu puteai suporta. Întorcîndu-se acasă pe cărarea cu sălcii care lega cele două grădini, Judith, dintr-o dată, a început să facă versuri.

Prostănacul de Martin, serios și caraghios, avea obrajii roșii, ochii căprui și genunchii murdari. Picioarele îi erau prea păroase pentru vîrsta lui. Avea însă o fire foarte bună. Întotdeauna pe el îl tachinau și-l puneau în inferioritate. Charlie spunea mereu : „Să inventăm o cursă pentru Martin". Și după ce se lăsa prins, ceea ce se întîmpla întotdeauna, începeau să joace în jurul lui și să strige : „Din nou a căzut !". Dar el nu se supăra niciodată. Uneori Judith era aceea care născocea cele mai grozave farse, de care era tare mîndră. Se arăta foarte crudă față de Martin, dar el îi rămînea mereu fidel, dovedindu-i aceeași dragoste, iar cîteodată îi trimitea de la școală scrisori haotice, murdare de cerneală, pe care le semna „cu devotament, al tău M. Fyfe."

El îl iubea și pe Roddy, cu o dragoste plină de răbdare, o dragoste paternă. Uneori plecau amîndoi ținîndu-se cu mîinile pe după gît și totdeauna erau în aceeași partidă cînd jucau vreun joc. Judith ar fi dorit ca Charlie să o ia în partidă cu el. Dar nu o făcea decît rareori. Martin avea mereu în buzunare caramele topite și bomboane acre, năclăite. Mereu morfolea cîte ceva. Cînd nu avea nimic, ronțăia cîte o ceapă

crudă și trăznea de la o poștă. Era cel mai bun dintre ei la alergat și aruncat. Tare se mai mîndrea cu mușchii lui, de care avea mare grijă. Ceea ce îi plăcea cel mai mult era să-l ia în barcă pe Roddy, sau uneori pe Judith, și s-o pornească de-a lungul rîului, în căutarea cuiburilor de păsări. Roddy nu-l tachina niciodată că o iubește pe Judith, și nu-i păsa de ceilalți care numai de asta se țineau, așa că bietul Martin se simțea rușinat, iar cînd erau în public îi vorbea urît, o înghiontea și numai cînd rămîneau ei singuri îi arăta că o iubește. Odată, la un v-ați ascunselea, cel care trebuia să caute era Charlie. Martin i-a cerut lui Judith să se ascundă cu el. Stăteau întinși în livadă, sub o căpiță, cu obrazul lipit de fînul cu miros dulce. Judith observa cu luare aminte insectele care umblau pe firele de iarbă, iar Martin o observa pe Judith.

— Cît întîrzie Charlie ! murmură Judith.

— Nu găsesc. Stai așa, nu te mișca !

Judith s-a întors, s-a lăsat pe spate și ı privit cu colțul ochiului. Văzută așa de aproape, fața lui era comică, grosolană, imensă. Judith a prins a rîde. Martin îi spuse :

— Iarba e umedă, stai pe pieptul meu. Judith s-a așezat atunci pe pieptul lui tare și de fiecare dată cînd respira se mișca în sus și în jos.

Martin a întrebat-o :

— Cine îți place cel mai mult dintre noi toți?

— Oh, Charlie... dar te plac și pe tine.

— Dar nu ca pe Charlie ?

— Nu tot atît ca pe Charlie.

— Nu ai putea să mă iubești tot atît de mult ca pe el ?

— Nu cred, îl iubesc mai mult decît pe toată lumea.

Martin oftă. Lui Judith îi păru rău și spuse :

— Dar după el, pe tine te iubesc cel mai mult. Apoi a adăugat în sinea ei : „O spun, dar nu o cred". Adevăr restabilit pentru Dumnezeu care ascultă totul. De fapt nu era adevărat. După Charlie venea Roddy, apoi Julian, și la urmă Martin. Martin atît de plictisitor cu fidelitatea lui, ținîndu-se după ea peste tot, mirosind ușor a transpirație și a murdărie, total sub puterea ei, încît aproape nu mai rămînea pentru el nici o fărîmă din prestigiul și misterul care-i învăluia pe copiii de alături. Pentru ca Martin să poată intra într-adevăr în rîndul lor, Judith trebuia să țină seama de anumite trăsături care îi erau caracteristice. El alerga mai repede decît toți ceilalți, plonja în fundul rîului pentru a scoate de acolo ceva ce căzuse, sau trebuia să și-l amintească cu brațul lui Roddy în jurul gîtului. Asta îi dădea o anumită aureolă : era minunat să te gîndești că putea să fie atît de prieten cu cineva, în special cu Roddy. Nu ajutau la nimic rugăciunile ei ca Charlie să se plimbe ținînd-o pe ea după gît. Nici nu i-ar fi trecut vreodată așa ceva prin minte.

Charlie era ca un Făt-frumos, înalt și blond, cu păr lung auriu, strălucitor, care-i cădea pe frunte și-l dădea cu mîna peste cap, iar pielea feței îi era palidă și curată. Avea un nas drept,

alb, o gură ca de fată, cu buze pline, pe care le ţinea puţin întredeschise, şi o bărbie proeminentă. Purta cămăşi descheiate, iar gîtul îi apărea alb, strălucitor ca un ghiocel. Genunchii lui, de asemenea, erau foarte albi. Judith se gîndea zi şi noapte la el. Noaptea îşi închipuia că era acolo, în pat lîngă ea, şi că îi spunea poveşti şi îi cînta să adoarmă ; iar el îi şoptea că o iubeşte mai mult decît orice pe lume şi că se va căsători cu ea cînd vor fi amîndoi mari. Apoi el adormea, razele lunii scăldîndu-i fruntea, iar ea veghea asupra lui pînă în zori. Altă dată îl vedea înconjurat de nenumărate pericole şi ea îl scăpa din toate. Uneori cădea victimă a nenumărate accidente neprevăzute, iar ea îi venea în ajutor, îl purta kilometri, alinîndu-i suferinţele. Cînd era bolnav îl îngrijea, ţinîndu-i mîna în cele mai grele momente ale delirului.

Charlie o striga : „Judith ! Judith ! De ce nu vii ?" Iar ea răspundea : „Sînt aici, dragul meu". El deschidea ochii, o recunoştea şi-i şoptea : „Stai lîngă mine", apoi se cufunda într-un somn odihnitor. Şi doctorul spunea : „Nici unul dintre noi nu mai aveam vreo speranţă că se va însănătoşi, dar dragostea dumitale l-a vindecat".

Apoi, într-o bună zi, cădea ea bolnavă, istovită de atîta veghe şi îngrijorare. Charlie venea la ea şi, cu lacrimi în ochi, o implora să se facă bine, ca să-şi poată arăta recunoştinţa. Uneori îl asculta şi se însănătoşea, dar alteori murea. Charlie îi închina toată viaţa sa ruinată, venind şi plîngînd la mormîntul ei în fiecare zi. De acolo, din fundul acelui mormînt, Judith ridica spre el ochii şi-l vedea palid şi copleşit de durere, sădind violete.

Cu toate rugile fierbinţi ale lui Judith, nimic din toate acestea nu s-a întîmplat vreodată. Indiferenţa lui faţă de ea era totală.

O dată a dormit o noapte în casa de alături, atunci cînd tata şi mama fuseseră plecaţi, iar dădaca ei se dusese la maică-sa, care era pe moarte. Părea prea frumos ca să fie adevărat. Bunica spunea că Judith era micul oaspete al Mariellei, aşa că Mariella a dus-o la toaleta rezervată musafirilor. Tocmai cînd ieşea de acolo a dat peste Charlie, dar el a trecut pe lîngă ea politicos, făcîndu-se că nu o vede. A fost foarte neplăcut. Spera să-i apară în toate acţiunile ei încununată de o deosebită distincţie, dar acum nu mai era posibil ; această întîmplare făcuse ca vizita să rateze.

Au avut un ospăţ grozav la miezul nopţii, cu banane şi caramele. Julian ştia să pregătească salata de banane, el era la Eton şi învăţase acolo. A doua zi, Charlie nu a venit la micul dejun. Julian a spus că i-a fost rău noaptea şi că se dusese la bunica. Întotdeauna îi era rău după ce mînca ceva. Judith s-a dus să-l vadă. Era în pat, cu un lighean lîngă el, roşu la faţă şi foarte prost dispus. S-a întors cu faţa la perete şi le-a cerut să plece. Vorbea cu bunica pe o voce plîngăreaţă, de copilaş, rugînd-o să nu-l părăsească. Julian a spus printre dinţi că era un alintat, odorul bunicuţii. Apoi au plecat cu toţii din cameră. Într-adevăr, vizita ieşise prost. Ju-

dith s-a întors acasă gîndindu-se mereu la toate cele petrecute.

Cînd l-a văzut însă data viitoare, era într-adevăr foarte frumos și avea un aer măreț, așa că nu putea să nu-l adore mai departe. În sinea ei îi recunoștea slăbiciunile, dar asta nu-i schimba cu nimic sentimentele, trebuia să-l adore.

Odată au stins toate luminile și s-au jucat de-a v-ați ascunselea. Umbre mari, negre, asemenea unor animale sălbatice, catifelate, păreau că năvăliseră în bezna holului... Dintr-o dată, Charlie i-a șoptit : „Hai să căutăm împreună", iar mîna lui transpirată i-a prins-o pe-a ei și atunci și-a dat seama că îi este frică de întuneric. Pretindea că el e curajos și că ea era aceea care se speria, dar nu-i dădea drumul la mînă. Era minunat să-l țină așa de mînă și să-l protejeze acolo, în beznă ; asta făcea ca întunericul să-și piardă parcă orice urmă de groază. Cînd luminile s-au reaprins, Charlie avea chef să facă pe grozavul. Dar Julian i-a aruncat o privire tăioasă și malițioasă ; își dăduse seama.

Julian și Charlie se certau îngrozitor. Julian era întotdeauna teribil de calm, numai privirea și cuvintele lui loveau și mușcau. Era foarte sarcastic. Lucrurile pe care le spunea liniștit îl biciuiau pe Charlie, îl torturau, îl făceau să se înfurie și să urle, în timp ce Julian observa toată furia fratelui său cu un rîs sec, intermitent. Într-o zi s-au bătut pe peluză cu ciocanele de la crochet ; pînă și Mariella s-a speriat atunci. Odată, în toiul certei, Charlie a găsit un briceag deschis și l-a azvîrlit spre Julian. Acesta a ridicat mîna, iar cuțitașul i-a intrat în palmă. Julian a aruncat o privire tulbure spre mîna sa, iar pe față îi apăru un fel de groază îmbinată cu un rău fizic și, dintr-o dată, a leșinat, căzînd cu zgomot pe podea. Toți l-au crezut mort. Dar cînd Martin s-a dus la bunica să-i anunțe întîmplarea, ea a strigat : „Ce prostie !" și avea deplină dreptate. După ce Julian și-a revenit și i s-a bandajat mîna, bietul Charlie, tremurînd tot, s-a dus să-i ceară iertare. Apoi au intrat și ceilalți. Toți păreau cuprinși de spaimă, dar în același timp și de respect ; fiecare arăta destul de încurcat. Charlie, cam descumpănit, a început să facă tumbe și să scoată tot felul de zgomote din gîtlej. Toți au rîs de această diversiune, iar Julian, care stătea întins pe canapea, s-a arătat plin de bunătate și de modestie. Apoi Charlie și Julian au devenit prieteni mai buni și adesea își spuneau unul altuia „Bătrîne".

Altă dată, la o reuniune de gimnastică pentru copii, Charlie a căzut și cînd a văzut că avea genunchiul puțin însîngerat s-a făcut alb ca varul și a început să plîngă. Niciodată nu suporta să vadă sînge. Unii dintre copii rîdeau de el și șușoteau pe seama lui. Dar a apărut apoi Julian și, furios, le-a poruncit să tacă. I-a dat lui Charlie cîteva palme prietenești pe spate și i-a spus : „Curaj bătrîne", l-a luat pe după mijloc și l-a dus înăuntru să-i facă un bandaj. Privindu-i cum se îndepărtau, unul lîngă altul, cu capetele apropiate, cu umerii lor mici de copii, lui Judith i-au apărut ca o imagine patetică și solitară ; și-a spus în sinea ei : „Nu au nici

mamă, nici tată" și atunci a simțit un nod amar în gît.

Charlie făcea uneori mărturisiri. Într-o zi, după una din certurile cu Julian, în timp ce azvîrlea cu pietre în rîu, i-a spus lui Judith:

— E dezgustător că Julian și cu mine ne certăm atîta.

— Dar e vina lui, i-a răspuns Judith.

— Oh, aș putea spune că tot atît de bine e și vina mea.

Mărinimosul Charlie!

— Vai, nu, găsesc că se poartă așa de urît cu tine. E un băiat oribil!

— Prostii, ce știi tu? a răspuns Charlie cu indignare. Julian e minunat și foarte deștept. Mult mai deștept decît mine. Mă consideră un mare dobitoc.

— Vai, dar nu ești!

— Ei bine, așa crede el. Bănuiesc că de fapt oi fi.

Era teribil să-l vezi atît de deprimat.

— Eu *nu* găsesc, Charlie. Apoi, cu oarecare teamă: Cum aș dori să-mi fii frate!

Charlie a mai aruncat o piatră în rîu, a privit cum a lovit apa, apoi s-a ridicat să plece și a spus cu drăgălășenie:

— Și eu aș vrea să-mi fii soră.

Pe dată, Judith și-a dat seama că Charlie nu credea nici un cuvînt din ce spunea. Nu-i păsa deloc. Era doar deprins ca toată lumea să-l adore, să dorească de la el ceea ce nu dădea niciodată, ci pretindea doar, cu mult farmec, că dăruiește. Judith s-a simțit atunci îndurerată

pînă în adîncul inimii și în sinea ei i-a strigat: „Nu crezi ce spui". Dar, în același timp, s-a răspîndit în ea o bucurie bună și caldă, pentru că totuși Charlie o spusese.

Altă dată, a scos un ac cu gămălie din haină și a întrebat-o:

— Vezi ce-i acesta?

— Un ac cu gămălie.

— Ghicește unde l-am găsit.

— Înfipt în scaunul tău.

Era o glumă prost plasată, el s-a făcut a n-o lua în seamă și apoi a răspuns pe un ton impresionant.

— În prăjitura mea, la școală

— Oh!

— Era cît pe-aci să-l înghit.

— Oh!

— Dacă l-aș fi înghițit, aș fi murit.

S-a uitat fix la ea.

— Vai, *Charlie!...*

— Poți să-l păstrezi dacă vrei.

Era atît de frumos, de minunat, în generozitatea lui, încît nici nu mai găseai cuvinte...

L-a pus într-un plic, pe care l-a închis și pe care apoi a scris: „Acul care aproape l-a ucis pe C.F.", a însemnat și data. L-a vîrît în sertarul mesei, acolo unde își ținea testamentul ei, o bucățică de peruzea brută, cîteva scoici și o bucată din scoarța plopului din grădină care fusese doborît. După asta a început să creadă că poate Charlie se va căsători într-o bună zi cu ea.

Uneori, Charlie și Mariella semănau foarte mult; amîndoi aveau chipul senin, rece și parcă

fără nici o picătură de sînge, amîndoi adorau cîinii și știau să le vorbească într-o limbă proprie a lor. Dar Charlie era un pachet de nervi, vulnerabil, foarte sensibil, pe cînd Mariella părea cu totul insensibilă. Nu se iubeau deloc. El credea că Mariella îl disprețuiește, ceea ce îl incita să-i găsească mereu vină și s-o umilească. Totuși, între ei exista o subtilă asemănare.

Uneori, Charlie cînta ore de-a rîndul la pian. Și el și Julian își aminteau tot felul de melodii și puteau să le cînte chiar dacă nu le-ar fi auzit decît o singură dată fluierate. Dacă s-ar fi întîmplat ca unul să nu-și aducă aminte o măsură, și-o amintea imediat celălalt. Era foarte plăcut să-i auzi cîntînd. Erau înconjurați de o aură strălucitoare. Cînd Charlie cînta colinde de Crăciun, vocea lui era atît de dulce încît îți mergea drept la inimă, iar el semăna cu un băiețaș din corul bisericesc cu ochi prea albaștri, prea angelic pentru a fi real, și asta o îngrijora pe Judith. Bunica, de cîte ori îl auzea cîntînd, își ștergea ochii și îi spunea lui Judith, ca și cum ea ar fi fost un om mare, că Charlie era întocmai imaginea tatălui său.

Bunica nu-l iubea la fel și pe Julian, deși uneori, seara, cînd stătea întins pe podea, îl mîngîia ușor cu mîna pe capul cu păr zbîrlit și aspru, spunîndu-i cu multă compasiune : „Bietul băiat !“ De obicei, cînd bunica îi vorbea așa, Julian ținea ochii strîns închiși, se lăsa alintat puțin, apoi, dintr-o dată, sărea într-o parte. Niciodată nu închidea ochii fără să-i strîngă cu putere. Toate acestea le făcea cu de două ori

mai multă forță decît toți ceilalți. La prima vedere ți se părea brutal, dar pe urmă îți dădeai seama că avea ceva patetic în el și înțelegeai de ce bunica spunea „bietul băiat“, cu acea intonație particulară în glas. Mai apoi, încercai față de el sentimente variate de ură și dragoste.

Judith era singura făptură de care Julian nu-și rîdea. Era cu totul ferită de așa ceva. El fiind la Eton și ea mult mai mică decît dînsul, desigur, nu o lua în seamă, dar cînd o observa era întotdeauna plin de bunătate față de ea și îi arăta chiar interes. Așa că părea nedrept din partea ei să nu-l poată suferi, doar așa, de hatîrul lui Charlie.

Te împăcai greu cu firea lui. După ce stăteai cîteva clipe cu el, era o adevărată ușurare să-i regăsești pe ceilalți. Avea simțurile vii și o minte ageră. Nu avea deloc astîmpăr. Cerceta totul și își băga nasul pretutindeni, făcînd fel de fel de experiențe și examinări, obligîndu-te să-i urmezi exemplul, reținîndu-ți stăruitor atenția oricît de mult timp ar fi socotit el necesar, așa încît prezența sa devenea obositoare. Întotdeauna spera să găsească oamenii mai inteligenți, mai interesanți decît erau de fapt și nu le dădea pace pînă ce nu le descoperea lipsurile ; atunci renunța la ei.

Dar cu cît căuta să cerceteze pe cineva mai bine, cu atît persoana respectivă se îndepărta de el. Asta era specificul lui : își trecea timpul fără să-și facă lui vreun bine, respingînd cînd spera tocmai să atragă. Avea o minte didactică. Îi plăcea atît de mult să instruiască și își cunoș-

tea atît de bine subiectele și era atît de doritor să împărtășească tot ceea ce știa, încît nu mai isprăvea vorbind. Era foarte plictisitor. Judith era prea politicoasă pentru a-și arăta plictiseala, așa că învăța o mulțime de la el. Cîteodată, cînd erau împreună, încerca să o facă să-i destăinuiască gîndurile ei, ceea ce ar fi fost foarte neplăcut, dacă Julian nu ar fi încetat repede să aibă asemenea preocupări și n-ar fi revenit imediat la propriile lui interese. Avea o sumedenie de idei pe care le împărtășea de-a valma. Manifesta un vădit dispreț pentru religie. Devenise de curînd ateu și pronunța numele lui Dumnezeu fără urmă de cucernicie. Cîteodată Judith îi înțelegea gîndurile sau se făcea că le înțelege, pentru a scăpa de explicații, uneori însă îl lăsa să-i explice, pentru că asta îi făcea lui plăcere și-l entuziasma. Se străduia cu disperare să găsească cuvintele exacte care să-i exprime gîndurile și, dacă în cele din urmă izbutea, îl auzeai fluierînd o melodie. Nutrea o mare pasiune pentru cuvinte și inventa unele foarte reușite.

Cînd avea chef, îi distra grozav cu tot felul de schimonoseli. Dar, în general, cînd se aflau cu toții împreună, era posac și o pornea de unul singur, părînd că-i disprețuiește pe ceilalți și că nu are nici o încredere în ei. Dar Judith a descoperit că de fapt nu-i plăcea singurătatea; dorea întotdeauna să aibă lîngă el pe cineva care să-l asculte. Pe dată se lumina și începea să vorbească și să tot vorbească. Ceilalți îl considerau încrezut, dar în realitate nu era atît de încrezut cît era de sensibil, fiind mai curînd gata să se

subestimeze și să se îndoiască de sine decît să se impună. Nu știa să rîdă de el, ci numai de ceilalți, iar celui care ar fi făcut haz pe socoteala lui nu i-ar fi iertat-o niciodată.

Turna la minciuni cu nemiluita. Și Judith îndruga verzi și uscate, așa că știa să le descopere ușor pe ale lui și se simțea întotdeauna șocată.

Într-o zi bunica i-a întrebat :

— Cine a rupt vîsla ?

Toți au răspuns în cor :

— N-am rupt-o eu.

Atunci bunica a întrebat din nou, cu multă răbdare :

— Ei bine, cine a fost ieri cu barca ?

Martin, cu obrajii îmbujorați și preocupat să nu ascundă nimic, a strigat plin de veselie :

— Eu, adăugînd apoi pe un ton aproape dezamăgit : Dar nu am rupt eu vîsla.

Nimeni nu rupsese vîsla.

După asta Julian a fluierat plin de indiferență, așa că Judith a știut imediat că el era de vină.

Alteori inventa visuri pe care pretindea că le visase cu adevărat. Judith ghicea întotdeauna cînd visele nu erau adevărate, deși adesea erau foarte iscusite și absurde, întocmai ca niște vise adevărate. Și ea născocea tot felul de vise așa că nu ar fi putut-o înșela. Știa foarte bine regula jocului și, oricît n-ai fi vrut, nu se putea să nu se strecoare un nimic care să te dea de gol.

De asemenea, nu era chip să o înșele nici cu poveștile despre întîmplările pe care le-a avut, oamenii ciudați pe care i-a întîlnit, oricît de adevărat ar fi părut totul. Făpturile născocite pot avea ceva adevărat în ele, dar numai în propria lor lume, total diferită de cea în care trăim în carne și oase, tot așa după cum cei care le-au inventat sînt diferiți unii de alții. Ceilalți, dacă se îndurau să-l asculte, îl credeau întotdeauna, ei nu aveau destulă imaginație pentru a-l prinde. Dar Judith, ca o tovarășă ce-i era în această artă a născocirilor, trebuia să judece minciunile lui din punct de vedere al plăsmuirii, lăsînd la o parte indignarea morală.

Cînd era vorba de bomboane, se dovedea a fi hrăpăreț. Adesea cumpăra cîte o pungă cu bomboane de supt și, după ce oferea tuturor cîte una, ieșea afară și le mînca pe toate singur. Uneori se întîmpla ca Judith să fie cu el. Julian ronțăia cît putea, fără să-i spună : „ia și tu una". Odată cumpărase numai pentru ea bomboane de opt pence și a luat-o la vînătoare de coleoptere. Coleopterele erau marea lui pasiune. Știa pe dinafară denumirea lor în limba latină, cîte mii de ouă fac pe minut și ce mănîncă, unde și cît de mult trăiesc. La întoarcere, a prins-o pe după mijloc. Ea s-a simțit mîndră, deși ar fi vrut mai curînd să fi fost Charlie în locul lui.

Citea foarte mult și adesea se arăta misterios în privința lecturilor lui. După-mese de-a rîndul rămînea închis în camera de baie, citind lexicoane sau *O mie și una de nopți*.

El era singurul care pretindea că știe cu siguranță cum se nasc copiii. Cînd ceilalți fluturau teoriile lor, rîdea cu un aer de superioritate. Apoi, într-o zi, cînd toți au crezut că l-au convins, le-a spus scurt și răspicat : „Ei bine, proștilor, nu ați observat animalele ?"

După ce au mai examinat încă puțin chestiunea împreună, toți au crezut că au înțeles, cu excepția lui Martin ; și atunci Mariella a fost obligată să-i dea explicații.

Julian cînta la pian mai bine decît Charlie, cînta atît de bine încît nu era posibil să nu-l asculți. Nu era ca Charlie numai un recipient gata să primească muzica și apoi să o reverse mai departe. Lui Judith i se părea că „Charlie sorbea muzica așa cum soarbe o pisicuță laptele".

Julian mărturisea confidențial că avea intenția să scrie o operă. Era prea emoționat ca să se poată exprima prin cuvinte. Compusese o piesă încîntătoare, intitulată *Primăvara*, cu triluri și note ce imitau cucul. Era minunat, exact asemenea unui cuc adevărat. O altă compoziție a sa se intitula *Dansul cărăbușilor*. Era foarte amuzant, puteai pur și simplu să-ți imaginezi cărăbușii sărind solemn în cerc. Toată lumea a rîs, pînă chiar și bunica. Apoi Roddy a inventat un dans pentru această muzică, tot atît de caraghios ca și muzica. Devenise distracția regulată din zilele ploioase. Julian prefera însă compoziția *Primăvara*. Spunea că era o lucrare mai importantă.

Roddy era unul dintre cei mai ciudați băieți. Cel mai ireal și mai fermecător pentru că venea acolo foarte rar. Părinții lui nu erau morți ca ai lui Charlie și Julian și nici în străinătate ca ai lui Martin, divorțați sau cu prost renume ca ai Mariellei. (Mama Mariellei fugise cu un polonez din Rusia, ce-o mai fi fost și asta, cînd Mariella era încă în fașă, și după aceea tatăl ei... aici doica se întrerupsese, șușotind misterios cu femeia de serviciu și, cu un gest expresiv, dusese la buze o sticlă imaginară.)

Părinții lui Roddy locuiau la Londra și îi permiteau să vină cîte o săptămînă în fiecare vacanță. Roddy aproape nu vorbea deloc. Avea o față palidă, posacă, enigmatică, ochi cafeniu-gălbui, în adîncul cărora părea că licărește o luminiță. Părul îi era negru, strălucitor, zbîrlit, avea un surîs ciudat pe care nu te puteai opri să nu-l pîndești, pentru că era cu totul diferit de al oricărui alt copil. Buza i se ridica dintr-o dată, lăsînd să i se vadă dinții albi, iar apoi se întorcea în jos la colțuri într-un fel ce părea un amestec de amărăciune și dulceață. Cînd îl vedeai, îți venea să spui : „Ah !“ și parcă te cuprindea o mică durere și rămîneai cu ochii ațintiți asupra lui, pînă într-atît părea de ciudat. Avea un fel al său special de a întinde mîinile și de a le privi — mîinile lui mari, brune, cu degete lungi, strîmbe, care căpătau puteri magice atunci cînd ținea creionul, și puteau desena orice. Mai avea un fel special al lui de a-și freca ochii cu pumnul, ca un copil mic. Cînd îl vedeai făcînd acest gest, îți venea de asemenea

să strigi „Ah !“, cu un fel de duioșie, de îndurerare, dorind parcă să-l mîngîi. Cînd lumina era prea puternică, ochii îi clipeau, căci erau slabi, și atît de îndepărtați unul de altul, încît în tăietura lor, piezișă, pupilele păreau că trec dincolo de unghiul pleoapelor. Privit din profil, ziceai că ochii îi erau fixați în orbite ca la cine știe ce pasăre ciudată. Îți amintea întotdeauna de ceva fabulos... o poveste chinezească. Era subțire, ciudat și plin de grație. Avea în el ceva care te făcea să te gîndești la tot felul de jivine misterioase, care apar în miez de noapte.

Odată, într-o zi de iarnă, Judith a văzut niște tufe de măceș pe care străluceau picături de ploaie proaspăt căzute. În inima rămurelelor încurcate ale tufei se mișca o pasăre de culoare mohorîtă, ciugulind ici și colo, avîntîndu-se în spațiul acela singuratic după vreo bobiță lucitoare. Dintr-o dată, pasărea i-a amintit de Roddy. Era caraghios, desigur, dar adevărat. Evocarea i-a venit așa, pe neașteptate, și în același timp a fost cuprinsă de un sentiment ciudat de surpriză și tandrețe. O vietate tăcută, agitîndu-se singură, preocupată, prin încîlceala de ramuri, în căutarea unor mici boabe strălucitoare. Ce era acolo de-i amintea atît de mult de Roddy ?

Cînd voia, era atît de suplu, de viu, în mișcările sale, atît de elastic, încît nici nu părea real. Avea un fel al lui special de a se legăna din creanga cea mai de sus a copacului, avîntîndu-se ușor, cu o mînă sub cealaltă, de parcă ar fi plutit și, mult înainte de a ajunge la

punctul de unde sărea, se dăruia văzduhului, cu multă agilitate, apoi ateriza uşor, ghemuit ca o pisică.

Odată şi-au pus în cap să se cocoaţe în vîrful pinului cel bătrîn din fundul grădinii. Trebuiau să ajungă pînă în vîrf mai înainte ca acei dintre ei care rămîneau sub copac să fi numărat pînă la cincizeci. Au încercat pe rînd Julian, Martin şi Mariella fără să reuşească. A urmat apoi Roddy. Dar de îndată ce a început să urce a şi sărit jos, declarînd că escaladarea era prea grea şi nu merita încercată. Judith a ridicat privirea şi a văzut împreunarea neregulată a ramurilor pînă sus în vîrf, de nu se zărea nici măcar un petec de cer şi şi-a spus în sinea sa : „Vreau ! Vreau !" S-a simţit cuprinsă de o forţă nebănuită şi a prins să se caţăre. Ajunsă în vîrf, a aruncat jos o batistă, tocmai cînd Martin rostea 57. Apoi a coborît şi a primit felicitări. Martin i-a dat ca premiu talismanul său, moneda de trei pence. Era tare mîndră pentru că ea, cea mai mică, îi bătuse pe toţi, iar în exaltarea ei se gîndea că este în stare să facă orice, numai dacă spune *„pot"* ; în acea seară a încercat să zboare numai prin forţa încrederii, dar nu a reuşit.

Mai tîrziu, cînd se gîndea din nou la aplauzele pe care le cucerise, şi-a amintit că Roddy nu spusese nimic, ci pur şi simplu se uitase la ea clipind din ochi, cu o urmă uşoară de surîs dezamăgit ; îşi spuse că probabil şi-a rîs de ea, de entuziasmul care o stăpînise, de mîndria ei.

Atunci s-a simţit cuprinsă de o mare dezamăgire şi, şi-a adus aminte de zgîrieturile pe care şi le făcuse şi de hainele stricate.

Roddy nu era un ambiţios. Nu se simţea niciodată umilit dacă nu era în stare să răspundă la o provocare. Cînd nu avea chef să încerce ceva, nu încerca. Şi aceasta nu pentru că s-ar fi temut de nereuşită, căci îşi cunoştea bine puterea — ca oricare de altfel — sau pentru că s-ar fi temut de vreo suferinţă fizică — frica îi era doar necunoscută — ci se datora apatiei fundamentale care îi era caracteristică. Avea perioade de explozii de energie, urmate de indiferenţa cea mai letargică.

Cînd avea vreo idee, toţi îl urmau, dar el nu ţinea la asta. Nici nu-i păsa dacă ceilalţi îl plăceau sau nu. Nu umbla deloc după Martin, cu toate că-i accepta devoţiunea cu multă bunăvoinţă şi nu se amesteca în cursele pe care i le întindeau ceilalţi. De altfel, niciodată nu se amesteca în nimic, sentimentele şi prieteniile personale nu-l interesau.

Toţi aveau frică de el şi nici unul în afară de Martin, pentru care era ca un fiu, nu-l iubea.

Desenele lui erau foarte ciudate. Figuri ca din vis, cu picioare subţiri, pe care le tîrau parcă după ele, giganţi şi pigmei şi tot felul de făpturi decapitate, fantome şi schelete ridicîndu-se din morminte, învăluite în giulgii care fluturau în jurul lor, fugărind copiii ; altele dansau dansuri sălbatice, mîinile şi picioarele păreau împrăştiate în jurul lor, nenumăraţi monştri hazlii şi bătrîne urîte înspăimîntă-

toare. Caricaturile lui erau foarte iscusite. Bunica spunea că promiteau mult. Îi reușeau cel mai bine caricaturile care îl înfățișau pe Julian. Acestuia nu-i convenea de loc și tare se mai supăra.

Cîteodată, Judith stătea lîngă el și urmărea iuțeala cu care desena. Era ca o vrajă. Dar foarte curînd Roddy renunța. De îndată ce termina un desen, nu-l mai interesa deloc. Judith le aduna în teanc și le ducea acasă pentru a le privi îndelung și nu se mai sătura admirîndu-le. Faptul că el putea să execute asemenea lucruri, iar ea să aibă privilegiul de a le privi și de a le aduna în urma lui !... Desenele lui Roddy erau mai minunate decît muzica lui Charlie și a lui Julian. Și ea cînta la pian destul de drăguț, dar în ceea ce privește desenul — era o altă probă evidentă că nu puteai să ai încredere în cele scrise în Biblie. Puteai să tot strigi „pot, pot !“ și să apuci creionul cu toată încrederea, nu era deajuns, și pînă la urmă nu ieșea nimic.

Într-o zi, și-a luat curajul și a rostit în sfîrșit cu glas tare cuvintele pe care de atîtea ori le repetase în tăcere :

— Desenează ceva și pentru *mine*, Roddy. Ceva care să fie conceput și desenat numai pentru tine și care să fie dedicat (de către tine singură, căci Roddy avea desigur să refuze) : „Pentru Judith Earle din partea artistului“, avînd scrisă și data ; o dovadă, o amintire veșnică a prieteniei lui.

— Oh, nu, nu pot ! i-a răspuns Roddy.

Apoi, dintr-o dată, plictisit de această sugestie, a aruncat creionul și a plecat zîmbindu-i. Surîsul i-a scos ghimpele din inimă dar, privindu-l cum se îndepărtează, simți deodată că o cuprinde un sentiment ciudat — un fel de opresiune. Nu avea nici un rost să încerci cu ajutorul unor avansuri personale și pretenții de favoritism, să-l scoți pe Roddy din labirintul în care se izolase. Roddy avea o facultate de a-i face pe alții să sufere, care depășea cu mult vîrsta sa : prin acest dar de a răni, părea un om în toată firea.

Din cînd în cînd, avea mult haz și inventa tot felul de dansuri pe iarbă, ca să-i facă pe ceilalți să rîdă. Felul în care imita baletele rusești era minunat. De asemenea putea să meargă în mîini sau să sară în apă, făcînd un salt periculos de-a-ndăratelea. Această săritură îți tăia respirația și îi făcea pe toți să-l respecte foarte mult.

Odată, într-un joc de-a vînătorii și iepurii, Roddy și Judith au fost iepurii. În calea lor, Roddy descoperi pe undeva, în iarbă, o umbrelă imensă, toată zdrențuită, a cărei vedere îți făcea plăcere pentru că-ți trezea o veselie ușoară, simplă, neașteptată. Roddy a luat-o, umblînd mult timp cu ea, ținînd-o în echilibru pe bărbie, sau învîrtind-o în stînga și în dreapta pentru a îndepărta cu ajutorul ei diferitele obstacole din cale. Au mers așa pînă sus în vîrful dealului, cînd au ajuns la marginea eleșteului ascuns sub un covor verde de iarbă și o adevărată constelație de flori albe ca de gheață. De

jur împrejur creşteau nu-mă-uita şi tot felul de flori din acelea care pot fi găsite pe marginea apelor.

Uitîndu-se la apă, Roddy spuse :

— Nu-mi trebuie umbrela asta veche. Ţie îţi trebuie ?

— Nu, arunc-o !

Atunci a aruncat-o. Umbrela a cazut în mijlocul eleşteului, dar, vai, nu s-a cufundat ; prinsă în cine ştie ce, refuza parcă să se ducă sub apă.

— Oh ! Roddy !

De acolo, din mijlocul eleşteului, umbrela ţeapănă, părăsită, părea că priveşte spre ei peste întinsul apei, reproşîndu-le : „De ce m-aţi mai luat, m-aţi reconfortat, mi-aţi arătat prietenie, cînd pînă la urmă aveaţi de gînd să mă aruncaţi ?"

— Hai să plecăm, a spus Roddy.

Au luat-o la fugă dar, vai ! umbrela îi urmărea şi de la o mare depărtare îi striga lui Judith cu o voce ascuţită şi slabă : „Salvaţi-mă ! Salvaţi-mă ! „Au găsit pretextul, unul faţă de altul, că dacă s-ar întoarce pe acelaşi drum ar strica jocul. Îşi tîrau cu greu picioarele.

În lumina înserării, eleşteul se întindea liniştit, luciul apei era neatins, umbrela se înecase.

Roddy s-a oprit la mal şi şi-a muşcat buzele :

— Biata umbrelă, mai bine n-o aruncam !

Judith l-a aprobat dînd din cap, fără să poată scoate un cuvînt.

Asupra locului aceluia avea să dăinuie întotdeauna amintirea umbrelei. Dar ceea ce s-a înrădăcinat mai adînc în memoria ei a fost înţelegerea mută cu Roddy născută prin împărtăşirea aceleiaşi emoţii, afecţiunea tainică pe care o nutriseră amîndoi pentru sărmana umbrelă. Aceste sentimente şi le-a însuşit cu aviditate, hrănindu-şi cu ele ambiţiile nemărginite. Într-o zi toţi o vor iubi pe ea cel mai mult : chiar Roddy nu-i va ascunde nimic. Vieţile lor nu vor mai fi îndepărtate şi pline de taine. Ea avea să devină chiar centrul acestor vieţi, pătrunzîndu-le pînă în străfundurile lor, aflînd totul despre ele.

Din acel timp îndepărtat, fără consistenţă, amintirea lui Roddy era cea mai apropiată, cea mai limpede, cea mai ciudată. Aceasta plutea deasupra tuturor amintirilor.

Se vedea cu el pe cîmpul cu gropi calcaroase ce se întindea nu departe, acoperit cu tufe de mure coapte, ferigă şi ginestru. Mirosul curios al ferigii se ridica slab, dar pătrunzător şi totuşi ireal, tulburător.

Cu ochii ficşi, îngrozită, Judith privea un iepure mort, zăcînd pe potecă. Era culcat pe o parte, cu lăbuţele lui fragile, moi, întinse, lăsînd să se vadă albeaţa pufoasă a blănii de pe burtă. Unul dintre ei, Judith nu-şi mai amintea care, a spus :

— Ei bine, n-am crezut că o să-l nimeresc.

Parcă ar fi auzit, într-un vis urît, pe cineva vorbind.

— Cum ai făcut ? a întrebat Roddy.

— L-am văzut stînd acolo. Atunci m-am strecurat și am zvîrlit o piatră, doar ca să-l gonesc. Nu m-am gîndit să-i fac nici un rău. Probabil că l-am lovit chiar după ureche ; în orice caz l-am omorît pe loc. A fost o simplă întîmplare c-am țintit așa de bine. N-aș mai reuși asemenea lovitură chiar dac-ar fi să încerc toată viața.

— Hîm ! Ciudat... spuse Roddy.

Rămăsese acolo în picioare, cu mîinile în buzunar, privind iepurele mort. Fața-i era ca o mască. Soarele începu să pălească. Frunzele de ferigă aveau sclipiri metalice, iarba părea mai întunecată, copacii foșneau. Judith se lupta ca într-un coșmar.

— Ei bine, ce să fac cu el ? întrebă cineva.

— O să am eu grijă, rosti Roddy.

Apoi au rămas amîndoi singuri... Judith s-a aplecat și a atins blana. Era mort, mort. A căzut în genunchi lîngă iepure și a prins a plînge.

— Nu, nu plînge, i-a spus Roddy după un timp.

Nu putea să sufere lacrimi. Dar ea plîngea și mai tare, înecîndu-se în hohote.

— N-a vrut să-l omoare, nu-i nimic de făcut, urmă Roddy. Apoi, după alte cîteva clipe, a adăugat :

— Știi, n-a simțit nimic, a murit pe loc.

A murit pe loc... oh ! Cît de patetic, cît de îngrozitor... Apoi, după o îndelungată tăcere s-a auzit glasul lui Roddy :

— Știi ce, să-l luăm și să-l înmormîntăm.

El a adunat frunze mari de ferigă și a înfășurat iepurele în ele. Apoi, Judith l-a ridicat. Avea să-l ducă, deși cînd a atins corpușorul firav, aproape că a leșinat. Atunci s-a gîndit : „Duc ceva mort. Doar cu cîteva minute înainte fusese viu, iar acum este... ce este ?"... și se îneca, parcă se sufoca.

Au pornit-o. Tot plîngînd și plîngînd, purtînd iepurașul în brațe, au coborît creasta dealului, îndepărtîndu-se spre grădină. Roddy mergea alături de ea, tăcut. S-au îndreptat spre locul unde tufișurile erau mai dese și, lîngă o tufă de lauri, au săpat o groapă. Dar cînd au ajuns la actul final, înmormîntarea, Judith nu a putut să suporte. Nu mai putea să se stăpînească. Era toată numai lacrimi și suspine.

— Ascultă, Judith, nu mai plînge, a spus Roddy din nou cu vocea tremurată.

Dintr-o dată șocul o amuți, căci și el părea pe punctul de a izbucni în plîns. Roddy nu putea suporta durerea ei. Cu colțul ochiului, văzîndu-i fața contractată, și-a dat seama că și el era gata să izbucnească în plîns. A lăsat jos iepurașul, iar Roddy l-a luat și a plecat. A lipsit mult timp. Cînd s-a întors, a luat-o de braț și i-a spus :

— Vino să vezi.

Sub tufa de laur, la capătul micii ridicături, așezase o placă frumoasă. Era capacul de metal al unei cutii de prăjituri, neted, curat și strălucitor, pe care scrisese cu un cui cuvintele : „În amintirea unui Iepuraș".

Și simți cum dintr-o dată pacea și alinarea se revarsă asupra ei... Iepurașul se afla acum la adăpost sub acea întunecime verde, liniștită ; sub învelișul țeapăn al frunzelor mari de laur, lucioase, nu mai era teribil și patetic, ci devenit demn prin placa sa memorială, adăpostit în adîncul pămîntului clement și protector, ferit de muște, de băieți și de privirea batjocoritoare a soarelui. Totul era acum în ordine. Nu mai era acolo nimic trist, nimic dureros.

— Ah, Roddy !

Făcuse toate astea pentru ea. Charlie nu ar fi făcut așa ceva, Martin nu ar fi știut s-o facă. Gestul era caracteristic lui Roddy, un gest la care nu te-ai fi așteptat dar, odată făcut, atît de specific lui și numai lui singur !

Roddy cel atît de surprinzător ! Își aminti că atunci cînd Martin își scrîntise piciorul și se văita, Roddy se tot învîrtea în jurul lui, îndurerat, cu figura contractată. Nu putea suporta nefericirea și durerea oamenilor.

Judith ar fi vrut să-l sărute dar nu îndrăzni. Îl privi, toată ființa ei revărsîndu-se într-un tumult de recunoștință, îi atinse ușurel brațul dar el întorsese capul, retrăgîndu-se, de teama mulțumirilor, cu acel surîs al lui, enigmatic. Judith s-a gîndit atunci „Oare nu-l voi înțelege niciodată, niciodată ?“

Îndreptîndu-și ochii spre cer, observase că începuse să se acopere de culorile înserării. Soarele ieșise de sub norii roșiatici, vîrfurile copacilor erau luminate, părînd că plutesc, legănîndu-se, în lumina aurie. Pe malul celălalt al rîului, cîmpia bogată scăldată în lumina brăzdată de umbre lungi, viorii, părea acoperită de un val de melancolie. Rîul își purta apele repezi, presărate cu sclipiri de foc. Dar încetul cu încetul totul părea să se domolească să se liniștească, norii se împrăștiaseră, vîntul încetă, seara avea să fie tot atît de liniștită și neclintită ca moartea.

Judith vedea toate astea cu simțurile trezite și frematătoare ale unei ființe extenuate. Încercarea fusese prea grea. Fața palidă a lui Roddy i-a apărut dintr-o dată plină de o puternică semnificație, iar toți ceilalți, chiar și Charlie, dispăreau asemenea unor umbre, în timp ce ochii ei erau ațintiți, plini de adorare, asupra lui Roddy. Pe cînd îl privea, lumina vrăjită cădea peste el, și i se păru că ființa lui este împletită cu lumina aurie, misterioasă, a înserării, făcînd parte chiar din aceasta. Și atunci s-a simțit unită cu el într-o apropiere pătrunzătoare, complet absorbită, ca topită într-un val care se ridica, apărînd și dispărînd într-o clipă nesfîrșită.

Dar mai apoi totul s-a șters, și-a pierdut consistența. Își aminti că data următoare cînd l-a văzut, Roddy a fost foarte obișnuit și indiferent, și chiar ea însăși, deși tot căuta să afle semne și minuni, s-a simțit rece și îndepărtată din cauza dezamăgirii. După aceea, amintirile legate de Roddy copil s-au estompat, ca și mormîntul iepurașului, pe care își pusese în gînd să-l îngrijească și să-l semene cu flori în fiecare anotimp. Dar nu mult după aceea nici nu

mai putuse să-şi amintească bine unde era mormîntul iepuraşului, în tot desişul acela... Iepuraşul a rămas acolo, undeva, uitat.

Şi imaginile celorlalţi copii au pălit. Nu mai putea să-şi amintească nimic despre ei. Au rămas acolo, pe culmea dealului, izolaţi, ca şi cum sentimentul de groază pe care l-a încercat din cauza morţii iepuraşului a făcut, dintr-o dată, ca în acea clipă să se lase noaptea asupra lor, învăluindu-i pentru totdeauna.

Apoi bunica a închiriat casa şi a plecat în altă parte, să caute un loc mai puţin umed pentru reumatismul ei. Copiii de alături s-au dus, s-au pierdut, parcă nu existaseră niciodată, iar Judith a rămas din nou singură, ca şi cum singurătatea era starea obişnuită a vieţii.

2

Pe urmă au venit din nou. Reapariţia lor de data aceasta a fost bruscă, ciudată, ca o străfulgerare peste impresiile confuze, nedefinite, ale adolescenţei, lăsînd în urmă o şi mai tulburătoare impresie de ireal, o senzaţie de îndepărtare şi mai profundă decît înainte.

Era în iarnă, în timpul unei perioade îndelungate de îngheţ care a prilejuit vreo zece zile bune de patinaj, făcînd traversarea rîului, pentru a ajunge la iazul unde se putea patina, periculoasă din cauza blocurilor de gheaţă pe care le aduceau apele. Aceste zece zile au fost dintre acele care doar o dată strălucesc în viaţă. Zece zile ameţitoare, pline de mişcare şi sclipire, de aer şi lumină, pline de o îmbătare care în fiecare seară părea prea minunată pentru a dura, iar în fiecare dimineaţă, pîndită cu teamă, numai ochi şi urechi, se prelungea în mod miraculos. „Doamne, fă să ţină cît mai mult patinajul ! Îngăduie-mi să patinez. Nu-mi lua această bucurie, iar eu te voi iubi aşa cum se cuvine !" se ruga Judith în fiecare zi. Şi timp de zece zile rugile ei au fost îndeplinite.

În fiecare dimineaţă uita de lecţii şi, traversînd rîul, trecea în fugă peste băltoacele îngheţate care trosneau sub picioare, pînă la marginea iazului. Peste luciul gheţii oamenii treceau mereu încolo şi încoace, alunecînd, învîrtindu-se, în hohote de rîs, în lumina soarelui. Cu buzele întredeschise, cu ochii strălucitori, toţi păreau înfrumuseţaţi.

Judith purta un jerseu alb şi un fular roşu în jurul gîtului. La început, toţi cei care patinau îi aruncau cîte o privire, apoi au prins să-i surîdă, iar ea îi saluta pe toţi care veneau regulat şi în fiecare zi surîdea noilor chipuri.

Printre cei de acolo se număra şi o tînără fată, care venea în fiecare zi de la Londra cu trenul. Era blondă, zveltă şi aluneca pe gheaţă cu graţia imaterială a unui vis. Fusta-i plisată se legăna după mişcările trupului ei. Avea picioare mici, ghetele îngrijite erau bine ajustate, iar cînd se învîrtea, i se puteau vedea gambele lungi şi fine, pînă la genunchi. În mijlocul acelei mulţimi sociabile, vesele şi stîngace, părea asemenea unei zeiţe. Judith tot încerca în fiecare zi să-i atragă atenţia, patinînd mereu în faţa ei, dar în zadar, fata nu-i arunca nici cea

mai mică privire. Era mîndră, absorbită, înflăcărată, se ţinea de o parte şi nu lua pe nimeni în seamă. Patina, patina, patina mereu, pînă tîrziu noaptea. Într-o zi a venit cu un tînăr, şi faţă de acesta nu s-a arătat nici mîndră, nici indiferentă.

Valsau împreună, se învîrteau, făceau tot felul de figuri, alergau ţinîndu-se de mînă, rîzîndu-şi unul altuia, iar cînd se odihneau, se aşezau unul lîngă altul, fumau şi vorbeau. Cu totul diferit de tovarăşa sa, tînărul o privi îndelung pe Judith, nu o dată, ci de mai multe ori, apoi îi surîse, după aceea îi şopti ceva la ureche zeiţei, şi atunci inima lui Judith prinse să bată puternic. Dar acea făptură mîndră şi dispreţuitoare i-a aruncat doar o privire plină de plictiseală, a dat din cap şi a pornit să patineze mai departe. Seara, pe cînd se pregăteau să-şi scoată patinele, înainte de plecare, tînărul a ridicat ochii şi a privit-o pe Judith care tocmai trecea, i-a spus noapte bună, surîzîndu-i cu ochii albaştri şi cu dinţii lui albi. Spre marea ei durere, aceea a fost singura dată cînd l-a văzut pe tînărul amabil şi frumos, care tare i-ar fi plăcut să-i fie soţ.

Mai era şi un domn bătrîn, cu ochelari şi mustaţă căruntă, care patina calm, plin de solemnitate. Acesta s-a străduit să o înveţe unele figuri. Îi spunea „draga mea". Ochii lui o contemplau de după lentile cu o nostalgie plină de regrete şi resemnare. Abia dacă scotea vreun cuvînt, dar din cînd în cînd deschidea gura şi tuşea, dregîndu-şi parcă vocea, ca şi cum ar fi fost gata să-i facă cine ştie ce confidenţă teribilă.

Era şi un băieţandru plin de coşuri, cam vulgar dar politicos, care patina cu mare viteză, şi în mai multe după-mese, în cursele lui de la un capăt la celălalt al patinoarului, Judith s-a ţinut agăţată de centura jachetei lui, chiuind cît o ţinea gura.

A zecea zi a fost o sîmbătă. Trenul de la Londra a adus mai multe grupuri de patinatori. Zeiţa venise cu o fetiţă. Erau grupuri numeroase de băieţi şi fete, vulgari şi zgomotoşi, care habar nu aveau să patineze ; printre ei se mai găseau însă şi unii mai liniştiţi şi chiar destul de pricepuţi. Dintr-o dată, privirile lui Judith au fost atrase de un trio curios, doi băieţi şi o fată, înalţi, zvelţi, eleganţi. Stăteau jos, pe marginea patinoarului, mîncînd sandvişuri. Cînd au terminat, s-au ridicat şi au rămas aşa locului, fără a face măcar vreo mişcare ca să-şi pună patinele pe care le ţineau în mîini. De îndată ce s-au ridicat, Judith i-a recunoscut. Mariella, Julian şi Charlie. Aşadar erau acolo.

Nu se schimbaseră prea mult, dar crescuseră într-un fel aproape îngrijorător. Mariella era foarte înaltă. Corpul ei se lungise pur şi simplu, fără însă ca trăsăturile specifice copilăriei să fie prea modificate. Cît despre băieţi, abia îndrăznea să-i privească : deveniseră enormi.

Băiatul acela cu păr auriu era Charlie, da, chiar el, cu aerul lui puţin sfios, mai frumos ca oricînd... Dintr-o dată simţi că i se taie picioarele.

În acea clipă, privirile Mariellei căzură asupra ei. Sîngele i-a năvălit în obraji, iar inima

a prins a-i bate năvalnic și atunci s-a îndepărtat cît a putut mai repede. Se simțea observată, se întrebau și discutau despre ea. Căuta să nu le dea atenție, prefăcîndu-se că se concentrează asupra patinajului. A executat impecabil o figură și atunci a simțit că dacă ar recunoaşte-o, ar putea să suporte privirile lor.

— Hei !... Hei !... Hei !... strigă cineva dinspre mal.

Judith a întors capul cu prudență. Nu mai încăpea nici o îndoială. Charlie o striga și toți îi făceau semne cu mîna şi cu capul. Faptul că o revedeau nu le producea nici o impresie și, privind-o cum patina spre ei, nu păreau cuprinşi de nici o stare de nelinişte sau slăbiciune.

— Ascultă, cum de reuşeşti să faci figura asta ? Cine te-a învățat ? a întrebat-o Charlie cam ciudos.

Judith amuțise.

— Nu ne recunoaşte, a spus Mariella chicotind. Eşti Judith Earle, nu-i aşa ?

— Oh ! da... vă recunosc. Numai că ați crescut atît... Apoi a încercat să-i privească și a simțit cu groază că i se umplu ochii de lacrimi. Nu mă aşteptam !

Îi tremurau buzele și, plină de îndurerare, și-a lăsat capul în jos fără să mai scoată un cuvînt. Era un asemenea șoc, un sentiment profund de bucurie și întristare... Ei nu puteau să o înțeleagă... după atîția ani, în care nu făcuse decît să se gîndească, să cultive în gînd visul irealei lor existente. era oare posibil, dintr-o dată, să-i vadă aievea acolo, așa, din întîmplare ? Parcă ar fi văzut morții sculîndu-se din morminte. Se rugă să o înghită gheața.

— Dar nici tu nu eşti un pigmeu, spuse Julian.

Și toți au început să rîdă. Apoi totul a fost în regulă. Au încetat să se mai amplifice și să joace în fața ochilor ei, s-au fixat și au intrat în realitate.

— Ei bine, nu ştiu cum trebuie făcută figura asta, a repetat Charlie, privind gheața chiorîș. Ce dracu ne-ai adus aici, Mariella ? Nici tu habar n-ai să patinezi. Ce zi pierdută prosteşte !

Tonul său violent, certăreț, dădea vocii rezonanțe stridente, atît de ridicole, încît nimeni nu ar fi putut să-l ia în serios.

— Nu aveai decît să nu vii ! Vocea Mariellei își păstrase prospețimea și tonul copilăresc.

Se îndepărtă de ei, cu un surîs abia schițat, pentru a privi mai bine patinatorii.

— Picioarele îmi sînt atît de reci, continuă Charlie, încît nici nu le mai simt. Sîntem niște blegi, trei mari blegi, asta sîntem ! Și, privind-o pe Mariella din spate, a mai adăugat : Iar Mariella e cea mai mare bleagă dintre noi toți.

Spunînd asta, păru că s-a uşurat, că dintr-o dată a lăsat la o parte proasta dispoziție, și adăugă, rîzînd :

— Puneți-vă patinele, prieteni, o să facem și noi cum vom putea mai bine.

S-a așezat jos, fluierînd, luptîndu-se cu ghetele și patinele.

— Judith o să ne arate cum să patinăm. Este *extraordinar* de pricepută.

A privit-o, acordîndu-i pentru prima oară toată atenția, și aruncîndu-i un surîs fermecător. Cînd te privea din față, ochii lui erau uimitori : strălucitori, de un albastru de gheață, puțin cam prea dilatați. Buzele feminine, roșii, prelungi, rămîneau întredeschise și cînd nu vorbea, iar întreaga-i figură avea o frumusețe neobișnuită, care îți tăia respirația.

— Ce faci, Judith ? Îți amintești de zilele de odinioară ?

— Da, îmi amintesc.

De cîtă stăpînire de sine dădea dovadă ! Ea nu era la înălțimea lui. Apoi nu-l mai interesă deloc și continuă să-și pună ghetele, fluierînd de zor.

— Și chiar tot aici locuiești ? întrebă Mariella.

— Da, tot aici ; dar voi unde locuiți ?

— Ei bine, noi sîntem pentru moment la Londra. A venit și bunica, pentru ca să fie mai aproape de școala mea. Tu la ce școală mergi ?

— Nu merg la școală. Iau lecții particulare cu un preot care pregătește băieții pentru admitere la Oxford și Cambridge. Iau lecții de muzică cu o profesoară care vine de la Londra, iar tata mă învață latina și greaca. Tata și mama nu prea au mare încredere în școlile pentru fete.

Spusele ei puteau să pară pline de trufie și nepoliticoase. Se înroși și adăugă :

— Dar eu nu gîndesc ca ei și găsesc că e tare plictisitor să înveți singură.

— De ce nu o rogi pe mama să te trimită la școala mea ? E foarte distractiv și poți veni în fiecare zi la Londra.

— Mariella își adoră școala, adăugă Julian. Nu există nimic mai bun. Nu se învață nimic și toată ziua se joacă hockey. Dar părinții lui Judith vor ca ea să învețe, să fie instruită, Mariella. Ceea ce tu nu poți pricepe. Nu-i așa, Judith ?

Judith se înroși din nou, și răspunse că se temea că așa stăteau lucrurile.

— Eu sînt convins de necesitatea instruirii femeilor, urmă Julian, adresîndu-se ghetelor lui.

Deveniseră făpturi foarte ciudate, gîndi Judith. Băieții, în special, cu statura lor înaltă, cu paliditatea lor și cu acea manie de a folosi cuvinte bombastice. Julian era ca un uriaș, cadaveric, cu o figură chinuită, neîngrijită, cu ochi expresivi, care păreau în mod constant că își schimbă culoarea, în orbitele adînci. Fața îi era brăzdată, avea un nas strîmb cu nări dilatate și curbate spre spate.

— Totuși aș vrea să vii la școala mea, reluă Mariella fără a se lăsa impresionată de spusele lui Julian. Școala e grozavă, ai îndrăgi-o foarte mult !

Era drăguț din partea Mariellei să se arate atît de stăruitoare și de prietenoasă. Poate că ținea la ea și că-i lipsise în toți acești ani. Inima lui Judith se încălzi.

— Aş vrea să vă întoarceţi iar şi să locuiţi aici, Mariella! Era atît de încîntător cînd stăteaţi alături.

— Aş vrea şi eu, răspunse Mariella, cu un ton blînd. Numai dacă reumatismul bunicii ar merge mai bine, atunci am putea veni în fiecare vară.

— Dar nu va merge niciodată mai bine, mai ales la vîrsta ei, observă Julian.

În sfîrşit îşi puseseră ghetele şi îşi fixaseră patinele. S-au ridicat şi au făcut cîţiva paşi, clătinîndu-se.

— Drace! La naiba! se auzi un adevărat cor de blesteme şi înjurături.

Charlie a alunecat, căzînd cu zgomot, şi Mariella i-a urmat.

— E dezgustător, spuse el furios, nu ai cum să te ţii locului pe patinele astea. Cred că mi-am rupt încheietura mîinii. Vreau acasă!

Ceilalţi doi nici nu se sinchisiră. Înaintau clătinîndu-se şi chicotind. Erau prea înalţi şi prea slabi pentru a-şi putea păstra un bun echilibru, iar gleznele îi trădau într-una.

— Vino în ajutorul nostru, Judith, nu am patinat niciodată, îi strigă Julian. Nu putem să ne oprim şi sîntem prea slabi pentru a ne permite să cădem.

Se agăţau unii de alţii cu disperare.

— Vino aici, Judith, gemea Charlie, vino, Judith, şi ajută-mă să mă ţin pe picioare. Nu o să se spargă gheaţa cu noi? Eşti sigură de gheaţă? Picioarele mele sînt sloi.

Judith rîdea, trecînd de la unul la altul, îi încuraja, îi susţinea, îi îndemna. Trei idioţi caraghioşi care se amuzau de prostia lor, se bucurau că o făceau să rîdă; de fapt nu avea de ce să-i fie frică de ei. Niciodată, niciodată, de cînd îşi luase rămas bun de la dînşii, cu ani şi ani în urmă, Judith nu cunoscuse o asemenea fericire caldă şi plină de efervescenţă. Tot ceea ce era încîntător în viaţă începea, în sfîrşit, acum să ia fiinţă.

Pe măsură ce făceau unele progrese, deveneau şi ambiţioşi, declarau că vor să înveţe diferite figuri; Charlie anunţă că pînă la sfîrşitul zilei va trasa un opt pe gheaţă. De fapt nu erau buni de nimic. Judith văzu cu coada ochiului pe domnul cel bătrîn şi pe băiatul plin de coşuri care o priveau cu un aer nostalgic, în timp ce ea îi ignora.

— Hai, vino, Mariella, o chemă Charlie, să ţinem mîinile aşa încrucişate şi să ne dăm drumul!

S-au lansat poticnindu-se. Sub boneta de lînă albastră a Mariellei, părul ei negru, tuns scurt, însă mai lung decît pe vremuri, cînd părea un băiat, se încreţea uşor, întorcîndu-şi vîrfurile în sus, în bucle suple. Figura ei îşi păstrase expresia pură şi inocentă. Mariella nu rîdea ca ceilalţi oameni, abandonîndu-se fără rezerve excitării fericite a plăcerii fizice, ci mai curînd parcă ar fi făcut o concesie bunei dispoziţii a lui Charlie, ca şi cum faptul de a rîde ar fi fost străin naturii ei. Între aceste două chipuri palide, decolorate, cel al Mariel-

lei şi al lui Charlie, exista totuşi o ciudată asemănare. Chipul lui Charlie reflecta însă toate emoţiile rapide, transformîndu-se de fiecare dată, cel al Mariellei rămînea liniştit, aproape total inexpresiv.

„Desigur că se înţeleg", îşi spuse Judith. În ciuda antagonismului latent dintre ei, legătura de sînge părea mai manifestă, mai dominantă între ei doi decît între ceilalţi membri ai familiei. Odată cu trecerea anilor, această legătură se precizase şi mai bine.

Julian era în afara înţelegerii lor. Niciodată nu-i dăduse atenţie Mariellei, şi totuşi el era acela asupra căruia se oprea privirea ei, altfel decît asupra celorlalţi, ca şi cum nu ar fi vrut să se mai desprindă. Altă dată, se părea că i-ar fi plăcut, i-ar fi plăcut cu adevărat şi nu ar fi consimţit doar cu indiferenţă să se ducă cu Julian în căutare de insecte, dacă acesta i-ar fi propus. Părea că îi inspiră un fel de interes plin de respect şi avea faţă de el o atitudine care, unui observator, fără îndoială i-ar fi sugerat că pune mult preţ pe părerea lui Julian. Şi acum era tot aşa. Cînd o tachinase în legătură cu şcoala ei, privirea Mariellei se oprise o clipă asupra lui cu o expresie nesigură, dar plină de insistenţă. Dar şi acum, ca şi altă dată, nu era posibil să se întrevadă între ei nici cea mai mică urmă de afecţiune.

— Ne întrebam dacă o să te întîlnim, spuse Julian cu un aer intimidat. Sînt atît de bucuros că aşa s-a întîmplat.

Deci nu o uitaseră chiar cu totul. Judith l-a binecuvîntat în gîndul ei pentru asigurarea pe care numai el i-a dat-o.

— Nu-mi venea să cred că sînteţi voi, răspunse ea. Nu mă mai gîndeam că o să vă revăd vreodată. Mi-aţi lipsit după ce-aţi plecat. Credeam că măcar Martin o să-mi scrie. Dar nu am primit nimic nici de la el. Ce face Martin ?

— Foarte bine. Nu-l mai vedem chiar atît de des acum. Părinţii lui s-au întors din Africa, aşa încît petrece cea mai mare parte din vacanţă cu ei. Adăugă surîzînd : Îmi amintesc că Martin avea multă afecţiune pentru tine. Trebuie să-i spun că te-am văzut.

— Dar Roddy unde este ?

— Oh, Roddy... El e foarte bine. Acum e băiat mare, locuieşte la Londra şi ia lecţii de dans.

Julian pufni dispreţuitor.

— Mai desenează ?

— Nu ştiu, cred că-i prea leneş pentru aşa ceva.

Lui Julian nu-i plăcuse niciodată Roddy.

— Dar tu mai compui muzică, Julian ?

— A, îţi mai aminteşti de asta ? întrebă el înroşindu-se de plăcere.

— Bineînţeles, *Dansul cărăbuşilor* şi *Primăvara,* în care se auzea cucul.

— Ei, prostia aceea, cum poţi să-ţi mai aminteşti de aşa ceva ?

O privea întocmai ca şi altă dată, amuzat, interesat, avînd o părere bună despre ea.

— Mi se părea minunată. Ai mai scris ceva recent ?

— Nu, nu am avut timp. Am renunţat la toate. Am învăţat ca un nebun pentru examenele de admitere şi bursă la facultate ; poate voi relua compoziţiile cînd voi fi la Oxford.

Şi dintr-o dată păru plin de entuziasm, încurajat de interesul ei. Nu se schimbase mult.

— Ai obţinut bursa ?

— Da, la colegiul Balliol. Încep anul viitor.

Voia să fie concis şi modest, dar de fapt tot timpul roşea. Balliol nu însemna nimic pentru ea. În mintea ei stăruia un singur gînd : cît e de mare !

— Trebuie să ai optsprezece ani acum ?

— Da.

— Ştii, îmi amintesc de toate zilele voastre de naştere.

Şi rostind aceste cuvinte, fu din nou pe punctul de a plînge. I se părea că dezvăluie speranţe, duioşii inutile, pe care le nutrea de mult în sinea ei. Julian o privea, gata, gata să se amuze de spusele ei dar, văzîndu-i chipul, dintr-o dată îşi întoarse privirea ca şi cum înţelesese, pe jumătate mirat, puţin descumpănit, mişcat.

— O, ia te uită la cei doi ! spuse el repede.

Charlie îşi scosese haina şi o ţinea întinsă în sus ca pe o pînză de corabie, în bătaia vîntului. Cuprinsă de îngrijorare, Judith îşi dădu seama de forţa ameninţătoare a vîntului. Umflase cu totul haina pe care Charlie şi Mariella o ţineau foarte sus, în faţa lor, în timp ce traversau eleşteul în linie dreaptă ; nu-puteau să se mai oprească. Rîdeau şi ţipau oarecum speriaţi şi mergeau din ce în ce mai repede ; se lăsară duşi aşa pînă la malul celălalt, unde patinele li se proptiră şi amîndoi căzură zdravăn, unul peste altul, ca o grămadă, în iarbă. Charlie rămase culcat pe spate şi începu să geamă.

— M-am lovit, m-am lovit ! Oh, Mariella ! Oh, Doamne, vai ce senzaţie, vai ce spaimă ! Toboganul nu-i nimic pe lîngă asta. Ba groază, ba încîntare ! Îmi spuneam în sinea mea : „Nu o să ne oprim niciodată, niciodată !“ Mergeam din ce în ce mai repede. Oh ! Mariella, capul tău... am să mor.

Se tăvălea de rîs. Lacrimile i se prelingeau pe faţă.

— Încercam să-ţi spun să laşi haina jos ! Dar nu mai aveam glas... Vai, ce senzaţie... Era un zbor ca în vis... Oh ! Doamne !

Închise ochii extenuat. Dar în curînd dori să facă o a doua încercare. Apoi încercară cu toţii şi fu o adevărată nenorocire pentru ceilalţi patinatori. Toată lumea era cu ochii aţintiţi pe Charlie, dar nimeni nu se supăra, toţi fiind impresionaţi de frumuseţea şi buna lui dispoziţie, de felul în care îşi cerea scuze cînd stătea în calea oamenilor. Lui Judith i se făcuse rău de atîta rîs, pînă şi Mariella şi Julian nu încetau să-şi şteargă ochii de lacrimi. Charlie era atît de excitat, încît părea că are febră. În marele lui entuziasm, deschidea braţele larg şi striga :

— Vai, dragii mei !

Şi Judith era încîntată, pentru că se simţea cuprinsă în această efuziune de tandreţe.

— Ştii, o să-ţi fie rău diseară, Charlie, dacă continui în felul ăsta, îi atrase atenţia Julian.

Aşadar, rămăsese tot cel mai delicat dintre ei, gata oricînd să se îmbolnăvească.

Un căţeluş îngheţat, o corcitură, tremurînd tot, se rostogolea la picioarele lui, cu lăbuţele mici, slabe, rugătoare, ridicate în sus. Charlie îl luă în braţe, îl înveli în haina lui, gemu odată cu el, ca să-l consoleze, şi-l îmbrăţişă.

— Vai, ce lăbuţe drăguţe ! Mariella, lăbuţele jăvruţei ăsteia sînt foarte înduioşătoare. Priveşte-le, aspre, zbîrlite, stîngace. Nu-ţi fac milă ? Bietul de tine, dragul de tine ! Hai, vino să patinăm împreună.

A plecat cu căţeluşul în braţe, tot vorbindu-i în limba lui absurdă, cîinească, şi ciocnindu-se la fiecare pas de cineva.

„Cît e de ciudat !" îşi spunea Judith, fără a-l pierde din ochi. Nu avea cheia sufletului lui. Nu putea decît să-l analizeze, să facă unele observaţii, să reţină tot ce vedea şi să se mire de el, fără a spera să poată pătrunde într-o zi în adîncurile firii lui măcar printr-o privire, printr-un simplu cuvînt, printr-un „Ah !" tainic, cu acea impresie de intimă şi misterioasă recunoaştere pe care o trăise altădată cu Roddy.

Se gîndea la Roddy, dansînd la Londra, curtenitor şi ademenitor. Îl vedea aşa de bine, cu părul lui negru, cu faţa palidă, cu surîsul lui ; şi cum ar mai fi vrut ca în locul lui Charlie să fi venit Roddy. Acest Charlie care o tulbura, care o făcea să aibă inima grea, care o copleşea sub greutatea splendorii lui plină de o indiferenţă atît de evidentă. Lumina alb-albăstruie a după-mesei devenea din ce în ce mai blîndă, odată cu asfinţitul soarelui. Întreg iazul părea în flăcări, strălucind într-o lumină pură. În mijloc erau o mulţime de trestii veştede, plante şi ierburi acvatice, uscate şi moarte de frig, tufe pline de bobiţe, sălcii pitice. Toate acestea ofereau o imagine confuză de tonuri pastelate, brune, roşiatice, verzui, galbene, presărate ici şi colo cu cîte o pată vie, distinctă, roşie sau aurie. Zgomotul pe care îl produceau patinele alunecînd şi tăind gheaţa umplea aerul de un murmur, în timp ce patinatorii se învîrteau mereu, iuţi, uşori, asemenea muştelor care zboară pe plafon. Sub gheaţă, ierburile şi micile plante acvatice păreau imobile, ca lovite de o vrajă, şi în rigiditatea lor se întindeau peste tot, pline de delicateţe şi încîntare.

Cum Judith stătea singură într-o parte, Julian s-a apropiat de ea şi a întrebat-o :

— Vii cîteodată la Londra ?

— Aproape niciodată. Dacă tata e acasă, mă duce de obicei la teatru de Crăciun şi, din cînd în cînd, o întovărăşesc pe mama cînd face cumpărături.

— Ar trebui să vii într-una din zilele astea să mergem cu toţii la teatru. Aranjează cu Mariella !

— Oh !

Aşa ceva nu ar putea fi adevărat, nu s-ar putea întîmpla niciodată.

Se auzi un scîrţîit de patine, o poticnire şi ceilalţi doi se opriră clătinîndu-se în faţa lor.

— Trebuie să plecăm, anunţă Mariella.

— Judith va veni la Londra să meargă cu noi la teatru.

— Ah, bine, făcu Mariella cu indiferenţă.

— Cînd ? o întrebă dintr-o dată Julian. Aranjaţi între voi.

— Nu ştiu, răspunse Mariella, aruncîndu-i o privire rapidă, trebuie să o întrebăm pe bunica. O voi întreba pe bunica şi o să-ţi spun mîine, Judith.

— Venim doar şi mîine, interveni Charlie. Trebuie să venim, Julian, nu-i aşa ? O să fii aici, Judith ?

— Da.

— Cu atît mai bine, pentru că am nevoie de tine. Am nevoie oricînd de tine. Mîine voi uita de pieptul meu prăpădit. Cred că dacă nu te-am fi întîlnit, Judith, nu am fi pus niciodată piciorul pe gheaţă. N-am fi făcut decît să privim gheaţa, şi apoi ne-am fi îndreptat urgent spre Londra. Sîntem nişte proşti !

Se aşeză jos, ca să-şi scoată ghetele de patinaj, şi începu să fluiere, iar mai apoi se apucă să cînte de-ţi spărgea urechile :

Au fost odată trei nătăfleţi
Care ca brazii se ţineau semeţi

Apoi după o pauză :

Refuzînd să-şi dea drumul pe gheaţă

O altă pauză :

Strigînd : Vai de noi,
Se rupe gheaţa, ce mai tărăboi !
Cădem şi-o să ajungem sloi !

Îşi scoase ghetele de patinaj şi termină :

Pe Judith Earle de n-ar fi întîlnit,
De pe loc nici nu s-ar fi urnit.

— Slab, slab spuse Julian.

— O, găsesc că-i grozav, răspunse Judith.

— Pot să mai fac şi altele.

— Continuă, atunci !

— Nu acum. Ufff ! Sînt obosit !

Arăta chiar obosit.

Cu excepţia unor pete purpurii pe obraji, paliditatea lui era uimitoare. Ochii încercănaţi păreau mai închişi. Se sprijinea de Mariella, în timp ce aceasta, plină de gravitate, îi lega pantofii şi îi încheia paltonul. Cînd Mariella i-a înfăşurat fularul în jurul gîtului, Charlie l-a scos, spunînd :

— Uf, Mariella mi-e aşa de cald ! Nu, nu-l pun !

— Ba ai să-l pui, că altfel ai să răceşti, i-a răspuns Mariella liniştită, legîndu-i din nou fularul în jurul gîtului, în timp ce el îi făcea tot felul de strîmbături, rîzîndu-i mereu în faţă, ca un copil care vrea să îmbuneze o persoană mare şi s-o forţeze să surîdă.

Observîndu-l, Judith gîndi : „Să fie oare un vanitos răsfăţat ?“ Toată această veselie, această indiferenţă plină de mîndrie, acest farmec,

această vorbărie, toate puteau să provină dintr-o complexă infatuare. Fără îndoială că era dintre aceia care se priveau în oglindă admirîndu-și propria imagine. Judith își aduse aminte de vechiul ei vis de a se căsători cu Charlie și, încercînd un sentiment larg, cuprinzător, profetic, se gîndi dintr-o dată la toate făpturile care ar fi tînjit în tăcere de dorul lui, în timp ce el și-ar fi văzut de drum fără să-i pese de nimeni. Proiectate pe vălul înserării, capul și fața lui străluceau ca iluminate de o pală aureolă interioară. Îl observa cu toată atenția, dar nu putea să deslușească nici un indiciu care ar fi însemnat ceva pentru ea. Toată acea exuberanță de care era cuprins părea a se risipi la întîmplare, în jurul lui, iar ei nu-i acorda decît un surîs ușuratic, o încuviințare întîmplătoare a utilității ei momentane.

El și Mariella abia dacă au spus o dată un „Îți amintești ?" Dacă păstrau cît de cît vreo afecțiune pentru trecut, ei bine, pentru ea nu era nici un loc acolo. Cînd ei doi, Charlie și Mariella, împreună cu ceilalți trei reprezentau pentru ea întreaga substanță, culoare și bogăție de pe lume, o asemenea indiferență din partea lor i se părea cu totul de neînțeles.

În lumina care murea, se înfășurau din nou în misterul lor și redeveneau inaccesibili, ca mai înainte. Dacă nu ar fi fost decît înfățișarea lor fizică atît de deosebită și tot le-ar fi rămas sclavă pentru totdeauna ; se simțea profund copleșită de puterea pe care o aveau asupra ei

— Mîine, a spus Charlie, o să-l aducem și pe Roddy.

— Da, dar acum să mergem, trebuie să ne grăbim, o să pierdem trenul, interveni Mariella.

O porniră în tăcere prin singurătatea ținutului mlăștinos, iar vîntul îi urmărea pătrunzător și prevestitor de rele. Cînd au ajuns la marginea rîului, Charlie s-a oprit, a privit de partea cealaltă și a rostit pe un ton visător :

— Se vede o lumină în vechea noastră casă. Probabil că e lampa păzitoarei. Am putea să intrăm mîine acolo pe neașteptate. Ce singuratică pare casa ! Cum aș vrea să locuim din nou acolo ! Unde e casa ta, Judith ? Credeam că-i lîngă a noastră.

— Da, dar o ascund copacii.

— Așa-i, am uitat.

Judith i-a trecut cu barca și i-a lăsat pe malul celălalt, acolo de unde pornea drumul care ducea la gară.

— Ei bine, pe mîine !

Julian și-a ridicat privirile spre cer.

— Cred că o să se topească, mă tem că la noapte va ploua.

— Aș de unde, nu vezi cît e de înghețat pămîntul ?

— Da, dar aerul e mai blînd, și-apoi uită-te la cer.

La răsărit și la miazănoapte, stelele înghețate își aruncau lumina pînă departe, dar înspre apusul întunecat, nori negri mistuiau ultimele străluciri ale soarelui. Judith se simți dintr-o

dată cuprinsă de panică și de ură pentru Julian, pe care l-ar fi lovit dacă ar fi putut.

— Prostii, asta nu înseamnă nimic! spuse Charlie cu oarecare îngrijorare.

— Ascultă vîntul!

Vîntul sufla din plin și stăruitor printre vîrfurile copacilor, mînînd norii în fața lui.

— Ce tot vorbești?... grăi Charlie. Nu poate să bată vîntul și să nu se dezghețe? Hai să mergem, că altfel pierdem trenul.

— Bună seara.

— Bună seara, Judith, o să te căutăm mîine.

— Voi fi acolo.

Judith s-a întors acasă, prefăcîndu-se că nu vede norii și că nu aude zgomotul puternic produs de izbirea ușii de la intrare în urma ei, și străduindu-se să nu țină seama de zeul cel hain, de zeul mîniei și al urii, zeul cel lipsit de milă, ai cărui soli siniștri umpleau văzduhul.

„Mîine vor veni din nou și-l vor aduce și pe Roddy! Mîine îl voi vedea pe Roddy. Oh, Doamne, fii îndurător!"

Puțin înainte de a se crăpa de ziuă se trezi în zgomotul ploii oarbe care părea că geme; auzindu-i graba inutilă, șuierăturile zădarnice, Judith a rostit tare, în întuneric:

— Cum pot să suport una ca asta?

Totuși, lăsîndu-se ademenită de o maladivă și himerică speranță, a traversat dimineața rîul și s-a îndreptat spre iaz. Dar acolo nu era nimeni decît un băiețel care se dădea pe gheața acoperită de cîteva degete de apă, împroșcînd-o

încolo și încoace, în cursa sa rapidă. Așadar totul se terminase. Din nou îi pierduse. Nu mai aveau nici să se întoarcă, nici să scrie. Nu avea să se ducă niciodată să-i vadă la Londra; pînă și Julian va uita totul. Nu aveau să se sinchisească de ea. Ploaia triumfa. Nu exista nimic pe lumea asta care ar fi putut-o consola pe Judith. Se îndepărtă de acele locuri înecate în ploaie, de unde imaginile lor ireale, pierdute, își rîdeau de ea și o momeau, vise desprinse din îndepărtatul vis al fericitei zile de ieri.

3

Abia pe la mijlocul războiului a știut cu siguranță că Julian era pe front. O aflase de la bătrînul grădinar al casei de alături, care cu ani în urmă îi dăduse mere și pere, iar acesta, la rîndul lui, o știa chiar de la bunica. Îi scrisese, spunîndu-i să planteze din nou trandafiri și să aranjeze terenul de tenis, căci foarte curînd, de îndată ce războiul se va termina, nepoții ei aveau să-și petreacă sfîrșitul de săptămînă și vacanțele acolo.

Domnul Julian era pe front — pînă acum, slavă Domnului, bine sănătos — iar Charlie fusese tocmai mobilizat, dar războiul avea să se termine încă înainte ca el să plece în Franța, spunea bunica... Începînd de atunci, alimentați de noi speranțe, copiii din casa de alături începură să revină în visele lui Judith, noapte după

noapte. Julian, în uniformă, își făcea dintr-o dată apariția în bibliotecă :

— Am venit să-mi iau rămas bun, spunea el.

— Să-ți iei rămas bun ? Te întorci pe front ?

— Da, chiar acum, nu auzi trenul ?

Și atunci Judith asculta și auzea fluieratul trenului.

— Pleacă și Charlie, o să fie aici într-o clipă ; la revedere, Judith.

Ea îi întindea mîna, el i-o lua, apoi se apleca spre ea, cu un fel de rînjet, și o săruta, spunîndu-i :

— Așa se face cînd se pleacă pe front.

Și atunci ea se gîndea cu plăcere că și Charlie avea să o sărute. Privea spre fereastră sperînd să-l vadă apărînd. Afară era foarte întuneric și își spunea cu îngrijorare : „O să se rătăcească. Niciodată nu a putut să sufere întunericul !"

— Hai, spunea Julian, trebuie să vii să mă conduci.

Dar ea zăbovea, privind mereu afară, așteptîndu-l pe Charlie, din ce în ce mai cuprinsă de panică, văzînd că el nu vine.

Dintr-o dată îl vedea în întuneric. Nu era în uniformă, ci într-un pantalon scurt, gri, cu o cămașă albă desfăcută la guler, așa cum îl știa îmbrăcat în copilărie. Îl dureau picioarele și se tîra șchiopătînd.

— Șșșt, șoptea Julian la urechea ei, e deghizat.

— Atunci nu va fi ucis...

— Nu.

Reușise să-i vadă chipul. Dar ce deghizare oribilă. Avea masca zbîrcită și palidă a unui bătrîn idiot, din alte timpuri. O privea cu ochii rătăciți, iar ea se gîndea : „Vai, trebuie să mă fac că nu-l cunosc".

A dispărut din privirile ei, șchiopătînd, îmbrăcat cu acel costum caraghios, şi atunci, de odată, se simți cuprinsă de groază. Ceva nu era în regulă. Charlie avea să fie demascat.

Încercă să-l ajungă, ca să-l prevină, dar își pierdu-se vocea, iar Charlie dispăru.

Scrisese, chiar Charlie însuși, așa povestea grădinarul, că avea să se însoare cu Mariella. Domnișorul Charlie fusese întotdeauna preferatul lui, pentru că avea mereu gata un surîs pe buze, un cuvînt bun, fără nici o urmă de mîndrie ; și totuși bunica îl crescuse ca pe un prințișor !

„Cînd războiul ăsta blestemat se va termina, Lacey, așa a spus, o să venim să locuim în casa noastră veche și dragă. Așa vrea bunica, și să știi că și noi o dorim. Nouă nu ne-a plăcut niciodată Londra. Așa încît așteaptă-ne cît mai curînd".

Dar vai, mai înainte de asta avea să treacă prin foc și sabie. Aveau să se căsătorească imediat, căci el trebuia să plece pe front.

— Cît despre mine, a conchis bătrînul grădinar, nu-mi mai trebuie nimic dacă i se întîmplă ceva domnișorului Charlie.

A doua zi, apărea în „Times" anunțul oficial al căsătoriei.

— Nu au mai mult de nouăsprezece ani, a comentat mama lui Judith, și mai sînt și veri primari. Grozavă greșeală! Totuși cred că sînt unele șanse... A scos un suspin, după care și-a aranjat în fața oglinzii boneta de infirmieră. Va trebui să-i scriu bătrînei! Erau frumoși copiii ăștia, în special unul dintre ei. De ce nu-i scrii cîteva rînduri drăguțe fetei, Judith? Doar v-ați jucat atîta împreună.

— Oh, nici nu o să-și mai amintească de mine, a răspuns Judith și a ieșit, imediat, bolnavă de emoție.

„Căsătoriți, cei doi. Mariella devenită doamnă: doamnă: Doamna Charles Fyfe. Sînt tînăra doamnă Fyfe. Iată-l și pe Charlie, soțul meu. Cum de s-a putut întîmpla așa ceva?"

„Mariella trebuie să te căsătorești cu mine, *trebuie*. Oh! Mariella, vreau să mă căsătoresc cu tine și, dat fiind că voi pleca pe front, cred că trebuie să mi se îngăduie să fac tot ceea ce vreau. S-ar putea să fiu ucis și atunci nu voi fi avut nimic din viață. Oh! Mariella, te rog! Știi prea bine că te simți cît se poate de fericită cu noi. Nu s-ar putea să te căsătorești cu altcineva din afară și să ne părăsești pe toți. Ai putea oare? Eu n-aș fi în stare! N-aș suporta să fiu atins de o altă femeie. Noi ne înțelegem foarte bine, așa încît n-am putea să ne facem nefericiți. Știi prea bine că nu sîntem la fel cu ceilalți oameni, o știi doar. Căsătorește-te cu mine și o să mă întorc de pe front. Dar dacă spui nu, de îndată ce voi pleca o să mă las ucis!"

Și Mariella, palidă, cu firea ei copilăroasă, neînțelegînd nimic, nu a stat să-l asculte, ci s-a dus drept la Julian și, privindu-l cu ochii ei plini de nedumerire, i-a spus: „Charlie m-a cerut în căsătorie." Julian nu a scos un cuvînt, s-a uitat posomorît la ea, a ridicat din umeri și s-a întors ca și cum ar fi spus: „Ce-mi pasă mie?" așa că Mariella s-a dus direct la Charlie și i-a zis: „Bine."

Gura îi tremura și era gata, gata să plîngă, dar nu a vărsat vreo lacrimă, nici atunci, nici mai tîrziu. Bunica însă a plîns amar, pînă cînd în cele din urmă Charlie a consolat-o, și apoi, fără nici o ezitare, i-a dat totul lui Charlie, a sacrificat totul pentru el.

„Nu, nu, toate acestea erau prea prostești, cu totul anormale; oamenii nu se comportă așa decît în imaginația ta dezechilibrată, Judith!"

Mariella nu ar fi plîns niciodată și nu s-ar fi dus niciodată la Julian, niciodată nu i-ar fi trăsnit prin cap să se îndrăgostească de el. Nu i-ar fi trecut prin minte să-l iubească pe Julian sau pe Charlie sau pe oricine altcineva, cum ar fi putut iubi Mariella, acea făptură asexuată, care întotdeauna părea atît de înapoiată față de tine! Cît trebuie să se fi schimbat ca să fie acum în stare de o pasiune! Dintr-o dată, și-a dat seama că Mariella era acum o femeie măritată, despărțită de ea prin acel abis al căsătoriei.

Să fi consimțit oare în felul ei obișnuit, placid, cu bunăvoință, numai ca să-i facă plăcere lui Charlie, fără să aibă nici cea mai mică idee

despre ceea ce înseamnă dragostea și căsătoria ? Să se fi îndrăgostit oare treptat de Charlie, de-a lungul acestor ani, pe măsură ce au crescut împreună... sau dragostea ei prinsese ființă pe neașteptate, cînd i-a spus că pleacă în Franța. Sau poate într-o zi cînd s-a întors acasă tulburat, plin de emoție, gîndindu-se la ce-l aștepta, Mariella i-a apărut stranie, frumoasă, captivantă, și dintr-o dată a luat-o în brațe, vrăjind-o cu propria sa iluzie de dragoste ?

Sau poate că de mult se legase între ei o idilă sigură, plină de dulceață ?

— Draga mea, știi că nu voi iubi niciodată pe nimeni decît pe tine.

— Nici eu nu voi iubi pe altul decît pe tine.

— Atunci, hai să ne căsătorim înainte de plecarea mea !

— Da, s-o facem pe dată !

Și așa s-au căsătorit, iar toți cei din jurul lor au fost de acord, plini de bunăvoință, ca în fața unui fapt dinainte cunoscut, spunînd, orice-ar fi gîndit în sinea lor : „Da, era de așteptat". Cele cîteva zile înainte de plecare, aveau să le petreacă mulțumiți, gîndindu-se că dacă se va întîmpla ceva, cel puțin au cunoscut această fericire, cîteva nopți...

Cînd oamenii se căsătoresc, dorm în aceeași cameră, poate chiar în același pat : asta își și doreau. Mariella și Charlie vor dormi împreună, iată singura schimbare pentru ei, care trăiseră tot timpul în aceeași casă și se cunoșteau atît de bine unul pe altul. De ce simțiseră nevoia acestei schimbări, ce-i incitase să dorească

această intimitate ? Acum, frumusețea lui Charlie aparținea cuiva. Dintre toate făpturile de pe pămînt, Mariella singură avea acum drept asupra lui, și s-ar putea să aibă și un copil al cărui tată să fie Charlie...

Toate acestea păreau atît de ciudate, de tulburătoare, atît de asemănătoare cu visele din care se trezea cu sufletul încărcat, încît nu-ți venea să crezi că puteau fi adevărate. Și totuși așa era, se întîmplase, iar Judith se simțea mai departe de ei ca oricînd, pierdută în tenebrele exterioare, uitată, inutilă, redusă la neant. Ar fi putut să le rămînă fidelă toată viața, dar asta nu i-ar fi adus înapoi la ea niciodată.

Acum era sigură că Charlie avea să fie ucis. În însuși faptul căsătoriei sale, a dorinței de a-și împlini instinctele de om normal, exista ceva care proclama prin contrast acea forță misterioasă, excesivă și fatală care domina soarta sa, făcînd încă și mai întunecată noaptea care avea să cadă asupra acestei străluciri destinată pieirii. Acum nu mai avea nimic altceva de făcut decît să aștepte moartea lui.

Copiii de alături apăreau și tot apăreau în visele ei — dintre care unele o făceau să se trezească fericită ca o pasăre, și să gîndească o clipită : „Înseamnă că e teafăr !" În timp ce alte vise o făceau să se cutremure de o siguranță dezolantă, se simțea copleșită de ideea că în acea clipă, chiar, Charlie murea.

Alteori o visa pe Mariella cu un copil în brațe, sau uneori îi visa pe amîndoi, pe Mariella

și pe Charlie, purtîndu-și pașii în tăcere de-a lungul peluzei casei vecine, ținîndu-se pe după mijloc ca îndrăgostiții, sărutîndu-se. Apoi, dintr-o dată, Mariella devenea Judith, și imediat visul căpăta o întorsătură proastă. Charlie nu mai era îndrăgostit, devenea indistinct, dispărea.

Uneori se visa în ușa camerei ce dădea în hol, și în care copiii de alături își făceau lecțiile. Între ușile exterioare din lemn, vopsite în alb, și cele interioare din sticlă, acolo unde se aflau ghivece mari cu hortensii și crini albi și roșii, așezate direct pe pardoseala de mozaic, Mariella vorbea cu unul dintre băieți. Era probabil pe punctul de a-și lua rămas bun de la Charlie. Figura ei nu se distingea aproape deloc, nu i se vedea decît ceafa, acoperită pe jumătate de buclele scurte, cînd înălța capul spre el, care era înalt, cufundat în umbră. Întreaga lui făptură părea a fi fără formă. Din cînd în cînd, se apleca asupra ei și discutau plini de mister, în tăcere, în timp ce Judith îi pîndea ascunsă după ușă. Apoi, brusc, Mariella punea capăt discuției și traversa holul repede. Fața îi era albă ca varul, avea o privire rătăcită, lacrimile îi curgeau șiroaie pe obraji ; pe urmă, cuprinzîndu-și fața în mîini urca în grabă scările.

— Oh, priviți ! Mariella plînge pentru prima dată în viața ei !

Figura aceea sumbră continua să stea acolo, în prag. Apoi se întorcea ; de data asta avea trăsături cunoscute, nu era Charlie, ci Julian. Judith se dădea imediat înapoi, spunîndu-și în

gînd : „nu trebuie să mă vadă aici, spionînd". Și în preocuparea ei de a se strecura neobservată, visul se spulbera.

Altădată a visat că se jucau cu toții în grădina vecină. La un moment dat, Charlie s-a oprit brusc din joc și a plecat cu un pas nesigur, ținîndu-și mîna pe inimă.

— Are o boală de inimă.

— Ah, atunci nu va mai pleca pe front !

— Nu, acum e în siguranță.

Se trezise fericită.

Alteori, Charlie îi apărea în vis ca și cum s-ar fi întors atunci de pe front, slab și bolnav. Avea să se prăpădească din cauza bolii de inimă. Intra în camera în care își pregăteau pe vremuri lecțiile, era palid și apoi se oprea sprijinindu-se de dulapul mare de stejar. Ducînd din nou mîna la inimă, ofta și scotea un geamăt, privind în jurul lui cu o figură teribil de îndurerată. După aceea spunea : „Mă simt rău. Nu știu ce am. Aș vrea să-l consult pe fratele meu."

Avea o figură străină, vlăguită, era un om în vîrstă, care nu semăna deloc cu Charlie, dar totuși el era. Continua să meargă cu pași tîrșiți, părea că e prea slab ca să se poată mișca, și-l căuta mereu pe Julian care nu venea. Ceilalți, adunați în grup, îl priveau îngroziți. Nu încăpea îndoială că se prăpădea. Judith se trezea înspăimîntată.

Era într-o zi, în februarie, la ora cînd se lăsa înserarea. Afară, pe crengile ude de ploaie ale

copacilor, soarele asfinţind arunca scînteieri slabe. Chemările păsărilor, asemenea unor brusce săgetări de lumină, îţi străpungeau gîndul în mod dureros. Dintr-o dată, soarele, de parcă ar fi fost o bătaie de clopot, a aruncat o strălucire puternică, o notă prelungă de aur, vesperală, cu lacrimi în ea, răspîndind pe tot întinsul pămîntului sunetu-i bogat, ca apoi să se stingă încet în crepusculul întunecat. Copacii își ridicau vîrfurile imobile spre bolta cerească. Erau complet desfrunziţi ; învăluiţi însă în voalul violiu al înserării, trezeau în Judith o emoţie neașteptată, o ușoară palpitaţie și, pentru o clipă, i s-a părut că tăinuiesc în ei întreaga primăvară, încă invizibilă.

Stătea acolo, în faţa ferestrei, privind stăruitor afară : războiul și toate veștile despre război se îndepărtau, se micșorau pînă cînd deveneau doar o umbră dincolo de fruntariile lumii ei fermecate.

A ieșit în grădină, purtîndu-și pașii spre rîu. Oh ! Cît de frumoase erau crengile, cît de plăcut miroseau mugurii, și fumul acela albăstrui care se ridica încet din ierburile și gunoaiele aprinse ; aerul era asemenea unei ape verzui, pure, împrăștiindu-se în unde luminoase ; cîteva stele, presărate ici și colo pe bolta cerească, își revărsau strălucirea peste prundișul translucid, printre norii pali, împrăștiaţi. Purtînd cu gingășie în ea întreg acest extaz, Judith a înaintat pînă la capătul grădinii, acolo unde se desprindea poteca ce ducea spre casa vecină. Deodată a auzit un pas greoi, puţin tîrșit, pe care

îl cunoștea bine. Era bătrînul grădinar, care se întorcea de la muncă. Judith s-a oprit să-i spună noapte bună.

— Noapte bună, Lacey.

Din adîncul umbrei din jur se auzi o voce bolborosind :

— Noapte bună, domnișorică.

— Ce seară minunată, Lacey !

— Ah, da, într-adevăr, minunată.

— Cum arată grădina dumitale ?

— Puţin cam înaintată. O să dea îngheţul, asta-i sigur.

Grădinarul părea tare obosit în seara aceea, era foarte bătrîn. Iar acum urma ultima întrebare, obișnuită :

— Cînd se întorc, Lacey, e timpul, nu-i așa ?

— Poate că nu aţi aflat, domnișoară.

— Ce anume ?

— Domnișorul Charlie a fost omorît... Da, domnișoară, am primit azi după-masă vestea. Ce durere ! Asta o s-o dea gata pe bunică, ascultaţi-mă pe mine, domnișoară. Cucoana bătrînă îl iubea ca pe ochii din cap. Toţi știau, ca pe ochii din cap. Odată mi-a spus, da, așa mi-a spus : „Lacey, mi-a spus, domnișorul Charlie o să vină să locuiască aici cînd nu voi mai fi eu. Păstrez casa numai pentru el, așa mi-a spus. Niciodată nu va fi închiriată. Asta e doar casa lui, aici va putea veni cu soţia lui.“ Ah, sărăcuţa domnișorică Mariella, biet suflet ! Apoi Lacey izbucni într-un plîns încet. Asta va aduce fără doar și poate moartea bunicii. Sărmanul domnișor Charlie... sărmanul băiat, favoritul

tuturor! Mi-l amintesc cînd era... Da, domnișoară, da, domnișoară Judith.

Vocea i se îneca în plîns și, atingîndu-și mereu pălăria cu mîna, ca un fel de scuză mașinală, se pierdu în umbră, trăgîndu-și încet picioarele.

Dar desigur, nu mai încăpea îndoială, Charlie era mort, se așteptase la asta de mult. Acum că se întîmplase, își putea îndrepta gîndurile spre altele. „Pentru moment, nu-i chiar așa de rău, se gîndi ea, va fi însă mai rău după cîtva timp; apoi, într-o bună zi, totul va trece. Trebuie să suport, să suport, să suport!" Vocea bătrînă a lui Lacey, în liniștea înserării, răsuna plîngăreț: „Bietul domnișor. Charlie... bietul băiat...", iar și iar și răsuna prin aleea străjuită de plopi, deasupra zidului grădinii, unde cu ani și ani în urmă locuise bietul băiețel.

A trăit oare într-adevăr, Charlie? Trebuie să-l uite, să-l uite! Nu era decît o umbră, o iluzie romantică, un nimic, o jucărie frumoasă pentru jocul imaginației, ceva fără importanță. „Dă-l uitării, fii înțeleaptă, indiferentă, înconjoară-te încă o dată de tainele de neclintit ale naturii, lasă-te orbită și asurzită de ele, pentru totdeauna. Mai bine că a murit. Era prea slab, răsfățat, egoist, nu ar fi fost bun de nimic. Nu putea să vadă sînge. Trebuie să fie recunoscător că a murit!"

Unde era? Părea să fie prin apropiere, ascultînd ce aveai de spus despre moartea lui.

„Charlie, dragul meu, dacă ai fi știut numai cît te-am iubit!"

„O știu acum. Și mereu voi veghea asupra ta." Atunci nu e nici un motiv de întristare: trăiește și se află în paza Domnului. „Stăpîne, în mîinile tale încredințez sufletul său." Dar ce înseamnă asta? Ne facem că într-adevăr credem, ne prefacem, doar ca să putem acoperi neantul cu afirmații pline de încredere.

Ce a devenit chipul acela luminos? Cum arată acum? În această clipă toți îl plîng pe Charlie, căzut în Franța. Nu mai încape urmă de îndoială, murise, se afla sub pămînt, dispărut pentru totdeauna.

Gîndurile și sufletul lui Judith păreau că șovăie și se vlăguiesc sub povara durerii familiei lui Charlie. Durerea ei o putea îndura, dar a lor i se părea de nesuportat.

A ieșit din noaptea indiferentă, întorcîndu-se la lecțiile de greacă, la verbele care trebuiau învățate pentru a doua zi.

Mult timp după aceea a avut ultimul și cel mai teribil dintre visele ei. Se făcea că era o după-amiază cu un asfințit luminos, se scăldau cu toții în rîu, la pontonul casei vecine. Își vedea picioarele albe, apropiindu-se de apă. Apoi a sărit și a început să înoate. Roddy intrase și el în apă, înaintea ei, un cap întunecat care se mișca vag alături de ea. Din cînd în cînd, îi atingea brațul sau umărul, într-un fel prietenesc. Ceilalți rămăseseră pe mal, unde formau un grup confuz. Toți erau foarte fericiți, iar ea simțea cum în adîncul sufletului prinde ființă o adevărată stare de extaz, comunicîndu-se mai departe de la ea la toți ceilalți. Dintr-o dată, în

mijlocul grupului a apărut Charlie, sănătos, teafăr. Așadar trăia și nimeni nu mai avea de ce fi amărît acum.

Nu scotea nici un cuvînt. S-a desprins de ei, în timp ce toți îl priveau în tăcere cum se apleca spre apa întunecată a rîului, și pe urmă s-a lăsat în jos, în apă. Și-a îndreptat fața în direcția cursului apei, lăsîndu-se purtat de curent, înotînd ușurel. Și el era fericit. Înaintea lui se întindea singurătatea neguroasă a nopții în care pătrundea fără ezitare, fără a mai arunca măcar o privire înapoi ; întunericul îl învălui complet. Toți începuseră să fie cuprinși de groază : Charlie dispărea sub privirile lor.

O voce înspăimîntată strigă :

— Întoarce-te ! Întoarce-te !

Dar vocea se sparse cumplit în marele vid ce se întindea de jur împrejur.

Charlie dispărea, încet, încet.

Judith s-a trezit plîngînd în hohote în căderea ploii nocturne ; plînsul ei se pierdea în imensa tînguire de afară.

De atunci nu i-a mai apărut niciodată în vis.

Mai apoi s-a născut fiul lui Charlie, iar bunica s-a sfîrșit din viață ; dar la toate acestea imaginea lui fantomatică, istovită, îndepărtată, nu a mai reapărut.

PARTEA A DOUA

1

AVEAU să se întoarcă. De cînd aflase vestea, nu a mai îndrăznit să se avînte dincolo de gardul grădinii, de frică să nu-i întîlnească pe neașteptate. Numai întunericul era sigur. Și noapte după noapte de nesomn, sărea pe geamul bucătăriei în grădină și traversa peluza de-a lungul căreia copacii își întindeau umbrele pe iarba scăldată de lumina albă a lunii. Toate culorile dispăreau, numai albele flori primăvăratice care împrejmuiau peluza aruncau lumini fosforescente, iar vîrfurile copacilor încărcați de muguri se desprindeau, șiruri după șiruri, într-un val de lumină argintie, impalpabilă.

Într-o seară, în timp ce cobora cu pas săltăreț spre capătul grădinii, s-a simțit brusc preschimbată sub farmecul lunii, puternică, exaltată. S-a oprit la marginea rîului ; apa, în curgerea ei, lucea blînd ; a scrutat-o în toate direcțiile și a văzut-o complet pustie, toată a ei și numai a ei ; și-a scos cele cîteva veșminte pe care le purta și s-a aruncat repede în rîu. Apa îi aluneca în jurul umerilor, a sînilor, învăluindu-i întreg trupul. Răceala apei o rănea parcă,

îi tăia respirația, dar după cîteva clipe a început să înoate cu vigoare în josul curentului. A fi goală în îmbrățișarea glacială a apei era o bucurie nemărginită. Comparată cu aceasta, plăcerea înotului în costum de baie i se părea vulgară și de disprețuit. A înota așa, goală și singură, sub razele lunii era un mister sacru, care o pasiona. Apa părea îndrăgostită de trupul ei. Judith se lăsa în voia îmbrățișării apei, rezistînd strîngerii violente. La început o suporta, mai apoi însă o dorea ; era îndrăgostită de apă. Treptat, treptat, nu i-a mai simțit răceala, se lăsă purtată și mîngîiată de unduirea apei.

După puțin timp, se zări printre copaci, întunecată, casa de alături. Dacă erau acolo, însemna că toți dormeau, nici o privire nu căuta să străbată întunericul și să se oprească asupra apei fermecate, întrebîndu-se ce putea fi obiectul negru care se mișca la suprafață.

Dar nu, nu veniseră încă : De după un nor s-a arătat luna, luminînd fațada casei mari. Ca de obicei era învăluită de întristare, încovoiată parcă sub povara pustietății ; Judith s-a întors, înotînd spre locuința ei.

Veni și noaptea caldă, cu lună plină și cer înstelat. În timp ce înota spre sălciile de la marginea grădinii de alături, obiectivul ei obișnuit, văzu lumini la ferestre... Casa lungă, învăluită în liniște, se întindea în lumina lunii, răspîndind în afară căldura lămpilor aprinse, asemenea unui zîmbet liniștit.

Veniseră, deci.

S-ar fi putut să fie cineva în grădină, sau chiar pe rîu. Atunci s-a făcut mică sub mal, agățîndu-se de trunchiul unei sălcii, simțind cum i se scurge parcă toată vlaga.

Apoi, dintr-o dată, făpturile și vocile lor s-au apropiat de ea. Cineva începuse să cînte la pian o nocturnă de Fauré, era Julian. În fața ei a văzut o siluetă înaltă, într-o rochie de culoare deschisă, purtîndu-și pașii de-a lungul peluzei : Mariella. Cîteva clipe după aceea, a ieșit din umbră, alăturîndu-i-se, silueta unui bărbat. Cine să fi fost oare ? Două puncte luminoase, țigările lor aprinse, îi precedau, le deschideau calea, în timp ce mergeau încet, traversînd peluza braț la braț, întocmai cum îi văzuse de atîtea ori umblînd în visele ei pe Charlie și pe Mariella.

Erau atît de aproape, încît dacă s-ar fi uitat puțin în jos ar fi văzut-o ; dar au trecut mai departe, au mai făcut cîțiva pași, apoi s-au oprit, au privit peste rîu, și după aceea și-au îndreptat privirile în sus, spre cerul scăldat de lumina lunii strălucitoare. Nu se mai auzea pianul și celor două siluete li s-a alăturat imediat o a treia. Judith vedea acum trei umbre înalte, ale căror fețe rămîneau indistincte.

— Ei, răsună vocea slabă, limpede, neschimbată a Mariellei. Nu-ți pot înțelege muzica, Julian, și nici Martin nu poate. Nu-i așa, Martin ?

— E atît de plictisitoare ! Nici urmă de melodie în ea.

Drept răspuns, s-a auzit rîsul scurt al lui Julian.

Era ca în vis, să poţi asculta aceste voci şoptite, dar distincte, rostite de buze invizibile, aproape de tine, în întuneric, spunînd doar lucruri obişnuite, care însă păreau importante din cauza ciudăţeniei şi a neprevăzutului acestei întîlniri.

— De ce nu cînţi şi tu lucruri simple, drăguţe, pe care să le putem ţine minte şi apoi să le fredonăm toată ziua ? întrebă Martin.

— Nu sînt destul de simplu, de limpede la minte, ca să pot cînta asemenea melodii. Le las pe seama indexului tău magistral, Martin.

— Martin este cel mai mare virtuos cu un singur deget, nu-i aşa, Martin ? întrebă Mariella, tachinîndu-l cu afecţiune.

— Unde-i Roddy ?

— A plecat singur cu barca.

— Ah, ce romantic ! exclamă Mariella.

Se auzi apoi un mormăit :

— Mariella de ce cauţi tu...

— Ce ?

— Să iei oamenii peste picior. Trebuie *să te gîndeşti* înainte de a vorbi.

Mariella rîse. Apoi adăugă :

— Noapte bună. Mă duc să mă culc. Cînd veniţi sus şi treceţi prin faţa camerei copilului, fiţi atenţi să nu faceţi zgomot. Nu uitaţi că nu mai este camera voastră, ci a lui Peter. Dacă îl trezeşti din nou, o să-ţi găseşti beleaua cu doica, Martin.

Mucul de ţigară pe care-l aruncă lovi apa la o mică distanţă de Judith. Apoi forma ei albă se pierdu în întuneric.

— Ce noapte ! exclamă Julian după o tăcere. Luna e cel mai grozav pictor scenograf.

Apoi cei doi îşi continuară drumul, dar nu prea repede pentru Judith. Apa era ca gheaţa. Degetele-i înţepeniseră pe rădăcinile de sălcii, iar dinţii îi clănţăneau în gură.

Îl auzi pe Martin :

— Cînd eram la Paris, cu Roddy...

Apoi, după o lungă pauză, s-a auzit vocea lui Julian :

— Şi ce dacă te plictiseai de tine însuţi... zi de zi... să-ţi spui... La naiba ! Ce pisălog !

În curînd cele două voci au devenit indistincte, şi după aceea nu s-a mai auzit nimic. În tăcerea care s-a lăsat, lui Judith i se părea că o urmăresc, repetîndu-i mereu aceleaşi cuvinte, care purtau parcă în ele semnificaţia îngrijorătoare a crîmpeielor unei convorbiri auzită pe furiş. Judith se simţea vinovată că surprinsese secretele lor intime.

Luna îşi revărsa din plin lumina pe malul dinspre grădină, cînd a ieşit din apă şi s-a întins pe iarbă, epuizată.

De jur împrejur, umbrele rămăseseră nemişcate. Trupul ei transfigurat de lumina lunii era de o puritate atît de misterioasă, încît părea mai curînd plămădit din lumini decît din carne şi oase. „Chiar dacă m-au văzut, nu şi-au putut închipui că aş fi o făptură adevărată !" Martin ar fi fost, dacă nu chiar scandalizat, măcar sur-

prins, s-ar fi întors politicos și s-ar fi îndepărtat, dar Julian ar fi apreciat formele ei cu un ochi critic și plin de interes. Iar Roddy, Roddy era atît de pierdut în trecut, încît nu mai știa deloc cum putea fi acum. Dar dacă o făptură de nepătruns și ciudată, cu un chip asemănător cu cel al lui Roddy, făptură pe care de ani și ani o îndrăgea în acea parte a sufletului ei care percepea fără să vadă și cunoștea fără să raționeze, dacă acea făptură ar fi văzut-o, mai întîi ar fi examinat-o îndeaproape, apoi s-ar fi eliberat de vrajă și de propria-i emoție și s-ar fi dus să o privească de la depărtare, în tăcere.

— Oh, Roddy, cînd oare ai să vii și ai să te dezvălui ?

Înotul la întoarcere o încălzise, dar acum, cu tot pulsul agitat, o cuprinsese frigul. Se ridică și rămase așa, în picioare, cîteva clipe. Trebuia să se îmbrace, dar ascunzîndu-și trupul alb-argintiu sub veșminte, avea să înceteze să mai fie un miracol. În timp ce se apleca să-și ia hainele, auzi susurul prelung și zgomotul unei vîsle bătînd apa ; în mijlocul rîului se contura în fața ochilor ei un canoe. Și-a strîns pelerina întunecată în jurul trupului, dar cînd a văzut figura întunecată, solitară, din barcă, i s-a tăiat respirația.

„Întoarce-te spre mine, întoarce-te spre mine !“, rosti în sinea ei. Dar dacă ar fi răspuns cererii ei și s-ar fi întors, atunci Judith s-ar fi topit, ar fi intrat în pămînt... Însă Roddy nu a întors capul. L-a urmărit cu privirea și l-a văzut trecînd dincolo de grădina vecină, mai

departe și încă mai departe ; avea poate de gînd să alunece așa pe apă noaptea întreagă.

Dacă ar fi văzut-o, i-ar fi făcut un semn :

„Judith, vino cu mine !“

„Da, vin !“

Și ar fi rătăcit toată noaptea pe ape, amîndoi, împreună.

Dar într-o zi avea să se întîmple, trebuia să se întîmple. Știa dintotdeauna că piesa lui Roddy trebuia să fie scrisă, iar ea avea să-și joace rolul pînă la sfîrșit, un sfîrșit fericit. „Oh, Roddy, știu că te voi iubi !...“

Pata din ce în ce mai nedeslușită care era Roddy se pierdu. La jumătatea drumului spre casă, Judith se opri, cuprinsă de panică ; îl văzuse aievea pe Roddy și nu o nălucă născocită de imaginația ei ! Singurătatea nopții în care rătăciseră atîta timp doar fantome ireale, cuprindea acum chiar formele și glasurile lor misterioase... Reveniseră și se strecurau acum în această viață de intuiție lucidă și de verosimilitate, intermediară între veghe și somn, din care ieși tresărind, întrebîndu-te dacă, în cele din urmă, visul e realitate sau dacă realitatea nu-i decît un vis.

2

Ziua următoare, cu o indiferență aparentă, a întîlnit-o pe Mariella în sat. Ieșea tocmai de la farmacie și s-au lovit aproape una de alta. Iat-o înaltă, dreaptă, cu ochii albaștri-verzui, pu-

ruri uluiți, limpezi, ochii aceia de cristal, privind direct, fără umbrire sau pată, lumea, printre genele negre, ochii aceia care nu au cunoscut nici binele nici răul, ochi de gheață. Ochii unui înger sau poate ai unui demon.

Părul scurt ieșea în bucle de sub pălăria neagră, fața palidă, netedă, își păstra ovalul copilăresc. Buzele formau un arc de o culoare ștearsă. Nu-și pierduse masca de altădată. Era aceeași, poate și mai distinsă decît înainte. Totuși, cînd o salută și îi zîmbi, ceva ciudat apăru pentru o clipă pe chipul ei, ca și cum ar fi încercat o ușoară suferință, ale cărei urme șterse le mai păstra încă. Părea mulțumită.

— Judith !... nu-i așa ?

— Mariella !

— Deci locuiești tot aici. Tocmai ne întrebam.

— Da, tot aici locuiesc.

Păru încurcată, nemaiștiind ce să spună apoi, emoționată și stingherită, se uită de jur împrejur, încercînd să-și îndrepte privirile în altă parte.

— Ne... ne întrebam tocmai ce-o fi cu tine și ne gîndeam că trebuie să fii plecată. Ne-am amintit cît erai de deșteaptă. Julian spunea că vei urma universitatea, sau așa ceva. Ne-am gîndit că poate ești acolo. Ne ziceam că acum trebuie să fi devenit teribil de înfricoșătoare și de învățată. Nu-i așa ?

— O, nu !

Ce răspuns putea fi dat la o asemenea prostie ?

— Tot timpul te țineai de carte, spuse Mariella cu oarecare stînjeneală. Apoi, cu un zîmbet pe față, adăugă : Îți mai amintești de Miss Pim ?

— Da. Dinții ei falsi !

— Și cum *mirosea* ! Mariella își încreți ușor nasul mic, apoi continuă : în timpul lecțiilor mă izbea mereu mirosul și mă tot gîndeam ce torturi aș putea să inventez pentru ea. Nu-i de mirare că nu făceam nici un progres la învățătură. A rîs ușor, apoi a adăugat, din nou stînjenită : — Cînd vii pe la noi ? Ne-ar face atîta plăcere ! Ce-ar fi să vii după masă ?

— O, Mariella, m-aș bucura foarte mult.

— Toți băieții sînt aici. Îți amintești de fiecare dintre ei ? Julian a fost demobilizat nu de mult. În toamnă se întoarce la Oxford.

— Iar Martin și Roddy ?

— Da, amîndoi sînt aici. Roddy s-a întors chiar acum de la Paris. Se presupune că studiază acolo desenul și pictura. Martin ar fi trebuit să fie la Cambridge, dar a avut apendicită, o formă destul de grea, așa că pierde trimestrul ăsta.

— Îți pare bine că te-ai întors aici ?

— Da, ne place la toți foarte mult și se pare că-i priește și copilului.

— Asta e cu atît mai bine.

A urmat apoi o pauză. Mariella lăsase să cadă ultima replică cu o grabă plină de indiferență, ca și cum nu s-ar fi putut ca Judith să nu știe despre existența copilului, după care și-a îndepărtat din nou privirea cu un fel de spaimă.

Tăcere în timpul căreia prăpastia lucrurilor care nu trebuie niciodată rostite se deschisese la picioarele lor și în care s-a văzut limpede că, în orice caz, Mariella nu avea să pronunțe niciodată numele soțului ei.

— Voiam... tocmai voiam să cumpăr de aici o seamă de lucruri pentru copil, adăugă ea, lucruri de care are nevoie dădaca. Dar aici nu prea găsești ce-ți trebuie... Lungea cuvintele cu nervozitate. Apoi : Pe după masă, atunci. La revedere. Nu veni prea devreme pentru că băieții sînt teribil de leneși imediat după prînz.

Și, surîzînd, și-a continuat drumul.

3

La ora cinci, Judith a uimit femeia de serviciu cînd și-a scos pălăria în hol și și-a șters mîinile transpirate, spunîndu-și apoi numele.

În pragul salonului, s-a oprit și a respirat adînc. Camera, devenită mare din cauza fricii, i se părea plină de uriași în pantaloni de flanelă cenușie. Mariella s-a desprins din mijlocul unei mari mulțimi și s-a îndreptat spre ea.

— Helo, o întîmpină. Dorești ceai ? Am uitat. Noi nu bem niciodată. Nu trebuie să fac prezentări, nu-i așa ? Cunoști pe fiecare. Puse ușor mîna pe brațul lui Judith, și atunci camera începu să se micșoreze, să devină stabilă.

Dar chipurile băieților din casa vecină îi apăreau învăluite de ceață, în timp ce dădea mîna cu ei.

— Îți amintești cine e fiecare ?, o întrebă Mariella.

Acum trebuia să-i privească în ochi și să răspundă, să-și controleze tremurul, să-și potolească roșeața asta mistuitoare.

— Bineînțeles că-mi amintesc.

Ridică ochii și-i văzu stînd în fața ei, îi mai văzu zîmbind puțin sfioși ; asta i-a dat curaj să surîdă și ea.

— Tu ești Martin, tu ești Roddy, tu ești... a ezitat puțin.

Julian stătea mai departe. Fața lui matură avea un aer arogant. Pînă în cele din urmă a terminat penibil :

— Domnul F... Fyfe.

A izbucnit atunci un hohot de rîs general, urmat de un adevărat cor de tot felul de tachinării, iar Judith, înecată într-un val de roșeață și stînjeneală, nu a fost în stare să sesizeze înțelesul.

— Mă gîndeam că poate nu are să-ți placă... ai putea crede că... Nu știam dacă... arăți ca și cum... se bîlbîi ea.

— Îmi pare rău că ai simțit nevoia să fii atît de formalistă, răspunse Julian bățos.

Și el se înroșise.

— Vezi, e timid, îl luă o voce în rîs.

Judith își spuse în sinea ei că, la urma urmei, el era întotdeauna cel prietenos. Faptul că și Julian era timid, i-a întărit încrederea în ea și, privindu-l direct în față, îi spuse zîmbind :

— Regret... tu ești, deci, Julian !

— Aşa e mai bine, răspunse el tot înţepat, dar zîmbind.

Feţele lor îi apăreau acum clare, precise, dar în cameră mai dăinuia încă un element tulburător : tînărul acela ciudat, cu o figură bolnăvicioasă, Roddy. Îşi îndreptă spre el privirea nesigură, apoi şi-o opri asupra lui Martin. Acesta îi zîmbi şi atunci Judith făcu un pas spre el.

— Urmezi la Cambridge ? îl întrebă ea.

— Da.

— Merg şi eu acolo.

— Într-adevăr ?

— În ce scop ? întrebă Roddy pe un ton blînd.

— Ca să studiez. Vreau să studiez totul despre literatură, despre literatura engleză în orice caz, de la începuturi, răspunse ea cu toată seriozitatea.

— Exact ceea ce urmăreşte şi Martin. Nu-i aşa, Martin, şoarece de bibliotecă ce eşti ?

— Nu prea fac progrese, răspunse acesta surîzînd plin de încredere, sînt atît de comod şi atît de greu de cap.

Judith rămase pe gînduri.

— Nici eu nu-mi închipui că aş fi prea isteaţă. Credeţi că fetele care urmează universitatea sînt deştepte ?

— Martin şi cu mine credem că ar trebui să fie, răspunse Roddy clipind din ochi. Aş spune chiar că aşa par.

— Am văzut cîteva, cînd am dat examenul de admitere. Erau tare urîte. Toţi rîseră. Apoi, Judith, pentru a fi echitabilă, adăugă : Erau totuşi două sau trei drăguţe.

— Aşadar vrei să devii o tînără persoană *într-adevăr* cultă ? întrebă Roddy.

— Da, cel puţin aşa cred.

— Deci e serios ?

Dintr-o dată şi-a dat seama că toţi îşi rideau de ea şi atunci a tăcut, cuprinsă de un fel de jenă şi descurajare.

— Nu are importanţă, spuse Roddy, clipind din ochi plin de o irezistibilă veselie, iar în vocea lui se puteau desluşi inflexiuni mîngîietoare... Martin va fi încîntat să te vadă, dar nu te duce la Newham sau Girton [1]. Sînt locuri oribile. Martin e îngrozit. Du-te mai bine la Trinity [2], Martin o să te aibă în pază.

— Gata, Roddy, ajunge, destul cu glumele, interveni Martin surîzînd cu indulgenţă.

— Sper că nu te mai supără apendicele, i se adresă Judith cu politeţe.

— Nu, mă simt mult mai bine, mulţumesc, răspunse Martin, făcîndu-i o plecăciune.

Nimeni nu a mai avut nimic de adăugat. Nu prea ştiau să primească musafiri. Stăteau toţi în jurul ei, fără a depune nici un efort, preluînd alene cîte un crîmpei de conversaţie pe care ea îl oferea, apoi lăsîndu-l să cadă, de parcă ea ar fi fost gazda, iar ei oaspeţi dintre cei mai dificili. Stăteau acolo, ca şi altă dată, formînd acel clan al lor, închis, care îi reunea pe toţi în mod natural, cu un fond de indiferenţă, dacă nu

[1] Numele a două colegii pentru fete.
[2] Colegiu pentru băieţi.

chiar de ostilitate, față de străini. Charlie murise, dar cum erau așa adunați la un loc, îi simțea parcă prezența apăsînd asupra lor, îndepărtîndu-i și mai tare de ea și, dintr-o dată, fu cuprinsă de un sentiment de nemulțumire și ar fi dorit mai bine să nu fi venit.

Fiecare dintre ei părea preocupat de ceva personal : Roddy își curăța pipa, Mariella și Martin se jucau cu un cățel care se tot zbătea pe genunchii lui Martin și, după o clipă, se auzi vocea subțire a Mariellei :

— Oh, iarăși ! Ce animal incorijibil, Martin, îmi pare tare rău !

— Nu-i nimic, o să se usuce, răspunse Martin, inspectîndu-și plin de calm pantalonii uzi. Nu-i nimic !

Julian se așezase la pian și cînta în surdină, în timp ce Roddy îl acompania fluierînd.

— Ce-am putea face ? întrebă Mariella, tot rostogolind cățelul.

Continuînd să cînte, Julian a întors capul privind-o pe Judith. Atunci s-a apropiat de pian, plină de recunoștință, și a rămas locului, urmărind cum alergau mîinile lui Julian pe clape : era cu el, izolată de toți ceilalți, și acum se simțea în siguranță.

— Cîntă mai departe ! Cîntă una din compozițiile tale !

Dînd din cap, Julian răspunse :

— S-a terminat, nu mai poate fi vorba de așa ceva acum.

— Ce linii, ce duritate imprimase războiul pe fața lui, care fusese întotdeauna brăzdată.

— Dar va reveni.

— Nu, nu a fost decît o slabă licărire, iar zeul războiului a găsit cu cale să o stingă. Războiul i-a făcut pe unii poeți, tot felul de poeți, dar nu am auzit să fi făcut și muzicieni.

— Ei bine, totuși poți să cînți !

— O, mai mult zdrăngănesc.

Părea apatic și dezgustat. Își spunea oare în sinea sa : *„La naiba, ce pisăloagă !“*

— Aș fi încîntată dacă aș putea zdrăngăni ca tine, se strădui ea să spună. De cînd eram mică, te-am invidiat întotdeauna.

Atunci se înveseli puțin și zîmbi, părînd interesat, așa ca altădată.

— Cîntă ce cîntai seara trecută.

— Cum de știi ce cîntam ?

— Înotam în rîu și te-am auzit.

— Adevărat ?

Părea măgulit. Gîndul că putea cînta în noapte pentru ascultători invizibili îi trezi parcă imaginația.

— Erai singură, singurică ?

O privi cu mult interes.

— Da, și mi-am spus : „Asta trebuie să fie domnul Fyfe, care cîntă la pian“.

Julian pufni în rîs.

— Știi, mai adineaori ai fost monstruoasă.

— Deloc, tu ai fost. Aveai un aer de parcă ai fi vrut să-mi interzici să pretind că te-am cunoscut vreodată.

— Prostii. Așteptam cu nerăbdare să te văd. Cînd ne-am întîlnit ultima dată ? Cu secole în urmă.

— Da, la patinaj.

— Da, aşa-i. O altă lume.

Dintr-o dată se opri din cîntat. Figura lui Charlie a apărut, apăsîndu-i mai mult decît orice altă amintire.

— De ce să stăm să ne sufocăm în casă ? Hai afară, Judith, i se adresă Mariella.

A urmat-o cu inima uşoară pe Mariella. La urma urmei, era dintre acele fete care puteau să întreţină o conversaţie, să amuze chiar. O dovedise acum cu Julian şi astfel se putea aştepta, în mod logic, să aibă succes şi cu ceilalţi.

Afară, sub cedru, pe o cuvertură întinsă pe iarbă, se juca un copilaş. Alături de el, dădaca lucra. Judith a recunoscut-o, o figură de altă dată, un fel de jandarm. Pinkie îi era numele, fusese şi dădaca Mariellei şi apoi camerista ei. Zbîrcită, neînduplecată, cu o expresie onestă, inocentă, caracteristică dădacelor bătrîne, stătea acolo, păzind copilul Mariellei.

— Pot să-l iau, Pinkie ? întrebă Mariella. De regulă, Pinkie nu-mi dă voie nici să-l ating.

— Sînteţi atît de neatentă, răspunse ea pe un ton sever, apoi, recunoscînd-o pe Judith, a dat din cap.

Mariella ridică în braţe, cu uşurinţă, copilul şi se îndepărtă cu el spre marginea rîului, acolo unde se adunaseră băieţii.

Judith se uită cu uimire şi durere la copil. În faţa ochilor ei, se afla copilul lui Charlie. Nici nu-i venea să creadă. Totuşi aşa era.

Era un copil destul de înăltuţ, slăbuţ, cu o privire ciudată, prea matură pentru cei doi anişori ai lui. Tîmplele îi păreau fragile, iar gîtul prea subţire pentru căpşorul acoperit cu păr castaniu, lins. Avea genele negre ale Mariellei, care încadrau ochi strălucitori, adînc îngropaţi în orbite. Nu moştenise de la părinţii lui altceva decît paloarea şi o anumită distincţie, caracteristică celor din neamul Fyfe. Cercul pe care îl formau ei toţi rămînea steril, nu putea să se lărgească şi să cuprindă o viaţă nouă. Copilul Mariellei rămînea în afară şi total lipsit de însemnătate. Uneori, unul dintre veri întindea o mînă să-l liniştească, sau îi fluiera o melodie, îi făcea o strîmbătură, îi strîngea ursuleţul de pluş, sau îi spunea cîteva cuvinte de îmbărbătare cînd cădea. Îl priveau cu feţe pline de indulgenţă, amuzate, de parcă ar fi fost nişte dulăi mulţumiţi, cînd se oprea o clipă locului şi punea o mînă pe genunchii lor ca să se sprijine, pe urmă însă îl uitau repede. Numai Julian părea să manifeste într-adevăr interes pentru el, urmărindu-l, în timp ce Mariella îl privea din cînd în cînd pe Julian cum se uită la el.

Era absurd, nepotrivit, de necrezut că acest copil aparţinea Mariellei, că fusese conceput de Charlie, purtat în trupul ei timp de nouă luni, aşa cum fiecare femeie îşi poartă pruncul, că fusese născut de ea aşa cum se naşte fiecare copil, cu dureri şi bucurii, că apoi a crescut, iubind-o şi fiind iubit de ea, spunîndu-i *mamă*.

Dar oricine putea să aibă un copil ; chiar misterioase copile-văduve ca Mariella, sau tineri

soţi, omorîţi tragic, asemenea lui Charlie; dovada se afla chiar acolo, în faţa ochilor ei. Mariella, prin natura ei, era foarte puţin făcută pentru maternitate. Parcă trupul îi jucase o festă şi zămislise. Dar între fiinţa ei şi făptura căreia îi dăduse viaţă părea că nu există nici o legătură de maternitate. Aşa părea, dar cu Mariella nu se putea şti niciodată.

— Hai, vino aici, spuse Judith, întinzînd copilului mîna.

Acesta se uită la ea fix, cu ochii mari, apoi se dădu înapoi intimidat.

— Îţi plac copiii? întrebă Mariella cu politeţe.

— Îi ador, răspunse Judith, apoi se înroşi, dîndu-şi seama că rostise cuvintele cu o pasiune absurdă. Dar, slavă Domnului, Roddy o luase din loc cu Martin, aşa că nu o putuse auzi.

— Da, zău? întrebă Mariella aruncîndu-i o privire, după care nu mai avu nimic de adăugat. Trase căţeluşul lîngă ea, spunîndu-i: Cine-i băiat bun, hai, du-te şi joacă-te cu Peter.

— Deci Peter îl cheamă?

— Michael Peter, sublinie Julian ironic. Mariella a avut cele mai grozave motive să-l numească astfel, dar mă tem că i-a jucat o festă păcătoasă. Dacă l-ar fi numit numai Michael sau numai Peter ar fi fost în regulă, dar această combinaţie! Tremur cînd mă gîndesc la adolescenţa lui. În orice caz, măcar pînă termină universitatea ar fi trebuit să aibă un patronaj mai puţin solemn. Singura speranţă este ca el să găsească povara prea grea şi să-şi aleagă un

simplu James sau Henry. Ne-ar prinde bine un Henry în familia noastră. Poate, Mariella, că pînă la urmă va trebui să lăudăm iniţiativa ta.

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, răspunse ea cu voce veselă. După mine, Michael Peter este un nume foarte drăguţ. Şi el e un băieţel foarte drăguţ.

Peter alerga încolo şi încoace de-a lungul peluzei, urmat de căţeluşul care îl trăgea, sărea cu lăbuţele pe el, îl apuca de pulpe, îl trîntea jos. La început, copilul rezistă liniştit la toate acestea, dar după cîtva timp se opri necăjit, împingînd căţeluşul la o parte cu mînuţele lui neputincioase, ţipînd plin de nervozitate, ca şi cum ar fi discutat în contradictoriu cu el, într-un grai propriu, dar fără a căuta ajutor la vreunul dintre ei. La un moment dat, căţeluşul s-a ghemuit în faţa lui chelălăind de bucurie. Peter şi-a pus atunci mînuţele la urechi, iar buza începu să-i tremure.

— La naiba cu javra asta! exclamă Julian furios, îndreptîndu-se spre nepotul său şi luîndu-l în braţe. Copilul e obosit, Mariella, o ştii prea bine, şi continui să stai aşa, nemişcată, *nemişcată* şi laşi javra asta zgomotoasă să-l irite, să-l sîcîie şi să-l obosească...

Julian era alb ca varul. O privea pe Mariella cu un antagonism făţiş, iar atmosfera în jurul lor părea că tremură şi devine din ce în ce mai încordată. Mariella se ridică încet ca să prindă căţelul, şi în trecere atinse capul copilului.

— Bietul Peter, spuse ea în şoaptă. Prostuţule! Hai, taci, totul e în regulă!

— Trebuie să plec, murmură Judith.
Era de nesuportat. Trebuia să dispară și să se ascundă de rușine, din cauza șocului pe care-l încercase văzîndu-i atît de înfuriați.
— Chiar trebuie să pleci ? întrebă Mariella cu un surîs blînd. Te așteptăm să vii din nou, cît de curînd. Vino cît mai des.
— Merg și eu să duc copilul în casă și te conduc pînă la ușă, spuse Julian.
Fără vreun cuvînt sau vreo privire, Mariella se îndepărtă, iar Julian se îndreptă spre casă cu copilul în brațe, în timp ce Judith îl urma cu inima grea.
Totul ieșise pe dos. Martin și Roddy nu se întorseseră, iar ea nu îndrăznea să-i caute să le spună noapte bună. Din păcate, lor nici nu le păsa dacă își lua sau nu rămas bun de la ei. Nici Martin nu avea nevoie de ea și îl prefera pe Roddy. Sperase că va găsi destulă forță în ea ca să-l poată privi în liniște pe Roddy, să-l vadă așa cum era în realitate, dar din cele cîteva priviri pe care le schimbaseră, nu reușise să vadă decît ceva ireal, atît de puternic și arzător, încît toate gîndurile i se învălmășiseră, se simțise neputincioasă și nu dorise decît să scape. La noapte, cînd va fi în pat, toți se vor perinda prin fața ochilor ei, întruna, întruna, răscolind-o și chinuind-o, total indiferenți acum că această întîlnire atît de mult dorită devenise realitate, un fapt amar și arid. Imaginația cel puțin fusese fecundă, se alimentase singură din plin, dar realitatea era seacă asemenea unei pietre. Se tot întreba

ce-ar fi trebuit să facă și nu a făcut, cum ar fi trebuit să arate ca să le placă. Ce anume nu le-a plăcut la ea, îmbrăcămintea, mutra, sau seriozitatea-i idioată cu care vorbise despre universitate. În timp ce-i treceau toate acestea prin minte, îl urmă pe Julian în salon.
Julian se așeză la pian cu băiețelul pe genunchi și începu să cînte cu multă căldură. Judith rămase în picioare lîngă el. După cîteva minute, copilul și-a sprijinit capul pe umărul lui, ascultînd cu încîntare. Atunci, fața lui Julian s-a luminat de un zîmbet, și a continuat să cînte. După cîteva clipe s-a oprit și i s-a adresat lui Judith :
— Stai jos. De ce vrei să pleci atît de repede ?
Și continuă să cînte, notele răspîndindu-se în jur, aducătoare de liniște.
Pentru ca să-i elibereze brațele, Judith luă ușurel copilul și-l așeză pe genunchii ei, unde rămase nemișcat, ca și cum nici nu-și dăduse seama de schimbare.
Treptat, treptat, în timp ce privirea ei urmărea degetele curbate ale lui Julian alergînd peste clape, întreaga încăpere îi reapărea familiară și, dintr-o dată, se simți complet dominată de trecut. Era acolo, ca altădată, cu băiețelul Julian, ascultătoare privilegiată, într-o atmosferă pe jumătate de vis, ca și cum nu ar fi fost niciodată despărțiți, și stăteau unul lîngă altul într-o intimitate nevinovată. De ce se temuse oare ? Acum că putea să-l regăsească oricînd acolo unde îl lăsase, total neschimbat

față de ea, își dădea bine seama că putea să-i spună orice fără să se teamă că o va lua peste picior, sau c-o va repezi. Julian fusese întotdeauna cel mai accesibil dintre ei toți. Acel sentiment de clan care îi făcea pe ceilalți inaccesibili, era temperat la el de inteligența-i vie. Oricînd era dispus să primească prietenește un străin, sau, în cel mai rău caz, să facă uz de spiritul său caustic.

Cînd se opri puțin din cîntat, Judith șopti :

— Nimic nu s-a schimbat aici. Îmi amintesc de fiecare lucru în parte din camera asta și toate sînt la fel, pînă și petele de cerneală de pe masă. Parcă aș visa că mă aflu din nou aici de vorbă cu tine, un vis în care vezi locuri cunoscute, în care totul e atît de familiar, încît îți face parcă frică. Am avut adesea asemenea vise...

Se opri dintr-o dată și în clipa aceea ar fi dorit mai bine să nu fi rostit cuvintele, dar Julian consideră observația ei ca generală și dădu din cap în semn de aprobare, apoi se aplecă să se uite la Peter care stătea întins pe genunchii ei, somnoros și palid. Copilul era foarte obosit, dar liniștit și galeș ; Julian îi atinse obrazul.

— Face și Peter parte din vis ? o întrebă el cu blîndețe.

— Da. Nu crezi că trebuie să facă și el parte din vis ?

Copilul reprezenta germenele pasiv care aștepta viitorul. Acel lucru așteptat cu îngrijorare, căruia vrei să i te sustragi, dar știi totuși prea bine că pînă la urmă va trebui să-i faci față. În vis era cu totul natural să stea acolo, cu Julian ținînd în brațe pe fiul lui Charlie.

— Nu-i ciudat, spuse el pe un ton visător, că aceasta este singura dovadă că Charlie a trăit vreodată ? Un copil și nimic altceva, nici o altă urmă cît de mică de la el. Nici măcar o scrisoare. Presupun că *ea* are. Pentru o clipă, întregu-i chip fu învăluit de îndurerare ; făcu o pauză înainte de a adăuga : Și nici măcar o fotografie. Ți-l amintești ?

— Desigur, și simți un nod amar în gît. Apoi continuă : Era cea mai frumoasă făptură...

— Da, într-adevăr, ca o țîșnire de frumusețe. Știi că nu-l interesa deloc acest aspect, cu toate cele ce spuneau unii și alții. Strălucirea fizică umbrea întrucîtva natura lui, făcînd-o greu de judecat, dar avea o inimă pură.

Să fi fost oare așa ? Cine a cunoscut vreodată inima lui Charlie ? Julian nu se exprima ca într-un epitaf ? Ca și cum fratele său devenise pentru el o irealitate, un simbol pentru durere — în timp ce fantoma propriu-zisă fusese uitată. Poate că numai Mariella singură cunoscuse cu adevărat inima lui Charlie — gînd ciudat — și-l păstra încă viu în sinea ei, dar nu avea niciodată să facă vreo destăinuire.

— Rareori vorbesc cuiva despre el, urmă Julian, iar ochii săi, care de obicei erau întredeschiși și abia te priveau, se deschiseră larg cuprinzîndu-i în ei pe ai lui Judith, ca și cum s-ar fi aflat sub povara unui gînd de nesuportat. Păreau un adevărat abis al durerii.

„Ce-şi amintea oare ? Ce-şi amintea ?"

După o tăcere mai lungă, reluă copilul pe genunchii lui şi spuse cu blîndeţe :

— Acum cîntă şi Peter.

Peter îşi întinse mînuţele şi, cu grijă şi delicateţe, le lăsă pe clape, ascultînd zîmbind sunetele pe care le scotea.

— Are înclinaţii pentru muzică ?

Julian făcu un semn afirmativ din cap.

— Da, mai mult sau mai puţin. După aparenţe, aşa s-ar zice.

Îşi îndreptă privirile cu un fel de tandreţe asupra căpşorului aplecat pe umărul său, iar după cîteva clipe începu să vorbească de parcă ar fi ieşit dintr-o adîncă reverie :

— Mă întreb ce va face cu el ?

— Mariella ?

— Da.

— Ei bine, cu băieţii totul se desfăşoară mai mult sau mai puţin mecanic, dinainte stabilit, nu-i aşa ? Şcoala, universitatea şi, în cazul lui, muzica ?

— Cît de nenorocit va fi, spuse cu vehemenţă. Nu vezi ?

— N-o să-l lase să fie nenorocit, răspunse Judith şocată.

— Ea ? Habar n-o să aibă, şi chiar dacă ar şti, este tare neajutorată.

— Ei bine, dar te are pe tine.

— Pe mine ? izbucni el în rîs.

— Vreau să spun că-l iubeşti, articulă cu timiditate.

— Nu pot să sufăr copiii, şi nici ei pe mine.

— Nu vorbesc despre copii, vorbesc despre Peter. Credeam că-l iubeşti.

Julian rîse.

— Pari atît de surprinsă. Îţi place deci copiii ?

— Da.

— Hîmm, ei bine, aş vrea să-ţi spun doar că şi Mariella pretinde acelaşi lucru. De fapt am şi auzit-o spunînd aşa. Trebuie să fiu drept, îşi îndeplineşte foarte corect rolul în toate micile ei acţiuni, biata de ea.

Julian se uită la ceas.

— E timpul să-l duc acum pe Peter la culcare, aşteaptă-mă aici.

Cînd se întoarse, zise iar :

— Ai încă aerul scandalizat. Spune-mi, nu sînt destul de amabil ?

— Nu mă gîndeam la tine.

După o tăcere reluă :

— Este adevărat, Judith, ai dreptate. Îl iubesc. Dar dacă sînt nevoit să simt, înseamnă că trebuie să refuz să gîndesc ?

— Să gîndeşti ce ?

— Că nu ar fi trebuit să se nască.

— O, exclamă ea, înroşindu-se, îngrozită.

Julian urmă :

— Ce le doreşti fiinţelor pe care le iubeşti... o viaţă îndelungată ?

— Natural. Tu nu le doreşti la fel ?

Judith era tulburată pînă în străfundurile fiinţei ei.

— Nu, Doamne păzeşte, nu.

— Atunci ?

— Inconştienţa. Fericita, preafericita nimicire.

— Ei bine atunci de ce nu-l ucizi ?

Se simţi uluită de propriile ei cuvinte.

— Pentru că nu-l iubesc îndeajuns. Apoi începu să rîdă. Din fericire nu iubesc pe nimeni suficient şi niciodată nu voi iubi. Nici chiar pe mine nu mă iubesc destul.

Se îndreptă spre fereastră şi, vorbind în şoaptă, adăugă cu un aer constrîns :

— Uneori, în anumite clipe de luciditate, văd această farsă, aşa cum este, inutilă, dezgustătoare. Apoi totul redevine obscur, aşa încît prietenii mei sînt în siguranţă. În plus am o fire foarte emotivă. Dacă m-ar ruga să le salvez viaţa n-aş putea să nu răspund chemării lor, nu aş avea tăria să le explic, cu argumente, cu cît ar fi mai înţelept pentru ei să piară.

Judith se întrebă, oarecum alarmată, dacă Julian era în toate minţile şi rămase tăcută, aşteptînd în zadar să-i vină în minte un contraargument inteligent. În cele din urmă, bîlbîi :

— Dar pentru oamenii normali viaţa nu este o farsă dezgustătoare, inutilă.

— Oh, oamenii normali ! Tocmai ei sînt acei care fac cel mai mare rău. Nu gîndesc deloc. Nu-şi dau seama că nu poţi pierde ceva de care nici nu ai fost conştient că există. Toate lucrurile pentru care viaţa are valoare în ochii

lor, hrana, dragostea, plăcerile trupeşti, dorinţele lor cele mai intime, exerciţiile atletice, toate micile lor senzaţii, ce sînt altceva decît acea întrebare disperată : „Ce trebuie să fac ca să pot cunoaşte fericirea, să umplu acest vid, să mă eliberez de tristeţe ? Cum aş putea să mă amăgesc mai bine pe mine şi pe Dumnezeu ?“ Şi, lucru ciudat, nimeni nu se gîndeşte că toată mizeria ar fi putut fi evitată dacă nu s-ar fi născut — nu ar fi trebuit să alerge ca să-şi satisfacă plăcerile, să evadeze din suferinţe. O agitaţie inutilă, care n-ar fi trebuit să apară, ca după aceea să urmeze iarăşi întoarcerea în neant. Ce prostie !... După cum ai putut să-ţi dai seama, nu am făcut şi nici nu voi face parte din liga pentru creşterea populaţiei. Am nenorocul să mă îndoiesc de valoarea obiectivă a vieţii şi în special de aceea a durerii. Iar propriile mele amaruri nu mă interesează şi nici nu mă purifică... Aşa că vezi...

Apoi se întoarse de la fereastră spre ea şi-i surîse :

— Am totuşi compensaţiile mele : muzica, mîncarea bună, oamenii frumoşi, conversaţia, sau ar trebui poate să spun monologul ? În special această filozofie de proastă calitate pe care ai ascultat-o cu atîta răbdare. Spune-mi, mă aprobi ?

— Nu. Dar tu ? Rise ridicînd din umeri. Totuşi e un punct de vedere. O să mă mai gîndesc, adăuga ea. Nu pot gîndi prea repede. Dar... se opri.

— Ce ?

— Eu sînt foarte recunoscătoare că m-am născut ! Şi, în timp ce rostea aceste cuvinte, obrajii i se împurpurară. Chiar dacă aş şti că ai dreptate, nu aş putea fi convinsă.

— Ah, asta pentru că nu ai fost niciodată o povară pentru tine însăţi. Poate că aceasta nu o să ţi se întîmple niciodată. Nădăjduiesc şi cred că nu este probabil.

Judith îl privi cu îndurerare. Bietul Julian ! Juca în mare parte teatru, dar nefericirea lui era destul de sinceră. Ironia sa era lipsită de orice bucurie, atît de întristată încît te rănea, iar tot ce spunea părea mai puţin un exerciţiu normal al gîndirii şi mai curînd o formă de activitate nervoasă şi forţată, pentru a-şi face astfel mai suportabilă nefericirea. Julian era un om bolnav şi nu ar fi fost loial să-l judeci sau să-l blamezi. Se aşeză din nou la pian. Brusc, Judith se ridică şi se duse lîngă el.

— Unii, de cînd s-au întors de pe front, dansează tot timpul. Eu cînt la pian. Spunînd acestea, se lansă într-un fel de potpuriu de muzică sincopată. Cînt la pian, cînt, cînt ! Ritmul sincopat are efect asupra nervilor, asemenea cocainei. Nu-i de mirare că a devenit atît de popular.

— Îţi place ?

— Din punct de vedere intelectual, răspunse el, îl ador. E atît de inteligent !

Continuă să cînte foarte repede, foarte tare, cu forţă şi brio, apoi se opri.

— Oricum, pasiunile mele sînt prea firave pentru a fi stîrnite.

Se întoarse pe taburetul de la pian, îşi cuprinse faţa în mîini, şi îşi frecă ochii cu un aer obosit.

— Julian ! îngînă Judith, aş vrea să nu fii... aş vrea să poţi...

Surprins, îşi ridică ochii ; văzîndu-i expresia, tresări, îşi îndreptă privirea în altă parte şi lăsă să-i scape un rîs încurcat, de băieţandru.

— Nu-i nimic, spuse el, nu trebuie să-mi dai atenţie. Sînt plictisitor, îmi pare rău.

Ultimele cuvinte le rosti cu un glas puţin aspru.

— Nu, nu mă plictiseşti de loc. Numai că aş vrea să nu fii atît de nefericit.

În tăcerea apăsătoare care urmă, Judith îngăimă :

— Acum trebuie să plec.

— Nu, nu pleca, îi ceru Julian cu blîndeţe. Stai aici şi vorbeşte-mi. Urmă o pauză. Partea proastă este că nu pot dormi — ştii — şi asta mă face să fiu agitat. Nu-mi plac gîndurile mele şi îmi stăruie mereu în minte. Dar cu timpul mă voi simţi mai bine.

— Bietul Julian !

Figura lui se destinse şi, treptat luă o atitudine liniştită, simplă, păru aproape fericit. Simpatia neaşteptată manifestată de Judith îl înseninase.

— Nu trebuie să pleci. Judith, trebuie să rămîi la cină.

— Nu pot, ce-o să spună Mariella ?

— Mariella nu are ce *spune*. Problema care se pune este să ştii dacă Mariella *gîndeşte* sau

simte ceva. Să fie oare o persoană foarte deosebită, sau pur și simplu o înapoiată mintal ?

— Nu cred așa ceva.

— Nu ?

Judith surîse în sinea ei, cuprinsă de o idee fantastică.

— Julian, poate că Mariella e o zînă.

În timp ce rosti aceste cuvinte, căzu pe gînduri ; îi venise în minte că poate tocmai aici stătea secretul lui Roddy, poate că și el aparținea lumii basmelor și în acest caz era inutil să mai... niciodată nu va...

— O zînă ? Nu mi-a trecut așa ceva prin gînd. Julian rămăsese visător, gîndindu-se la aceasta. Știi, mă gîndesc că trebuie să însemne ceva faptul că nimeni nu a alintat-o vreodată, că nimeni nu i-a dat un alt nume, sau vreun diminutiv. Ea a fost întotdeauna Mariella.

Cu un aer satisfăcut, începu să fredoneze o melodie. Apoi deodată, Judith spuse repede :

— Dar să revenim la Peter. Cînd spui că o să fie nenorocit, nu o crezi, nu-i așa ? De ce-ar fi ? Gîndește-te mai bine la toate lucrurile frumoase pe care ai putea să-l înveți. Știi foarte bine că ți-ar place așa ceva.

Julian păru puțin rușinat, dar după o clipă figura lui se însenină, iar ochii i se îndreptară spre ea zîmbitori.

— Nu te necăji, voi avea în orice caz grijă să nu fie maltratat de nimeni, bineînțeles cu excepția mea. Asta dacă Mariella o să-mi îngăduie. O va face. Trebuie să recunosc că e cumsecade. A căutat întotdeauna să îndepărteze

orice urmă de ceartă dintre noi, și s-ar fi putut ivi adesea.

Părea să fi căzut din nou pe gînduri apoi, văzînd-o pe Judith care-l privea cu îngrijorare, adăugă :

— Ce curios, cît de simplu mi se pare că stăm așa, aici, amîndoi de vorbă. Nu te-ai schimbat deloc. Mă bucur că te-am regăsit. Aș fi în stare să stau de vorbă cu tine, așa, la nesfîrșit.

— Să vorbești *în fața mea,* îl corectă ea.

Pe fața lui Julian apăru o strîmbătură, dar după aceea păru amuzat. Ea cunoscuse întotdeauna limitele în care putea să se avînte fără a-l supăra. Julian fredonă din nou melodia pe care o mai fredonase și apoi începu să o cînte la pian.

— Melodia asta e destul de drăguță, cred că eu am compus-o. Poate o să mă apuc din nou cu toată seriozitatea de muzică.

— Da, Julian, merită, ai un talent cu totul special.

O privi dintr-o dată cu atenție.

— Cîți ani ai, Judith ?

— Șaptesprezece, aproape optsprezece.

Își fixă ochii asupra ei, examinînd-o îndeaproape.

— Trebuie să-ți ridici părul în sus.

— Să-mi ridic părul ?

— Da, și atunci ai să fii frumoasă.

Judith amuțise, cînd au intrat Mariella și Martin cu doi cîini mari și cățelușul.

. . . .

— Helo, exclamă Mariella. Mai ești încă aici ?

— Tocmai mă pregăteam să plec, mă tem că am stat prea mult.

— Judith nu pleacă, rămîne cu noi la cină, interveni Julian.

— A, foarte bine, făcu Martin surprins, surîzîndu-i cu toată fața lui roșie, timidă.

— Da, sigur că trebuie să rămîi, adăugă Mariella cu bună dispoziție. Tocmai ne așezăm la masă. Unde-o fi Roddy ?

— A rămas la debarcader. Spunea că vine îndată.

— Ar face bine să nu întîrzie, urmă Julian și, întorcîndu-se spre Judith, îi explică politicos : Știi, cu Martin care trebuie să se refacă ar fi bine să fim cît mai punctuali la masă.

— Mă duc să-l aduc, s-a auzit Judith rostind spre marea ei surprindere. A ieșit în grădină ușurată, lăsîndu-i ocupați să se tachineze amical între ei. Aerul proaspăt îi făcea bine după agitația și încordarea pe care i le provocase convorbirea cu Julian. S-a îndreptat încet, printre tufele verzi, spre hangarul în care se țineau bărcile, în timp ce mireasma copacilor în floare îi umplea nările. Ce bucurie să cauți și să recunoști din nou frumusețile grădinii, colțurile de neuitat, locurile pline de încîntare ale copilăriei ! Undeva pe acolo, sub o tufă de lauri, era mormîntul iepurașului. Și-a amintit de acea seară și cum a fost zguduită de revelația pe care a avut-o atunci. Și acum cădea lumina ca atunci, era tot atît de emoționantă,

de misterioasă : putea să se întîmple orice. Era într-o asemenea tensiune nervoasă, încît cea mai mică impresie putea constitui pentru ea un șoc nervos.

Acolo, pe ponton, se afla tînărul acela ciudat — Roddy. Își ridică privirea de la barca roșie pe care o examina cu atenție și, văzînd-o, a prins a zîmbi.

— M-au trimis să-ți spun că masa e gata.

— Mulțumesc foarte mult, îi răspunse el. Vin acum.

— Rămîn și eu la masă, adăugă ea zîmbind radioasă și amuzîndu-se copios.

— Sînt încîntat.

Privirea vie, fără profunzime, a ochilor lui căprui-aurii se îndreptă spre ea.

— Ce faci aici ?

— Mă uit să văd dacă barca asta veche mai e bună pentru mare. Vezi, ia puțină apă. Dar nu cred că-i important. Vreau să o echipez cu pînză.

A atins cu mîna barca, drăgăstos.

— Îți place să te plimbi cu barca, nu-i așa ?

— Te cred că-mi place !

— Și mie, in special, noaptea.

Dar Roddy nu se trăda deloc. Cu o noapte inainte, îl văzuse singur în barcă, alunecînd pe apă de-a lungul rîului ; ea, însă, nu trebuia să arate că știe ceva, nu putea spune : „Te-am văzut“.

Roddy se apleca asupra bărcii, pipăind lemnul apoi se ridică și urmări cu privirea, printre

sălcii, rîul purtîndu-şi apele de pe care soarele dispăruse : peste tot se întindea singurătatea liniştită, transparentă, cenuşie. Dintr-o dată, o bufniţă cenuşie ţipă, lăsîndu-se jos.

— Iat-o. Vine în fiecare seară, spuse Roddy.

— Da, ştiu.

Judith, cuprinsă de un tainic şi imens amuzament, zîmbi. Îl văzu uitîndu-se în sus, spre plopul de unde coborîse bufniţa, şi atunci, în timp ce-l privea, imaginea lui se proiectă de neşters în mintea ei. Văzu bine portretul unui tînăr cu trăsături puţin vagi şi nedeterminate, ca şi cum atunci s-ar fi trezit din somn ; cu părul negru strălucitor, puţin ciufulit, cu o expresie tainică, un aer de mîndrie, de senzualitate şi cinism, — părînd mult mai vîrstnic decît etatea lui în arcuirea plină a buzelor şi în greutatea pleoapelor. Atunci, în faţa ochilor, i s-a precizat foarte bine toată acea ciudată împletire de asemănări şi deosebiri cu băieţelul Roddy, care erau evidente. Iar el o văzu surîzînd, îi surîse la rîndul lui, întreaga faţă i se destinse în licăriri cunoscute, cu buzele întredeschise, cu colţurile lăsate în jos în acea expresie care îi era caracteristică, avînd în ea ceva dulce-amărui. Îşi surîseră unul altuia şi, dintr-o dată, lumina din ochii lui păru că se adună în aşa fel încît deveni fixă, stăruind asupra ei pentru cîteva clipe.

— Ei bine, rosti el în cele din urmă, căci stăteau acolo atît de nesiguri ca și cum și-ar fi dat seama că se petrece ceva între ei în subconștient, făcîndu-i să ezite, să observe, să asculte, fiecare aşteptîndu-l pe celălalt să ia o hotărîre decizivă. Roddy îşi întinse mîinile şi le privi — un gest nervos şi o privire pe care Judith şi le reaminti cu durere.

— Da, trebuie să plecăm, spuse ea încet.

La masă a stat în faţa ei şi tot timpul i-a aruncat priviri, clipind din ochi, ca şi cum ar fi încurajat-o să continue a împărtăşi cu el o glumă tainică. Dar încurcată, acolo, în mijlocul tuturor, îşi pierduse plăcerea de a se amuza și siguranţa de sine şi încerca un sentiment dureros, pentru că i se părea un străin care îşi rîdea de dînsa, fără ca şi ea să poată rîde.

Alături de el vedea chipul lui Martin, care o contempla cu religiozitate, cu un aer absorbit, urmărindu-i mişcarea buzelor în timp ce vorbea, şi ochii cînd îi îndrepta spre el.

Slavă domnului, cina nu a durat mult.

O melodie de dans veselă, reconfortantă, străbătea din salon : Roddy pusese gramofonul. Apoi veni și o luă pe Mariella la dans, fără un cuvînt, şi începură să lunece împreună în ritmul muzicii. Judith rămase cu Julian și cu Martin pe terasă, privindu-i. Era cam speriată, nu ştia să danseze, aşa că nu putea fi de nici un folos pentru Roddy.

— Julian, tu dansezi ?

— Nu, sau cel puţin nu sînt decît două persoane cu care pot dansa.

Vai, o dureroasă evocare a lumii lui elegante, necunoscute, în care nu exista nici un loc pentru ea. Se simţi roşind.

— Julian e foarte aristocratic cînd e vorba de dans, dar cred că-i realmente un neputincios, spuse Martin.

— S-ar putea, replică Julian rănit şi iritat. De aceea rezerv povara mişcărilor mele giratorii numai pentru două creaturi dintre cunoştinţele mele, care sînt tot atît de neputincioase ca şi mine. S-ar putea să găsesc mai multă satisfacţie în această îmbinare de neputinţe artistice decît în plăcerile unei promiscuităţi fizice.

— Da, s-ar putea, spuse Martin netulburat.

Julian, încovoindu-şi umerii, se îndepărtă cuprins de o proastă dispoziţie.

— Bietul Ju, rosti Martin cu blîndeţe.

— Bietul de el, articulă şi Judith.

În vocea ei se simţea cît de bine îl înţelegea, şi Martin o privi plin de recunoştinţă.

În salon, Roddy şi Mariella se mişcau ca într-un vis, învîrtindu-se uşor, făcînd cîte o pauză, plutind de colo, colo, învăluiţi în tăcere.

— Ce-ar fi să încercăm şi noi ? întrebă Martin, uitîndu-se la ea zîmbind.

Acum trebuia să mărturisească.

— Nu pot, Martin, habar n-am să dansez. Nu am învăţat niciodată să dansez. Nici măcar nu am...

O cuprinse ruşinea şi disperarea.

— Ah, ai să înveţi repede ! răspunse Martin vesel. Hai să încercăm !

— Nu pot.

Se uita la Mariella şi Roddy cum îşi mişcau cu iscusinţă picioarele. Se uită la spatele zvelt al Mariellei, unduindu-se cu graţie de la şolduri

în sus, sau la figura liniştită a lui Roddy, concentrată asupra dansului, la umerii lui laţi. Nu ar fi putut să se expună în faţa lor, să o vadă poticnindu-se şi străduindu-se.

— Ei bine, hai să exersăm în hol. Uite aici. Ascultă, auzi muzica ? Urmăreşte-mă. E un fox-trot. Uite, aşa, piciorul tău trebuie să fie între ale mele. Acum, fă un pas înapoi, urmează mişcările mele. Nu te gîndi. Dacă mă calci pe picioare, să ştii că e vina mea şi invers. Acum, un pas scurt, apoi unul lung, două scurte. Lasă-ţi spatele mai elastic, nu-l înţepeni, fii cît mai liberă în mişcări, mlădioasă dar ţine-te dreaptă.

— Dansează singur, răspunse Judith, toată un lac de apă din cauza încordării. Aşa o să pot vedea mai bine.

Martin se învîrti solemn în jurul holului, oprindu-se din cînd în cînd ca să-i arate cum îşi mişca picioarele, apoi punînd o mînă fermă pe spatele ei, o sili să-l urmeze.

— Ei bine, ai început să prinzi ritmul. Perfect. Iartă-mă, a fost vina mea. Acum ai prins.

Dintr-o dată, muzica îi pătrunsese parcă în picioare, părea că nu ar fi fost posibil să nu te mişti în ritmul ei.

— Dar merge foarte bine ! constată Martin, uitîndu-se la ea plin de uimire şi încîntare.

— Hai să ne întoarcem în salon, răsună vocea lui Judith, plină de exaltare.

Reintrară.

— Acum ! articulă ea, tremurînd.

Martin îi cuprinse mijlocul și, împreună, începură să alunece ușor.

Era mai simplu decît mersul, mai delicios decît înotul sau ascensiunile ; corpul ei părea să fi știut dintotdeauna cum trebuie să se miște în ritmul muzicii.

Coborînd asupra ei o privire foarte grăitoare, Martin îi șopti :

— Știi ? Ești minunată ! Nici nu mi-am putut închipui că cineva e în stare să învețe să danseze atît de repede.

— Pentru că am avut un profesor atît de bun, răspunse ea pe un ton dulce.

Continuară să danseze ; din cînd în cînd, Judith se uita la el zîmbind, iar ochii lui îi răspundeau ; zîmbea, fericit pentru că ea era mulțumită. Era într-adevăr foarte drăguț. Din punct de vedere fizic, se schimbase mult și acum arăta neașteptat de bine. Mai era încă puțin cam prea roșu la față, puțin cam neglijent. Avea însă o înfățișare impresionantă, cu umeri puternici, șolduri înguste, iar mușchii coapselor și gambelor erau vizibili prin stofa pantalonilor. Capul cu șuvițe de păr castaniu, bine periate spre spate, se contura în linii frumoase. Avea ochi negri, calzi, mai degrabă blînzi decît inteligenți. Nasul era destul de mare și gros, gura lată, cu buze subțiri, mai curînd lipsite de contur, colțurile gurii avînd o ușoară zvîcnire cînd zîmbea cu zîmbetul acela al lui care se ivea des, plin de timiditate. Avea dinți minunați. Din întreaga lui făptură se desprindea un ușor miros de tutun Virginia.

— Trebuie să dansezi cu Roddy, îi spuse Martin, el dansează mult mai bine decît mine.

Roddy și Mariella dansau acum în vestibul. fără a privi în jur. Discul se terminase, dar ei continuau să se învîrtească, și iarăși să se învîrtească ; între timp, Martin căută un nou disc pe care-l puse ; și se lansară iarăși.

Roddy nu-i mai dădu nici o atenție, o uitase complet, nu era la înălțimea dansului. În cele din urmă, Mariella se opri, îl părăsi pe Roddy și spuse :

— Acum vreau să dansez cu Martin.

Roddy se îndreptă spre Judith.

— Îi dădeai lui Martin o lecție de dans ? o întrebă el.

— Doamne păzește, nu. El mă învăța pe mine. Habar nu aveam pînă acum să dansez.

— Da ? Și cum te-ai descurcat ?

— Destul de bine, mulțumesc. E simplu. Cred că acum pot dansa.

Era clar că nu-l interesa deloc ce spunea ea, sau în orice caz nu credea nici un cuvînt. Își închipuia că era doar o biată novice care se poticnea, nu avea de gînd să danseze cu ea, și nici să-i ofere să o învețe. Roddy nu și-ar fi bătut niciodată capul să-i dea îndrumări, sau să se dovedească răbdător față de stîngăcia ei. El era atît de perfect, încît nu ar fi putut admite să se coboare pînă la o asemenea incompetență.

Dar Judith, deși îndoită în entuziasmul ei, îl întrebă :

— Vrei să dansăm ?

El o privi uimit.

— Foarte bine, desigur. Lasă-mă puţin să mă răcoresc. Nu se grăbea deloc. Se aşezase pe o masă de unde privea mişcarea impecabilă a picioarelor Mariellei.

— Se pricepe la dans, Mariella, declară el.

— Îţi place foarte mult să dansezi ?

— Nu ştiu dacă îmi place foarte mult. Cîteodată este, într-un anumit fel, amuzant.

— E curios să nu-ţi placă la nebunie ceva la care te pricepi atît de bine.

O privi cu un aer amuzat.

Nu trebuia să uite, se gîndi Judith, să nu-l întrebe pe Roddy dacă îi place un lucru sau altul. Viaţa lui secretă se desfăşura pe alte planuri, unde asemenea stări sufleteşti erau total necunoscute.

— Hai să dansăm, spuse el în sfîrşit.

Judith simţea că nu va mai putea dansa, că nu mai avea nici urmă de ritm în picioare. Roddy era un dansator mult prea bun pentru ea, ştia că avea să se poticnească, iar Roddy se va plictisi şi nu va mai dansa cu ea...

După cîteva minute de îngrijorare, se simţi dintr-o dată în stare să danseze. Întregul ei trup se lansa în mişcări prelungi, uşoare.

— Dar văd că dansezi ! constată el.

— Ţi-am spus că ştiu să dansez, dar n-ai vrut să mă crezi.

Roddy rîse.

— Nu o să mă faci să cred că n-ai mai dansat niciodată pînă acum.

— Niciodată.

— Juri ?

— Pe cuvîntul meu de onoare.

— Dar, desigur, nu se putea să nu dansezi, tu care ai mişcări atît de graţioase.

Rostise într-adevăr aceste cuvinte ! Judith ridică spre el o figură fericită. Viaţa era minunată...

Muzica se sfîrşi. Roddy rămase pe loc, ţinînd-o cu braţele pe după mijloc şi îi strigă lui Martin să pună un alt disc.

— Hai, o îndemnă el, strîngînd-o puţin de talie.

Judith îşi spuse în sinea ei că ar fi putut îndrăzni aproape să-şi închipuie că şi Roddy se înflăcărase puţin, foarte puţin.

— Văd că îţi place dansul, Roddy.

Se uită la ea, zîmbind.

— Uneori.

— Îţi place acum ?

— Da.

— Roddy !

Dintr-o dată, fericirea o amuţi. Rămăseseră singuri. Martin şi Mariella erau pe terasă, iar Judith o auzi pe Mariella spunînd :

— Martin, iubitule, vrei să-mi aduci haina, te rog ?

— Mariella ţine la Martin, nu-i aşa ? întrebă Judith.

— Nu ştiu, poate. Ce te face să crezi asta ?

— Am auzit-o spunîndu-i mai adineaori „iubitule".

Roddy rîse.

— O, da. Îi spune aşa din cînd în cînd.

— Ţie nu-ţi spune ?

— Nu, mie nimeni nu-mi spune aşa.
— Chiar nimeni ?
— *Nimeni*, niciodată.
— Ce păcat ! E atît de plăcut să-ţi spună cineva „iubitule".
— Fără îndoială că este. Ţi-am spus că nu am nici un fel de experienţă. Se uită cu o privire pătrunzătoare în ochii ei, şi-i repetă :
— Nimeni, niciodată.
Judith rîse şi se auzi dintr-o dată rostind :
— Ei bine, *eu* îţi voi spune.
— Vrei, într-adevăr ?
Dar Judith nu se putea hotărî.
— Hai, să te aud !
Cuvîntul nu se lăsa rostit.
— Hai, hai, strigă el cu un aer triumfător.
— Taci...
— Te rog...
— Nu...
Judith îşi întoarse capul, roşind. Prinzînd-o mai tare de mijloc, Roddy începu s-o învîrte, s-o învîrte. Şi atunci, un vis mult mai intens începu să se ţeasă. Întreaga încăpere era învăluită în ceaţă. Totul era confuz, iar pămîntul părea că-i fuge de sub picioare. Doar cravata roșie a lui Roddy, iar deasupra linia obrazului şi a bărbiei lui rămăseseră singurele lucruri reale.
Judith începu să rîdă, gîfîind, și apoi se agăţă de Roddy.
— Eşti ameţită ?
— Da... nu... nu ştiu.
Se opri şi o privi amuzat.

— Eu sînt.
Judith întinse braţul ca o oarbă, el i-l prinse şi o susţinu.
— Hai să ieşim pe terasă, să-ţi vii în fire.
Noaptea primăvăratică îi învălui în prospeţimea ei parfumată. Ochii lui Roddy erau atît de strălucitori, încît Judith îi putea vedea lucind plini de amuzament, în penumbră.
— La ce te uiţi, Roddy ?
— La tine.
— Îţi văd ochii, tu îi vezi pe ai mei ?
Îşi înclină capul asupra ei.
— Natural. Sînt ca nişte stele. Ce ochi negri încîntători !
— Adevărat ?
Ce caraghios, Roddy făcînd complimente !
— Roddy, ştii, îmi aduc aminte foarte bine de tine. Tu îţi aminteşti de tine cum arătai cînd eram copii ?
— Nu prea bine. Nu-mi aduc aminte niciodată de trecut, presupun pentru că nu mă interesează îndeajuns şi nici nu sînt destul de interesant.
Simţi mustrarea lui și nu îndrăzni să-l mai întrebe : „Dar de mine ce-ţi aminteşti ?" Astfel ar fi deschis calea spre caldele amintiri ale copilăriei, dar Roddy nu avea nici un chef să-şi amintească de figurile neinteresante ale celor doi copii, el şi fetiţa Judith. Relaţiile neînsemnate care îi legaseră în copilărie se şterseseră din mintea lui Roddy de îndată ce fuseseră rupte. Trebuia să-şi dea seama că, pentru el, din pînza ţesută de trecut nu se desprindea nici

un fir lung care s-ar fi putut încolăci în jurul prezentului.

Privi în jurul ei, în grădina întunecată, întrebîndu-se ce subiect să atace ca să se simtă în siguranță.

— Cînd te reîntorci la Paris, Roddy ?

— Cred că în curînd.

— Lucrezi mult cînd ești acolo ?

— Teribil.

— Desen sau pictură ?

— Cîte ceva din amîndouă, nici una serios.

— Presupun că nu vrei să-mi arăți și mie ceva din lucrările tale.

— Nu pot, nu am nimic aici. Acum mă odihnesc.

Apoi se uită la ea, clipind din ochi.

— Păcat, mi-ar fi plăcut atît... La ce ești mai bun, pictură sau desen ?

— Oh, nu știu, cred că la desen. Dar nu-i mare lucru de capul meu. Pur și simplu îmi pierd timpul.

— De ce ?

— Da, într-adevăr, de ce ?

— Ciudat ! Dacă aș fi în stare să desenez, cred că aș desena toată ziua. Aș fi foarte încîntată să mă știu în stare să desenez, aș desena tot timpul, fără întrerupere. Aș fi atît de stăruitoare, de entuziasmată, încît n-aș avea simțul ridicolului. Te-aș dezgusta, nu-i așa ?

Roddy dădu din cap zîmbind.

— Dar aș *desena*, aș fi cea mai bună desenatoare din lume. Ai noroc. Îi invidiez pe toți cei care au un talent, și îmi sînt atît de dragi ! E

ciudat cum degetele noastre se pot îndrepta spre o formă de activitate mai curînd decît spre o alta. Ale mele — își întinse degetele și le privi — ale mele nu o să deseneze niciodată, chiar dacă mi-aș petrece toată viața încercînd să le învăț. Dar știu cum să atingă clapele pianului — desigur doar puțin, dar *înțeleg* cum trebuie, fără a fi necesare explicații. Alte degete pot făuri lucruri minunate cu un ac, un fir de ață și o bucățică de pînză. Iată un alt mister. Apoi vin făuritorii de mașini, cei care pot manipula bisturiul, asemenea unor artiști, pentru a scoate bucățile din corpul omenesc sau a pune altfel de bucăți la loc, ca și cei care sînt în stare să îndepărteze durerea numai prin atingere... Sînt oameni care există numai prin *mîinile* lor, nu-i așa ? Înțeleg cu ele. Dar cei mai mulți oameni au mîini incapabile, distrugătoare. De ce oare, Roddy, unele din simțurile noastre sînt întotdeauna idioate ? Toate simțurile mele sînt pe jumătate adormite, și totuși cred că sînt mai bine dotată decît mulți alții. Mi se pare că ceea ce se numește normal, la drept vorbind, este idiot, iar abaterile de la acest normal sînt o idioție mai mare sau mai mică. Totuși avem această idee de perfecțiune...

Se opri brusc. Toate acestea nu-l interesau de loc pe Roddy, iar fața lui, în lumina aceea înșelătoare, putea ascunde bătaie de joc sau dispreț pentru această fată care afecta o filozofie nebuloasă, încercînd fără îndoială să pară deșteaptă. Obrajii i se împurpuraseră. Aceasta fusese ani de zile hrana ei, asemenea gînduri nu-

trise în secret, sau le mărturisise unicului ei prieten, acelui Roddy plămădit de imaginația ei, iar acum, orbită de vanitatea succesului, le dezvăluia unui tînăr total indiferent, pe care, nu trebuia să uite, îl întîlnea pentru prima oară. Era evident, îi părea şi lui evident, că trecuse peste regulile elementare de conduită.

— Să ne întoarcem să dansăm, sugeră în cele din urmă Roddy.

Era curios, cum te puteai înțelege mai uşor cu Roddy de îndată ce-și punea un braț în jurul tău. Gîndurile și întreaga sa făptură se apropiau ușor de tine şi, atunci, te cuprindea o fericire totală, o pace şi o armonie completă. Era mult mai greu să ți-l apropii pe un plan numai spiritual, plan pe care de exemplu Julian, cu care contactul fizic nu ar fi fost niciodată de dorit, era foarte ușor accesibil. Roddy îți bara calea. Se păzea ca și cum te-ar fi suspectat că ai încerca să pui mîna pe el, sau să nutreşti pentru el un interes impertinent. Sufletul său ar fi fost pasionant dacă ai fi putut să-l sondezi în adîncuri ; totul era ascuns, reținut acolo.

— Nu aş vrea să mă mai opresc deloc, spuse ea dintr-o dată.

— Nu o să ne mai oprim, îi promise el ca şi cum ar fi fost la fel de prins, de amețit, ca și ea. Aplecînd capul, îi șopti rîzînd :

— Spune-mi numai o dată.

— Ce anume ?

— Acel cuvînt care îți place... cu vocea ta încîntătoare, haide, spune-l, așa, ca un semn de bunătate.

— Nu, nu pot acum.

— Cînd ai să poți ?

— Nu fi rău, Roddy... Poate cînd te voi cunoaşte mai bine.

— Nu o să mă cunoşti niciodată mai bine decît acum.

— Nu spune asta. De ce vorbeşti aşa ?

— Pentru că nu-i nimic mai mult de cunoscut. Asta-i tot.

— Oh ! dacă asta-i tot, atunci pot să spun...

— Ce ?

— Mai mult sau mai puțin, după cît aş putea eu spune...

— Ce ?

— Iubitule... murmură Judith.

— Ah, îți mulțumesc, adăugă repede Roddy cu o voce dulce, rîzînd. Îți mulțumesc, iubita mea.

— Acum am rostit amîndoi cuvîntul. Roddy, nu crezi oare că sîntem cam absurzi ?

— Nu, foarte raționali.

— Ți-a plăcut să-l auzi ?

— Enorm.

— Roddy, am început oare să flirtăm ?

— Flirtăm într-adevăr ?

— Dacă flirtăm, este din vina ta. Mi se pare că mă inciți să flirtez. De ce nu am flirtat cu Martin, de exemplu ?

— Sînt foarte fericit să aflu aceasta. Lui Martin nu i-ar plăcea însă deloc, dacă ar auzi.

Rîseră amîndoi, continuînd să danseze. O ținea foarte strîns. Vîrful rece al urechii lui îi atingea ușurel fruntea.

— Cînd te gîndești că acum dansez pentru prima oară în viața mea, spuse Judith.

— De ce nu ai mai dansat pînă acum ?

— Nu am avut pe nimeni cu care să dansez.

— Chiar pe nimeni ?

— Absolut pe nimeni.

— Ai rămas singură, singurică, doar cu tine însăți, de cînd am plecat ?

— Tot timpul.

— Acum că m-am întors, o să dansăm o mulțime, nu-i așa ?

— O, da, dar ai să dispari din nou.

— Încă nu. Și n-am să lipsesc mult.

Erau atît de reconfortante cuvintele lui, încît se simțea gata, gata să plîngă. Roddy s-a învîrtit pe loc, strîngînd-o aproape de el, a ținut-o o clipă așa, iar apoi, cînd discul s-a oprit, i-a dat drumul. Judith l-a urmărit cu privirea în timp ce se îndrepta spre patefon, cu acea eleganță plină de indiferență care îi era caracteristică. Era palid și calm, ca de obicei, în timp ce ea se roșise la față, palpitînd de emoție, complet extenuată din cauza tensiunii. Rămăsese lîngă fereastra deschisă, aplecată spre noaptea rece de afară. Cînd se întoarse Roddy, o găsi acolo, tăcută.

— La ce te gîndești, Judith ?

— Mă gîndeam... la lucrurile extraordinare pe care le poate rosti cineva. Presupun că-i din cauza dansului. Este de necrezut cu cîtă ușurință ajungi să te comporți într-un fel în care nu te-ai comporta în mod natural.

— Sînt de aceeași părere, spuse el solemn.

— Lucrurile nepotrivite, care în general stau tăinuite în adîncul spiritului nostru, apar dintr-o dată pe buze, nu-i așa ?

— Într-adevăr.

— Nu crezi că e vorba de o schimbare a valorilor ?

Trebuia să-i arate că nu era o fetiță simplă, vulgară, preocupată numai să flirteze, trebuia să-și recîștige demnitatea în ochii lui. Se comportase ca o ușuratecă, încît el ar fi putut să nu o respecte și să rîdă în spatele ei, după ce încetase să-l distreze. Era foarte îngrijorător.

— Valorile sînt cu totul, cu totul schimbate, spuse el.

— Nu-i ciudat... presupun că nu trebuie să judeci pe cineva, pentru că...

Roddy își lăsă capul pe spate ca să poată rîde mai bine, încet, ca de obicei, ca și cum ceea ce-l amuza era prea profund, prea personal, pentru ca ceilalți să-l audă rîzînd.

— Rîzi de mine, Roddy ?

— Nu pot să mă stăpînesc. Ești atît de nostimă ! Nu am întîlnit încă pe cineva mai nostim.

— De ce ?

— Ești necrezut de serioasă.

— Uneori, nu întotdeauna.

— Mă tem că ești. Și cred că îți faci mereu examene de conștiință.

— Da ? E rău să fii așa ? Roddy, te rog nu rîde de mine. Mă îndepărtezi de tine dacă rîzi

aşa, de unul singur. Aş putea rîde cu tine... de toate, dacă... dacă ai vrea să...

— De toate, chiar şi de tine ?

Judith rămase puţin pe gînduri.

— Nu ştiu. Poate că nu. Asta-i o slăbiciune, nu-i aşa ?

— Iată-te din nou pornind pe aceeaşi cale. Nu are nici o importanţă slăbiciunea ta. Te-am tachinat numai. Hai, acum vreau să te văd surîzînd.

Ca să-i facă pe plac, colţurile buzelor ei s-au ridicat cu tristeţe în sus, dar văzînd faţa surîzătoare, calmă, a lui Roddy şi-a simţit şi inima săltînd.

— În orice caz, serioasă sau nu, eşti tare drăguţă.

— Oh, da, da, Roddy !

În timp ce rostea aceste cuvinte, şi-a dat seama cu un fel de presentiment fugitiv de bucurie, de slăbiciune sau de teamă că, orice-ar spune Roddy, în mod inevitabil îl va ierta întotdeauna. Dar asta nu trebuia încă să-i mărturisească.

Martin şi Mariella reveneau din plimbarea lor în grădină, precedaţi de vîrfurile aprinse ale ţigărilor. Judith o auzea pe Mariella rîzînd, un rîs ce părea că se ridică în bule uşoare, vesele, iar vocea ei copilărească răspundea vocii lui Martin. Da, Mariella era fericită cu Martin. El se purta politicos şi drăguţ cu ea şi Mariella avea aceeaşi comportare faţă de el, fără a face nici un efort. Cînd s-au apropiat şi Judith a putut vedea mai bine faţa Mariellei, a fost din

nou uimită de lipsa oricărei afectări, a oricărei trăsături mai accentuate în complexul frumuseţii ei. Corpul ei frumos, viguros, se disimula sub veşminte simple, fără nici un model sau tăietură specială, nici prea lungi, nici prea decoltate, cu mîneci scurte, veşminte şterse, totuşi distinse, semnate „Mariella". Unice pe lume.

Acum trebuia să plece.

— Chiar trebuie ? întrebă Mariella.

Roddy nu scoase nici un cuvînt. De îndată ce ceilalţi au intrat în cameră, Roddy nu s-a mai ocupat de Judith şi s-a retras într-un colţ, începînd să acordeze, cu indiferenţă, o ghitară. Sau nu auzise cuvintele ei, sau nici nu-l interesau. Părea imposibil ca numai cu cîteva minute înainte chipul lui să nu fi avut nici o reţinere şi să fi răspuns cu căldură şi înflăcărare unui alt chip.

Reapăru şi Julian cu o carte în mînă, tăcut. Arăta obosit, avea o privire dură, ca şi cum voia să o sfideze ca nu cumva să-şi mai amintească de accesul lui recent de cordialitate. Ce oameni ciudaţi şi atît de descurajanţi !

Judith bîlbîi :

— Ei bine, vă spun bună seara la toţi şi vă mulţumesc foarte mult.

— Unul dintre băieţi te va conduce acasă, adăugă Mariella fără prea multă convingere.

— Nu, nu-i necesar. O să sar pur şi simplu zidul, dacă poarta e încuiată. E în regulă, vă asigur...

Nu era nevoie să protesteze prea mult. Chestiunea a fost eludată în tăcere.

— Ei bine, revino oricînd vrei, spuse Mariella.

Tocmai acest „oricînd" nu-i plăcea. De o asemenea invitație vagă se temuse. „Oricînd" însemna probabil niciodată. Plină de descurajare, s-a mai uitat încă o dată la ei. Le-a aruncat un surîs, iar privirea ei îi cuprinse pe toți, așa cum stăteau în grup, la un loc. Judith fu năpădită de o înfiorare. Toți erau la fel ! Atît de ciudați, atît de diferiți în ceea ce privea trăsăturile și coloritul, și totuși crescuseră sub dominația acestei asemănări puternice, ca și cum fuseseră concepuți de aceeași minte care își pusese asupra lor, în ciuda deosebirilor, amprenta-i indiscutabilă. Singurul care se deosebea între aceste făpturi alese era Roddy, păstrînd, deși nu complet, o individualitate mai profundă a trăsăturilor sale lipsite de importanță.

4

Cîteva săptămîni mai tîrziu. Ziua fusese lungă și searbădă. Ore de-a rîndul Judith se învîrtise de colo, colo, cîntase la pian, citise *Pecheurs d'Islande* a lui Pierre Loti, cu o tristețe plină de voluptate, rămăsese pe gînduri fără a face nimic. După masă, primise o scrisoare de la mama, de la Paris. Nu se întorceau încă. Tata răcise din nou și părea tare extenuat. Era la pat, mama îl îngrijea și din această cauză trebuiseră să renunțe la invitație după invitație. De ce nu ar veni și Judith acolo, acum că

terminase examenele ? Ar amuza-o, iar tata s-ar bucura să o aibă lîngă el. O așteptau cît mai repede. Era destul de mare ca să călătorească singură.

Judith avea inima grea. Nu putea părăsi casa, grădina primăvăratică, această încîntătoare însingurare, toate speranțele care o torturau. Cum ar fi putut pleca la Paris, cînd ea nu îndrăznea să iasă din grădină de teamă ca nu cumva, în lipsă, să o caute ? Dacă ar pleca acum, putea să piardă o ocazie minunată, în mod iremediabil ; i-ar fi pierdut încă o dată, tocmai în momentul în care viața începea să freamăte, gata să se dezvăluie. Trebuia să găsească o scuză, dar era greu. La cină luă cîteva îmbucături, apoi reveni în bibliotecă.

Ultimele raze ale soarelui, înainte de asfințit, se revărsau asemenea unei ape aurii de-a lungul încăperii ușor voalată, calmă și misterioasă. Șirurile de cărți îndrăgite, cafenii, aurii, roșii, străluceau blînd de jur împrejurul camerei, acoperind pereții aproape pînă sus ; covoarele persane, statuile grecești de pe polița căminului, lămpile de bronz cu abajururi roșii, perdelele brodate, mesele și scaunele din stejar masiv, toată acea opulență se împletea într-o unitate armonioasă sub lumina mîngîietoare a soarelui. Prea sus pentru ca razele soarelui să-l ajungă, portretul tatălui ei tînăr, cu ochi negri, cu o frunte lată, sumbră, de o frumusețe romantică, arunca asupra acestor bunuri ale sale o privire melancolică. Aici, în această cameră, Judith se simțea la locul ei, în special azi, așa cum stătea,

cu părul lins, strîns la ceafă, dezvăluindu-i liniile gîtului, ale capului și linia curbă, pură, a maxilarelor ;' se simțea bine singură, în rochia ei roșie, dîndu-și seama că făcea parte integrantă din acest complex, împodobindu-i atît de natural strălucirea sumbră, splendoarea și simplitatea liniilor, încît dacă Roddy ar fi văzut-o, ochii lui necomunicativi s-ar fi oprit fără îndoială aprobator asupră-i.

Se cunoştea că Judith şi tînărul din portret erau din acelaşi neam ; provenind cu gînduri și vise înrudite dintr-o aceeași rădăcină vitală, avînd aceeaşi asemănare fizică la originea neasemănării lor, aşa cum observase şi la verii din casa vecină.

O legătură psihică o unea cu portretul ; prin această legătură înțelegea și-l iubea pe omul vîrstnic a cărui prezență, intermitentă și tăcută, o stînjenea.

În ziua aceea care murea, plutea pretutindeni tristețea în cameră, în ciripitul păsărilor din grădină, pe peluza care se vedea prin fereastra scăldată în lumină aurie, cu cireşul singuratic, miraculos, încărcat de flori imaculate, ridicînd spre cer crengile albe, spumoase. Judith se simțea tristă pînă la lacrimi, dar această tristețe era bogată, purta în ea o bucurie.

Înserarea părea că-l învăluie în frumusețea și misterul ei pe Roddy, care se indentificase cu secretul ei.

„Oh, Roddy, te iubesc ! Te-am iubit întotdeauna !“

Ah, frămîntările dragostei !

Dar în curînd calea avea să se deschidă largă, fără obstacole, ducînd-o spre fericire. Fără îndoială, va începe să se deschidă.

O serie de imagini îi apărură în fața ochilor.

Iată-l pe Roddy jucînd tenis, jucînd cu loviturile lui caracteristice și complicate, care-i iritau pe ceilalți şi-l făceau să alerge şi să sară și să rîdă în sinea sa. Ochii lui, limpezi, adevărate juvaeruri de un căprui gălbui, uitau să mai fie misterioşi şi de nepătruns. Judith juca în partidă cu el şi, cu o solemnă fervoare, încerca să joace mai bine ca oricînd, aşa de hatîrul lui, și ca să-i cîștige admirația. Dar el nu era deloc partenerul în stare să spună : „Ai jucat bine, bravo“, sau „Ce ghinion !“ El urmărea loviturile ei și privea amuzat, dar tăcut, cum îi cîștiga victorie după victorie.

Mai apoi, după ce s-a terminat partida, i-a spus :

— Oh ! Roddy, cît îmi place tenisul ! Ție nu-ți place ?

Iar el i-a răspuns cu indiferență :

— Uneori — cînd sînt lăsat să joc cum vreau, cînd nu sînt obligat să joc ceea ce se cheamă „cum trebuie“. Odată, o adversară mi-a spus că am jucat incorect, fără a ține seama de regulile de comportare ale sportului. Ar fi trebuit să-i răspund atunci : „Inteligența mea, deși coruptă, valorează mai mult decît mușchii dumitale“. Tare mai era furioasă doamna aceea !

Judith i-a zîmbit, gîndindu-se cît era de plăcut să-și simtă propriu-i corp mișcîndu-se as-

cultător și ce satisfacție avea cînd dădea o lovitură bună, și ce bucurie e să privești corpurile tinere jucînd și repauzîndu-se — în special pe al lui, și atunci s-a aventurat :

— Îmi place tenisul pentru mișcare. Îmi place mișcarea, mă încîntă să privesc oameni în mișcare, mă bucură gîndul și faptul că simt propriul meu corp în mișcare. Presupun că acord prea multă importanță jocului. Doresc foarte mult să joc cît pot mai bine. Sînt serioasă pentru că sînt entuziastă. Uneori mă gîndesc că aș vrea să fiu cea mai bună dansatoare, cea mai bună acrobată sau, dacă n-aș fi în stare, atunci cel puțin să contemplu la infinit acrobați și dansatori.

În acea clipă, recapitulînd cele cîteva conversații semnificative pe care le avusese cu el, ajunse la concluzia că Roddy avea ceva ce te îmbia la confidențe, cu toate că părea că nu l-ar interesa. Deși dacă îți dădea vreun răspuns — altul decît un rîs tăcut — acesta rămînea șters, lipsit de entuziasm și simpatie, Judith simțea că înțelesese și chiar reflectase în secret asupra remarcilor ei.

Apoi prinse a repeta în tăcere ceea ce avea să-i spună poate într-o zi. „Există unele lucruri, Roddy, pe care nu le spun nimănui decît ție. Se cer de la sine spuse. Adesea nici nu știam că le port în mine.“ Dar în ziua aceea, îl întrebase :

— Mai faci caricaturi, Roddy ?

— Uneori, cînd îmi vine gust de așa ceva.

— E curios cum o caricatură, mai mult decît un portret, scoate în evidență o trăsătură caracteristică a unei persoane, lăsîndu-ți o impresie mult mai vie și mai durabilă. Îți amintești că mi-ai făcut una cînd eram mică și că am plîns ?

— Am uitat complet.

— Vezi întotdeauna oamenii cu imperfecțiunile lor exagerate ?

— Numai cu un ochi. Asta-i părerea mea. Celălalt trebuie întotdeauna să fie sau închis sau șocat. Dar poți avea o adevărată plăcere estetică din contemplarea monștrilor.

— Presupun că ești mereu ispitit să închizi ochiul care vede normal, pînă cînd ajunge să nu mai vadă deloc ; în special dacă celălalt ochi are o facilitate mai mare de percepere. Și are într-adevăr, nu-i așa, Roddy ?

— Poate. Trebuie să stai lîngă mine, să-l neutralizezi.

— Care e ? a întrebat ea privindu-l rîzînd. Atunci Roddy a închis un ochi.

— L-am închis complet pentru ca să mă uit la tine, mărturisi el.

Mai apoi, cînd a jucat tenis din nou, numai în doi, cu Martin, Roddy a stat întins pe bancă, indolent, după explozia lui de energie, urmărind-o mult timp după ce toți ceilalți își pierduseră interesul și se duseseră în casă. Trecînd o dată pe lîngă el, a închis un ochi și l-a privit întrebătoare ; întreaga lui figură s-a destins, luminîndu-se, devenind veselă, plină de încîntare. De fapt Roddy primea întotdeauna foarte bine

toate glumele pe care le făcea Judith, oricît de nesărate ar fi fost ; de altfel erau destul de rare.

Următoarea dată cînd au jucat din nou tenis, Julian era foarte prost dispus. Jucase cu răutate, tăind mingile, scoțînd exclamații de triumf neplăcute. Pe fața lui Roddy se lăsase masca unei încăpățînări mortale. Cînd se înfuria, întotdeauna devenea teribil de încăpățînat.

Părăsise jocul și se trîntise pe jos, la marginea terenului, fără a scoate un cuvînt, în timp ce Julian rămăsese pe teren, lovind mingile cu un aer morocănos.

— Mă plictisește, a spus Roddy după un timp, urmărindu-l cu ochii întredeschiși.

A scos o bucată de hîrtie din buzunar și a început să deseneze în tăcere.

— Pot să văd și eu, Roddy ? l-a întrebat Judith.

— Nu, i-a răspuns.

Cîteva minute mai tîrziu, i-a aruncat foaia de hîrtie.

Nici nu se putea ceva mai reușit (Julian fusese întotdeauna subiectul său preferat), iar caricatura pe care i-o făcuse acum era pe cît de comică pe atît de diabolică.

— Oh ! Roddy... și începu să rîdă pe ascuns.

— Ssst ! Atenție ! Uite-l că vine încoace. Îi smulse hîrtia și o mototoli.

— Lasă-mi-o mie !

— Bine, dar să n-o vadă. Știi că nu-i place deloc.

Roddy aruncă foaia pe genunchii lui Judith, tocmai cînd Julian se apropie. Dar ea, cu un

aer degajat, o puse în buzunar ; ultimele urme de supărare dispăruseră de pe buzele lui Roddy, și-i aruncase o privire surîzătoare și plină de acel sentiment al păcatului împărtășit în taină. Desigur nu privise pînă atunci pe nimeni cu acest aer de intimitate, cu un asemenea irezistibil apel. În această privire a regăsit, pentru o clipă, chipul lui Roddy copil. Dar de pe fața lui se desprindea o anumită fascinație care era nouă și aparținea tînărului de acum ; la evocarea acestei amintiri, Judith simți că se topește de fericire.

În fine, a urmat ziua în care Martin și Roddy au venit la ceai — cîteva clipe doar, dar atît de emoționante încît și acum, cînd le evoca, inima îi bătea puternic. Simțea prinzînd din nou ființă în ea acel sentiment de uimire împletită cu fericire, pe care-l încercase în clipa cînd i-a văzut apărînd din spatele grădinii. Tocmai își spălase părul și și-l usca la soare, cînd au apărut. Era cu tot părul desfăcut, răsfirat pe umeri, căzîndu-i pe spate pînă la mijloc și tocmai își peria ultimele urme de umezeală.

— Helo ! a răsunat glasul lui Martin.

— Helo !

S-au apropiat amîndoi de ea, surîzînd.

— Ești ocupată ? a întrebat Martin.

— Nu, îmi spălasem părul. Vă rog să mă scuzați că mă găsiți așa.

— Ne place să te vedem așa, a răspuns Roddy.

O privea fascinat cum îşi pieptăna şi-şi peria părul, şi-l scutura pe spate peste umeri.

— Ai vreun program pentru azi după-masă ? a întrebat-o Martin.

— Nimic, răspunse ea cu înflăcărare.

— Nu te deranjăm ?

— Nu, deloc.

— Atunci, putem să rămînem la ceai ?

— O ! Vreţi într-adevăr ?

— Julian are nişte musafiri plictisitori care nu ne plac ; aşa că am şters-o şi Roddy a sugerat să-ţi facem o vizită.

Roddy ridică din sprîncene şi surîse uşor, mirat.

— Ei bine, de fapt amîndoi am avut aceeaşi idee, continuă Martin, roşind. Putem într-adevăr să rămînem ?

Care dintre ei, oare, o fi avut de fapt ideea ?...

— Vreţi să mă aşteptaţi puţin pînă mă duc să mă pieptăn ?

— Nu ţi-e uscat încă părul, spuse Roddy. Lasă-mă să ţi-l perii la spate.

Stătea nemişcată, emoţionată, încurcată, cuprinsă de încîntare, în timp ce Roddy îi peria şi-i pieptăna părul.

— O faci minunat ! Nu tragi deloc.

— Sînt un coafor bun. Îi perii mamei părul cînd camerista ei e liberă.

— Are păr frumos ?

— Destul de frumos. Foarte lung. Dar nu aşa de des ca al tău.

Apoi luă în mînă mai multe şuviţe şi, cîntărindu-le, spuse :

— Grozavă calitate !

Atunci a fost prima dată cînd l-a auzit vorbind de mama lui. Într-adevăr, Roddy avea o viaţă de familie, un mediu de influenţe şi relaţii în care îşi ducea viaţa şi despre care ea nu ştia nimic... Dintr-o dată s-a simţit răscolită şi plină de îngrijorare, şi acea veche durere, puţin uitată, a prins din nou fiinţă în ea.

Îl vedea periind cu multă grijă părul mamei lui. Mama lui Roddy avea un păr lung, negru, parfumat. Faţa-i era palidă. Judith şi-o închipuia foarte bine — o doamnă din societate, o vedea stînd în faţa unei mese de toaletă iluminate, îmbrăcată într-o rochie de casă elegantă, cu perle în jurul gîtului, punîndu-şi ruj pe buze şi cerîndu-i lui Roddy să-i aducă una şi alta. Vorbeau amîndoi şi rîdeau. Mama lui Roddy nici nu auzise vreodată de existenţa lui Judith.

Îşi îndepărtă această imagine din faţa ochilor.

Roddy continuase să-i perie părul, în timp ce Martin o privea zîmbind. Toţi formau un mic grup intim. O clipă, Judith şi-a închipuit că este sora lor. Dacă ar fi sora lui Roddy, acesta i-ar peria adesea părul, sau dacă...

— Iată, a spus Roddy. *Je vous félicite, Mademoiselle*[1] şi, prinzîndu-i agrafa de baga, se înclină ţinînd peria cu mîna pe inimă.

— Îmi place grozav grădina ta, spuse Martin.

[1] Vă felicit, domnişoară (fr.)

Judith le-a arătat grădina, apoi casa. Ei îi puneau tot felul de întrebări, admirau mobilierul, cărțile pe care le scotea din rafturi pentru ei, arătîndu-le.

— Trebuie să veniți cînd se va reîntoarce tata, o să fie încîntat să vă arate cărțile la care ține.

Judith era sigură că tatălui ei îi vor plăcea doi tineri în măsură să-i aprecieze cărțile.

— Aş vrea grozav să-l cunosc, spuse Martin. Am auzit adeseori vorbindu-se de el.

Figura lui Judith se iluminä.

— Nu-i de mirare că ești un șoarece de bibliotecă, Judith, declară Roddy, contemplînd rafturile de cărți cu o privire total absorbită. Și eu aș fi, dacă aș avea toate acestea în jurul meu.

Nu înceta să se uite stăruitor la cărți, să le scoată una cîte una din bibliotecă, să le răsfoiască.

În hol, pe un perete, atîrna un portret al lui Judith la vîrsta de șase ani.

— Ah ! exclamă Roddy, îmi amintesc de tine cînd arătai așa.

O privi pe Judith, apoi portretul, apoi din nou își îndreptă ochii spre ea, ca și cum își amintea și făcea comparații, stăruind cu privirea asupra feței surîzătoare pe care o îndreptase spre el, pînă cînd Judith a trebuit să-și lase ochii în jos.

Au luat ceaiul în salon — un ceai minunat, chinezesc, în ceștile din porțelan de Nankin,

care se foloseau întotdeauna cînd veneau musafiri. Toate lucrurile din casă erau prețioase și minunate ; nici nu-și dăduse seama de aceasta pînă atunci, și se gîndi în sinea ei : „Acum, cînd m-au văzut aici, în casa mea frumoasă, în mediul meu, înconjurată de atîtea lucruri minunate, unică fiică a atîtor bogății, vor avea o altă părere despre mine.“

Desigur că așa părea. Conversația se desfășura în mod fericit despre tot felul de nimicuri. Pentru prima oară, Judith se simțea în largul ei, iar băieții o ascultau plini de interes, chiar cu un fel de sentiment de respect, ca și cum ar fi considerat-o o persoană cu totul deosebită.

După ceai s-au dus la rîu. Soarele, care se lăsa spre asfințit, se răsfrîngea peste apă pînă departe, cît puteau cuprinde privirile, într-o adevărată îmbrățișare de lumină sclipitoare.

— Hai să ne scăldăm, propuse Martin.

Băieții au dat fuga acasă să-și aducă costumele, în timp ce Judith s-a dezbrăcat în hangarul pentru bărci. Apoi s-au reîntors, și și-au pus și ei costumele în spatele hangarului, și toți trei au intrat în apă odată.

Judith și Roddy au rămas pe ponton, privindu-l pe Martin cum se lăsa la fund și iarăși ieșea la suprafață, cînd într-o parte cînd în alta, întotdeauna însă perfect, mușchii lui minunați contractîndu-se la fiecare mișcare. Înota și se lăsa la fund cu mare dibăcie și părea că niciodată nu ar putea să obosească.

Dar Roddy nu avea chef să depună nici un efort. După două plonjări ca nişte săgeţi, se aşezase pe ponton, arătînd ca un copil caraghios, cu părul lipit de cap şi cu tot trupul lui slab tremurînd uşor.

Judith observă cît de delicat era, cu toată înălţimea lui. Parcă era o pisică, cu mişcări graţioase şi leneşe, iar pielea lui părea aproape tot atît de netedă ca şi a ei.

Cînd Judith a plonjat, Roddy s-a uitat cu atenţie la trupul ei şi i-a urmărit toate mişcările ; iar ea se întreba dacă ochiul lui de artist detecta cumva calităţile şi cusururile trupului ei şi dacă le compara cumva favorabil cu modelele lui de la Paris.

Judith a înotat puţin, a schimbat cîteva vorbe cu Martin şi s-a întors apoi la ponton.

— Nu-ţi ajunge de cînd stai aici ?

— Nu încă.

— Preferi să priveşti ?

— Întotdeauna prefer să fiu observator.

Era adevărat. El urmărea întotdeauna cu adîncă concentrare în timp ce ceilalţi se mişcau şi făceau exerciţii, ca şi cum i-ar fi desenat în minte sau ar fi încercat să-şi întipărească trăsăturile lor ; dar rareori avea impulsul spre o activitate fizică, şi aceasta era de scurtă durată.

— Îmi place să înot, spuse Judith, atentă ca nu cumva să-i scape cuvîntul *ador*.

— Înoţi foarte drăguţ.

— Dacă te gîndeşti cît e de plăcut înotul noaptea, acesta de acum devine plictisitor.

— Zău ?

— Ai înotat vreodată noaptea ?

— Nu, niciodată.

— Nu trebuie să porţi costum, noaptea. Şi-i mult mai plăcut fără.

— Sînt sigur.

— O fac destul de des.

Acum avea de gînd să-i spună ceva, care nu s-ar fi gîndit niciodată să-i spună. Simţea că nu putea să se oprească. Iar el, ca şi cum s-ar fi aşteptat, îşi îndreptă privirea spre ea, atent.

— Te-am văzut odată, în timp ce mă scăldam, asta a fost înainte de a ne reîntîlni. Erai singur într-un canoe. Am ştiut că tu erai. Te-am urmărit cum ai trecut pe lîngă mine.

— Ştiu.

— Da ?...

— Te-am văzut şi eu.

Judith îngheţă. Din tot ce era în mintea ei, nimic nu mai putea fi rostit — acum.

A ridicat ochii şi l-a văzut cum o cîntărea din priviri, silind-o parcă să-i răspundă. În ochii lui stăruia ceva fix, profund, aproape înnebunitor. S-a uitat şi ea la el, şi o clipă a simţit că se scufundă într-un întuneric nemărginit şi, în timp ce se scufunda, privirea îi rămăsese agăţată de ochii lui.

Totul a durat cît două, trei zvîcniri dureroase de inimă şi apoi s-au regăsit amîndoi stînd împreună, fără nici o ţintă, tremurînd în costumele lor ude, în timp ce Martin se apropia cu

un aer de prospețime, cu apa curgînd șiroaie de pe el și certîndu-i pe un ton vesel.

S-au despărțit, mulțumindu-i fericiți și cu priviri prietenești, iar Roddy a spus că într-o zi va veni și va petrece o întreagă după-masă în bibliotecă, dacă îi va permite, după aceea, în loc de formula „pe curînd" de care se temea, i-au făcut o invitație specială la un picnic, peste două zile.

Atunci a fost ultima lor întîlnire.

Era o zi fără soare. O lumină voalată cădea peste cîmpii ca și cum ar fi străbătut printr-o sticlă albăstruie ; sub ea, primăvara se ținea parcă în expectativă, imobilă, fixă ca o imagine. Verdele blînd al fineței unde se opriseră pentru picnic era de jur împrejur înconjurat de verdele crud al tufelor de păducel. Ici și colo, de pe spinii negri se desprindea o spumă albă, diafană, ca țesută din zăpadă. Mai departe, crîngul de molifți era tot iluminat de panașe de foc verde și pe margini cîte un vlăstar se ridica de pe fundalul trunchiurilor cafenii-roșiatice, răsfirîndu-și frunzele tinere ca un roi de insecte verzi, oprit tocmai cînd își lua zborul. Peste tot domnea verdele — o adevărată profuziune ce se revărsa înăbușită, copleșită sub povara vieții, liniștită, îndoită asupră-și, mistuindu-și propria-i inimă.

Pretutindeni se înălțau flori albe ce păreau că se liberează din rădăcini, în durerea contemplativă a pămîntului, plutind în aer, păstrînd doar o singură taină, aceea a frumuseții,

fără să dea vreo atenție, vreun semn, fără să exprime cel mai mic lucru.

Roddy stătea culcat cu capul pe un covor de mușchi, mirosind florile din jur, mușcînd cîte un fir de iarbă, tachinîndu-l pe Martin, urmărindu-i pe toți, cu ochii întredeschiși.

Fiecare era liniștit și mulțumit ; și orice urmă de supărare, de încordare, pierise. Fumul țigărilor plutea în aerul liniștit, luînd fel de fel de forme. Din cînd în cînd, se simțeau zvîcnirile primăverii, o adiere de vînt scutura florile albe ale copacilor și frunzele plăpînde, purtînd o mireasmă de pămînt umed, ca apoi totul să rămînă nemișcat ca sub o vrajă.

Au aprins un foc mare din lemne și vreascuri, și după aceea l-au privit prefăcîndu-se în cenușă, ce părea asemenea unor pene stinse în jurul unui sîmbure roșu strălucitor. Au mîncat portocale, roșii și salată verde foarte tînără, furată din grădină de către Martin, care — cum spunea Roddy — era nebun după tot felul de crudități. Lipsea însă ceapa ; Martin comunicase că renunțase la ea.

Nu s-a spus și nu s-a făcut nimic deosebit, dar totul părea plin de semnificație. Judith era atît de fericită și încerca o stare psihică atît de intensă, încît începuseră să-i tremure buzele. S-a rostogolit, ascunzîndu-și fața în mîini de teamă ca nu cumva expresia-i prea radioasă să o dea de gol ; dar nimeni nu a observat. Privirile tuturor erau liniștite și visătoare ; pînă și privirea Mariellei nu mai era atît de oarbă

și părea că poartă în ea urmele unei meditații mai adînci.

Dacă acele clipe ar fi putut fi veșnice, dacă ar fi rămas neclintite, dacă chipurile lor gînditoare și ciudate ar fi putut să o cuprindă și pe ea în acea stare de mulțumire pe care o încercau, dacă ar fi fost în stare să nu dorească de la ei nimic mai mult decît acea pace lipsită de pasiune ; dacă toate acestea s-ar împlini, ar fi atît de bine ! Un răstimp i s-a părut că ar fi posibil ; pentru o clipă, atinsese o culme și se ținea agățată de ea încercînd gustul senin al lipsei de dorinți. Dar nu mergea ; era gustul bătrîneții, cînd nu mai dorești pe nimeni și nimic, cînd nu-l mai dorești pe Roddy care avea un asemenea gust pătrunzător și dulce încît nu se mai sătura de el și ar fi vrut să-l simtă mai bine și încă mai bine ; Roddy a cărui prezență în grup făcea ca indiferența colectivă să fie prea afectată și anemică pentru ca s-o poți dori.

Dintr-o dată, soarele a inundat pajiștea într-un val de lumină palidă și pămîntul a încetat parcă să se mai lupte să aducă pe lume tot ce zămislește în străfundurile sale încurcate, și s-a întins senin și eliberat. Vraja care învăluia după-masa ca într-un cristal s-a spulberat ; au început să se miște, să-și întindă mădularele, Judith s-a uitat la ulmul cel mare.

— Cine se poate urca pînă în vîrf ? a întrebat ea.

— Hai sus, a răspuns Martin.

Judith s-a cățărat așa cum nu mai făcuse din copilărie, săltîndu-se ușurel din creangă în creangă. Cînd a ajuns în vîrf, s-a uitat în jos și i-a văzut pe toți mici sub ea, privind în sus. De acolo, plină de îndrăzneală, le-a strigat să urce, dar nici unul nu s-a încumetat.

A coborît, simțindu-se copilăroasă și prostuță, dîndu-și seama că nu-i mai interesau asemenea isprăvi. Dar toți surîdeau cu privirile îndreptate spre ea, gata s-o primească. Martin a întins mîinile și ea le-a prins, sărind de pe creanga de jos.

— Nu ți-ai pierdut calitățile, comentă el, în timp ce ochii lui stăruiau asupră-i cu acea privire credincioasă dintotdeauna.

— Cum aș vrea să pot face și eu așa ceva ! exclamă Mariella. Nu am fost niciodată în stare.

— Și acum, adăugă Julian, distrează-ne umblînd în mîini de exemplu, sau așa ceva ; iar chipul lui aspru privea pe jumătate amuzat, pe jumătate umbrit de o privire curioasă — aproape un fel de gelozie. Niciodată nu i-a plăcut spectacolul succesului altora, îi era tare greu să recunoască că nu fusese el cel care excelase. Dar azi nu putea să o tulbure sau s-o facă să se îndoiască de ea.

Roddy nu scoase nici un cuvînt ; se uită doar la ea cu ochi strălucitori.

Era vremea să se întoarcă acasă.

S-a despărțit de ei veselă, luîndu-și cu ea imensa fericire neatinsă și, pășind în noapte fără tulburare, a dormit măcar odată învăluită în această fericire.

Dar acum, cînd își îndrepta privirile îndărăt spre acea zi, i se părea foarte îndepărtată, plutind imaterială asemenea unei fîșii de ceață sclipitoare ; și tot ceea ce îi revenea acum limpede și pe deplin în minte, au fost doar două impresii detașate, care în momentul acela nu o impresionaseră deloc : frunzele tinere ale liliacului, scăldate în soare, sclipind deasupra porții grădinii în locul unde le spusese celorlalți la revedere, și expresia pe care o surprinsese pe fața Mariellei, la un moment dat, în cursul acelei zile — dar cînd anume, nu-și mai amintea.

Ceea ce se reflectase atunci pe chipul Mariellei fusese orice numai fericire nu. Celelalte fețe, chiar și cea a lui Roddy, se estompaseră, se pierduseră în ceață ; dar a Mariellei îi reapărea mereu, mereu, ca și cum ar fi accentuat semnificația lipsei ei de apărare în acel moment ; dacă acea expresie ar fi putut fi deslușită într-o străfulgerare, ar fi însemnat dezlegarea întregului mister al Mariellei.

S-a sculat și și-a examinat părul în oglinda de deasupra căminului. În timp ce se privea, a auzit o bătaie în fereastra din spatele ei. Cînd s-a întors, l-a văzut pe Roddy uitîndu-se pe geam și rîzînd de ea. A fugit la fereastră și a deschis-o.

— Roddy !

I se părea imposibil să-l vadă acolo, tocmai în momentul în care avea atîta nevoie de el.

— Am bătut de două ori. Erai prea ocupată ca să mă auzi.

— Tocmai mi-am ridicat părul în sus.

— Ești fermecătoare așa. Martin ne va distra, cam într-o jumătate de oră, cu artificii, vrei să ne faci plăcerea să vii și tu la noi ?

— Artificii ! Minunat ! Bravo lui Martin !

— Azi după-masă i-a venit ideea și a alergat în oraș și a cumpărat tot ce-a găsit. M-a trimis să te aduc. Vrea neapărat să fii prezentă. Julian e îngrozit de o rachetă mare și vrea să-l convingi să nu o aprindă. Şi după aceea trebuie să rămîi la cină la noi. Mariella e plecată. Suporți ?

— Oh ! Splendid !

Roddy îi dădu mîna, iar ea sări afară pe fereastră. Roddy era foarte bine dispus, prietenos și comunicativ, iar fața-i avea o expresie foarte vioaie. Pînă și părul, încîlcit pe frunte, părea plin de viață. Cu fața bronzată și cu ochii limpezi, se simțea foarte la îndemînă în pantalonii de flanelă cenușie, cu cămașa galbenă și o haină veche, bleumarin.

În lumina înserării, rîul era învăluit de o frumusețe și o liniște magice. Era scăldat în lumina gălbuie a lunii, cu o urmă roșiatică ; licăriri palide de opal luminau încrețiturile apei, sfărîmîndu-se de o parte și alta a bărcii.

— Mai este pînă se întunecă. Se vor întreba unde sînt.

— Cum, nu le-ai spus ?

— Nu știam că o s-o șterg atît de repede.

Obrajii lui Judith se împurpurară. S-ar fi zis că Roddy venise mai devreme, în mod special, ca să fie cîteva clipe singur cu ea. Nu spusese

așa ceva, dar clipi din ochi și zîmbi atît de vesel, încît ea îi răspunse cu un surîs, ca și cum i-ar fi încredințat o taină minunată în schimbul altei taine minunate.

— O să mă tachineze, declară el.

— Nu. Chiar așa ?

— Da, te asigur...

— Ce prostie !

— Nu-i așa ? Știi, vor bănui că flirtăm pe acest rîu atît de solitar.

— *Într-adevăr ?* Judith era tulburată.

— Ce idee, ca și cum o fată nu poate fi singură cu un băiat, fără ca între ei să existe ceva.

— Da, sînt întru totul de acord.

Roddy lăsă capul pe spate și rîse în tăcere ; de cînd venise tot rîdea. Și ea care crezuse că pentru prima oară Roddy era pregătit să aibă o conversație serioasă cu ea.

— Oh, Roddy, cum rîzi de mine !

— Nu pot să mă stăpînesc, Judy. Ești atît de solemnă. Nu te superi, nu-i așa ? Te rog, iartă-mă. Ador oamenii care mă fac să rîd.

Rîsul lui o făcu să se simtă prost, indispusă. Numai dacă ar învăța-o cum să glumească cu el, cît de vie și înțelegătoare ar găsi-o.

— Nu mă supără cîtuși de puțin, răspunse ea. Aș dori numai să fiu la unison cu tine.

Era oare Roddy în stare să se îndrăgostească de o persoană pe care nu o lua niciodată în serios ?

— Ai fi gata să ierți pe cineva oricît de prost s-ar purta cu tine, Judy, nu-i așa ?

— A ierta sau a nu ierta nu înseamnă prea mult pentru mine. N-aș putea niciodată să mă simt jignită. S-ar putea să nu fiu în stare să mă împiedic să sufăr, dar ce amestec ar avea aici iertarea ?

— Hmm ! a mormăit Roddy. Ești sigură că poți fi atît de civilizată ? În ceea ce mă privește, nu-i iert nimănui nimic. Sînt asemenea lui Dumnezeu — îmi plac pedepsele mele și doresc ca lumea să le simtă.

— Știu că de fapt rîzi. Știu că nu-i adevărat ce spui.

— N-aș ierta niciodată pe cineva care și-ar rîde de mine, adăugă el repede și cu un aer serios.

— Nici mie nu mi-ar plăcea ; dar dacă m-ar afecta numai pe mine, n-ar fi important. Ceea ce ți se întîmplă numai ție singur, *nu are importanță.*

Se opri roșindu-se toată și gîndind : „Cum o să-și rîdă de mine". Dar Roddy o privi grav și, dînd din cap, spuse :

— Cred că ai dreptate.

Începuse să se întunece.

El îndreptă barca sub sălcii, își aprinse o țigară și se lăsă pe spate, privind-o.

— Și ce o să te învețe la colegiu, Judy ?

Nimeni nu știa să spună „Judy" ca el.

— Nu știu, Roddy. Sînt destul de speriată — nu în ceea ce privește învățătura — dar de fete, de oameni. Nu știu cum să trăiesc cu mulți oameni la un loc. Nu am fost deprinsă. Am să

fac atîtea greșeli. Mă apasă greutatea atîtor vieți laolaltă, într-o singură clădire, o masă de figuri adunate la un loc, îngrozitoare. Prefer să trăiesc singură.

— Să te ferești să fii la fel cu celelalte, căci atunci n-am să vin să te vizitez.

— O să vii să mă vezi ?

— Dacă am să găsesc un moment în care să nu fiu prea ocupat, spuse el clipind din ochi.

— Voi aștepta cu multă plăcere. Uneori o să-l văd și pe Martin. Poate nu va fi prea rău... Îți dai seama, Roddy, că niciodată nu am cunoscut pe nimeni de vîrsta mea, cu excepția fetiței grădinarului și a unuia sau doi copii din împrejurimi... și a voastră. După ce-ați plecat, cînd eram mici, m-am simțit atît de singură... Nici nu știi. Tata nu a vrut să merg la școală. Acum că v-ați întors, mă aștept în fiecare zi să mă trezesc și să aflu că ați dispărut din nou.

— Nu o să mai dispărem.

— De-aș putea fi sigură de asta !

— Sînt sigur.

— Tocmai tu, singurul dintre toți care dispari mereu. Îmi scapi printre degete.

— Nu eu, tu îmi scapi.

— Eu ?

— Da. Ești greu de prins... Apoi făcu un gest cu mîna. Nu prea înțeleg ce vrei. Ești o enigmă. Mă intrigi.

— Îmi pare foarte bine.

— Mă tem de tine.

— Nu. Te distrezi doar pe socoteala mea.

— Nu, nu ai dreptate.

Deveni dintr-o dată tăcut, continuînd să fumeze și să o urmărească cu privirea. Întreaga sa atenție se concentrase în acea privire, ca și cum nu mai putea să-și desprindă ochii de la fața ei. Judith simți că se învîrte pămîntul cu ea și, bîlbîindu-se, îl întrebă :

— La ce te gîndești ?

— Mă gîndeam ce bine e că amîndoi avem aceeași părere în privința comportării între sexe ; de altfel și faptul că ești atît de iertătoare ar putea să fie un lucru bun.

În vocea lui se simțea parcă o urmă de întrebare.

— Ce tot spui acolo, Roddy ?

— Nimic, un ușor zbucium sentimental, care acum s-a rezolvat.

Se ridică brusc, alungîndu-și din minte, din privire și voce o anumită stare care-l cuprinsese. Își aprinse o altă țigară, și începu să vîslească încet.

Dacă Roddy ar spune : „Sărută-mă“ ?... Dar mai bine să nu se gîndească la asta.

Stelele străluceau ; era destul de întuneric pentru focurile de artificii ale lui Martin. Alături se desfășura o întreagă activitate. Martin se pregătea pentru sărbătorire cu toată seriozitatea. Atîrnase mai multe lampioane de-a lungul streșinii de la verandă. Culorile lor roz, albastru, verde și alb, sclipeau printre frunzele de viță. Se vedeau umbre mișcîndu-se încolo și încoace pe peluză. Era Martin, și alături o altă umbră : Tony Baring, explică Roddy, prietenul lui și al lui Martin, care venise pen-

tru o noapte la ei. Julian cînta la pian — de după fereastră se putea distinge profilul lui.

— Ce petrecere grozavă, Roddy ! Și eu singura femeie între atîția băieți. Te rog să mă protejezi.

— Da, desigur, toți te vom proteja. Fiecare dintre noi te vom proteja împotriva celorlalți, așa că vei fi în siguranță.

Dintr-o dată, în grădină izbucni o lumină vie.

— Hei ! strigă Martin. Hai, veniți cu toții aici ! Au început focurile de artificii ! Unde naiba e Roddy ? Voiam să...

— Iată-ne ! răspunse Judith. Alo, Martin ! Martin ! Sîntem aici, urmărim. Bravo Martin ! Ai avut o idee grozavă.

— A, bine ! Tu ești, Judith ? Am niște artificii nemaipomenite. Atenție — acum !

Era emoționat și îngrijorat asemenea unui băiețel care arată unei persoane adulte, plină de atenție și indulgență, cît sînt de frumoase jucăriile lui și de ce e el în stare.

— Oh, Martin, e splendid ! Ce frumusețe, cît ador focurile de artificii !

Martin trebuia să simtă că focurile lui de artificii erau reușite și apreciate. El dorea să distreze pe alții, așa încît merita o cît mai mare încurajare. Cheltuise ultimul bănuț pe ele, se vedea bine.

Se auzi dintr-o dată un hohot de rîs și un țipăt. Era Julian. Plecase de la pian și se alăturase tocmai celorlalți pe peluză, roata mare cu focuri de artificii se desfăcuse și se rostogolea după el, lovindu-l în călcîie.

O ploaie de scîntei aurii izbucni în sus, revărsîndu-se apoi peste straturile de lalele și micșunele. Urmă o altă izbucnire, dar de data aceasta în culorile curcubeului.

Glasurile și rîsetele lui Martin, Julian și Tony formau un cor ciudat, cu rezonanțe ce nu prea semănau a fi omenești.

— Oh ! Roddy, cît e de captivant !

— Da, într-adevăr.

Focurile de artificii deveneau din ce în ce mai splendide. Adevărate cascade de cristal alb se revărsau peste iarbă. Mici particule se ridicau în sus, răbufnind cu o ușoară și încîntătoare explozie și, dintr-o dată, se împrăștiau în picături mari de foc, colorate, strălucitoare, care apoi pluteau lăsîndu-se în jos, asemenea petalelor purtate de vînt.

— Oh ! Roddy... dacă numai... ! Sînt atît de fugitive ! Aș vrea să nu se stingă niciodată, să cadă mereu, mereu, fără încetare ! Cum ți-ar plăcea să izbucnești în viață, să fii o minune care durează doar zece secunde și apoi să dispari ?

Dar Roddy s-a mulțumit să zîmbească. Fața lui purta masca în spatele căreia se ascundeau plăcerile personale, pe care le savura în taină.

Deodată, toate sălciile au apărut scăldate în roșu crud, urmat de un verde țipător — și apoi de o culoare auriu-gălbuie ce părea lumina concentrată a sute de raze ale lunii. Cei trei de pe peluză se desenară încadrați de strălucirea revărsată asupra lor, neclintiți, cu capetele înălțate. Judith îl auzi pe Martin înjurînd. Ceva nu

reuşise ; o piesă a scos de două ori un zgomot, a aruncat o scînteie firavă şi apoi s-a mistuit. După aceea, racheta cea mare şi-a luat zborul, anunţată de un uşor fluierat, lăsînd în urmă o dîră de foc, ca să explodeze apoi la înălţime cu un zgomot de împlinire şi uşurare ; într-o simetrie perfectă, a apărut un crin de aur revărsat, care a început să se desfacă încet, petală cu petală, căzînd de la zenit pînă la sol.

— Priveşte, Roddy ! Zău aşa, parcă simţi că ceva atît de minunat trebuie să fie împletit din vrăji şi apoi aruncat în aer fără nici o altă raţiune decît... forţa propriei sale frumuseţi. Nu pot să văd nici un raport între acestea şi firma „Bryant şi May" ; tu vezi ?

Apoi totul s-a terminat. Aproape de ei s-a auzit o împroşcătură. O lebădă care trecea pe lîngă barcă s-a scuturat şi, cu aripile desfăcute, a dispărut în întuneric. Roddy a adunat de pe apă un beţişor înnegrit de foc, ridicîndu-l în sus.

— Semne şi minuni ! Şi lebăda a avut o revelaţie ! Uite beţişorul ăsta e bun de leac, împotriva iluziilor. Judy, nu vrei să-l păstrezi ?

— Aruncă-l imediat, Roddy.

A aruncat beţişorul peste umăr, rîzînd.

Focurile de artificii se terminaseră şi cei trei băieţi se îndreptau rîzînd spre rîu.

Roddy murmură :

— Dacă am încerca să o ştergem pe furiş ?

— O !

Era prea tîrziu.

— Alo, alo, striga Martin vesel. Ce ziceţi, au fost frumoase focurile mele de artificii ?

Imediat s-au auzit rîsete, felicitări, discuţii. Judith se trezi desprinsă din minunata izolare în care se aflase pînă atunci cu Roddy şi aruncată din nou în cercul volubil al familiei. Martin îi întinse mîna, plin de înfrigurare, iar ea ieşi din barcă, păşind în mijlocul lor. Pe jumătate ameţită, văzu în faţa ochilor conturîndu-se de jur împrejur umbre care apăreau şi dispăreau ca într-un vis ; simţi, tot ca în vis, atingerea uşoară a mîinilor lor şi în urechi îi răsunară voci ireale care-i spuneau bună seara ; apoi parcă şi-a dat seama că s-au îndreptat spre casă — dar totul era confuz. Oare şi faţa ei se desprindea din obscuritate foarte palidă, cu trăsături adînci, asemenea unei măşti austere, cizelate cu asprime ? De sub măşti, ochii invizibili primeau din cînd în cînd o strălucire fugitivă, aruncată de lampioanele multicolore. Totul era aidoma unui vis de fiinţă adormită, încît a vorbi inteligibil părea un efort imens.

Roddy venea încet dinspre rîu, după ce legase barca. Se apropie de ea. Putea să-l simtă aproape atingîndu-i umărul. Brusc visul s-a destrămat, şi fiecare bătaie a inimii era vie.

Intrară în casă, unde îi aştepta o masă încărcată cu sandvişuri, roşii, prăjituri, o salată de fructe, banane cu cremă, limonadă şi cidru. Toate fuseseră pregătite de Martin cu zelul unei persoane pricepute în ale mîncărurilor alese.

În faţa ei stătea Tony Baring, privind-o cu ochi expresivi, de un albastru lichid. Avea o

față sensibilă, care se schimba tot timpul, o gură mare cu buze pline, senzuale, un păr negru des și o frunte mare, albă, cu sprîncene ce se împreunau deasupra nasului, bine conturate și mobile, pe care le mișca cînd vorbea, ba cîte una, ba pe amîndouă deodată. Vocea lui era muzicală și afectată ; Tony era și puțin peltic. Avea aerul unui tînăr poet. Ochii lui Judy se opriră asupra mîinilor lui — mîini fine, lipsite de virilitate, mîini ciudate — care mereu schițau tot felul de gesturi nervoase, inutile, contrastînd cu noblețea capului său. Cînd îl auzi spunîndu-i lui Roddy „dragă“ și „iubitul meu“, Judith simți un șoc.

Absența Mariellei avea un efect apreciabil. O anumită excitare secretă părea că domnește în întreaga încăpere, o conversație ușuratică, hazlie, o adevărată efervescență de cuvinte și rîsete ; vocile vesele se încrucișau rapid.

Pe masa lustruită, abajururile roșii formau mici lacuri purpurii, în timp ce lalele albe, culese în cinstea invitatei, alcătuiau lăculețe palide. Oglinda mare de pe peretele din fața ei reflecta toate acestea, dar în nuanțe mai șterse ; în oglindă se mai reflectau și spatele lat al lui Tony, profilul curios al lui Roddy — și propriul ei chip cu ochii strălucitori, buzele umbrite, gîtul lung, un chip plin de mister. Văzîndu-se așa, în oglindă, se găsi transfigurată, și-și dădu prea bine seama cine o electrizase.

Venise și timpul să plece acasă.

Dar Roddy se ridică de la masă și puse patefonul în mișcare ; apoi o luă de mînă și o duse pe verandă.

— Un singur dans, doar, îi spuse.

— După aceea trebuie să plec.

— Astă seară dansezi mai bine ca oricînd.

— Pentru că mă simt atît de bine !

Roddy rîse și o cuprinse mai strîns de mijloc.

— Judy...

— Da ? Roddy, îmi place așa de mult cînd îmi spui „Judy“. Nimeni nu-mi rostește numele ca tine.

În timp ce Judith își înălță fața spre el, Roddy se aplecă pentru a o privi cu un surîs tandru, misterios.

— Ce aveai de gînd să-mi spui ? întrebă ea.

— Am uitat. Cînd mă privești cu ochii ăștia ai tăi enormi, uit tot ce-aș vrea să-ți spun.

Patefonul se opri brusc, cu un scîrțîit urît, și Julian se repezi ca un uliu asupra lor.

— Ați trezit copilul cu zgomotul ăsta îngrozitor ! Bănuiam că așa o să se întîmple.

Apoi dispăru, iar în tăcerea neașteptată care a urmat, plînsetele micului Peter ajunseră pînă la ei. În camera de sus răsunară pași grăbiți și apoi se lăsă tăcerea.

— Vai, Roddy, ce supărat era Julian !

— Da, răspunse Roddy cu indiferență. E mai prăpăstios decît douăzeci de doici bătrîne. Doica lui Peter a plecat la înmormîntarea surorii ei, așa că micuțul e pe seama lui Julian.

— E curios cum Julian pare să aibă mai multă grijă de Peter decît Mariella.

— Ah ! Julian și-a închipuit întotdeauna că știe mai mult decît toți ceilalți. Cred că i-a spus că nu se poate avea încredere în ea ca să aibă grijă de copil. Bănuiesc că au avut o discuție — nu știu. În orice caz, Mariella a plecat după masă la Londra ca să vadă o expoziție de cîini sau cam așa ceva și l-a lăsat pe Julian triumfător. Roddy scoase un rîs batjocoritor. Ce băiat ciudat !

— Nu izbutesc să cred că băiețașul ăsta e al Mariellei... și al lui Charlie.

Dar Roddy nu răspunse nimic — cu toate că atunci cînd Judith rosti ultimul nume, acolo, în seara aceea plină de stele, de lumini, de voci, muzică, cu fața lui atît de aproape, în umbră, cu toată acea viață plină de încîntare din jurul ei, amintirea morții patetice a lui Charlie o impresionă puternic și i se păru că și Roddy ar trebui să încerce același sentiment și să se apropie de ea și mai mult.

Cum se uita la ea !

— La ce te gîndești, Roddy ?

Pătrunsă de o stranie exaltare, îl ruga cu înfrigurare în sinea ei să-i răspundă : „Să fim sinceri ! Nu vom mai întîlni o noapte ca asta și în curînd vom muri și noi. Într-o asemenea noapte să nu lăsăm să ne scape nici cea mai mică bucurie, să avem curajul să spunem adevărul deschis. Spune-mi că mă iubești și îți voi răspunde și eu la fel. Știi bine că în noaptea asta e adevărat. Puțin importă ce va fi mîine."

Dar Roddy dădu din cap încet, surîzînd :

— Eu nu-mi dezvălui gîndurile niciodată.

Judith s-a întors, dînd să intre în casă.

— Nici eu. Dar cred că într-o bună zi — voi spune cuiva — unei singure persoane, ceva... adevărul, doar o singură dată, să văd ce efect va avea.

A urmat-o în casă în tăcere.

Martin și Tony stăteau întinși în fotolii, somnoroși.

— Bieții de voi, abia așteptați să vă culcați. E în regulă, plec îndată. Aș vrea să-i spun noapte bună lui Julian.

Pe o asemenea noapte nu-l putea lăsa pe Julian supărat, singur. Cel puțin ea trebuia să fie atentă cu el.

— E cu Peter.

— În fosta lui cameră ?

— Da.

— O cunosc. Mă întorc într-o clipă.

Fugi sus. Prin ușa întredeschisă, străbătea o lumină blîndă. Aceea era camera în care, cu ani și ani în urmă, dormeau Charlie și Julian. A împins ușa ușor.

Julian stătea lîngă fereastră cu copilul pe genunchi. Ii acoperise capul cu un șal și de sub faldurile șalului, fața palidă a copilului apărea nemișcată, asemenea unei bufnițe. Așa cum stătea acolo, îmbrăcat în cămășuța lui de noapte, avea în el ceva absurd și totodată patetic.

Julian ridică spre ea o privire atît de rătăcită și plină de suferință, încît Judith se opri

pe jumătate rușinată, nesigură ce să spună sau să facă.

— Intră, Judith, îi spuse el.

— Numai o clipă, doar... Nu vrea să doarmă ?

— Nu. Cred că are temperatură. S-a speriat trezindu-se singur. E foarte nervos.

Și Julian se apleca asupra copilului legănîndu-l, bătîndu-l ușor pe umăr.

— Cred că pur și simplu se sclifosește. Ar trebui să-l pui la loc în leagăn.

— Nu. Începe să plîngă. N-aș putea să *suport* să-l mai aud plîngînd. O să-l țin așa pînă o să adoarmă.

Foarte solemn, înfășurat în șal, Peter și-a îndreptat privirea strălucitoare spre Judith, care se pleca să-l mîngîie pe obraz. Nu-i surîdea niciodată, dar nici nu o întîmpina, așa cum făcea cu cea mai mare parte dintre oameni, cu un : *„Peacă !“*. O accepta cu un fel de politețe gravă.

— Îți place să-l ții ?

— Da, spuse el cu simplitate.

Ținea copilul pe genunchi ca să se reconforteze.

— E tare drăguț, rosti Judith. Cît de puțin se va asemăna copilăria lui cu a ta — avîndu-vă pe toți în jur. Probabil că va fi cu mult cel mai vîrstnic din noua generație, nu-i așa ?

— Aș crede că da. Nu ezit să pariez că nici unul dintre noi nu o să-i aducă vreun verișor. Nu prea ne văd devenind tați pe nici unul. Doar dacă nu cumva Martin... În orice caz, nu Roddy...

— Va trebui să nu-i dați ocazia să se simtă singur.

— Asta-i treaba Mariellei.

— Crezi ? Pare că o lasă pe seama ta. Spune-mi, Julian, îl iubește ?

Rămase tăcut cîteva clipe, apoi îi răspunse :

— Cred că da. Își duse mîna la cap. Oh ! Doamne, Dumnezeule, e îngrozitor ! Știi, m-am certat cu Charlie din pricina acestei căsătorii. Nu l-am mai văzut niciodată, și nu ne-am mai împăcat. Dar după nașterea copilului, Mariella mi-a scris că Charlie, în ultima lui scrisoare, și-a exprimat dorința ca, dacă i se va întîmpla ceva, eu să fiu tutorele copilului... așa că presupun că m-a iertat.

— Desigur, desigur, Julian, se grăbi să-l asigure Judith, gata, gata să plîngă, văzîndu-i capul plecat.

Deci asta-l rodea pe el — gîndul că Charlie murise fără un cuvînt de împăcare.

— Îmi fac reproșuri numai mie, adăugă Julian, cu aceeași voce înceată. Ea a fost întotdeauna foarte bună. Nu a rostit niciodată un singur cuvînt. Mereu aceeași atitudine plină de blîndețe, aceeași lipsă de dușmănie, ca un copil. Uneori mă gîndesc că poate nu a știut niciodată nimic, sau nu a înțeles nimic. Cred că nu poate înțelege așa ceva, dă dovadă de un fel de insensibilitate. Ar fi în drept să mă urască pur și simplu din cauza lui Peter, dar nu pare. Cum e posibil oare ?

Lui Judith îi reveni atunci în minte expresia pe care o surprinsese pe figura Mariellei — acea expresie de nedeslușit.

— Aproape că aș dori să mă urască, continuă el. Aș vrea să fiu sigur că e geloasă pe mine și că mă vorbește de rău. Nu o înțeleg deloc. Își frecă ochii și fruntea cu un aer obosit. Îmi calcă pe nervi într-o anumită măsură ! Mereu această blîndă, nepăsătoare pasivitate... Știi, îmi plac oamenii vii, cu nenumărate fațete, oamenii care știu să răspundă cînd îi ataci, oamenii plini de vervă, deștepți, sclipitori. Îmi plac deopotrivă și cei care sînt lenți și profunzi, și calzi ; cred că tu aparții acestei categorii, Judith. Dar ea ce-i ? Uneori mi se pare că stă și mă observă cu intensitate, dar mă întreb ce caută să deslușească și atunci mă enervează. Are calități, știu, un curaj fizic și moral de necrezut. Cred că tocmai asta a fost ceea ce a iubit Charlie la ea. Dar pentru mine rămîne rece, rece și insipidă...

Scoase un suspin adînc și un fior îl străbătu din cap pînă în picioare.

— Julian, ești foarte obosit, nu-i așa ? Nu ai de ce să te îngrijorezi. Te frămîntă atîtea pentru că ești prea obosit. Te doare capul ?

— Da. Nu... Sînt prost dispus, Judith. Mai bine lasă-mă acum.

Dar glasul îi era blînd ; înălță capul și-i zîmbi. Atunci văzu că plînsese.

— Te las, Julian. Am venit doar să-ți spun noapte bună și să-ți mai spun că îmi pare rău că te-am necăjit. N-aș fi vrut pentru nimic în lume să-l trezesc.

— E în regulă. Îmi pare rău că m-am înfuriat, nu te mai necăji.

— Noapte bună, Julian.

— Noapte bună, Judith... ești atît de drăguță !

Judith își spuse : „Nu o să-l mai văd niciodată așa. Nu trebuie să uit aceasta."

S-au privit unul pe altul stăruitor, iar cînd s-a întors și a plecat, în imaginația ei s-a aplecat și l-a sărutat pe obraz.

Pe cînd deschidea ușa răzbiră dintr-o dată de jos rîsete și vorbă ; zgomotul produs de vocile bărbătești îi stîrni o stranie alarmă în suflet, ceva părea că o amenință. Făcu un pas înapoi în cameră — ascultă puțin, apoi îl întrebă pe Julian :

— Cine e acest Tony ?

Julian ridică din umeri.

— Nu știu. Nu vorbește cu mine. Dacă nu mă înșel, scrie versuri. Este tocmai pe punctul de a publica o carte. După cîte înțeleg din tot ce povestește, se bucură de deosebită faimă la Cambridge, în anumite cercuri.

— Roddy ține foarte mult la el ?

— Oh ! Roddy ! Roddy *să țină la cineva ?* Nu știu.

— El pare să țină la Roddy.

— Da, așa se pare.

Julian îi aruncă o privire pătrunzătoare. Tocmai de acest răspuns și de această privire se temuse Judith și își aminti că Tony îi fusese brusc ostil ; ochii lui ca de piatră, bănuitori, se

ațintiseră asupra ei, cînd venise cu Roddy după dans.

Vocile răzbiră din nou pînă la ea ca o repetată prevenire : „Îndepărtează-te, nu ai ce căuta aici ! Sîntem toți prieteni, ne simțim bine împreună. Nu ne trebuie nici o femeie care să ne tulbure".

Mai bine să nu se ducă acolo deloc și să rămînă aici, de o parte, în siguranță, cu Julian. Întîrzie pe acolo, privind spre Julian — se simțea singură și îndoită ; dar de data asta nu i-a mai spus să rămînă. Strălucirea voalată a lămpii umplea întreaga încăpere, învăluia întreaga făptură a lui Julian ; somnoros și meditativ, își lăsase capul în jos, cu umărul arcuit înainte pentru a sprijini acea legătură albă care se rezema de el. Atitudinea lui sugera ceva greu de definit — frumusețe, noblețe, ușor desfigurate. Lîngă patul îngust, se afla leagănul lui Peter, iar pe pernă erau două animale de pluș.

Închise încet ușa, lăsînd acolo acea pereche ciudată. Oare dacă Mariella i-ar fi văzut, fața ei și-ar fi schimbat cîtuși de puțin expresia ?

Judith coborî din nou.

Nu Roddy avea să fie cel care să se ofere să o conducă acasă. Își dădu seama dintr-o privire că Roddy terminase cu ea pentru acea seară. Stătea sprijinit de cămin, iar Tony se afla alături, cu un braț pe după umerii lui. Privirea rece pe care o îndreptă Tony asupra ei îi spunea că Roddy nu-i era hărăzit. Ceva îi rodea inima ; nu avea încotro, trebuia să fie geloasă

pe tînărul poet Tony, căci și el era gelos pe ea. Cînd a spus noapte bună, Roddy i-a răspuns în bătaie de joc, cu un aer rece, protocolar, înclinîndu-și capul. Martin, plin de solicitudine, i-a pus haina pe umeri și au plecat amîndoi împreună.

Era o noapte întunecată. Toate florile pămîntului stăteau ascunse. În aer pluteau miresme ce păreau scuturate din stelele care înfloreau în profuziune pe crengile bolții cerești. Ajunseseră la poarta grădinii. De după gard se ridica o umbră ștearsă, întreruptă, acolo unde, ziua, liliacul și salcîmul galben se revărsau în forme întortocheate peste alee. Dar cînd au ajuns la cireș, l-au găsit încă sclipind ușor — un nor, o fantomă.

Judith întinse mîna și culese cîteva flori pe care i le dădu lui Martin.

— Floarea de cireș crește din semințele vrăjii. Asta cred eu că-i taina. Ține-o și dorește-ți ceva, iar dorința ți se va îndeplini. Dorește-ți, Martin !

Martin, luînd floarea, îi prinse și mîna lui Judith. Rămaseră așa, fără să scoată un cuvînt. Ținînd floarea, îi strîngea mîna și suspina fără să rostească un cuvînt. Siluetele lor erau umbre conturate pe copacul luminos.

— Ce aveai de gînd să spui ? șopti ea.

— Eu... nu mai știu.

— Nu ai nici o dorință ?

— Prea multe.

Era pierdut — prins, fermecat, pierdut.

— Ce noapte ! Nu-i așa, Martin ?

— Diabolică.

— Nu mă simt deloc în apele mele. Tu cum te simți ? Plutește în jurul nostru ceva ciudat, ceva magic, sau poate ni se pare așa pentru că sîntem tineri. Ce crezi ?

— Poate.

— Să nu îmbătrînim niciodată ! Ai putea suporta să fii bătrîn ?

— Nu mi-ar place deloc.

— Ei bine, dorește-ți asta. Dorește-ți să nu fii niciodată bătrîn.

Tăcere.

— Nu, spuse el în fine. Continua să-i țină mîna învîrtind mereu floricelele de cireș. Cu o voce ușor voalată, adăugă : Mi-am dorit altceva.

Judith își trase încet mîna. Trebuia să scape repede de ceea ce avea să urmeze. Nu era acum momentul să înceapă o poveste sentimentală cu Martin. Ar fi fost un obstacol pe calea pe care totul era pregătit pentru unul singur.

— Mai stai, o imploră Martin. Nu am putea face cîțiva pași împreună ?

— Nu, nu mai pot rămîne ; trebuie, trebuie să intru în casă !

— Judith !

— Trebuie, Martin ! Îți mulțumesc că m-ai condus. Iar acum trebuie să zbor. E atît de tîrziu, spuse ea în panică.

— Cînd o să te văd din nou ?

— În curînd, curînd.

Martin rămăsese mut. Îi șopti pe un ton foarte blînd „noapte bună“ și-l lăsă în întunericul care-l înghiți.

În timp ce se îndrepta spre lumina solitară, lăsată să ardă în hol pentru ea, îi veni în gînd că Martin avea nevoie de asigurările ei și o implorase, întocmai cum și ea îl implora în tăcere pe Roddy, de cîte ori o părăsea ; iar ea îi răspunsese — o, nu, desigur că nu ! — așa cum i-ar fi răspuns și Roddy.

„Roddy ieși odată la lumină și asigură-mă !“ Nu-i rămînea decît să se încălzească cu amintirile primei părți a serii și să ignore atitudinea rece din ultimele momente. Ce-i spuneau ochii lui cînd și-a luat rămas bun ? Desigur că șopteau : „Nu ține seama ! Știm bine ce a fost între noi, și ce trebuie să vină. Deși trebuie să păstrăm taina noastră, să nu o dezvăluim nimănui, totuși să nu ne înșelăm unul pe altul.“ Da, asta era !

A luat-o la fugă ; s-a întrebat de ce ; și a fugit cît a putut mai repede.

Cînd a deschis ușa din față, s-a oprit ca lovită de o subită teroare. Telefonul suna, suna, suna.

Telegramă de la Paris pentru Judith Earle. „Tata a murit astă seară. Sosesc mîine. Mama“

Puse receptorul la loc și tăcerea cuprinse întreaga casă, casa lui, o tăcere parcă veșnică.

În timp ce el era muribund, ea, fiica lui... Nu. Nu trebuie să privească lucrurile astfel. Trebuie doar să-și spună că tata nu mai era — că murise. Ce lucru extraordinar... Cînd l-a văzut ultima dată arăta ca și cum era gata să se prăpădească ? În fața ochilor i se schiță o imagine a lui neclară... iată-l ducîndu-se la

culcare, devreme, nu mai tîrziu de zece. Îl privise de jos cum urca scările cu o mînă pe balustradă şi-l văzuse aproape de vîrf, ducîndu-se la culcare atît de devreme, arătînd, da, puţin cam sleit ; spatele-i era uşor încovoiat, îşi trăgea picioarele, urca greoi aşa cum urcă un om în vîrstă — da, un bătrîn firav, puţin înfricoşător şi puţin patetic pentru cei care-l privesc pe neaşteptate. Se putea oare ca tinereţea să dispară într-adevăr ? Fusese tînăr şi iată-l acum ajuns bătrîn. Într-o zi şi ea, de asemenea... şi ea va îmbătrîni... da, astea i-au fost pentru o clipă gîndurile. Şi... şi acum murise.

S-a strecurat în bibliotecă, a aprins toate luminile şi şi-a aţintit privirea asupra portretului tînărului de acolo. Tînărul acela frumos a existat aievea, a îmbătrînit şi a murit. A lăsat în urma lui o fată care-l privea acum, în timp ce-i treceau prin minte aceste lucruri. Dar portretele reci ale oamenilor îi fixează pentru vecie în afara realităţii ; ei nu pot să moară ; nu au trăit niciodată.

S-a scufundat într-un fotoliu, acoperindu-şi faţa cu mîinile, căutînd o amintire care să-i arate că a trăit şi a murit.

Era foarte mică, iar el foarte blînd şi nobil. O luase să asculte un copil minune cîntînd la vioară. S-a simţit foarte emoţionată, încît nu-şi mai găsea astîmpăr ; şi ea avea să fie un copil minune. Cînd copilul a început să cînte, a răscolit-o pînă într-atît încît i s-a făcut rău, chiar acolo, pe loc. Tata a fost foarte dezamăgit ; blîndeţea şi nobleţea lui s-au transformat în dezgust.

Noaptea, în fiecare noapte, timp îndelungat, la lumina slabă a lămpii, stătea pe marginea patului şi îi cînta încetişor.

„ În depărtare, colo, la capătul aleii“.

Oh ! acel ecou răscolitor, singurătatea pe care o evoca ! Cînta din nou, din nou şi în glasul lui răsunau numele acelei misterioase întovărăşiri de oameni, dar cîntul lui era atît de blînd încît silabele alunecau, se învîrteau în jurul ei inconsistente şi dispăreau mai înainte de a putea prinde de veste.

Îi mai cînta apoi cîntecul mărului de aur :

„Evoe, evoe, minunată cale
Pentru a robi, a robi inima bărbaţilor
Evoe, Evoe !“

Melodia aceea, cuvintele îi trezeau o durere, o enigmă, un mister, se prelungeau dureros în şoapte, cînd tonul cobora, după ce ultimele cuvinte se pierdeau.

La urmă îi cînta : „Noapte bună, doamnelor“. Iar cînd termina, ea cerea : „Încă o dată“ şi el îi cînta din nou, iar şi iar, pînă cînd nu se auzea decît un suspin plîngăreţ. Stătea întinsă, cu ochii închişi, plîngînd de supărare şi bucurie.

„Noapte bună doamnelor — o să vă
părăsim acum“.

Cuvintele acestea erau atît de triste, atît
de triste !

„Veseli plecăm, plecăm
Veseli plecăm, plecăm purtați de valurile
mării adînci, albastre".

Cuvintele îi evocau un șir de femei frumoase, toate îmbrăcate în alb, făcînd semne de pe țărmul unei mări întunecate. Nava mare se pierdea în zare, ducînd mai departe și tot mai departe cîntăreții cu voci profunde. Șirul lung de oameni se clătina, se apleca în față întinzînd în zadar mîinile lor albe, strălucitoare. Se vedeau apoi dispărînd, vai, dispărînd dinaintea ochilor ei !

Cît de bine știa tata să trezească într-un copil curiozitatea pentru tot ce e misterios. Reușise, s-ar putea spune, să-i dezvăluie lumea nebănuită a sunetelor, a imaginilor și pe lîngă aceasta, a luminii și culorii. Apoi, săptămîni de-a rîndul parcă o uita, dar cînd își amintea de dînsa, ce compensație bogată îi dăruia.

Făcuse planuri să devină cît mai frumoasă și desăvîrșită ca să-l facă mîndru de ea și să o dorească alături de el tot timpul. Aveau să plece amîndoi în călătorii — un tată cu faimă și o fiică demnă de un asemenea tată, și aveau să discute împreună nenumăratele lucruri, subiecte dintre cele mai alese pe tărîm cultural... Ajuns la adînci bătrînețe, ea avea să-l iubească, să-l îngrijească și să-l sprijine de braț cînd ar fi trebuit să urce scările.

Dar acum lecțiile de greacă se terminaseră pentru totdeauna. Nu mai avea niciodată să-l audă deschizînd încetișor ușa ca să o asculte cîntînd la pian (deși nu a lăudat-o niciodată, dar ce laudă putea fi mai mare decît aceasta !). Se sfîrșiseră și toate discuțiile pe care le purtau uneori, cînd ochii lui se opreau asupra ei stăruitori ; discuții despre muzică și pictură, despre cărți sau oameni de vază pe care el îi cunoștea. Și nici nu se va mai duce vreodată cu el la Cambridge, plină de mîndrie. Nu avea să-l mai vadă oftînd, zîmbind, visînd de la fereastră, privind în curtea de onoare a Colegiului Trinity scăldată în lumina soarelui de după amiază. Cei trei profesori mai în vîrstă, burlaci, rămăseseră puțin încurcați din cauza prezenței ei, cam îndoiți în ceea ce privește atenția ce trebuia acordată unei tinere fete. S-au cam fîstîcit în fața ei, au fost însă curtenitori, vorbindu-i într-un limbaj ales, cu grijă, puțin cam ruginiți ce-i drept, dar drăguți ca și camerele lor, ca lumina de aur vechi care se revărsa afară pe zidurile clădirilor de altă dată. I-a ascultat cu atenție, gustînd din plin tot ce spuneau, jocurile de cuvinte, citatele grecești, repetatele întrebări : „Îți amintești ?" Cît de distins, de strălucitor părea tatăl ei, calm, un om matur care avea atîtea cunoștiințe ! Apoi a dus-o și i-a arătat colegiile și acele *Backs* [1], promițîndu-i că va veni adesea să o vadă cînd va pleca acolo la studii. I-a vorbit apoi despre tinerețea lui și, pentru o clipă, au tremurat amîndoi, copleșiți de emoțiile pe care le împărtășeau ; toate acestea erau acum pierdute definitiv și

[1] Denumire dată grădinilor din spatele colegiilor care sînt pe malul rîului Cam, vestite pentru frumusețea lor.

nu mai putea fi vorba de nici o altă ocazie asemănătoare petrecută împreună la Cambridge.

Nu mai avea să-i privească niciodată profilul distins în lumina lămpii, aplecat ceas după ceas asupra foilor de hîrtie pe care le scria, în fața bustului lui Homer ; nu avea să-l mai vadă ridicîndu-și ochii ca să se uite la ea, să zîmbească parcă mulțumit să o știe acolo. Biroul lui avea să rămînă acum gol pentru totdeauna. Era atît de patetic ! Aceste gînduri nu puteau stărui prea mult fără să i se umple ochii de lacrimi pentru că, gîndindu-se la el astfel, îi apărea atît de uman.

Era dureros să mori ?

Acum, într-o străfulgerare, își aminti că mai pusese întrebarea aceasta.

„Tată, te doare cînd mori ?"

Era cu ani și ani în urmă. Tocmai murise bunica. Așa l-a întrebat cînd a venit să-i spună noapte bună înainte de culcare.

El a rămas atunci tăcut și a căzut pe gînduri. Tăcerea lui a îngrozit-o. Inima a început să-i bată și să-i bată ; roșie la față, cuprinsă de panică, l-a privit stăruitor.

Avea de gînd să-i spună ceva teribil despre bunica, despre moarte și felul în care te lovea moartea, de aceea nu putea vorbi...

Și el avea să moară într-o zi... și ea... Oh ! Doamne Dumnezeule !

În cele din urmă a oftat, și a spus :

— Nu, nu. Nu te doare cînd mori.

S-a aruncat plîngînd în brațele lui, iar el a strîns-o la piept în tăcere ; și, sprijinindu-și

capul pe umărul lui, a simțit cum primește reconfortarea de care avea nevoie.

Nu te doare cînd mori, era în regulă, doar o spusese el. Și acum murise *el*.

Privi în jur, la acea încăpere învăluită în tăcere. Nimic, cît cuprindeai cu ochiul, decît singurătate, părăsire, o tăcere care te speria. O cuprinse frigul și începu să tremure.

Doar cu puțin înainte fusese alături. Acum casa vecină era închisă pentru ea, cufundată în tăcere. Ce-ar fi dacă s-ar duce în fugă acolo cu știrile ei, desigur o vor ajuta, o vor sfătui, o vor consola, erau doar prietenii ei.

„Roddy, Roddy, a murit tata !"

Stătea în picioare, alături de Tony care îl cuprinsese pe după umeri, și o privea îndepărtat, zîmbindu-i cu indiferență. Nu-i plăcea durerea și Tony îl ținea departe de ea. De mult nu mai exista ea pentru Roddy.

„Julian, a murit tata !"

Julian stătea aplecat asupra copilului ; și-a ridicat capul să asculte, dar nu i-a răspuns. Avea necazurile lui și se temea ca nu cumva să trezească copilul.

Dar ar fi putut să-i spună lui Martin. Acesta ar fi fost în stare să o aline cu multă afecțiune și căldură. Era desigur și acum sub cireș, așteptînd, așa cum îl lăsase. Fugi spre fereastră.

În grădină, însă, nu era nimeni. Se zărea doar o lumină slabă, ar fi putut fi luna care abia atunci răsărea sau zorile care prindeau să se reverse, făcînd cireșul să se contureze palid și atît de limpede. Părea că se îndreaptă spre

ea, devenind mai mare, întinzîndu-și crengile cu putere spre cer, o arătare luminoasă.

Apoi — în mijlocul vrăjii, din nou se contură moartea, dulcea moarte. Era miezul misterului și al frumuseții. Mîine nu va mai ști asta, dar în noaptea asta nici un adevăr nu era pentru ea mai sigur.

Iar cel pe care aveau să-l jelească, era... într-o clipă avea să știe unde..., într-o clipă.

Se plecă pe fereastră.

Acum ! Acum !

Dar cireșul nu era altceva decît un mic cireș în floare. În fața ochilor ei, care se străduiau să vadă mai mult, se învăluise cu un ușor giulgiu și își păstră taina.

PARTEA A TREIA

1

JUDITH, buimăcită, închise ușa camerei directoarei și, după ce rătăci un sfert de oră de colo pînă colo, își descoperi camera. Intră și se așeză pe un scaun tare, spunîndu-și în sinea ei : „În fine, *independentă !* Asta-i viața. În sfîrșit, începe viața". Dar o spunea mai curînd pentru că viața i se părea asemenea unei morți dureroase, decît pentru că o credea.

Își purta privirile de jur împrejur, cercetînd cei patru pereți între care avea să se desfășoare viața ei. Erau acoperiți cu hîrtie verde, de culoarea mentei, cu ghirlande perpendiculare de boboci de trandafiri albi și galbeni. Mobilierul era alcătuit dintr-un scaun de bucătărie, un birou, o masă pliantă, un pat de metal, îngust, după o perdea de o culoare galben șters, și un covor pe care nu-l puteai uita ușor. Era în nuanțe de verde și maron, cu dungi galbene și roșu deschis pe margini și cu modele negre semănînd a fel de fel de plante și viermișori.

„Dar nu pot *trăi* în urîțenie..." își spuse Judith.

Un clopot strident o trezi din starea de apatie în care căzuse; deschise uşa şi se strecură în zgomotul de paşi şi de rîsete ale atîtor voci care răsunau pe coridoare.

Asta era sala de mese — imensă, goală, plină de ecouri şi de o lumină puternică, cu pereţi albi şi perdele albastre... o culoare albăstruie, ca atunci cînd se îngînă ziua cu noaptea într-o zi de iarnă şi deasupra zăpezii şi a gheţei începe să se înalţe luna plină.

„Pot să mă gîndesc întotdeauna la asta şi nici nu-mi pasă dacă nimeni nu-mi vorbeşte..." îşi spuse ea.

Jos, lîngă un perete, un şir de rochii negre şi şorţuri albe gata la datorie — în fund, pe estradă, masa de onoare care începuse să se completeze; haine negre, cenuşii, capete intelectuale cu părul lipit pe tîmple, feţe serioase privind de sus, una singură tînără, cu păr bogat castaniu şi un guler alb mare. O mulţime de rochii de toate culorile, formele şi mărimile, toate alergînd de colo, colo, fiecare ştiind exact unde să se aşeze; o mare de feţe mişcîndu-se repede în sus şi în jos, întorcîndu-se la stînga şi la dreapta, sporovăind cu ochi sclipitori, salutînd alte feţe, surîzînd, toate sigure de ele.

— Margaret, vino şi stai aici... iute, aici... aici...! Lîngă mine! Silvia, stai lîngă mine! Este un loc şi pentru Silvia?...

„Sînt pierdută, pierdută, părăsită, singură, pierdută", gîndi Judith în sinea ei repezindu-se la scaunul cel mai apropiat şi apucîndu-l cu amîndouă mîinile. Nimerise între două fete

care s-au uitat stăruitor la ea, apoi şi-au îndreptat privirile în altă parte. A plecat capul, vechea teroare a feţelor omeneşti o cuprinsese din nou. Apoi, dintr-o dată, s-a făcut tăcere, o voce asemenea unui clopot a răsunat în întreaga încăpere: *Benedictus benedicat*. Apoi a izbucnit un adevărat vacarm, urlete se ridicau pînă în înaltul tavanului, mai puternice sau mai slabe, fără pauză. În acest vuiet, Judith din nou se simţi pierdută; dar nimeni nu părea să fi observat.

— Doriţi sare? a întrebat-o vecina ei.

— După dumneavoastră, a spus Judith cu seriozitate.

— Mulţumesc.

Conversaţia continuă în jurul ei, un adevărat vîrtej din care Judith prindea crîmpeie:

„Cine credeţi că s-a logodit? Ghici ghicitoarea mea... Să ne uităm la piatra funerară. Supă... cît de simplu şi clasic... supă... Luaţi o sută de feţe de masă murdare, muiaţi-le în apă clocotită, adăugaţi cîteva cepe... Dorothy s-a coafat şi-i stă bine... Nu găsesc că-i stă bine... Draga mea, cine-i fata aceea de lîngă tine?... Ştii că am lucrat cîte şase ore pe zi în vacanţă... Fii iertată... În orice caz, patru în mod regulat... Am de gînd ca semestrul ăsta să lucrez serios, şapte ore bune pe zi, fără dansuri şi petreceri... Trebuie să... ar fi trebuit să auziţi cum m-a mustrat Miss Marsh pentru că am luat numai menţiunea a III-a în prima parte a examenelor... Cred că ai cu ce să te mîndreşti. M-aş considera foarte norocoasă dacă aş reuşi şi eu

așa... Bătrîna Marsh a pierdut orice urmă de instinct omenesc... Știi că Sibyl Jones a lucrat cîte zece ore în fiecare zi, timp de două luni ?... Desigur că nu o să mai reziste mult... Fetele din anul trei ar trebui să fie mai raționale pentru vîrsta lor... Ia te uită, cred că Miss Ingram și-a vopsit părul. Sînt sigură că are altă culoare... Crezi că e îndrăgostită ?... Am cunoscut o fată la Oxford, care a exagerat cu învățatul și, într-o bună dimineață, cînd s-a trezit, nu mai avea nici un fir de păr pe cap și tot părul era împrăștiat pe pernă în jurul ei, ca și cum îi jucase o festă de prost gust. Un șoc, nu-i așa ? Dar și-a pus o perucă, fetelor, o perucă blondă, ondulată, și asta a schimbat-o atît de mult încît a renunțat să mai poarte ochelari, a devenit foarte ușuratică și a început să facă ochi dulci băieților și să se pudreze, așa că, deghizată în noua formă, era grozavă ; iar profesorul ei de matematică s-a îndrăgostit de ea și a cerut-o în căsătorie și ce mă întreb este dacă s-a speriat cînd a văzut-o, ori poate că l-a prevenit, căci presupun că își scoate noaptea peruca și atunci e ca un ou ; dar cred că, în orice caz, chelia nu are nici o importanță cînd e vorba de dragoste adevărată... E un avertisment, nu-i așa ?

— Ce idioțenie, rosti Judith foarte încet, în chicotele de rîs care au urmat. Ce glume tîmpite !

— Ai spus ceva ? o întrebă fata din partea cealaltă.

— N... nu.

— Presupun că ești aici într-o scurtă vizită. Mă întreb oaspetele cui ești ?

— Nu, nu. Am venit să studiez. Tocmai acum am sosit. Am ajuns cu o zi mai tîrziu. Eu...

— Vrei să spui că ești un boboc ?

— Da.

— Dar te-ai așezat la o masă greșită ! spuse fata de lîngă ea, cam îngrozită. Masa dumitale e în capătul celălalt al sălii. Asta e o masă pentru anul II.

— Oh ! Vai ! Ce oribil ! Are importanță ? Nu am recunoscut pe nimeni și nimeni nu mi-a spus nimic... Nu cunosc nici un suflet aici.

Simțea cum e gata, gata să plîngă de rușine. Ce început prost...

— Nu te necăji, spuse fata cu blîndețe. Nu are nici o importanță. În curînd vei începe să cunoști fetele. Nu-i nimeni de la școala dumitale, aici ?

— Nu am urmat niciodată la școală. Este prima oară cînd sînt departe de casă...

Ce prostie să vorbești așa, să ajungi să-ți fie și mai milă de tine singură și să-ți vină și mai tare să plîngi.

— Într-adevăr ? se miră fata, iar după o pauză adăugă cu politețe : Cunoști Cambridgeul ?

— Puțin. Am venit o dată cu tata. El îl adora pur și simplu. Întotdeauna revenea aici. De aceea a dorit ca și eu...

— Într-adevăr ? Ce plăcut ! Cred că va veni adesea să te vadă, nu-i așa ?

Judith a întors capul în tăcere — niciodată, niciodată nu va veni să o vadă, să o salveze. De ce i-a pomenit oare numele ? El a dispărut, a părăsit-o singură între aceste făpturi care îndrăzneau să presupună că el trăia încă...

Examene — Laboratoare — Cursuri — Profesori — Vacanțe — Însoțitori. Vocile nu încetau o clipă să se tot audă. Vocilor li se adăuga zgomotul furculițelor și cuțitelor. Ecourile se pierdeau pînă în tavan.

„Ce urîțenie și ce zgomot !" spuse în șoaptă Judith. „Urît, zgomotos, vulgar și mirositor... și așa pînă la sfîrșit."

Din toate părțile se îndreptau spre ea priviri, capete se întorceau ca să o privească...

„Dar pot să mă desprind de ele, pot să nu bag de seamă cît sînt de necioplite !" Lumina lunii care se răspîndea pretutindeni în albastrul cerului făcea ca atmosfera să fie atît de rece și pură ! Sub întinsul zăpezii și al gheții se așterneau cîmpiile reci, translucide ale cerului...

Judith începu să se uite cu atenție la toate chipurile acelea care se înșirau în fața ei, și la atîtea alte șiruri de chipuri și încă alte chipuri și altele. Aproape toate lipsite de frumusețe, aproape toate cu o ușoară urmă de frumusețe ; ici și colo, capete bine conturate, frunți albe, placide, gîturi tinere, dinți strălucitori care se descopereau în zîmbete plăcute ; ochi frumoși, inteligenți, plini de nevinovăție. Toate acele fețe erau gata să primească și să se dezvăluie, fără nici o reținere, privindu-se unele pe altele,

dar privirile nu erau îndreptate spre interior, ci stăruiau mai ales asupra lucrurilor exterioare. De fapt, așa cum erau acolo toate, apăreau ca o turmă, lipsite de maturitate, dezordonate, toate plicticoase, și toate la fel, femei obișnuite, pierdute în marea masă. Cît de plictisitor era totul ! Dacă ai fi putut vedea fața distinsă a Mariellei printre acestea — oare și ea s-ar identifica printre celelalte ?

Acolo, în capătul opus, la dreapta, era locul ei, acolo trebuia să stea umilă printre capetele acelea mai liniștite. Se vedea parcă o lumină strălucind acolo ; cu coada ochiului o zărise pînă acum de mai multe ori. O privi apoi mai cu atenție. Era un cap bălai, atît de viu, încît părea că luminează aerul din jur ; un cap plin de viață, bine conturat, întorcîndu-se mereu într-o parte și în alta. Sub acel cap, un gît alb și umeri bine modelați se aplecau peste masă. Apoi, dintr-o dată, și-a ridicat fața în sus, o față cu trăsături arcuite, o gură mare care rîdea mereu, o față colorată — o culoare caldă... Te făcea să te gîndești la niște fructe coapte, dulci — piersici și caise pîrguite în razele unui soare blînd. Lui Judith i se păru că se uită la ea cu atenție trezită și apoi deodată a prins a-i zîmbi. Ochii aceia îi întîlniră pe ai ei, căutînd să pătrundă cît mai adînc.

— Cine e fata aceea ? întrebă Judith plină de interes uitînd poziția ei acolo.

— Ah ! Un boboc. Nu știu cu o cheamă.

Numele ei, numele ei, sigur că va purta în el soarele !

Dintr-o dată, Judith găsi tot curajul necesar să-și mănînce *pudding*-ul.

Un zgomot de scaune și brusc toate s-au ridicat în picioare. Una dintre fete, foarte roșie la față, a zburat la ușă și a deschis-o larg, ținînd-o așa în timp ce atotputernicele au ieșit încet. Plecaseră toate profesoarele. Fata s-a reîntors, cu obrajii și mai împurpurați încă.

— Dragele mele! Credeți că m-au văzut chicotind? Bunny ești un monstru, de ce m-ai făcut să rîd? M-am comportat bine? Credeam că nu voi reuși să o deschid la timp. Miss Thompson avea o privire atît de severă; dar ați văzut ce surîs dulce mi-a aruncat Miss Ingram? Oh! ce încercare! Țineți-mă!...

Mîini pline de bunăvoință se întinseră spre ea, susținîndu-i corpul suplu. Vacarmul reîncepu, revărsîndu-se din sala de mese de-a lungul coridoarelor.

Judith se întoarse în camera ei și se așeză la fereastra în jurul căreia se înălțau vîrfuri de copaci. Afară se lăsa înserarea rece și misterioasă. Cum stătea așa, acolo, cu toate crengile lovindu-i geamul, i se părea că se află într-un cuib. Numai dacă nu ar răsuna coridoarele de atîtea voci ascuțite, de pași străini, dacă ar putea să nu mai vadă covorul acela de pe jos, dacă ar putea să întoarcă ochii și să-l vadă pe Martin — (nu pe Roddy — imaginea lui prea ireală nu ar fi putut să o reconforteze) — atunci poate ar fi fost în stare să capete curaj.

Zgomotul pașilor era mai rar, vocile se mai potoliseră. Ce făceau oare acum viețuitoarele acelea misterioase? Întreaga clădire era înțesată de ele. Ieșeau și intrau în vizuinele lor, fiecare ocupată de micile și ciudatele ei probleme.

Noaptea care învăluia cîmpiile line din Cambridgeshire ștersese asfințitul sumbru, străbătut de flăcări. Trunchiurile copacilor ridicau crengile formînd o mreajă țeapănă, neagră, ce prindea ici și colo cîte o stea.

„Și acum închide ochii și revezi-ți grădina de acasă — soarele de vară strălucitor și măreț scăldînd peluza; ascultă zgomotul surd al mașinii de tuns iarba și umple-ți nările de mirosul ierbii proaspăt cosite, amestecat cu acel al trandafirilor, al garofițelor și al levănțicăi; privește cum se învîrt fluturii albi deasupra straturilor pline de flori; iat-o și pe mama urcînd încet scările cu un coș plin de măzăriche pe braț, oprindu-se și trăgînd storurile cu dungi late; căci acum e seară; soarele s-a lăsat în spatele castanilor neclintiți care formează o masă luxuriantă, întunecată. Ultimele raze ale soarelui au dispărut din camere, lăsîndu-le calde, palpitante și fără culoare. Acum a căzut noaptea. Du-te jos la rîu, o să-i găsești pe toți acolo, așteptîndu-te în întuneric... Iată, numai Roddy e acolo, se apropie de tine, îți atinge chiar umărul, iar capul i s-a aplecat pentru a privi în ochii tăi înălțați spre el. Ascultă-l cum îți spune: „Iubito“... Desigur a fost doar în glumă. Dar vocea asta plină se aude mereu, șoptind și repetînd

cuvîntul... ochii lui se îneacă mereu, mereu, în ochii tăi...

Apoi, dintr-o dată, fluieratul unui tren îndepărtat o trezi, infiltrînd o evocare familiară în starea ei de înstrăinare; și Judith, topită de dorul de acasă, proiectă spre tren dorința întregii ei făpturi de a-și lua zborul înapoi spre viața de altă dată...

Era imposibil să stea acolo, în camera aceea. Deschise ușa și o porni de-a lungul coridorului. La capătul celălalt, printr-o ușă pe jumătate deschisă, se auzeau mai multe voci sporovăind. Uitîndu-se înăuntru văzu un nor de fum de țigară și o cameră plină cu fete care ședeau pe scaune, pe fotolii, pe jos.

— Cine-i căpitan Hockey? Jane, desigur o să joci hockey? Și o să joci cu crose... Oh! Jane, trebuie să-ți mărturisesc, e grozav să te văd jucînd din nou... Jane, anul tău pare tare posac... Cine era aceea care s-a plantat la masa noastră? Are o expresie foarte distantă și superioară... Poate e timidă... interveni o voce cristalină și răsunătoare. Este cea mai frumoasă ființă pe care am văzut-o vreodată. O ador... Cine vrea caramele?

Judith, grăbindu-se să treacă, văzu, sau și-a închipuit că vede, un cap strălucind sub lampă. Dacă acea voce...? Vocea aceea avea soarele în ea.

Coborî, se uită pentru a cincea oară în cutia de scrisori care purta litera E, deși știa foarte bine că trecuse prea puțin timp de cînd o cercetase ultima dată si nu avea cum să primească

vreo scrisoare. Își continuă drumul la parter, umblînd încolo și încoace pe toate coridoarele; apoi, cuprinsă de o panică subită, dori să se întoarcă în camera ei, cînd își dădu seama că se rătăcise.

Dintr-o cameră a ieșit o fată îmbrăcată cu un capot de flanelă roz ținînd o cană de apă fierbinte în mînă.

— Ați putea să-mi spuneți cum să ajung la coridorul C?

Fata o privi îndeaproape, iar ochii ei părură că au prins a străluci din spatele ochelarilor.

— O! desigur! Miss Earle! Am fost împreună la examenul pentru bursă. Intră, te rog.

Judith, fără voia ei, deși conștientă că visul neplăcut devenea precis un coșmar, a urmat-o.

— Ia loc, i-a spus fata. Îmi pare bine că ai venit să mă vezi. Îți mai amintești numele meu, Mabel Fuller?

O! Doamne! Biata creatură își închipuia că fusese singularizată, în intenția de a i se solicita prietenia?...

— Mă bucur că ai venit să mă vezi. Imi închipui că te simți foarte străină aici.

— Da, puțin, dar merge, mulțumesc.

— Așa-i la început, întotdeauna te simți stingher. Nu are importanță. Mai cunoști pe cineva? Nu, nici eu. Ochii ei străluciră. Trebuie să ne unim, să fim mereu împreună, pînă ne vom deprinde. E mare lucru să... Am avut cîndva o prietenă care îmi spunea că viața e foarte trepidantă aici, un adevărat vîrtej. Tre-

buie să ne aranjăm camerele să fie cît mai odihnitoare posibil. Vino te rog și lucrează în camera mea ori de cîte ori vrei. Întotdeauna am găsit că-i foarte bine să înveţi împreună cu altcineva.

Era foarte convinsă de ceea ce spunea ; și în spatele lentilelor, ochii ei aveau adevărate străluciri. Fără îndoială era bună și plină de bune intenții, dar avea un ten gras, iar culoarea roz nu-i stătea deloc bine, și părul ei lung mirosea, iar cînd vorbea scuipa. Faţa-i era fără urmă de culoare și nu avea nimic tineresc în ea. Poate că de fapt așa trebuiau să arate fetele deștepte.

— Toată ziua mi-am petrecut-o aranjîndu-mi camera, urmă Mabel, uitîndu-se plină de mîndrie în jurul ei. Îmi place să am și un colţișor al meu, cu lucrușoarele mele în jur... De mîine trebuie să mă apuc serios de lucru. Cum ai de cînd să-ţi desfășori activitatea ? Desigur, la început, fără să vrei, pierzi timp dacă nu-ţi faci un plan de lucru zilnic, metodic. Trebuie să vii și să lucrezi aici. Nu te voi deranja. Eu sînt foarte muncitoare, n-o să mă amestec prea mult cu celelalte studente. Vorbind, s-a înroșit. N-o să am timp, și apoi, bineînţeles, vom merge la Cambridge la diferite cursuri și... Umbli cu bicicleta ? Pe mine, de cînd am avut pneumonie, mă obosește foarte mult... Pentru început va trebui să mergem împreună la cursuri... să ne ţinem de citit.

— Studiezi tot engleza ? o întrebă Judith, plină de teamă la gîndul că va primi un răspuns afirmativ.

— Da. Mabel își mușcă degetul cu nervozitate. Știi, nu am reușit să obţin o bursă. Am fost foarte dezamăgită. M-am simţit foarte prost și, în același timp... Miss Fischer mi-a spus că puteam să fac mai mult decît atît. A scris o scrisoare atît de drăguţă și... Eram atît de hotărîtă să vin aici, totul avea atîta importanţă pentru mine, știi, vreau să fiu profesoară, dacă sănătatea îmi va permite, și astfel cu ce am reușit să economisesc și cu ceva ajutor de la mama... de fapt mama nu era deloc în măsură să mă ajute, dar cînd a văzut ce importanţă are pentru mine... așa că trebuie să mă străduiesc să reușesc... nu pot să o decepţionez... Studiezi ca să-ţi cîștigi existenţa ?

— Nu știu, răspunse Judith vag.

— Nu s-ar părea, se grăbi să adauge Mabel, uitîndu-se cu ostilitate la îmbrăcămintea lui Judith. Cele mai multe dintre fetele care vin aici trebuie să se sprijine numai pe mintea lor pentru a trăi și nimeni nu are dreptul să vină aici numai să se distreze. Nu-i așa ? Dar sînt sigură că dumneata o să te descurci foarte bine. Miss Fischer mi-a spus azi dimineaţă că lucrarea pe care ai făcut-o la concursul pentru bursă a fost foarte bună. Da. Are o părere excepţională despre dumneata. Mă gîndeam poate că unele dintre notiţele și lucrările mele ţi-ar putea fi de folos... Iau notiţe foarte bune — memoria nu mă poate ajuta întotdeauna și atunci... m-am gîndit că lucrînd împreună am putea...

știi, să ne ajutăm una pe alta... Știi, un alt punct de vedere asupra unui subiect... am putea...

Privirea însă o trăda : o adevărată lipitoare, ar fi vrut să sugă o viață tînără și bogată, să sugă de la altul. Judith i-a mulțumit politicos și s-a sculat să plece.

— Nu te grăbi, spuse Mabel. O să-ți fac o ceașcă de cacao. Întotdeauna am găsit că este foarte hrănitoare.

Puse pe foc un ibric, în timp ce respira puternic pe nas. Pielea ei avea o lucire bolnăvicioasă în lumina flăcării. Camera era foarte îmbîcsită, plină de tot felul de stofe roz și obiecte din porțelan. Covorul nu a deranjat-o, tot ce pusese acolo asortase la cavor. Pe cămin se aflau numeroase fotografii reprezentînd tot felul de făpturi încorsetate pînă la gît, cu favoriți sau gulere, după sex ; iar pe bibliotecă, singură, era o fotografie neașteptată, a unei tinere fete drăguțe, cu păr buclat. Ochii mari păreau că-ți zîmbesc cu malițiozitate ; acea fată cerea parcă să fie privită — era o fată plăcută, senzuală, voluntară, cu o gură mare, arcuită, cu un zîmbet ce avea în el o dulceață conștientă, dar cuceritoare.

— O ! Ce drăguță ! a spus Judith plină de încîntare.

— Sora mea, Freda, anunță Mabel. Da, este în general admirată. Se uită bănuitoare spre Judith, ca și cum ar fi vrut să intercepteze o privire care ar fi spus, plină de neîncredere : *„Sora dumitale ?“*

Dar Judith părea visătoare. Oare pentru cine era mai supărător : pentru Mabel că Freda era atît de drăguță, sau pentru Freda că Mabel era atît de respingătoare ? Sau poate se iubeau amîndouă, își împărtășeau confidențe și glumeau despre iubiții Fredei ? Să fi fost oare Freda ușuratică și fără inimă, sau...

— Iată cacaoa, e gata, bea-o cît e caldă, răsună vocea lui Mabel.

Era groasă și foarte dulce. După cîteva înghițituri, Judith renunță, dar Mabel o bău cu vădită lăcomie, mîncînd cu nesaț pesmeți dintr-un săculeț.

Oare mama lui Mabel o consola, spunîndu-i că era mîndră că are o fată deșteaptă, la universitate ? În nici un caz nu i-ar fi putut spune : „Părul tău, Mabel, este mult mai frumos decît al Fredei“. Așa ceva, nu se putea spune. Sau o alinta pe Freda și o neglija pe Mabel ?...

— Trebuie neapărat să plec acum, spuse Judith. Mulțumesc de o mie de ori și noapte bună.

— Vrei să ne plimbăm împreună duminică, după biserică ? Am putea să culegem frunze frumoase de toamnă și crengi cu bobițe. Înveselesc atît de mult camera !

— Mulțumesc foarte mult.

Frunze și crengi culese cu Mabel... „Dacă ai arăta ca Mabel ți-ar plăcea oare și mai mult frumusețea ? Sau ai fi atît de geloasă încît ai uri-o ?“ se gîndi Judith.

Ochii lui Mabel nu se dezlipeau de pe ochii ei. Era curios : aveau în ei un fel de sclipire

avidă, aproape ca ochii babacilor în tren... Să o fi încurajat oare Freda, din răutate, să poarte finet roz ? Şi...

— Aş vrea să-ţi mai spun ceva, adăugă Mabel. Sper că nu te vei lăsa, adică vreau să spun că nu *ne* vom lăsa atrase de vreun grup de fete neserioase. Este atît de greu să ştii de la început cu cine ai de-a face... Mi s-a spus că există un grup aici — făcu o pauză, roşi pînă la rădăcina părului, ceea ce-i dădu o înfăţişare neplăcută — este un grup care se gîndeşte prea mult la dans, la plimbări, la băieţi şi la tot felul de asemenea prostii... Presupun că nu te superi dacă-ţi spun. Poţi să vii întotdeauna la mine pentru sfaturi... Directoarea ne judecă după persoanele pe care le frecventăm... Noapte bună, Miss Earle, adăugă apoi în încheiere cu seriozitate. Iată, pe acolo trebuie să mergi : urcă-te sus şi apoi ia-o la dreapta. O să te caut mîine la micul dejun.

La orizont se arătau zile şi nopţi negre, bîntuite de prezenţa lui Mabel. Nu mai era scăpare. Trei ani de Mabel, ca un liliac atîrnînd asupra lor. Să nu mai vorbeşti timp de trei ani cu nimeni decît cu Mabel.

Îndreptîndu-se spre camera ei, întîlni pe coridor două îngrijitoare cu părul blond asemenea cînepei, şi obraji roşii cu trăsături pronunţate, specifice regiunii ; tocmai stingeau lumina pe coridoare ; amîndouă îi surîseră cu gura pînă la urechi. Îngrijitoarele erau drăguţe.

— Noapte bună, îngăimă ea cu timiditate.

— Noapte bună, domnişoară.

La colţul coridorului, a auzit-o pe una spunîndu-i celeilalte : „Ce fetişoară dulce !"

Ajunse în camera ei puţin mai reconfortată, se dezbrăcă şi vărsă cîteva lacrimi. Dacă tatăl ei ar fi putut şti cît de diferit era acest loc de Cambridgeul lui. Dar acum era prea tîrziu... Nici o turlă, nici o lumină a Cambridgeului nu puteau fi măcar zărite pe undeva, nici un murmur nu se auzea. Aproape că-i venea să creadă că se petrecuse ceva ca în Childe Roland [1], că întregul oraş dispăruse ; aşa încît nici vecinătatea invizibilă a oraşului nu putea constitui o consolare.

— Intră, răspunse aproape speriată, auzind o bătaie în uşă.

În prag stătea o fată în capot, cu un păr strălucitor ce i se revărsa pe umeri.

— Oh ! exclamă Judith, cu o încîntare pe care nu şi-o putu opri. Speram că...

S-au uitat una la alta cu obraji îmbujoraţi şi radioase.

— Te-am văzut în sala de mese.

— Da — te-am văzut şi eu.

— M-am aşezat la o masă greşită. A fost îngrozitor.

— Aş fi dorit să stai lîngă mine. Cum te cheamă ?

— Judith Earle. Şi pe tine ?

— Jennifer Baird.

[1] *Childe Roland to the Dark Tower came* (Infantele Roland sosi-n turnul întunecat), poem de Robert Browning.

— Ce nume drăguț!
— De ce n-ai venit ieri?
— Am uitat, pur și simplu am încurcat datele. Ce început îngrozitor! Nu-i așa?
Rîseră amîndouă.
— Întotdeauna încurc totul, și tu? Uit și datele și faptele.
— Și eu.
Amîndouă rîseră din nou.
— Îmi pare bine că te-am găsit, trebuie să-ți mărturisesc, spuse Jennifer. Am crezut că n-o să pot rămîne aici și că va trebui să plec.
— Și eu.
Se priviră radioase.
— E a treia oară că te caut. Unde Dumnezeu ai fost? Mă speriasem că te-ai încuiat la toaletă ca să plîngi pe ascuns, sau cam așa ceva.
— Am fost... Judith începu să rîdă fericită. Am fost cu cineva oribil.
— Cine?
— Se numește Mabel Fuller.
— Oh, Doamne! Fuller? S-a și repezit la tine? A încercat să pună mîna și pe mine, azi dimineață. E caraghioasă, caută să acapareze imediat pe cele mai drăguțe fete. Cine m-ar auzi vorbind așa, ar putea crede că îmi închipui că sînt într-adevăr drăguță.
— Chiar și ești.
— Am vrut să spun că nu sînt atît de hidoasă ca ea, iar tu ești încîntătoare. Ea însă e un adevărat vampir. Știi, am aflat că are cel puțin 27 de ani. Gîndește-te numai! Am fost foarte nepoliticoasă cu ea. Presupun că tu n-ai făcut la

fel. Cred că ești mult mai bine crescută decît mine.
— Mă întreb dacă totuși nu e puțin de plîns, biata de ea?
— Doamne, Dumnezeule, nici gînd. Închipuiește-ți că m-a bătut la cap despre rochii, întrebîndu-mă cum i-ar sta un pulover ca al meu. Ca și cum orice îmbrăcăminte, decît una ca-n povești care ar face-o invizibilă, ar putea-o înfrumuseța. Nu pot suferi oamenii care scuipă cînd vorbesc.
— Mă întreb, adăugă Judith, cum pot să se nască din părinți normali asemenea oameni. Trebuie să se datorească desigur vreunui străvechi blestem, teribil.
— În orice caz ea e un străvechi blestem teribil, replică Jennifer cu un aer sumbru, și o să-ți mai spun un lucru. Cred că e o refulată... Aținti asupra lui Judith o privire pătrunzătoare și apoi începu să fluiere zgomotos. Ai o țigară? Nu? Nu-i nimic. Tocmai am învățat să fac colaci, o să te învăț și pe tine. Reîncepu să fluiere. E teribil să fii dominată de înfățișarea oamenilor și a lucrurilor așa cum sînt eu. Mă tem că e o dovadă de slăbiciune de caracter. Oamenii urîți trezesc în mine toți demonii infernului, în timp ce făpturile frumoase mă fac să fiu asemenea luceferilor dimineții, care cîntă în cor. Am nevoie de frumusețe, frumusețe, frumusețe... Tu n-ai nevoie? Doresc să am în jurul meu făpturi minunate, stofe minunate, culori minunate, tot felul de lucruri fastuoase, plăcute, să le ating, să le pipăi, să le privesc. Își zvîrli capul pe spate

cu un suspin profund din adîncul gîtului ei alb și rotund. Oh ! Culorile !... cît mă încîntă, aș putea să le sorb. Sînt teribil de sensibilă ! Par sensibilă, nu-i așa ? Sau poate mai curînd ar trebui să spun senzuală. Întotdeauna confund una cu alta. Știu că una nu-i convenabilă pentru domnișoare. Spune-mi, de ce n-ai venit să-mi vorbești după cină ?

— Cum aș fi putut ? Aveai o mulțime de lume în jur. Am trecut pe lîngă camera ta și erau zeci de fete acolo.

— Ah ! Da, colege de școală. După ce am terminat școala am stat un an la Paris. Am fost la vînătoare la Chantilly. Ai vînat vreodată ?... Toate vorbeau despre tine.

— Le-am auzit spunînd că am un aer de superioritate. Ți se pare că aș avea ?

— Desigur că nu. Așa sînt fetele pretutindeni. Mă întreb dacă bărbații sînt cumva mai drăguți. Presupun că nu ești logodită ?

— O ! Nu !

— Nici eu. Nu cred că o să mă mărit vreodată. Sînt prea înaltă, 1,70 fără tocuri. E oribil, pentru că sînt sigură că mereu am să mă îndrăgostesc și sînt îngrozită la gîndul că dragostea nu-mi va fi împărtășită. Ești îndrăgostită cumva ?

Judith se gîndi la Roddy, se înroși și răspunse că nu.

— Ah ! ești încă prea tînără, cred. Eu am douăzeci de ani și două luni. Poate că o să ne logodim amîndouă cît sîntem aici. Sper că eu am să fiu prima, rîse încet.

— Dar nu o să avem timp de nimic altceva decît de lucru, spuse Judith. Mabel pretinde că ar trebui să studiem cel puțin opt ore pe zi.

— Doamne, Dumnezeule ! Așa ți-a spus ? Iată ce-ți poate vîrî în cap. Sîntem pe lume ca să ne distrăm, nu ca să dăm examene, nu-i așa ? Ei bine, atunci... Eu am o prejudecată împotriva intelectualismului. Te expune la tot felul de pericole. Poate nu știi... Cred că ai fost crescută în cea mai mare ignoranță — de altfel ca și mine. Dar m-am străduit să trec peste toate obstacolele în ceea ce privește luminarea mea. Crezi că inocența poate fi numită virtute ? Eu nu cred. Pentru mine este pur și simplu o prostie. Vorbea atît de repede, încît cuvintele se băteau la gura ei și deveneau neinteligibile. Sprijinindu-se de polița căminului, continuă : Fotografiile acestea sînt ale familiei tale ? Arată grozav — foarte distinși. Ești cumva de viță nobilă? Așa pari. Hai să-mi vezi camera. Să ne facem camerele absolut divine ! Ce părere ai ?

— Mama mi-a spus să-mi procur orice fel de mobilier și lucruri aș dori, dar la ce bun cu covorul ăsta ?

— Eu l-am întors pe-al meu pe dos, s-ar putea spune că acum a devenit o adevărată lucrare artistică. Hai să vezi !

Au plecat spre camera ei, și cînd au deschis ușa li s-a înfățișat ochilor un adevărat haos. Îmbrăcămintea pe jumătate despachetată era aruncată pretutindeni claie peste grămadă. Camera plină de fum de țigară mirosea a tutun stătut. Discuri de patefon, biscuiți, mere, cuțite, lin-

gurițe, pahare, cești murdare de cacao erau împrăștiate pe podea.

— Nu-i chiar așa de bine cum am crezut, constată Jennifer. Bestiile s-au ospătat, s-au desfătat și au șters-o, lăsînd acum pe seama mea să curăț toată mizeria... Vai, ce spectacol ! Ia un măr !

S-a așezat pe cufăr, privind în jur cu un aer descumpănit.

— Spune-mi, Judith Earle, crezi că o să-ți placă aici, la Colegiu ?

— Nu prea mult, totul e atît de vulgar și urît.

— Da, așa-i, studentele sînt fete foarte vesele.

— Da, iar eu sînt speriată de ele. Nu cunosc pe nimeni. Nu am fost niciodată în viața mea cu multă lume și am impresia că nu o să mă deprind nici măcar cu mirosul lor ; pentru tine e diferit, ai o mulțime de prietene.

— Prostii. Nici una. Am scos toată seara tot felul de țipete ca un papagal, pretinzînd că mă distrez, dar totul îmi pare respingător. Începu să fluiere, cu o privire visătoare : Mai mult decît respingător.

Lăsă capul în jos, complet pierdută.

— Cel mai bine pentru noi, urmă Judith, ar fi să ne unim cît mai strîns una cu alta.

Dintr-o dată roși, temîndu-se ca nu cumva sugestia ei să o impresioneze în mod neplăcut pe Jennifer — căci tot așa îi propusese și Mabel ei, și i se făcuse rău.

— Da, asta trebuie să facem. Lucrurile pe care le-ai da naibii sînt mai ușor de suportat

dacă ai pe cineva cu care să vorbești despre ele. Îți displace expresia aceasta ? Am observat că ai tresărit cînd am pronunțat-o. E o chestiune de obișnuință. O, Doamne, Dumnezeule, cînd mă gîndesc că numai cu cîteva zile în urmă vînam în Scoția cu verii mei, adevărați îngeri. Faptul de a avea veri de o vîrstă cu tine îți deschide foarte mult orizontul. Le sînt recunoscătoare pentru o seamă întreagă de lucruri pe care mi le-au spus despre bărbați și despre femei, ca și pentru sfaturile în privința chestiunilor sexuale pe care mi le-au dat, și cîte și mai cîte. Unul dintre ei mi-a dăruit la despărțire o sticlă de șampanie. Am băut-o acum aici, cu fetele, folosind paharele pentru spălat pe dinți. Brrr !! Cred că m-am cherchelit puțin. Ce zici ? Trebuie și omul să mai bea cîte ceva. Ți-aș fi dat să guști o gură, dacă aceste făpturi dezgustătoare ar fi lăsat măcar o picătură. Sticla e în dulap. Sări peste un geamantan, deschise dulapul și privi înăuntru. Ce mi-am închipuit ! N-a mai rămas nici măcar o picătură.

A urmat o tăcere, Jennifer își aprinse o țigară și formînd un o cu buzele ei cărnoase, începu să se străduie să scoată colaci de fum.

„Ce spontaneitate, gîndi Judith, ce siguranță, ce ardoare ! Glorioasă făptură de căldură și lumină, ai cărei ochi albaștri printre genele groase aveau o strălucire fantastică, păreau că își iau zborul, se fixau asupra unui obiect, se deschideau mari și apoi iarăși păreau că-și iau zborul !"

— Găsesc că-i îngrozitor să ai părinți cultivați ! Nu te întreabă niciodată dacă vrei sau nu să fii și tu luminată ci, începînd de la vîrsta de zece ani, te dau pradă examinatorilor și mai aşteaptă de la tine să le fii și recunoscătoare. Hmm ! Aruncă o privire furioasă fotografiilor de pe cămin, reprezentînd o pereche drăguță. Vai cît sînt de obosită ! Dă-mi o mînă de ajutor să trag cufărul ăsta și apoi o să mă urc în pat.

După ce s-a mai agitat puțin, își scoase capotul rămînînd într-o pijama de mătase în dungi.

— E prea tîrziu pentru gimnastică în seara asta. Îți plac exercițiile fizice ? Nu e prea feminin să-ți dezvolți mușchii. Eu mi i-am dezvoltat prea mult pe ai mei. Pot să-ți împrumut o carte intitulată „Cum să te păstrezi în formă“ cu fotografii ale unor tineri în maiouri. Pari plină de energie. Poți să alergi ?

— Da, și să mă cațăr în copaci, răspunse Judith, plină de entuziasm.

— Nu mi te pot închipui făcînd altceva decît purtîndu-ți pașii de colo pînă colo, cu o figură inocentă și uimită. Am putea să ne luăm la întrecere mîine.

S-a dus la fereastră, a deschis-o larg și s-a aplecat în afară. Judith se apropie de ea. Noaptea era liniștită, întunecată și plină de stele.

— Parcul e minunat, remarcă Judith.

— Da, copaci mari... șopti blînd Jennifer, și privighetori, cred, primăvara.

— Privighetori...

— Da, sînt atîtea lucruri la care ne putem gîndi cu plăcere, adăugă Jennifer, întorcîndu-se și zîmbindu-i lui Judith cu toată figura.

Ochii lor străluceau ; se stabilise între ele o simpatie care era asemenea unui curent electric, trecînd de la una la alta. Jennifer continuă :

— Doamne, ia te uită la camera mea ! Să-mi fac un locșor, ca să pot dormi în mijlocul acestui naufragiu. Știu că o să fie mulțumită fata de serviciu ! E mai bine să încep de pe acum să fiu așa cum am de gînd să fiu, așa că las totul pe seama ei. De îndată ce-am să-i cuceresc inima, o să-i placă... Noapte bună Judith. Trebuie să-ți spun că de obicei lumea îmi spune Jane.

— Pentru mine vei fi Jennifer. E un nume delicios, diferit de oricare altul. Este exact numele care ți se potrivește cel mai bine.

Îngropată în pernă, fața lui Jennifer schiță un surîs timid, ca surîsul unui copil mulțumit.

Judith trecu în camera de zi, căutînd să facă ordine, adunînd ceștile și cuțitele ; încerca o nouă senzație : bucuria de a fi folositoare altcuiva. După cîteva momente, spuse :

— N-ai deduce din conversația lor că fetele astea ar fi intelectuale, nu-i așa ?

Dar nu a primit nici un răspuns. După cîteva minute își aruncă privirea în camera de culcare. Fața liniștită a lui Jennifer dormind în pace și respirația-i tihnită răspunseră mirării ei.

Jennifer dormea somnul drepților, al unor drepți usurel beți.

2

Zilele călduroase şi blînde ale unei veri tîrzii se prelungiseră anul acela în toată luna octombrie. Armoniile de toamnă erau atît de complete încît grădinile terestre păreau că reproduc şi îmbogăţesc cîmpiile elizee ; şi zilele, asemenea unei floarea soarelui, se desfăceau în lumina unui apus plin de dalii şi trandafiri tîrzii, deasupra cărora se adunaseră nori roşiatici şi tiviţi parcă cu flori, asemenea peluzelor pămîntene. Odată cu înserarea, negura rece, cu o mireasmă dulce amăruie, luminoasă sub razele lunii, se strecura uşurel învăluind totul.

Săptămînile se scurgeau una după alta. Încet, încet, Judith se deprindea cu viaţa de colegiu. Profesorii nu mai păreau oracole. Nu i se mai părea că are mult de lucru. Pe străzi şi în sălile de curs puteai să întîlneşti tineri care te priveau stăruitor şi îţi dădeai din ce în ce mai bine seama că bărbaţii formează un grup cu totul deosebit, care te atrage pe nesimţite şi de care te separă un abis de netrecut. Librăriile deveniseră locuri în care puteai rătăci şi răsfoi cărţi întreaga dimineaţă. Spre oraş, înapoi din oraş, lunga cale se întindea zilnic printre cîmpiile arate, sub imensa boltă cerească incontinuu străbătută de minunăţii în veşnică schimbare.

Iar clădirile — lumina şi umbra căzînd peste pietrele cenuşii, roşii, acoperişurile şi zidurile conturîndu-se precis în lumina asfinţitului — clădirile înălţau corpurile lor masive, desfăşurau întreaga lor structură, îţi stăruiau în minte zi şi noapte, apărîndu-ţi în eseuri, tulburîndu-ţi lucrările.

Capul strălucitor al lui Jennifer, cu obrazul plin, cu gîtul arcuit şi alb, profilîndu-se pe perdeaua albastră chiar sub lampă ! Rămînea aşa pînă tîrziu, fără să spună nimic, fără să facă nimic, obligîndu-te să-ţi ridici ochii, să o priveşti, să visezi, să aştepţi să-ţi răspundă la surîsul tău cu un surîs.

Cît de departe erau grădina, rîul, copiii de alături ! Cîteodată, cînd voia să asculte, să perceapă, să revadă ceva, nu auzea şi nu vedea nimic, nici măcar pe Roddy ; uneori revenea cîntecul păsărilor, mugurii verzi umezi ce prindeau să se desfacă ; cireşul în floare, dungile pe care le arunca soarele pe peluză, alteori trandafirii roşii agăţători care se revărsau grei de pe zidul cald ; negura, frunzele gălbui căzute în rouă ; uneori ciorile legănîndu-se pe crengile din vîrful copacilor, desenul viguros al crengilor care se proiectau pe cerul albastru, lumina tragică a asfinţitului ce părea că pentru o clipă scoate ţipete, rătăcind printre norii împrăştiaţi... ca apoi să dispară ; toate acestea defilau îndărătul pleoapelor, la vremea lor, dar atît de palide, încît nu pricinuiau nici o durere. Uneori grupul tăcut, care aştepta în întuneric la marginea rîului, părea că dispăruse pentru totdeauna, asemenea micilor copilării date uitării.

Timpul îşi urma imperceptibil cursul, aruncînd ici şi colo pe ţărm cîte un nimic.

3

Rugăciunea de seară în capela de la „King's College".

Culorile vitraliilor se ștergeau încetul cu încetul. Un albastru crepuscular dăinuia încă sub cupolă, ca apoi să moară. Atunci, singura sursă de lumină o constituiau cele două șiruri de lumînări. Lumina lor pîlpîitoare învăluia străvechile umbre care acoperiseră podelele, umbrele băncilor ca și chipurile bătrîne și tinere. Se auzea murmurul rugăciunilor rostite în șoaptă. Acordurile prelungi ale orgii se înălțau puternice, ca apoi să se stingă încet, înăbușind pentru o clipă cîntecele, lăsîndu-le din nou să răsune libere. Totul era învăluit, inconsistent, cufundat în adîncurile unei ape tulburi.

Jennifer, nemișcată, visătoare, neatentă la tot ce o înconjura, stătea rezemată de speteaza rigidă a băncii, cu privirea fixă, strălucitoare, fără a-i urma pe ceilalți de cîte ori se ridicau în picioare, se așezau jos, sau îngenuncheau.

Urmă apoi ieșirea într-un oraș ciudat, înghițit de ceață. Fețe palide, curioase, deveneau vizibile cînd treceau sub lumina felinarelor, ca apoi să dispară iarăși. Clădirile se profilau evanescente pe cerul dens și puteau fi zărite doar ici și colo printre licăririle slabe ale ferestrelor ca și a felinarelor singuratice de pe la porțile mari. Viața Cambridgeului era învăluită complet, dar sub cutele lințoliului ce o acoperea o simțeai parcă fremătînd mai plină de forțe

ca oricînd, cu hohote de rîs ce izbucneau dintr-o dată de pe la ferestre, cu crîmpeie de conversație purtate ciudat prin aer ; ca și cum orașul își încuraja copiii să doarmă, trăgîndu-și perdelele, iar aceștia, în loc să se culce, continuau să se tot joace în spatele perdelelor lăsate.

4

Vîrfurile copacilor — un adevărat vîrtej de crengi și ramuri negre proiectate pe cer — năpădeau ferestrele sălii de curs. Întreaga cameră era scăldată și strălucea într-o lumină atenuată, diafană ; în timp ce afară o pasăre trimitea în trei note o arzătoare chemare.

Cerurile acestea de februarie, la ora asfințitului, erau fluide, avînd în ele culorile primulelor și totodată o urmă de verde.

Slabele trosnituri și scîrțîituri, foșnetul și respirația, toate micile zgomote ale sălilor de curs continuau în ritm obișnuit. Băieții, șiruri de capete tinere, umeri rotunjiți mereu în mișcare sub roba neagră, picioare lungi îmbrăcate în pantaloni de flanelă cenușie. Fetele : figuri atente, adesea crispate și îngrijorate sub pălării caraghioase, cu spatele drept, mîini scriind, scriind mereu. Toate aceste făpturi erau lut, pietre, fără nici cea mai mică urmă de sensibilitate.

Profesorul liniștit gîndea tare, fără a se preocupa dacă îl mai ascultau și alții în afară de el.

Era întocmai ca în unele din acele poeme paragrafice care încep :

„Profesorul solemn cu barbă cenuşie, tot mormăie...“ iar după cîteva versuri de descriere satirică, plină de subtilitate, urmează cîteva puncte şi o schimbare de decor :

„Dintr-o dată ,o mierlă se aude. Ce încîntare...
cui să-i pese ?“

Nimănui nu-i pasă. Atenția îndreptată spre bărbile cenuşii a făcut ca toată lumea să fie insensibilă la cîntul mierlei. Concluzia ar fi apărut de la sine.

Cu un an sau doi în urmă, cu cîtă pasiune ar fi scris, ar fi dorit să publice aşa ceva !

Nici un regret nu poate fi mai dureros decît acela ce însoțeşte dorința de a face să dispară mărturia publică a lipsei de gust de care ai dat dovadă anul trecut.

„Dragă, ştii, este genul acela de om care va aranja să i se publice, după moarte, operele din tinerețe“.

Aceasta ar fi eticheta infamantă pe care Tony și prietenii lui, întinzînd mîini reprobatoare, ar aplica-o, ar fixa-o pentru totdeauna unor astfel de scrieri.

— Oh, Roddy, unde ești ? De ce nu vii niciodată ?

Îi apăru dintr-o dată în minte, sprijinindu-se cu nepăsare de cămin, ascultînd, cu un surîs greu de definit, spusele lui Tony.

Era una din acele seri în care s-ar fi putut întîmpla orice. Se simți dintr-o dată cuprinsă de un fel de excitare care parcă îi prinsese gîtlejul şi-i strecura în tot trupul o slăbiciune și o adevărată furnicare din creştet pînă în tălpi.

Ultimele raze ale soarelui care se lăsa spre asfințit stăruiau încă pe marginea de piatră cenuşie a ferestrei ; dacă raza aceea aurie va mai dăinui cît numără pînă la 50, avea să fie de bun augur. Unu, doi, trei, patru şi aşa mai departe pînă la douăzeci, treizeci, patruzeci... dominînd ispita de a număra mai repede decît bătăile propriei inimi... patruzeci și cinci... cincizeci.

Lumina aruncată de rază dăinuia încă, abia începea să dispară, dar pînă avea să piară mai putea să numere pînă la douăzeci în linişte.

Starea ei de exaltare se mări şi mai mult, dîndu-i o senzație de vid și o slăbiciune şi mai mare ; întregu-i trup era zguduit de o ciudată vibrație.

S-a aplecat mai tare deasupra pupitrului, pretinzînd că scrie și, cu o mînă tremurîndă, trase semne cu creionul pe fila din fața ei. Cineva se ridică şi aprinse lumina şi, dintr-o dată, de afară se revărsă noaptea, iar fereastra deveni un pătrat gol, de un albastru violet-închis.

Roddy era în camera lui Tony, sprijinindu-se de cămin, foarte aproape de ea. La plecare avea să treacă pe lîngă scara lui Tony, care se afla în colțul din față al capelei. De fiecare dată cînd trecea pe acolo îi vedea numele scris pe uşă. Într-o zi, l-a întîlnit cînd ieşea şi i-a simțit privirea străpungînd-o ; altă dată, cineva din curte

a strigat „Tony !“, iar el s-a aplecat de la fereastra lui ca să răspundă.

Oh ! Cursul ăsta care nu se mai termină !

În fine, s-a terminat. Cînd a ieşit afară, în faţa ochilor i-a apărut, în lumina asfinţitului profund, capela colegiului cu şirurile de coloane şi contraforturi înălţîndu-se întunecate, asemenea unor fantome uriaşe.

— Mi-am uitat lucrarea în sala de curs. Nu mă aşteptaţi. Trebuie să mă întorc.

A făcut cîţiva paşi înapoi, pînă cînd umbra le-a înghiţit pe celelalte fete şi a rămas singură, în curtea întunecată. Fereastra lui Tony era luminată. Ezitînd, s-a strecurat pînă sub fereastra lui, mîngîind uşor zidul cu mîna. Apoi, ridicînd capul, a aruncat o chemare tăcută : „Oh, vino ! vino !“

Dar nimeni nu a ieşit şi nici nu a privit pe fereastra fără perdele. Şi, dacă nu pleca repede, autobuzul avea să o pornească fără ea.

„Lasă-le să plece, urcă-te sus, bate la uşă şi spune pur şi simplu : Am pierdut autobuzul şi atunci m-am gîndit să mă urc să-l văd pe Roddy“. Roddy avea să sară să o întîmpine, şi totul avea să se aranjeze cu Tony.

Pentru o clipă aceasta a părut soluţia încîntătoare, inevitabilă.

Dar ce aveau să-i ascundă sau să trădeze feţele lor ? Ce amuzament intolerabil, ce bănuială, ce mirare, ce dispreţ ? Şi totuşi, ce se putea face pe o asemenea noapte, decît să-i spună lui Roddy : „Te iubesc“ şi apoi să dispară din nou ?

Să îndrăzneşti totul, să fugi spre el şi să-l strigi :

„Sînt Lazăr cel înviat din morţi
Venit îndărăt pentru a vă spune totul şi totul
vă voi spune“

Dar dacă el i-ar da răspunsul dezastruos :

„Nu asta am dorit, nu asta, nicidecum una ca
asta !“

Sau dacă s-ar uita îndelung la ea, şi apoi i-ar răspunde cu cuvinte obişnuite :

— Eşti nebună ?

Şi totuşi, trebuie să rişti !

Stătea încă pe loc, ezitînd, sprijinindu-şi cu toată forţa mîna de perete. Orice urmă de putere şi toată starea ei de exaltare dispăruse. Simţi răceala şi umezeala nopţii şi auzi paşi care se apropiau, un crîmpei de rîs ; o voce bărbătească răsună undeva, mai departe.

Se uită încă o dată la fereastra lui Tony şi de data aceasta văzu că perdeaua fusese lăsată ; se dezlipi de perete şi o luă la fugă spre stradă, alergînd cît mai repede de ceea ce o rănise, de acea insultă parcă voită, de cruzimea cu care fuseseră lăsate perdelele.

Autobuzul colegiului era plin de fete. Capete se aplecau în afară, căutînd-o.

— Oh, Judy ! În sfîrşit, iată-te ! De cînd ţinem autobuzul şi-l tot ţinem pe loc ! Ce Dumnezeu s-a întîmplat cu tine ?

— Nu am putut pătrunde în sala de curs, era încuiată. Şi apoi... vai, ce-am mai fugit! Este vreun loc şi pentru mine?

— Da, uite aici. Hai, Judy, vino aici. Stai aici. Vai cum gîfîi! Hai, urcă-te!

O primiră între ele cu căldură. Vocile şi gesturile lor păreau că o mîngîie şi erau atît de bucuroase că venise la timp, atît de pline de atenţie şi de drăguţe! Acolo se simţea în siguranţă.

Autobuzul, lăsînd în urmă trotuarele străjuite de felinare şi clădiri impozante, îşi continua drumul pe şoseaua învăluită de noapte, bîntuită de vînt. La fiecare zdruncinătură, şirurile de corpuri dinăuntru se clătinau, în timp ce fiecare fată zîmbea uşor, şi se priveau unele pe altele, distrate de propria lor legănare şi zguduire; dar pe jumătate visătoare, pe jumătate hipnotizate de zgomot şi mişcare; toate pline de căldură, plăpînde, tăcute, zgomotul şi mişcarea şi feţele care se tot clătinau într-o parte şi alta păreau eterne. Nimic altceva parcă nu existase pînă atunci şi nici nu avea să mai existe vreodată. Desigur, Roddy nu fusese acolo, nu fusese niciodată acolo.

5

Martin era un adevărat atlet. Tot timpul vîslea, tot timpul se antrena; dar o dată sau de două ori a împrumutat o motocicletă şi a venit cînd Judith şi Jennifer au dat împreună un ceai

la care au chemat şi băieţi. Era foarte roşu la faţă şi părea prea mare pentru camera respectivă. Era tăcut şi privea cu atenţie cînd la Judith, cînd la Jennifer, ceilalţi oaspeţi nu-l interesau, şi rămînea complet izolat. Fără îndoială, era un tînăr cam incomod pentru o reuniune, singuratic, nereuşind să se alăture celorlalţi. Toate glumele lui Jennifer sau bancurile ei, ca şi toate cuvintele deocheate pe care le rostea nu aduceau nici cea mai mică licărire pe faţa lui, ceea ce pe Jennifer o plictisea. Imposibil să o convingi că totuşi Martin nu era un tînăr posac.

— Martin, posac?...

Cînd plonja din înălţimea pontonului şi înota, trecînd rîul repede, rîzînd cu faţa plină de apă şi scăldată de soare, era frumos ca un zeu. Cînd îl priveai stînd liniştit printre toţi ceilalţi, fumîndu-şi pipa, de pe figura lui se desprindea blîndeţe şi reconfortare. Ochii lui, care urmăreau plini de solicitudine totul, te subjugau, iar surîsul lui parcă te îmbia să te apropii; în timp ce toţi ceilalţi nu erau nici blînzi, nici reconfortanţi, trînteau uşa şi plecau, el era acela cu care Mariella se simţea bine şi putea vorbi nestînjenită, făcînd mici glume copilăreşti, spunîndu-i „iubitule", uitîndu-se la el cu candoare şi afecţiune, uneori chiar cu o privire ştrengărească, ca şi cum şi ea ar fi fost o fată ca toate celelalte, ca şi cum nimic nu ar fi întristat-o vreodată. Martin stătea în aceeaşi cameră cu Roddy; acasă avea un mic paravan, aşa spunea, pe care Roddy îl decorase şi i-l dăruise; stră-

bătea potecile grădinii împreună cu Roddy, rîzînd şi vorbind.

Atunci, în întuneric, sub cireşul în floare, îşi înclinase capul şi încercase să vorbească, tot învîrtind în mînă crenguţa de cireş... tremurînd tot, prins ca de o vrajă. Fugeai de el uimită şi cu inima bătînd.

Dar din moment ce Jennifer declarase că era plictisitor, părea foarte greu să o contrazici, căci Martin, transplantat singur în această lume nouă, e drept că părea cam plictisitor sau, mai bine spus, cam banal.

A venit de trei ori la ceai. Ultima oară Judith a coborît cu el — pasul lui masculin, sigur, avea o rezonanţă aproape alarmantă în casa aceea în care nu răsunau decît paşi repezi, agitaţi, inegali. Jos, la uşa din faţă, Judith şi-a luat rămas bun de la el. În timp ce îşi aranja farurile motocicletei, Martin a întrebat-o :

— De ce nu pot să te văd niciodată singură ?

— Nu este permis, Martin. Nu am voie să te invit să vii singur la ceai la mine şi nici eu nu pot să vin la tine neînsoţită.

— La naiba cu însoţitoarea. În cazul acesta, nu o să te invit deloc la ceai. Nu poţi să calci o regulă prostească pentru cineva pe care îl cunoşti atît de bine ca pe mine ?

Judith i-a răspuns că era imposibil.

— Vrei să spui că nu doreşti ?

De fapt aşa era. Nu merita să calci regulile pentru posacul de Martin.

— Cine e această Jennifer cu care eşti tot timpul împreună ?

— O fiinţă care îmi este foarte dragă.

Tonul ei îl irită.

— Nu te poate vedea nimeni decît numai cu ea, murmură Martin.

— N-ai decît să nu vii, dacă nu-ţi place.

— N-o să mai vin.

— Nici n-o să te invit.

Se lăsă o tăcere apăsătoare. Judith îşi îndreptă privirile spre cerul întunecat şi fără stele, apoi şi le mută din nou la Martin, care încă îşi mai potrivea farurile, cu capul întors.

Aveau să se despartă supăraţi ? Cît de departe se aflau, de fapt, de zilele de altădată, dacă acum se bănuiau şi nu se înţelegeau unul cu altul şi erau atît de încăpăţînaţi încît să ajungă chiar să se certe !

Ridicînd privirile spre acea mare clădire care se contura confuz, acolo, deasupra ei, Judith a simţit dintr-o dată că îşi pierde curajul. Că zidurile acelea nu-i ofereau nici un fel de siguranţă... nici o urmă de bunătate. Şi dacă, întorcîndu-se, nu ar mai fi găsit-o pe Jennifer ? Dacă Jennifer, plictisită de ea, profitase de această împrejurare, fugise şi bătea acum pe la alte uşi, sigură că va fi bine primită ? Fără Jennifer, fără acea făptură, fără acea voce, totul avea să se năruie şi să se dizolve şi în jurul ei nu ar fi fost decît doar confuzie întunecată. Nu ar fi trebuit să părăsească niciodată locul acela unde Martin se afla mereu lîngă ea, ascultînd, privind, veghind tot timpul, pretutindeni, gata să o ocrotească. Atunci, l-a întrebat cu blîndeţe :

— Martin, cînd vine Roddy să te vadă ?
— A venit cu o săptămînă sau două în urmă, răspunse Martin. A stat cu Tonny Baring. Iar după cîteva clipe adăugă : Dar numai pentru o noapte sau două.
Apoi, foarte încurcat, încercă să îndulcească durerea care parcă şi pentru urechile lui răsuna îngrozitor, în tăcerea care se lăsase, dar nu putu găsi cuvintele potrivite :
— Abia de l-am văzut şi eu. Era foarte ocupat... a trebuit să se întîlnească cu o mulţime de lume. O să vină din nou în curînd, şi atunci o să sărbătorim evenimentul.
— Oh, da, Martin... Ştii, nu-i deloc drăguţ din partea lui. Mi-a promis că o să vină să mă vadă.
Vocea ei era slabă, dar plină de curaj.
— E foarte neatent, răspunse Martin cu un sentiment de neputinţă.
— Presupun că a şi uitat că sînt aici, spuse ea pe un ton degajat.
— Nu, s-a interesat de tine, te asigur.
Judith rîse.
— Ei bine, acum trebuie să mă întorc sus... Spune-i cînd îi scrii... Nu, nu-i mai spune nimic. Dar, Martin, trebuie să vii să mă vezi din cînd în cînd, te rog, *te rog*, Martin, aici în locaşul ăsta urîcios. Mi se pare că o să vă pierd din nou pe toţi... Ştii, mama o să plece pentru un an sau doi în străinătate. Aşa că vara viitoare nu voi mai fi acolo, în casa de alături. E îngrozitor. A închiriat casa fără să-mi spună.

Ce-o să mă fac fără casa mea dragă ? Te rog, vino să mă vezi, Martin. Sau ştii, îţi spun eu mai bine ce să faci : dintr-un motiv sau altul, cînd vii aici lucrurile ies pînă în cele din urmă prost. Nu pot să-ţi vorbesc şi încerc un sentiment ca şi cum nici nu te-aş cunoaşte ; dar cînd zilele vor fi mai lungi, o să mergem să facem o plimbare de kilometri şi kilometri. Vrei? Nu uita.
— Cum să uit ? Acum era din nou fericit. Judith îl mai strigă o dată :
— Martin, îmi pare foarte rău că am fost urîcioasă cu tine.
— E vina mea, se auzi vocea lui sonoră şi veselă.
Se urcă pe motocicletă şi porni cu zgomot, îndepărtîndu-se, sărind şi bîzîind.
Judith rămase singură în întuneric, imobilă, contemplînd imaginea îngrozitoare a lui Roddy care se conturase din nou în faţa ei, afirmînd cu ironie că numai el singur conta, iar puterea lui de a apărea sau a dispărea era o putere de viaţă şi de moarte.
Acum trebuia să o revadă cît mai repede pe Jennifer. Jennifer era în camera ei, întinsă în faţa focului, privind licăririle flăcărilor care se reflectau pe rochia ei de catifea galbenă. Judith s-a aşezat jos lîngă ea, îngropîndu-şi faţa în poala rochiei ei.
— O, Jennifer !
— Da, draga mea.
— Nu sînt prea fericită astă seară. Mă simt întoarsă pe dos. Cred că nu mi-e bine. Şi noap-

tea pare atît de tristă și greu de suportat cu vîntul ăsta, nu-i așa ?

Jennifer își întinse mîinile, cuprinzînd în ele fața lui Judith, și o privi cu un aer sumbru.

— Ce ți-a spus ? întrebă ea.

— Cine ?

— Martin, ăsta.

— Nimic. Nu-i în legătură cu el.

— Cred că iubești pe cineva ? Pe cine iubești, Judith ?

— Nu iubesc pe nimeni.

Jennifer nu trebuie să știe niciodată nimic, nici măcar să aibă o urmă de bănuială, nu, pentru nimic în lume, nu !

— Nu vreau să iubești pe nimeni, murmură Jennifer. Aș fi în stare să-l ucid. Aș fi atît de geloasă !

Privirea ei îngrijorată se fixă asupra feței ridicate a lui Judith ; apoi Jennifer adăugă :

— Pentru că te iubesc.

Auzindu-i cuvintele și văzînd privirea lui Jennifer, imaginea lui Roddy păli, fără ca Judith să mai sufere. Încă o dată, Jennifer îi înăbușise și îi învăluise complet orice urmă de sentiment și numai Jennifer singură domnea asupra ei.

Cînd zilele au devenit mai lungi și Martin i-a scris să meargă cu el într-o duminică la plimbare, i-a răspuns că regretă dar e ocupată și se vede silită să refuze. Mai apoi, Martin i-a scris din nou să vină împreună cu o prietenă la un picnic cu el și cu un alt tînăr. A adus-o pe

Jennifer care a flirtat fățiș cu celălalt tînăr ; iar picnicul nu a fost deloc reușit.

După aceea, anul s-a terminat și nu l-a mai văzut și nici nu a mai avut vreo veste de la el ; iar apoi i-a ieșit complet din minte.

6

Treptat, treptat, în jurul lui Judith și a lui Jennifer s-au strîns încă vreo șase fete ; se adunau cu toate la taclale în camera lui Jennifer, în fiecare seară. Camera aceea dezordonată, plină de lucruri frumoase, cu flăcările din cămin jucînd vesele pe pereți, în timp ce în aer plutea miros de portocale și crizanteme, era aleasă în mod tacit ca loc de întîlnire ; căci ceva din puterile magnetice ale stăpînei camerei părea a se fi împrăștiat peste tot, răspîndind străluciri, adunînd la un loc capete și trupuri obosite care căutau acolo noi forțe.

Stăteau pînă noaptea tîrziu, întinse pe podea, fumînd, bînd cacao, mîncînd cornuri, discutînd cu toată seriozitatea despre dragoste, filozofie, religie, sociologie, despre oameni și politică ; apoi se ocupau din nou de unii și de alții și iarăși bîrfeau, și iarăși se întorceau la dragoste. Judith stătea într-un colț urmărind cum licăririle flăcărilor mîngîiau și înfrumusețau fețele lor serioase și liniștite ; din cînd în cînd vorbea de zor, ca apoi să redevină tăcută, visătoare, sau să-și pună tot felul de întrebări.

Chiar şi feţele cele mai apatice şi obişnuite căpătau trăsături dramatice cînd îşi aţinteau privirile spre foc şi erau luminate numai de lumina flăcărilor. Dar ele toate habar n-aveau şi nu-şi dădeau seama de acestea, numai Judith era atentă la tot, ea nu putea să nu ia în seamă ce se petrecea în jur. Lîngă ea se înşirau aceste chipuri pierdute, desprinse de eul lor, plutind în alte sfere, fără a se gîndi la nimic ; şi iat-o şi pe ea, ca de obicei, spectator şi comentator, observîndu-le cu multă curiozitate, gata să tresară cînd se ivea vreo scăpărare pe un chip, cînd întrezărea o licărire, o umbră fugitivă, încercînd să compare, să chibzuiască şi să pătrundă în adîncul fiecăreia, şoptindu-şi : „Iată-mă observînd, ascultînd ; aici în jurul meu sînt atîtea chipuri şi forme, încăperi cu vieţi proprii ; se aude vuind vîntul şi răsunînd zgomotul paşilor pierduţi, se amestecă lumini şi umbre. Ce mister este acesta... ?“ Chiar cînd era împresurată de discuţiile cele mai neînsemnate, apărea întotdeauna ceva care o oprea să treacă mai departe, să rămînă indiferentă şi lipsită de atenţie.

În cele din urmă se despărţeau, cu suspine şi căscături, mai zăboveau pe ici pe colo, ca apoi să se risipească, una cîte una. Judith rămînea singură cu Jennifer.

— Încă o ţigară, îi propunea Jennifer.

— Ei bine, numai una.

Jennifer îşi lăsa părul pe umeri şi îl peria, ţinîndu-l de-a lungul braţului, uitîndu-se cum strălucea în lumina focului pe măsură ce-l peria, şi aţintindu-şi privirea asupra şuviţelor lungi,

ca şi cum nu ar fi putut niciodată să creadă că-i parte din ea.

Prezenţa lui Jennifer îi era tot timpul necesară. Nu se sătura de ea niciodată, iar o zi fără ea era asemenea unei zile fără soare, mohorîtă.

Jennifer intrînd într-o cameră, oprindu-se în prag, cu capul sus, cu ochii larg deschişi, aruncînd o privire rapidă de jur împrejur, citindu-i-se nemulţumirea pe faţă pînă cînd o găsea. Aceasta era o sursă mereu nouă de tainică fericire. Dar cînd Jennifer o lua în braţe şi o ducea sus, pentru că i se părea că arăta prea obosită şi că era atît de mică şi, în orice caz, mult prea drăguţă şi firavă ca să urce scările ca toţi ceilalţi muritori !

Jennifer cea atît de iubită, atrăgînd toată lumea în jurul ei, cu un surîs, cu un gest, neînvăţînd aproape niciodată, călcînd toate regulile colegiului, ameninţată să fie exmatriculată, cuprinsă atunci de disperare, pentru ca apoi să apară radioasă, dînd uitării furtuna şi supărarea.

Jennifer împărtăşind ospitalitatea cu uşurinţă şi nepăsare, în dreapta şi în stînga, plină de generozitate în public, sau tainic, iluminînd cu flacăra ei magnetică vieţi obscure şi neglijate, îngăduindu-le să se încălzească de la căldura ei, şi apoi uitîndu-le cu aceeaşi uşurinţă. Dar neuitînd-o niciodată pe Judith, în orice caz nu pentru mult timp, şi revenind întotdeauna să stea numai cu ea, despuiată de orice mască, urmărind-o în tăcere cu privirea ei drăgăstoasă.

Iat-o şi pe Jennifer cîntînd canţonete napolitane, acompaniindu-se la o chitară împodobită cu panglici. Unde învăţase melodiile, cuvintele, farmecul cu care le cînta, nimeni nu ştia ; dar cînd stătea lîngă fereastră, cu panglicile strălucitoare ale chitarei căzîndu-i pe genunchi, în timp ce cînta încet, acompaniindu-se în surdină, le înnebunea pe toate.

Jennifer obosită sau deprimată, vorbind, vorbind mereu, cuvintele ei suprapunîndu-se unele peste altele, rîzînd tot timpul, agitată ; sau atît de liniştită, de tăcută, încît părea hipnotizată cînd era fericită, întreaga-i conştiinţă suspendată parcă, lăsînd fericirea să se reverse.

Jennifer obosită, trasă, după cîteva ore petrecute din greşeală într-o sală de curs îmbîcsită, sau aplecată asupra unei lucrări, terminînd în cele din urmă prin a se ridica şi a declara : „La naiba cu toate astea"... repezindu-se şi deschizînd uşa şi luînd-o la fugă pe scări, uitînd totul în afară de impulsul care o stăpînea în acel moment. Dacă te uitai pe fereastră, puteai s-o vezi alergînd, alergînd în grădină. Curînd, copacii o acopereau complet. Fugea departe, traversa cîmpia, singură, cu obrajii în flăcări, părul ei blond trecea ca o flacără luminoasă pe lîngă tufele mohorîte. Singură, străbătea cu ardoare cîmpiile întinse. La ce se gîndea oare ? Avea orele ei de evadare. Nu servea la nimic să-i pui vreo întrebare : ochii ei priveau departe, ascunzîndu-se de tine. Nu se dezvăluia complet niciodată.

Flacăra vie a lui Jennifer atingea umbra în care era cufundată Judith ; şi Jennifer fugea speriată de tot ce-ar fi putut s-o oprească din cursa ei, sau să-i întunece o clipă calea.

În miez de noapte, singurătatea o dobora, iar întunericul o înspăimînta.

Să se fi datorat oare aceasta faptului că oamenii au în ei amestecate, în părţi variabile, ziua şi noaptea ? Jennifer întruchipa puterea diurnă, în timp ce Judith pe cea nocturnă. În plină zi, slaba licărire a lui Judith era înecată de strălucirea lui Jennifer, dar noaptea, Judith era mai puternică şi atunci ea triumfa. Judith avea mai multă forţă decît Jennifer, cu toată viaţa care clocotea în ea. Lumina îi ascundea lui Judith lucrurile pe care le-ar fi căutat, dar întunericul şi singurătatea i le revela. Toate experienţele ei semnificative avuseseră loc noaptea. Aici stătea, evident, secretul legăturii ei cu Roddy, care de asemenea avea în el mai multă umbră decît soare. „*Chevalier de la lune*[1]", asta era el — „*Que la lumière importune*[2]", — ah da ! „*Qui cherche le coin noir*[3]", da, da ! „*Qui cherche le coin noir*". Cîndva, nu avea importanţă cînd, căci acea oră avea să vină, pentru că nu se putea să nu fie aşa, în întuneric, Roddy avea să-i spună lui Judith : „Te iubesc !".

Pînă atunci, Judith o va iubi însă pe Jennifer cu o dragoste dureroasă, maternă, pentru că îi

[1] Cavaler al lunii (fr.).
[2] Pe care lumina îl stinghereşte (fr.).
[3] Care caută un ungher întunecos (fr.).

era teamă ; pentru că într-o bună zi ar fi putut să plece ; căci Jennifer spunea acum : „Te iubesc !“ și apoi dispărea. Și atunci plîngeai chemînd-o să se întoarcă, ea te auzea și se înapoia îngrijorată, te strîngea în brațe, dar începea să și tremure de frică să nu-și piardă libertatea. În ziua în care ai fi avut cea mai mare nevoie de ea s-ar fi putut să dispară fără urmă și să nu mai revină niciodată.

Dar instabilitatea și lipsa de siguranță își aveau prețul lor : acesta însemna durere, reînnoire, veșnică renaștere ; mai însemna că nu aveai niciodată să te abați din cale, să te îndrepți spre resemnare, acceptare și bătrînețe.

Mai exista și Mabel pe care Judith o lăsa să reapară în viața ei cînd era cuprinsă de o criză de remușcări și pe care apoi o îndepărta din nou cu bucurie, cînd exigențele îndatoririlor păreau satisfăcute. Mai erau și mici bilețele de la Mabel printre scrisorile lui Judith, pentru care aceasta, ori de cîte ori le găsea, încerca un sentiment neplăcut.

„Draga mea J.,
Ai vrea să mergi cu mine la biserică, duminică ? Voi fi gata la 10.15. Sper că vei veni duminica asta.

a ta
M.F.“

„Dragă Judith,
Mi s-a părut azi, cînd te-am văzut la dejun, că nu arătai prea bine. Dacă te necăjește ceva, poate că aș putea să te ajut ? Sau dacă ești cumva obosită, vino să te odihnești în fotoliu la mine. Voi lucra și nu te voi deranja deloc,

a ta
Mabel“

„P.S. Agitația continuă în care te afli te obosește și te face incapabilă să lucrezi.“

Mabel nu prea îndrăznea să dea sfaturi verbal, de aceea le dădea mai mult în scris.

Mabel stîrnea întotdeauna mila, așa că nu puteai să o neglijezi complet ; înfățișarea ei aproape grotească și lipsită de orice farmec te făcea să nu te poți gîndi la ea, sau să nu o privești decît cu repulsie, pînă într-atît încît tot ce era în legătură cu ea devenea o constrîngere plictisitoare și sterilă.

Încetul cu încetul, Mabel a renunțat la eforturile pe care le depunea ca să o atragă pe Judith în viața ei, și a început să se străduiască să se adapteze la viața lui Judith ; vorbind cu celelalte fete, încercînd să rîdă de glumele lor, să împărtășească entuziasmul și iluziile lor ; pretinzînd că ar avea acasă o viață veselă, mulți prieteni interesanți ; prefăcîndu-se că nu-i pasă și rîde la gîndul că trebuie să învețe și că ia foarte în ușor coșmarul examenelor, care de fapt o năruiau complet.

O dată sau de două ori, Judith a încercat să o atragă în cercul lor seara, explicînd celorlalte fete singurătatea ei și încercînd mai

dinainte să le atragă compasiunea față de ea... Dar strădania nu a servit la nimic. Mabel făcea parte din altă categorie de ființe, cele posace și inadaptabile. Dar Jennifer, cu o strălucire răutăcioasă în privire, a început să vorbească în prezența ei, tare și cu o totală lipsă de respect, despre profesori, despre preoți și Biblie, pomenind de cele trupești cu foarte multă ușurință și fără sfială ; iar Judith se simți parcă vinovată că socotise spusele lui Jennifer hazlii.

Mabel făcea efortul de a se convinge că Jennifer era pentru Judith un fel de maladie, de care Judith avea să se lecuiască, după un tratament atent. Apoi, forțîndu-se să ignoreze importanța prieteniei lor, căuta să stabilească drepturile ei exclusive asupra lui Judith, prin aluzii care ar fi sugerat o intimitate protectoare.

— Ia te uită cît de palidă ești ! Mă întreb ce ar spune doamna Earle dacă te-aș lăsa să te duci acasă cu obrajii ăștia fără culoare ! Va trebui să vin să te culc eu în fiecare seară.

Apoi, înroșindu-se toată, și cu o privire arzătoare, o mîngîia cu stîngăcie pe obraz. Pînă în cele din urmă, Mabel renunță la încercările de a pătrunde în diferite grupuri, și se întoarse fără o vorbă la camera ei singuratică și la pesmeții ei. Și nu mai apărură biletele care să-și scoată inoportun capul din cutia de scrisori. Mabel nu mai cerea nimic.

Tîrziu, în noapte, Judith vedea pe fereastră lumina din camera ei, aruncînd de-a curmezișul curții o lucire palidă, stăruitoare și dezolantă. În mijlocul unei convorbiri vesele cu Jennifer, zărea dintr-o dată lumina și atunci știa că Mabel era singură în camera ei, aplecată asupra mesei încărcată de dicționare, cărți și caiete, respirînd zgomotos ore de-a rîndul, sperînd vag că lumina ferestrei ei fără perdele ar fi putut atrage atenția lui Judith, ar fi incitat-o să vină să-i spună noaptea bună.

— Jennifer, lipsesc doar două minute, mă duc să-i spun noapte bună lui Mabel. E îngrozitor, știu că mă așteaptă și, dacă nu mă duc, e în stare să rămînă să lucreze toată noaptea așteptîndu-mă.

— Povestește-i despre tînăra doamnă din Bute și transmite-i toată afecțiunea mea și sărutări de la mine, spunea Jennifer tare, în voce cu o nuanță de brutalitate pe care o lua ori de cîte ori vorbea despre Mabel. Și mai spune-i că directoarea este foarte dezamăgită pentru că a descoperit că nu poartă corset și o să se vorbească despre aceasta astă seară în mod public, întrucît e foarte imoral, și mai întreab-o ce va spune maică-sa dacă o s-o lași să se ducă acasă cu toate petele acelea pe față.

Judith pleca rîzînd, cobora scara întunecată pînă la camera lui Mabel, apoi bătea la ușă.

— Intră !

Vocea lui Mabel dovedea că aștepta să audă pașii bine cunoscuți : apoi ridica o față palidă, încercînd să-și ascundă mulțumirea și să păstreze o atitudine severă.

— Ei bine, Mabel, am venit să te culc. Îmi place cînd te văd că vrei să veghezi asupra

mea. Dar fără îndoială *tu* ești aceea asupra căreia trebuie să se vegheze. Cum crezi că o să te simți mîine dacă o să lucrezi toată noaptea ? Hai la culcare !

Așa îi plăcea lui Mabel să i se vorbească. Judith îi umplea buiota cu apă caldă, îi făcea o ceașcă de cacao, în timp ce Mabel, cu multă meticulozitate și pudoare, își punea cămașa de noapte de finet și, ca orice altă fată, lua în fața lui Judith o mutră timidă și fericită, pentru că aceasta era atît de autoritară. Apoi se lăsa pe speteaza scaunului, iar urmele oboselii se ștergeau de pe fața ei și începea să caște mulțumită și să-i povestească lui Judith din micile ei preocupări intime, fără rezervă, tot așa cum Judith îi împărtășea lui Jennifer preocupările ei — dintr-o dată, era și Mabel ca toate celelalte fete și asta îți făcea milă.

Acestea erau momentele ei fericite cînd, pentru o clipă, credea că prietenia lor era rară, dar sigură. Cît de ușor era, se gîndi Judith, să-i îngăduie să se bucure de prezența ei, să pășească în lumea lui Mabel, închizînd porțile lumii ei proprii atît de puternic, încît nici un suflu neplăcut nu ar fi putut să pătrundă și să-i strice tihna.

Cum stăteau acolo, numai ele două, tot ceea ce socotea altă dată la Mabel lipsit de gust nu o mai enerva. O accepta așa cum era, o lăsa să se dezvăluie și, în cele din urmă, îi apărea interesantă, umană, drăguță și simplă. De data aceasta nu era nimic grotesc sau ridicol — nimic grotesc pentru a fi raportat lui Jennifer

după aceea, rîzîndu-și de ea și trădînd-o în mod odios.

Vorbea despre viața ei de acasă, casa aceea modestă dintr-un sătuleț, aproape de biserică, și despre viitorul ei. Avea să devină profesoară și în felul acesta își va cîștiga o oarecare independență în lume. Nu se vedea măritîndu-se, dar nu poți niciodată să știi așa ceva. Ceea ce dorea cu înflăcărare era independența; să se poată întreține singură și să nu fie povară pentru nimeni. Dar, pentru asta, trebuia să reușească să învețe (iar privirile ei se îndreptau atunci spre cărți). Totul depindea de sănătatea ei. Niciodată nu s-a bucurat de o sănătate prea bună. Întotdeauna se gîndea că, dacă s-ar simți mai bine, nu ar uita așa de repede totul... Din cauza asta trebuia să muncească foarte mult și-i era foarte greu. Freda fusese întotdeauna mai sănătoasă decît ea. Pentru Freda totul era foarte ușor. Toată lumea o admira și o răsfăța, era atît de alintată și extravagantă ! Nu mergea chiar pînă acolo încît să afirme că ea și Freda aveau multe lucruri în comun, dar nu te puteai împiedica s-o iubești pe Freda, cu toate răutățile ei. Ce răspunsuri prompte avea ! Mabel menționa adesea unele din replicile spontane ale Fredei, rîzînd ca oricare altă fată.

Cunoscuse un preot care o pregătise la latină și la greacă. Acesta era un adevărat sfînt, un om minunat, fără seamăn. Era tînăr, cu o față frumoasă și cu niște ochi !... O dată a venit să ia ceaiul cu ea. Freda plecase, așa că

au stat de vorbă numai ei doi, fusese încîntător. Părea că într-adevăr o consideră ca o adevărată prietenă. În orice caz așa spera... A ajutat-o...

Judith o asculta cu atenție, îi punea întrebări, se arăta plină de simpatie față de ea, o încuraja oferindu-i note și eseuri. O învelea, îi spunea noapte bună, căutînd să fie cît mai maternă cu ea, apoi fugea cu inima ușoară la Jennifer.

Preotul... pentru nimic în lume nu trebuie să-i sufle vreun cuvînt lui Jennifer despre preot.

7

În fața lui Judith și a lui Jennifer se depănau zilele lungi ale lunii mai. Fiecare zi era o nouă aventură în aer liber, iar învățatul o plictiseală lipsită de importanță, mereu neglijată. Săptămîni de-a rîndul vremea a fost senină. Viața lor se reducea la plimbări cu o barcă verde pe diferite brațe ale rîului, pe canale, cît mai departe de oraș. Jennifer vîslea adesea cu multă vigoare, ca apoi să se complacă în lungi perioade de inactivitate. De cîte ori Judith îi oferea să o ajute, îi răspundea cu fermitate că o femeie nu trebuie să se îndepărteze de genul ei.

În cele din urmă poposeau și se pregăteau să se scalde. „Departe, departe de mine veșminte de împrumut!“, striga Jennifer.

— Știi, draga mea, că din toată opera lui Shakespeare, aceste cuvinte sînt cele care îmi vin în minte mai adesea... Ți-o jur, Judith, că mi se pare mult mai natural să nu porți haine decît să porți. Se ridicase în picioare, împreunîndu-și mîinile albe deasupra capului. Părul alcătuia, pe fundalul albastru al atmosferei, un nor arzător... Spatele ei era zvelt, puternic și perfect împlinit.

„Minunăție, minunăție păgînă, te ador!“ se auzi Judith rostind în șoaptă cuvintele pe care nu îndrăznea să le rostească cu glas tare.

Lîngă Jennifer se simțea plăpîndă, prea flexibilă, aproape ștearsă. Jennifer, urmărind-o cu privirea, îi spuse:

— Ești atît de frumoasă!

Au înotat amîndouă în apa rece a unui eleșteu înconjurat de sălcii, și apoi s-au uscat la soare.

Și-au petrecut după masa toată la umbra unei tufe de măceș în floare. De jur împrejurul lor, verdele proaspăt al cîmpului era acoperit de un covor de flori galbene. Jennifer, întinsă pe iarbă, rămăsese într-o imobilitate totală, relaxată ca un animal, absorbind viața prin toți porii.

După cîtva timp, cu mișcări lente, au deschis cărțile, însă au rămas cu ele așa, deschise, stăruind asupra unei pagini, în timp ce gîndurile le zburau în altă parte. Apoi au uitat complet că aveau cărțile în mîini, le-au pus alături, s-au întors una spre alta ca să-și su-

rîdă cu multă înflăcărare, sau ca să mai vorbească, de parcă a doua zi ar fi urmat să se separe și ar fi rămas cu atîtea lucruri nespuse care le-ar fi apăsat greu.

Judith se apropiase de Jennifer, prezența ei încălzind-o și copleșind-o de liniște și pace. Jennifer era celălalt eu al ei, pe care niciodată nu fusese în stare să-l dezlege și să-l elibereze, acea parte din ființa ei care dorea să danseze, să alerge, să cînte, absorbind din plin vîntul, soarele, dar care totuși se simțea prinsă în niște legături încîlcite, întunecate de umbre, acea parte care tînjea să se exteriorizeze și să rîdă, să accepte viața ca pe o nimica toată, un fleac încîntător, dar care era strunită de o voce rostind că, în spatele fiecărui lucru există și idei negre — care își țes pînza și te fac să te apleci asupra ta însăți, pentru a căuta în străfundurile propriei ființe fire întunecate pe care apoi să le urmezi bîjbîind.

De acum încolo ar fi fost imposibil să trăiască fără Jennifer.

Soarele se lăsa în jos spre asfințit : lumina-i orizontală scălda cîmpia și rîul. Peisajul își pierdea strălucirea contururilor. Priveliștea, asemenea unui tablou brodat cu fire de mătase în culori vii, se ștergea, iar toate nuanțele se acopereau de un văl ce avea strălucirea unei perle. Dintr-o dată, începuse să se răcorească și, în imobilitatea serii care se lăsa, mireasma măceșului devenea tulburătoare. Și-au îndreptat barca spre oraș.

Pe măsură ce se apropiau de oraș, bărcile se înmulțeau. Din cele mai multe se ridicau sunetele puternice ale gramofoanelor și toate erau încărcate cu tineri îmbrăcați cu pantaloni de flanelă cenușie. Jennifer îi examina fără a se jena deloc, comentîndu-i cu glas tare pe cei mai drăguți, și ei toți o priveau, o priveau stăruitor...

Dominînd orașul liniștit, plin de o tainică agitație, acoperișurile, turlele și cupolele se scăldau într-un văl auriu șters. Ce taină învăluia seara Cambridgeul ? Zgomotul pașilor pierduți avea dureroase rezonanțe în adîncul inimii, ciudata frumusețe a unor chipuri te făcea să tresari, iar toate formele omenești care se conturau mai departe sau mai aproape păreau că închid în ele un înțeles ascuns.

Cînd au ajuns la colegiu, pînă și acea clădire mare de cărămidă roșie părea plină de mister. Coridoarele erau tăiate de lungi fîșii de lumini și umbre ireale. Vocile fetelor răsunau îndepărtate ca într-un vis, murmurul lor urca și cobora, iar rîsetele ușoare ce se auzeau de după uși purtau și ele o rezonanță de vis. Miresmele răscolitoare ale florilor de primăvară pluteau pretutindeni asemenea unui nor al încîntării.

În camera lui Jennifer, cineva lăsase storul și totul părea cufundat într-o umbră palpitantă. Vasul de aramă al lui Jennifer era ca de obicei plin cu fructe ; au mîncat încet, fără foame.

— Acum să lucrăm puţin, spuse Judith cu hotărîre. Mai avem încă trei săptămîni pînă la examen... !

Dar acest gînd nu reuşea să le emoţioneze. Jennifer, cu figura unui copil descurajat, s-a aşezat în tăcere lîngă fereastră, cu o carte în mînă.

Judith începu să scrie pe o foaie de hîrtie :

. „Stejari înalţi, cu ramuri vrăjite de stele strălucitoare" [1], şi reflectă asupra acestei fraze.

Da, această noapte era înstelată, iar sunetul silabelor făcea să scapere stele printre vîrfurile copacilor întunecaţi.

Sub aceasta a notat :

„...spuma
Mărilor periculoase pierdută pe ţărmuri de
basm" [2]

Cîte versuri mai ştia despre mare şi ţărmuri ! În curînd umplu toată pagina.

„Marea cu sînu-i de oţel îşi aruncă jeluirea
Spre lumina care mijeşte în zări. [3]

Ocean al înstrăinării, amar, de nepătruns [4]

De coliba singuratică din insula în ceaţă
înecată,
Munţi şi mări nesfîrşite ne despart
Dar al nostru sînge curge năvalnic ; Scoţia-i în
inima noastră

---

[1] Keats, *Hyperion.*
[2] Keats, *Odă unei privighetori.*
[3] Citat din Dante Gabriel Rossetti.
[4] Citat din Mathew Arnold.

Şi-n vis Hebridele zărim... [1]

O ! Asta spune tot ! Versurile năvăleau la întîmplare :

Dar rîul cel mare cursul îşi tăia
Dincolo de ceţuri şi de zgomotul acestui ţinut
de jos,
Sub lumina glacială a stelelor curgea, curgea
în tihnă
Prin pustiurile Chorasmei,
Sub razele lunii singuratice
Ah ! tu a soarelui floare istovită
Cine orele le mai numără [2]

Ah ! Floarea soarelui !... Unde erau oare grădinile de altădată, scăldate în soare, spre care floarea soarelui a sufletului ei tînjea să se întoarcă. Aceste cuvinte le deschisese aproape...

Nous n'irons plus aux bois
Les lauriers sont coupés... [3]

„*O mors quam amara est memoria tua homini pacem habenti in stubstantiis suis...*" [4]

Cum cele două graiuri răsună de aceeaşi jale ! Şi apoi, la capăt, somnul şi odihna veşnică...

Nox est perpetua una dormienda [5]

---

[1] Idem.
[2] Citat din William Blake.
[3] Nu vom mai străbate luncile.
Laurii au fost tăiaţi (fr.).
[4] O, moarte, cît de amară este amintirea ta pentru omul care poartă pacea în vinele sale.
[5] Trebuie să dormim o noapte veşnică (Gaius Valerius Catullus).

Îi umblau atîtea versuri prin cap încît ar fi putut continua la nesfîrşit...

Şi acum trebuia să le studieze. Ce însemnau fiecare în parte ? Erau oare străbătute de vreun fir director de la care plecînd se putea formula o teorie ? Oricine putea înşira tot felul de citate, dar de la cineva care studia literatura engleză se cerea mai mult decît atît, trebuia să cunoască teorii. Sunetul avea importanţă aici... felul în care sunetul forma imagini, asemenea unei scoici care se deschide uşor... felul în care cuvintele deveneau culori şi miresme... şi apoi surpriza, cînd le simţeai, durerea produsă de dorinţe, avîntul năvalnic, sentimentul împlinirii, percepţia fugitivă a ceva ce nu poate fi cunoscut... un fel de adevăr, un oarecare răspuns la întrebarea : „Ce este poezia ?“ Nu, toate acestea nu aveau nici un sens. Dar era foarte plăcut să stai aşa şi să scrii tot felul de lucruri şi să ţi le repeţi ţie însăţi.

Jennifer era pe jumătate adormită cu capul pe pervazul ferestrei. Vasul cu fructe părea în flăcări în întunericul încăperii. Cît îi semăna de mult lui Jennifer, camera ei ! Scaune galbene, o carpetă albastră şi roşie pe piatra din faţa focului, în vase colorate ciuboţica cucului, o creangă de liliac alb într-un vas înalt albastru, chitara cu nenumăratele-i panglici aruncată pe masă, un şal italian de mătase, brodat cu flori mari roz, albastre şi galbene atîrnînd pe paravan, oriunde ţi-ai fi îndreptat privirile, culo-

rile te izbeau ; arunca pretutindeni culori în risipă şi dezordine şi le lăsa apoi acolo. Jos pe podea se afla pălăria ei de pai verde şters, cu o mică coroniţă de trifoi. Nimeni nu avea pălării copilăreşti atît de atrăgătoare ca ale ei. O pălărie cu boruri mari de pai verde, avea să-i amintească de Jennifer tot restul vieţii ; sub boruri putea desluşi linia curbă, încîntătoare, a obrazului şi triştii ei ochi afundaţi în orbite, buzele care păreau că poartă în înflăcărarea lor toată viaţa.

Întoarse capul şi zîmbi somnoroasă.

— Helo ! i se adresă Judith lui Jennifer. Ce zici cît am fost de liniştite ! Am lucrat o mulţime.

— Eu n-am făcut nimic. Nu puteam deloc să-mi amintesc diferenţa dintre etică şi estetică. Ce prostii sînt toate astea ! Fii atentă, o privighetoare se pregăteşte să-şi spună viersul.

S-au aplecat pe fereastră.

Asemenea unui flaut cristalin, pătrunzător, porniră din cedrul din apropiere două trei note repetate, nesigure, puţin nemulţumite ; apoi, dintr-o dată, cîntecul deveni sigur revărsîndu-se într-o complicată şi bogată încîntare.

Jennifer asculta ca în transă, într-o stranie imobilitate, ca şi cum toate celelalte simţuri ale ei erau suspendate tocmai pentru a-i îngădui să asculte mai bine.

S-a ridicat în cele din urmă, cînd Judith s-a aplecat să o sărute şi să-i spună noapte bună.

— Noapte bună, draga mea, draga mea, șopti ea.

S-au uitat fix una la alta. Se vedea pe fețele lor că erau profund mișcate. Toată această fericire și frumusețe erau prea mult.

Și așa s-a încheiat primul an.

8

Doar cîteva clipe păreau să se fi scurs pînă cînd au venit din nou zilele blînde, încărcate de culorile toamnei. Din nou se auzea ecoul pașilor pe coridoare, sala de mese iar răsuna de nenumărate voci feminine, din toate camerele, de după ușile închise, răzbea zumzetul atîtor și atîtor vieți. Toate acestea prinseseră a-și țese iarăși eternul lor vis straniu. Și astfel începuse anul II.

Pe la mijlocul semestrului, a sosit și o scrisoare de la Martin.

„Dragă Judith,

Roddy este la Cambridge pentru două zile. Stă la Tony. Dorește să te vadă. Vrei să vii la mine, la ceai, mîine la ora 4.30 ? Trebuie să-ți spun că nu te va ierta niciodată : a) dacă nu vii, b) dacă vii însoțită. El pretinde că numai datorită unei simple întîmplări nu-i unchiul tău burlac, iar eu sînt încă din leagăn o mătușă nemăritată. Așa că, te rog, vino !

Martin“

„Dragă Martin,

Unchii burlaci sînt de notorietate publică, iar mătușilor celor mai cuminți li se pot întîmpla o mulțime de lucruri curioase, precum bine știm noi oamenii moderni, luminați. Dar un unchi și o mătușă legați prin taina căsătoriei sînt considerați de încredere (atît cît e cu putință pe această lume) ; am adus la cunoștință în universitate prezența lor și mi s-a dat voie să iau ceaiul cu ei mîine la ora 4.30.

Judith“

Judith își aruncă privirea de jur împrejurul camerei lui Martin. Era dezordonat și cam murdar acolo, totul părea lăsat în părăsire, iar în atmosferă plutea ceva patetic, puțin animalic, ca în toate camerele bărbaților. Te invita să-i porți de grijă. E adevărat că bărbații sînt oarecum ca niște copii neajutorați. Ar fi putut prevedea că odaia lui Martin avea să-i pricinuiască această emoție ridicolă.

— Mă tem că e cam dezordonat aici, spuse Martin suflînd în foc scrumul de pe polița căminului.

Fuma dintr-o pipă enormă. Fața îi era roșie. Cu statura lui înaltă, cu pantaloni largi din flanelă cenușie, apărea mătăhălos și inform.

— Ce faci, Judith ? Ochii căprui se opriră stăruitor asupra ei. Era tare timid întotdeauna.

— Am fost bolnavă, Martin.

— O ! păru tulburat și încurcat. Ai... ai avut un doctor bun ?

— Da. Cît pe-aci să fac o pneumonie.

— N-am știut că ai fost bolnavă.

— Nu ai venit să mă vezi de o eternitate.

— Așa e, am fost tare ocupat. Suflă dintr-o dată, împrăștiind scrumul pretutindeni. Era prea de tot să-l mai și acuze. Se vedea că Martin rămăsese uluit. Nu cred că ți-ar fi făcut plăcere să vin, presupun că acum ești bine, adăugă el.

Pași răsunară afară pe scări. Judith își adună toate forțele și luă o atitudine rigidă. Ușa se deschise și Roddy, curtenitor, amabil, zîmbind, intră în cameră.

— Helo, Judy ! Sînt atît de încîntat să te văd !

— Roddy !

Se opri în fața ei, privind-o lung.

— Credeam că nu am să te mai văd niciodată, Judy. Arăți minunat !

Avea de gînd să fie irezistibil. Ceva în ea o făcea să dorească să se comporte la fel. Apoi, observîndu-i fața cu atenție, își dădu seama cu o durere teribilă că era adevărat, fără posibilitate de tăgadă, dovedindu-se din nou mai limpede ca oricînd, că Roddy avea în el ceva care îl distingea de toți ceilalți și, cînd îl vedea, îi răscolea imaginația și avea asupra ei o putere de temut.

— Mi-e frig. Slavă Domnului că arde focul. O să ningă. Se așeză jos în fața focului. Poți să ai toată încrederea în Martin cînd e vorba să-ți pregătească o atmosferă caldă, plăcută, fără vreo urmă de curent de aer supărător. Ceai ! Ceai ! Ceai ! Lasă-mă pe mine să prăjesc pîine, Judy. O prăjesc foarte bine.

În timp ce prăjea bucăți mari de pîine, Martin unse cu unt chiflele, tăie prăjitura, iar Judith turnă ceaiul.

Au pălăvrăgit, au făcut glume, s-au tachinat unul pe altul, au jucat jocuri prostești. Judith i-a făcut să rîdă, povestindu-le tot felul de istorioare despre profesori și studenți. Roddy, cu capul lăsat pe spate, avea fața încrețită și relaxată de un rîs tăcut ; ochii lui străluceau de veselie sub pleoape. Martin deschidea ochii mari, rîdea zgomotos, o privea din nou. O încurajau să povestească, erau încîntați, iar acel sentiment, încercat și altădată, de încredere anormală în ea, îi renăștea nestînjenit în suflet.

În fine se hotărî să se uite la ceas. Atît de tîrziu ! Abia mai avea timp să ajungă la colegiu pînă la ora cinei.

— Am afară o mașină, pot să te duc în cîteva minute.

Apoi, întrerupîndu-i mulțumirile, Roddy adăugă :

— Nu-i a mea, nu are capotă, se strică mereu și e total inconfortabilă, așa că nu ți-o propun serios. La drept vorbind, nu te sfătuiesc să vii.

Părea că dintr-o dată regreta propunerea pe care o făcuse și încerca să o retragă. Îl privi, simțind că toată încrederea i se năruise într-o clipă. Chipul lui era de nepătruns.

Judith spuse repede :

— Dacă m-ai conduce, ți-aș fi foarte recunoscătoare.

Își auzi propria-i voce, avînd în ea un ton forțat, rugător, oribil.

Roddy se înclină. Le-au trebuit vreo zece minute să pornească mașina, după ce au tot învîrtit manivela pe rînd, cînd unul, cînd altul.

— Noapte bună, Martin, mulțumesc pentru această încîntătoare după-masă. Te voi revedea în curînd, nu-i așa ?

Martin dădu din cap, uitîndu-se la ea cu toată seriozitatea, în lumina farurilor.

— Vezi să nu răcești, strigă el. În atitudinea lui, ca și în cuvinte era ceva trist...

Lucrurile nu merseseră bine pentru el. De cînd acea voce plină de panică întrerupsese rîsul și pălăvrăgeala prin strigătul vibrant : „Dacă m-ai conduce..." un suflu îngrijorător trecuse, spulberînd totul. Nu mai erau trei camarazi, ci doi bărbați și o femeie.

O știa prea bine și îi era silă de ea, pentru că își dădea seama că și Martin știe.

— Trebuie să iau masa cu Tony în douăzeci de minute, spuse Roddy. Mai bine vino și tu, Martin, trec să te iau după ce o duc pe Judith. Mă întorc repede.

Roddy vorbea cu afectată indiferență... ca și cum ar fi vrut să-l convingă pe Martin că nu se întîmplase nimic, că acea femeie nu-l alesese pe el dintr-o dată, nu-i întinsese o mînă rugătoare pentru a-l despărți de prietenul său. Chiar Roddy își dăduse seama de acest lucru.

— Nu, răspunse Martin, nu iau masa cu Tony. Ne vedem poate mîine.

După ce făcu semn cu mîna, se întoarse și se îndepărtă. Automobilul porni. Judith se afla singură cu un necunoscut.

Noaptea era întunecoasă. Sufla un vînt pătrunzător, purtînd cîțiva fulgi de zăpadă. Roddy conducea foarte repede, iar ea stătea acolo, lîngă el, în tăcere, umărul ei atingîndu-l aproape pe al lui.

— Ți-e frig ? o întrebă el la un moment dat.

— Nu, nu simt... nimic.

Întreaga-i viață era concentrată în meandrele întunecate ale gîndirii ei, trupul îi era total insensibil la intemperii. Văzu din fuga mașinii porțile colegiului rămînînd în urmă, luminile strălucind și apoi dispărînd, dar nu putu scoate un cuvînt. Mergeau mai departe, drumul lung, pustiu se întindea înaintea farurilor, în mici porțiuni luminate, iar în urma lor se reîntorcea în neant, pierzîndu-se pentru totdeauna.

Dintr-o dată, Roddy opri mașina :

— Unde-i colegiul ?

— Cred că l-am depășit de mult.

Vîntul purtă mai departe glasul slab al lui Judith. Roddy se aplecă.

— Ce ?

Judith se întoarse spre el.

— Cred că l-am depășit de mult.

— Așa cred și eu.

Tăcere. Vîntul puternic care sufla din adîncurile nesfîrșite ale nopții părea că o ridică și o duce dincolo de timp și spațiu. Ochii i se opriră pe mîna lui Roddy, o pată ștearsă pe volan, și mîna ei se strecură lîngă a lui ; acum, Judith

continua să le privească pe amîndouă. Roddy văzu această mînă căzînd lîngă a lui, dar nu făcu nici o mișcare să o atingă. Erau singuri amîndoi. Gesturile și cuvintele ar fi fost de prisos. Mîinile lor aveau să stea acolo, una lîngă alta, pentru totdeauna.

Îl auzi apoi rîzînd ; și rîsul acela o făcu să-și tragă repede mîna înapoi pe genunchi.

— Ei bine, ce vrei să facem acum ? o întrebă el încetișor.

— Nu vreau să mă întorc.

— Vrei să mergem mai departe ?

— Da.

Mașina o porni din nou. La un moment dat, se aplecă spre el și-i șopti la ureche :

— Roddy !

— Da ?

— Dacă vrei să ne întoarcem, spune.

— Nu.

S-a lăsat din nou pe spate, liniștită, fără să se gîndească la nimic, în vuietul vîntului, în timp ce drumul se desfășura mai departe, monoton. La un moment dat, Roddy izbucni într-un hohot de rîs, o lovi ușor cu palma pe genunchi și-i strigă :

— Spune dacă nu sîntem nebuni ?

Vocea lui avea o rezonanță copilărească, fericită.

Apoi începu să cadă zăpada, mai întîi fulgi rari, dar în curînd în adevărate valuri, acoperind drumul, așezîndu-se repede, groasă, peste tot, așezîndu-se pe parbriz, făcînd totul invizibil.

— O, Doamne, trebuie să ne întoarcem, spuse Roddy. E îngrozitor !

Întoarse mașina, și opri ca să-și aprindă o țigară. În flacăra chibritului, Judith îi văzu fața strălucind dintr-o dată cu căldură în întuneric, purtînd pe ea trăsături necunoscute și întretăieri bizare de lumini și umbre, ochii micșorați, ochi care nu aveau în ei nimic omenesc, ochi care nu puteau fi niciodată uitați.

Roddy agită în fața lui Judith flacăra chibritului care se stingea.

— Ce figură serioasă ! La ce te uiți atît de atentă ? Surîzi repede, mai înainte ca flacăra să se stingă !

Chibritul se stinse.

— Uite, Roddy, surîd.

— Așa ! Biata Juddy, acoperită toată de zăpadă ! Priviți-o, modestă și fără pretenții ! Voi putea să te duc oare acasă încă în viață ?

— Puțin îmi pasă !

Își strecură brațul pe sub cel al lui Roddy, iar el i-l strînse prietenește, și apoi porniră la drum.

Ajunseră repede în fața colegiului. Nici nu se îndepărtaseră prea mult. Timpul își reluă cursa cu o bătaie neplăcută, cu o constrîngere, în timp ce automobilul intra sub boltă și atunci își dădu seama că nu trecuse mai mult de o oră de cînd se despărțiseră de Martin. Totul părea atît de scurt acum, mai puțin de o clipă, o pauză între o respirație și alta.

Rămaseră în automobil, unul lîngă altul, fără să se miște.

— Presupun că trebuie să intru, spuse ea în sfîrşit. Fetele sînt încă la masă.

Roddy tremura şi îşi freca mîinile. Judy îi luă o mînă şi o simţi rece.

— Mîinile tale... Oh! Roddy, vrei să intri puţin şi să te încălzeşti la focul meu?

Rămase puţin pe gînduri, apoi răspunse cu oarecare rigiditate:

— Dacă se poate — o clipă doar. Am cam înghețat conducînd aşa, fără mănuşi.

Nu găsi nimic de spus. O politeţe rece, timidă, părea că îi cuprinsese pe amîndoi. Judith a luat-o înainte, trecînd prin hol şi apoi sus pe scări. La fiecare pas pe care îl făceau, zăpada cădea de pe ei... umerii şi braţele le erau acoperite. Coridoarele erau pustii şi învăluite în tăcere, nu se auzeau decît zgomotele paşilor lor, ai ei uşori, ai lui greoi. Judith se asculta mergînd, pe ea şi pe cel care o urma, înaintînd, înaintînd spre uşa ei îndepărtată. Judith îl ducea pe Roddy; la drept vorbind, îl ducea în camera ei. Dacă cineva ar fi văzut-o, ar fi ieşit mare scandal.

Cineva — Jennifer poate — trăsese perdelele şi aprinsese focul. Căldura făcea să se simtă puternic mirosul crizantemelor, iar capetele lor aurii, îngrămădite într-un vas albastru, căpătau în flacăra focului o viaţă misterioasă şi intensă. Aprinse lampa de pe birou şi atunci toate culorile din cameră apărură vagi şi tainice; roşu, albastru, roz străluceau de jur împrejur, pe jumătate vizibile, pe jumătate în umbră.

— E încîntător aici, spuse el. Îngenunche în faţa focului, întinzîndu-şi mîinile pentru a le încălzi, privind de jur împrejur cu un zîmbet uşor.

Judith se apropie şi îngenunche lîngă el; Roddy îşi îndreptă ochii asupra ei, privind-o de aproape, fix.

— Camera asta este ca şi tine, atît de seducătoare... spuse el pe un ton blînd.

— Ah, Roddy! Seducătoare? Asta-i tot ce sînt? Tocmai asta urăsc. Nu sînt nimic mai mult?

— Nu ştiu cum eşti... Nu reuşesc să te descifrez. Niciodată nu te comporţi cum mă aştept.

— Sînt încîntată.

— De ce eşti încîntată?

— Pentru că îmi închipui că-mi atribui motivele cele mai rele şi mai echivoce. Mă bănuieşti şi te fereşti de mine.

— Nu-i adevărat, Judy.

— Ba da. Dar nu e necesar. Nu o să-ţi fac nici un rău. Numai dacă, ţinînd foarte mult la tine, aş putea să-ţi fac vreun rău. Dar nu cred că sînt o *„femme fatale"*.

— Nu ştiu ce eşti. Mă tulburi foarte mult. Îmi pari cu totul de nedesluşit. Ochii tăi mă observă şi iarăşi mă observă... ochii ăştia minunaţi!

Îşi îndreptă ochii spre el, privindu-l îndelung, rămînînd tăcută.

— Eşti foarte drăguţă, adăugă el. O fată admirabilă! Cred că într-adevăr eşti cu totul naturală, fără nici un artificiu. Dar de ce ai atîta încredere în oameni? E nechibzuit din partea ta.

— Sînt nechibzuită că mă încred în tine ?

— Cît se poate de nechibzuită... replică el, ridicînd tonul și vorbind rar. Nu are nici un rost să încerci să mă... adaptezi.

— Ah, vrei să te ponegrești în fața mea ?

— Dar nu-ți dai seama ? Trec prin viață într-o stare de apatie : orb și surd, pe zi ce trece mai orb și mai surd. Nu mă gîndesc la nimic, nu-mi pasă de nimic. Ar fi mai bine să mor, dar sînt prea leneș ca să mă omor.

— Oh, Roddy, nu vreau să aud asemenea lucruri.

Judith își acoperi urechile cu mîinile. Niciodată nu vorbise cu atîta pasiune și pătruns de intenția vizibilă de a o convinge.

— Încerc doar să te avertizez, spuse el, cu un fel de dispreț. Nu merit să fiu salvat. Nimeni nu trebuie să mă ia în serios. Nu merit să se piardă nici o clipă pentru mine. Nimeni nu poate să facă nimic cu mine.

Atitudinea lui înclina puțin cîte puțin spre glumă. Cînd termină de vorbit, îndreptă spre ea o figură surîzătoare și ironică. Dar Judith întorsese capul. Chipul ei era trist și gînditor... De ce vorbise oare așa ? Un autodispreț atît de hotărît, de disperat... Parcă ar fi vrut să o prevină să se păzească de el.

— Nu servește la nimic, spuse ea dintr-o dată și parcă fără voia ei.

— Ce nu servește la nimic ?

— Ești ceea ce vreau eu să cred că ești. Nu-ți servește la nimic să te acoperi cu tot felul de injurii. Nu poți reuși să mă dezguști de tine,

poți doar să mă întristezi. Dar presupun că tocmai asta îți face plăcere.

Roddy rămase tăcut. Ea continuă, tremurînd :

— Și cînd tu... cînd oamenii îmi spun că nu simt nimic și că nu le pasă de nimic, asta mă face să mă gîndesc că aș putea să le arăt cum să simtă, să se intereseze de tot ceea ce-i înconjoară, aș putea să-i fac fericiți. Aș putea să am grijă de ei. Iată care este efectul produs asupra mea, și asta o știi, de aceea o și spui.

Roddy continua să tacă. Judith își sprijini capul de perete ; își simțea ochii umplîndu-i-se de lacrimi. Roddy avea un aer visător, cu privirea ațintită la foc, cu mîinile întinse.

— Îți mai sînt reci mîinile ? îl întrebă ea cu oarecare oboseală. Încălzește-te bine înainte de a pleca.

Dintr-o dată, Roddy își întinse mîinile spre ea. Gestul a fost atît de impulsiv, atît de străin lui Roddy, încît părea că are în el ceva de temut, iar Judith nu-i putu răspunde.

— Da, sînt încă reci. Lasă-mă să văd cum sînt mîinile tale. Și ale tale sînt reci. Ce mîini nostime — atît de mici, atît de delicate, cît sînt de încîntătoare ! Le strînse mai puternic. Cînd le strîng așa, par să dispară complet.

Judith îi surîse vag, pe jumătate inconștientă, cu pleoapele grele, dîndu-i, odată cu bietele ei mîini neputincioase, întreaga-i făptură, ca și cum prin vîrfurile degetelor o atrăgea într-un curent irezistibil și obscur. Roddy nu înceta să-i mîngîie palmele, mîinile, mereu, mereu, cu grijă, încet, ca și cum ar fi vrut să le învețe forma pe dinafară.

— Cît par de blînde, spuse el cu un aer visător. Sînt într-adevăr blînde, nu-i așa, Judith? Mici, dragi și bune, ca întreaga ta făptură, Judy. Ești întotdeauna bună, Judy ?

— Pentru tine, întotdeauna, de asta nu m-aș îndoi.

Dintr-o dată îi dădu drumul la mîini, spunînd, cu o mișcare a capului :

— Nu ar trebui să fii... În orice caz să nu spui că nu te-am prevenit.

— Da, m-ai prevenit.

Judy îi surîse cu tristețe.

Într-o clipă trebuia să-i ceară să plece, se apropia ora cînd fetele aveau să se întoarcă de la masă, să năvălească în camera ei pentru a afla de ce-a lipsit de la cină.

— Ești obosită ? o întrebă el.

Făcu un semn afirmativ din cap. Brusc, își dădu seama că trupul îi era încovoiat, imagine perfectă a oboselii.

— Am fost foarte bolnavă, știi.

— Oh, Judy, nu mi-ai spus. M-ai lăsat să te port pe frigul ăsta ! O să cazi din nou la pat.

— Nu, mă simt foarte bine, nu o să mai fiu bolnavă.

— Nu ești cuminte, îi spuse el, privind-o cu îngrijorare.

Niciodată nu putuse suferi să vadă oameni bolnavi sau în suferință.

— Vino și te întinde imediat, aici pe divan, adăugă.

Judith îl ascultă, lăsîndu-l să-i aranjeze pernele sub umeri, cu un încîntător sentiment de dependență.

— Drumul cu mașina nu a putut să-mi facă nici un rău, pentru că mi-a făcut atîta plăcere.

Roddy rămase în picioare privind-o.

— Ți-a plăcut ? o întrebă cu blîndețe.

— Da, ție nu ?

— Ba da.

— Nu-i așa că părea o călătorie ireală, fantastică ?

— Complet ireală, cred.

— Aș fi vrut să nu se termine niciodată.

Roddy rămase tăcut, continuînd să o privească.

— Trebuie să pleci, Roddy, nu trebuie să te găsească fetele aici, și apoi o să pierzi masa.

— Am pierdut-o de mult.

— O, Roddy ! Ce îngrozitor ! Te-am făcut să-ți pierzi masa !

— Știu, e monstruos din partea ta și unde mai pui că mi-e o foame de lup.

— Și eu am pierdut masa, dar nu mi-e foame... Roddy, ce-o să spună Tony ?

— O să fie foarte supărat.

— O să-i spui că ai fost cu mine ?

— Nu.

— Tony e gelos pe mine. Mi-amintesc că o dată m-a privit cu adevărată ură, nu pot să-l uit. Ține la tine ?

— Cred că da.

— Așa cred și eu. Tu ții la el ? Nu e nevoie să răspunzi. Știu că nu trebuie să te întreb așa ceva.

— Poți să mă întrebi orice dorești.

Dar Roddy nu răspunse nimic.

— E atît de oribil să te urască cineva ! Spune-i că nu o să-ţi fac nici un rău.

Dar poate că asta nici nu era adevărat. Poate că plănuia tot felul de răutăţi. Dacă l-ar îndepărta pe Roddy de Tony, şi de toţi prietenii şi adoratorii lui, dacă l-ar rupe de viaţa lui de trîndăvie la Londra sau la Paris şi l-ar lega de ea, l-ar stăpîni, asta ar însemna să-i dea griji şi responsabilităţi. S-ar putea să-i transforme firea lui liberă şi plină de taine, făcîndu-l un om simplu, obişnuit, vindicativ. Poate că admiratorii şi prietenii lui aveau dreptate să-l înconjoare cu gelozie şi să-l păzească de „femeie". Pentru o clipă, se consideră ca o făptură perversă și periculoasă și își retrase mîna din mîna lui, care i-o ţinea ușurel.

— O să-i spun că nu o să-mi faci nici un rău, repetă el absent, uitîndu-se fix în ochii ei.

— Acum pleci şi nu mai ştiu cînd o să te văd din nou.

— Nici eu nu ştiu, îi răspunse zîmbind.

— Mîine ai să uiţi totul. Dar eu nu voi uita această seară.

— Nici eu n-am s-o uit. Nu te uit, Judy. Cîteodată aş dori să te pot uita. Sînt puţin speriat de tine.

— Speriat de mine ?

— Mă tem de tine şi de mine.

Mai tîrziu, cînd va fi plecat, va trebui să se gîndească la spusele lui. S-ar putea ca aceste cuvinte să poarte în ele puterea de a răni. Acum nu era în stare să-şi dea seama, în faţa acestei feţe demascate, tulburate. Acum nu simţea nimic decît, ţîşnind parcă din străfundurile ei, bucuria — izvoare de bucurie.

— Ştii, Roddy, spuse ea după o tăcere, lucrul cel mai teribil cu tine constă în faptul că niciodată nu te pot regăsi din punctul de unde te-am lăsat. Acum mi-ai vorbit aşa cum tînjeam de mult să-mi vorbeşti, ca şi cum am fi putut avea încredere unul în altul, ca şi cum am fi două fiinţe din aceeaşi speţă, numai noi doi singuri, împreună. Nu ţi se pare că din seara asta parcă ne cunoaştem mai bine, Roddy ?

A rămas tăcut un moment, apoi a clipit din ochi şi a spus :

— Simt că m-ai făcut să vorbesc o seamă de lucruri nesocotite.

— Bietul Roddy, mai bine du-te cît mai este timp, pînă nu te fac să spui cine ştie ce, ceva ce-ai putea regreta toată viaţa, rosti ea cu amărăciune. Ştii că nu o să am linişte pînă cînd nu te voi forța să-ţi dezvălui toate tainele. Și după ce-o vei face, o să mă duc și o să le divulg pretutindeni.

Judith îşi închise ochii şi-şi întoarse fața de la el. Urmă apoi o îndelungată tăcere.

— Nu fii supărată pe mine, rosti el în cele din urmă.

— Nu sînt.

— Nu ţi-am spus că sînt neadaptabil ?

— Da, mi-ai spus.

— Ei bine, acum crezi, nu-i aşa ?

— Nu, nu, nu !

— Ah ! eşti incorijibilă... La revedere, Judy.

Se întoarse spre el, îi luă mîna în mîinile ei și, ţinînd-o ferm, îl întrebă :

— Spune-mi, Roddy, ţi-a plăcut măcar puţin să fii cu mine ?

Faţa lui se destinse.

— Extraordinar de mult, răspunse cu blîndeţe.

— Şi cînd te voi revedea din nou ?

Se mulţumi să dea doar din cap.

— Oh, Roddy, spune-mi, cînd ?

Se aplecă încetişor, pînă cînd faţa lui o atinse aproape pe a ei.

— Oricînd vrei.

Buzele lui le atinseră uşurel pe ale ei. Îl cuprinse cu braţele pe după gît, sărutîndu-l pe obraz şi pe frunte. Cînd, după cîteva clipe, Roddy se ridică, lui Judith i s-a părut că l-a văzut zîmbind din nou.

Rămăsese cu totul nemişcată, urmărindu-l cu privirea în timp ce-şi aprinse o ţigară, îşi aranjă părul, îşi puse paltonul şi se îndreptă spre uşă. Apoi se întoarse, surîzînd, şi dădu din cap, de parcă o încuraja să surîdă. Dar ea continuă să stea întinsă, să se uite la el ca din fundul unui abis ; ca şi cum întreaga ei făptură ar fi fost moartă, cu excepţia ochilor care se mişcau, urmărindu-l.

Apoi uşa se închise în urma lui. În curînd, zgomotul paşilor se pierdu de-a lungul coridorului.

Îşi înălţă mîna cu dificultate, ca şi cum ar fi atîrnat de ea o greutate, şi lăsă în jos abajurul verde al lămpii. Întreaga încăpere se cufundă în semiobscuritate.

Lumina aceea verde îi aduse dintr-o dată în minte imaginea pădurii la începutul primăverii, la ora asfinţitului ; boboci tineri şi frunzuliţe încărcate de picături de ploaie, un aer asemenea unei ape limpezi, întunecate, luminînd crengile cu o sclipire palidă.

Judith îşi privi corpul aşa cum stătea acolo, întins pe canapea, lung, zvelt şi nemişcat ; îşi urmărea pieptul ridicîndu-se şi coborîndu-se uşor cu fiecare respiraţie, avea impresia că se observă cum reînvie dintr-o îndelungată stare de letargie, scăldată într-o nouă viaţă, limpede, transformată şi înfrumuseţată. Detaliile feminine, neînsemnate ale camerei, i se păreau că formaseră un cadru nepotrivit pentru eleganţa lui. Dar acum, părea că ceva graţios, necunoscut, se desprindea din umbre şi lumini, din forma florilor, a cărţilor, a mobilei, ca şi cum el şi-ar fi lăsat amprenta asupra lor.

Auzi paşii lui Jennifer îndreptîndu-se uşurel spre uşa ei... Nici un cuvînt, nici o şoaptă lui Jennifer. Jennifer şi Roddy nu trebuiau să se întîlnească nici măcar în gînd. Cel mai profund instinct îi interzicea.

Jennifer intră veselă în cameră.

— Obosită, draga mea ? Ai avut perfectă dreptate să nu vii la masă. A fost mai îngrozitor ca oricînd. Hai, lasă-mă să te culc, pari atît de obosită, trebuie să am grijă de tine. După ce-ai să fii în pat, o să-ţi fac jumări.

Aşadar, Jennifer nu bănuia nimic. Nu văzuse că totul se schimbase. Jennifer era într-una din acele stări de caldă solicitudine faţă de Judith, care o cuprindeau uneori de cînd aceasta fusese bolnavă ; îşi amintea că trebuia să o con-

sidere pe Judith ca fiind foarte firavă. O luă de braţ şi o duse în camera de culcare...

La drept vorbind nimic nu se schimbase. Iat-o pe Jennifer ca de obicei, vorbind şi rîzînd, lăsînd ouăle să se ardă în timp ce îşi făcea părul; aplecîndu-se în cele din urmă s-o sărute şi să-i spună noapte bună. Judith încerca să se gîndească la Roddy. Cu puţin înainte, se aplecase el asupra ei, aşa ca Jennifer acum — cu ochi diferiţi, totuşi asemănători. Dar Roddy dispăruse, şi Judith nu putea să-şi amintească cum arăta.

Deci nimic nu se modificase. Ordinea obişnuită nu fusese răsturnată şi nici măcar tulburată. Acele momente existaseră cu adevărat, dar în jurul splendorii lor indecente şi nebuneşti, a îndrăznelii lor divine, a măreţiei lor care îţi tăia respiraţia, viaţa continua fără întrerupere să ţească pînza ei incoloră, banală, sigură.

9

Dar în timp ce rememora aceste lucruri, în timp ce amintirea scurtei prezenţe a lui Roddy apărea uluitoare, învăluind-o de o sută de ori pe zi ca apoi să dispară din nou, pierdută în întunericul misterios şi îndoielnic care se aşternuse ca urmare a tăcerii lui, în timp ce Jennifer rămînea sursa inepuizabilă a întregii bucurii, a liniştii şi încîntării, în timp ce întregul vis bine reglat continua ca şi cum avea să dureze mereu, în tot acest timp, o dată cu în-

ceperea anului III, prinse să se lase umbra schimbării.

Dintr-o dată, Judith începu să observe în atitudinea lui Jennifer cîte o privire, o întoarcere a capului, o mişcare, felul în care rostea unele cuvinte, care o afectau profund. Apoi totul a pornit să se năruie.

Jennifer nu mai era aceeaşi. Fără a spune nimic, se îndepărtase de Judith, apucase pe altă cale. Pe o cale pe care nu voia să fie urmată. O părăsise pe Judith pe ascuns şi acum, cînd încă pretindea că e prezentă, vocea ei avea o notă falsă, aceea a unei voci venind de departe.

Judith şi-o amintea pe Jennifer spunîndu-i odată: „Ceea ce-i sigur în viaţa mea, este faptul că te voi iubi întotdeauna". Şi după aceea ochii ei avuseseră o sclipire de parcă rîsul s-ar fi amestecat cu lacrimile.

Judith îşi amintea surpriza şi bucuria, încrederea care o cuprinsese în acel moment; căci cuvintele fuseseră rostite atît de liniştit, încît acel *„întotdeauna"* părea că poartă în el ceva trist, un simţămînt greu de fatalitate. Felul în care vorbise avea o simplitate cu totul diferită de efervescenţa şi extravaganţa obişnuite ei; părea că afirma un fapt care trebuia să fie crezut pentru totdeauna, fără posibilitate de îndoială. În viaţa ei, în care totul era nesigur, nebulos, la voia întîmplării, un haos de zgomot şi vîlvătaie, aceasta ar fi fost temelia profundă şi sigură, de nezdruncinat, lucrul care nu avea să se schimbe... Iată ce părea că ar fi vrut să

spună, atunci cînd stătuse acolo pe scaun, lăsată pe spate, cu brațele pe genunchi, cu mîinile împreunate în poală, toată făptura ei liniștită și plină de căldură, iar ochii ațintiți asupra lui Judith ca niciodată pînă atunci, ca niciodată de atunci, avuseseră o privire stăruitoare, cuprinzătoare, plină de o perfectă și profundă afecțiune.

Aceasta se petrecuse într-o zi pe la sfîrșitul lui aprilie, la începutul ultimului trimestru de vară. Fericirea reîntîlnirii nu păruse niciodată atît de completă. Jennifer fusese în Scoția, iar Judith cu maică-sa la Paris, trăind furioasă în umbra existenței dusă de doamna Earle, pe meleaguri străine.

Și apoi din nou împreună ; trimestrul de vară începuse ca de obicei cu o săptămînă, sau chiar mai mult, de vreme minunată.

Într-o dimineață, au luat barca verde și au plecat spre Grandchester. Cînd au ajuns acolo, nu era nimeni în livadă.

— Slavă Domnului că nu văd pantaloni cenușii, a spus Jennifer. Presupun că iarba e încă prea umedă pentru studenți ca să stea pe ea.

Un vînt ușor sufla prin livadă, mișcînd iarba înaltă, smălțuită de culorile vii ale florilor de primăvară. Pe mesele mici, albe, așezate sub copaci, înconjurate de strălucirea verde ca de mătase a ierbii, soarele amesteca lumini și umbre, ramurile merilor încărcate cu flori se profilau pe cerul albastru, într-un contrast dulce, copilăresc, de culori simple — un roz palid peste un albastru deschis. Aerul părea amețit de cîntecele uluitoare ale păsărilor.

Un cîine cu părul cafeniu, cu ochi aurii, le întîmpină sărind, făcîndu-și cunoscută prezența printr-un lătrat pe jumătate prietenos pe jumătate furios. Din casă ieși o chelneriță brunetă care umbla agale, neavînd chef să le servească.

— E deschis ?

— Da, e deschis.

— Putem mînca ceva ?

— Cred că se poate.

— Ce poți să ne dai ?

— O omletă cu brînză și o salată de fructe.

— Divin, a spus Jennifer, sărind de bucurie.

— Mai bine mergeți pe terasă, iarba e umedă.

A plecat înapoi, aranjîndu-și părul negru, dezordonat. Nu se vedea nici un zîmbet pe fața ei. Era ceva izbitor și romantic în această tînără fată slabă, cu fruntea întunecată, care își păstra neclintită urîțenia, proasta dispoziție, amărăciunea descurajantă, în mijlocul acelei naturi înnoitoare și luminoase.

— Aș vrea să o scutur și să o readuc la viață ! Să o fac să fie tînără și să zîmbească. Să fac să i se împurpureze obrajii și să-i strălucească ochii. Dac-aș fi bărbat, m-aș îndrăgosti pe dată de ea. Cum crezi că o cheamă ? Jessica ? Anne ? Rosa ?

— Miriam.

— Da, Miriam.

Fiecare din acele cuvinte lipsite de importanță, amintite acum, readucea farmecul ce nu mai putea fi regăsit al zilei de atunci !

Păsărelele care se tot așezau în jurul lor și cățelul cu ochi aurii le-au ajutat să termine masa.

Apoi s-au lăsat pe spate în scaune, privind în gol, fără a rosti nici un cuvînt. După un timp, Jennifer s-a întors și a întrerupt tăcerea cu acea declarație a ei, liniștită, care părea inevitabilă ; Judith i-a atins o clipă mîna, continuînd să stea lîngă ea și să viseze.

Mai tîrziu au văzut apropiindu-se pantaloni de flanelă cenușii și atunci s-au sculat și au plecat.

În drum s-au întîlnit cu fata negricioasă, care venea pe poteca așternută cu pietriș, spre livadă, ducînd o tavă cu veselă.

— Am venit să-ți plătim, anunță Jennifer rîzînd radioasă.

Fata, fără a-și mișca un mușchi de pe față, le-a spus cît datorau.

— Judith, ai atîția bani la tine ? a întrebat Jennifer și, întorcîndu-se spre fată, a adăugat : Ne-a plăcut atît de mult aici !

Nu le-a răspuns nimic, aruncîndu-le doar o privire suspicioasă. Tufe de coacăze, narcise, micșunele, margarete galbene, panseluțe, lalele, o adevărată profuziune de flori mărgineau de o parte și de alta poteca.

— Ce grădină încîntătoare ! a spus Jennifer. Acum e și timpul lor, nu-i așa ?

— E drăguță, a deschis ea în sfîrșit gura.

Jennifer a făcut un semn spre un grup de lalele țepene, roșu-închis.

— Lalelele acelea sînt ca dumneata, spuse ea. Ochii și fața îi străluceau și avea o expresie copilărească mișcătoare.

Și, dintr-o dată, fata a rîs ușurel, pe înfundate, uitîndu-se cu ochi blînzi la Jennifer ; apoi își întoarse privirea timidă, cu un aer de dezaprobare ca și cum ar fi spus : „Ce idee ! Eu ca o lalea, ești o... nebună...", dar în același timp încîntată și amuzată.

— O să mă gîndesc întotdeauna la dumneata cînd o să văd lalele ca acestea. La revedere, spuse Jennifer.

— La revedere, domnișoară... De data aceasta a zîmbit cu un aer poznaș și și-a continuat în grabă drumul, cu tava în mînă.

— Acum a fost într-adevăr umană. Mă întreb dacă are un iubit, sau dacă tînjește după unul sau dacă a fost părăsită de vreun iubit, sau cine știe ce... Ce-o face să fie atît de închisă, de nepătruns și de întunecată ?

Jennifer rămase locului uitîndu-se după fată, ca și cum ar fi gîndit să se întoarcă la ea și să o întrebe.

Cum reușea Jennifer să scoată scîntei dintr-un om obișnuit ! Știa cum să trăiască. A fi cu ea însemna a porni mereu în aventură, și a descoperi, după fiecare colț, desișuri de mărăcini arzînd în flăcări.

În cîteva minute avea să uite de această fată care acum o preocupa atît de mult, care constituia pentru ea o enigmă, dar Judith avea să-și aducă întotdeauna aminte, totul avea să-i apară cînd dramatic, cînd ca o poveste liniștită, cînd ascultînd-o ca pe o melodie necunoscută ; o

acuarelă în culori vii, îndrăznețe, sau un desen în creion, complicat, plin de lumini și umbre.

Au plecat. Au părăsit livada.

— Cred că nu o să mai venim aici niciodată, a spus Jennifer.

Nu s-au mai dus acolo. Ziua aceea nu a fost umbrită de vreo altă reîntoarcere, într-o stare de spirit diferită, cu o companie mai numeroasă, în altă zi, sau într-un alt anotimp. Dar Judith, manifestîndu-și acordul, se gîndi : „Într-o zi, cînd voi fi bătrînă, am să mă întorc aici singură și am să mă gîndesc la ea, și poate că îi voi scrie ca să-i spun : «Îți amintești ?» Sau mai bine nu, căci desigur va fi uitat."

Într-adevăr, Jennifer uita totul, mai curînd decît și-ar fi închipuit Judith. Plănuiseră să-și petreacă vacanța de vară împreună, să plece în Bretania, să se scalde în mare, să se plimbe, să citească. Dar, în cele din urmă, profesorul cu care lucra Jennifer avusese aprecieri foarte proaste asupra rezultatelor ei și o obligase să rămînă în timpul vacanței mari la colegiu, să studieze. Judith a plecat într-o călătorie de studii, cu trei colege din grupul lor, și i-a scris lui Jennifer lungi scrisori, la care a primit scurte răspunsuri, din cînd în cînd. Dar nu era nimic surprinzător într-asta. Scrisorile lui Jennifer au fost întotdeauna inegale, pline de afecțiune, dar totodată nu mai puțin ciudate. Apoi nu a mai primit nimic. Judith i-a scris, întrebînd-o dacă nu ar putea să petreacă împreună luna septembrie, dar Jennifer i-a răspuns în cîteva

rînduri, scuzîndu-se. (În septembrie intenționa să se ducă la vînătoare în Scoția.)

În sfîrșit, a început și anul III. Mai întîi totul era, sau părea să fie, ca mai înainte, și apoi dintr-o dată a urmat o bruscă schimbare, totul s-a năruit.

Jennifer nu mai rămînea după plecarea celorlalte fete ca să-i spună singură noapte bună lui Judith. Încetase să mai vorbească cu abandonare și excitare, ochii strălucindu-i cînd te priveau cum o ascultai, cînd te vedea că ai înțeles-o. Părea că nu mai aveau nimic să-și spună una alteia. În special Jennifer nu pomenea nici un cuvînt despre vacanța mare.

Natural, Mabel a fost prima care a venit să strecoare știrile proaste. Într-o seară, pe cînd Judith se afla la ea într-una din acele vizite caritabile, în timp ce tot mînca prăjituri dintr-o pungă, a spus :

— Miss Manners a mai venit în ultimul timp ?

— Cine-i Miss Manners ?

— Ei bine... Miss Manners, prietena lui Jennifer, care a stat atît de mult cu ea în timpul vacanței mari.

— Ah, da...

— Eram sigură că ai auzit despre ea, căci păreau să fie atît de bune prietene ! Erau mereu împreună peste tot, gata mereu să se avînte într-o nouă escapadă. Și Mabel rîse ușor, pe înfundate. Ne întrebam cît timp puteau toate acestea să mai dureze, fără ca Jennifer să fie exmatriculată, cu o asemenea purtare, venind

atît de tîrziu în fiecare seară. Dar Jennifer are întotdeauna noroc, nimeni nu o descoperă, nu-i așa ? Mabel a rîs din nou și a adăugat : Ce fizionomie izbitoare are fata asta !

— Cine ?

— Miss Manners.

— O, da... nu am văzut-o niciodată. Numai fotografii.

— Toată lumea spunea că amîndouă formau o pereche foarte curioasă. Cred că o să vină din nou în curînd, nu ?

— Nu știu de loc, răspunse Judith. Presupun că da.

Mabel își luase o înfățișare solemnă.

— Ce lupte greco-romane făceau aici pe peluză, le priveam de la fereastră. Într-adevăr mă mir... Unii profesori... Părea așa... Să le vezi busculîndu-se așa... Nu era un lucru la care te-ai fi putut aștepta, nu ? Vreau să spun...

— Luptele sînt un sport minunat, răspunse Judith. Îmi plac foarte mult, iar Jennifer a încercat să mă învețe și pe mine. Dar nu sînt destul de puternică pentru ea ; fata, fata asta, Manners, este tocmai adversarul care-i trebuie.

Mabel strînse din buze și nu mai spuse nimic. Judith își dădu seama că trebuia să plece imediat, altfel s-ar fi putut să o cîrpească. Evident, spusele ei era deliberate. Acum, Mabel știa prea bine că Judith nu auzise niciodată vorbindu-se de Miss Manners ; dar acum și-o imagina perfect, o fată înaltă, brunetă, bine făcută, umblînd cu pași mari în sus și în jos pe peluză, rivalizînd cu ea în toate domeniile sportive, străine femeilor în mod obișnuit. Imaginea fetei era bine conturată în fața ochilor lui Judith — personificarea tuturor temerilor ei obscure și vagi, simbol al schimbărilor, al confuziei și al alarmei... Și apoi nu lipsea nici imaginea lui Mabel, privind de la fereastra ei, singură, satisfăcută, cu ochi strălucitori, care spuneau parcă : „În sfîrșit !“.

Judith s-a oprit pe coridor, a scos un geamăt tare, produs de panica din mintea ei.

Întorcîndu-se de la baie, tîrziu în noapte, a auzit rîsete și vorbă în camera lui Jennifer. Să se oprească ? Tot grupul era probabil acolo, ca de obicei, vorbind și rîzînd, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Ea singură se exclusese din mijlocul lor, rămînînd tot timpul în camera ei, cu maldăre de cărți în jur, pretinzînd că are de făcut o lucrare importantă. Era numai vina ei. Le spusese doar că era ocupată, iar ele o crezuseră și nu o mai invitaseră să fumeze și să le povestească ceva, să le facă să rîdă ; totul avea să fie iar ca mai înainte. În cele din urmă, toate aveau să plece, iar ea, rămînînd ultima, singură cu Jennifer, avea să se întoarcă spre aceasta, să o privească în lumina focului, să întindă mîna spre ea și să-i spună : „Jennifer...“.

Deschise ușa și intră.

Vocile amuțiră, întrerupte brusc.

Camera era învăluită într-o tăcere ciudată și grea. Judith văzu că perdelele de la ferestre nu fuseseră trase și prin geam, de afară, se revărsa noaptea întunecată, iar un ochi al ferestrei încadra globul palid și alb al lunii. Fetele

erau toate întinse pe jos, pe covor, forme sumbre, chipuri și mîini palide, luminate de razele lunii abia vizibile. În norul ușor de fum care plutea în cameră, se vedeau vîrfurile țigărilor ca mici puncte luminoase, iar focul se stinsese aproape. Unde era oare Jennifer ?

— Helo, iat-o și pe Judith ! spuse cineva.

— Este loc și pentru mine ? întrebă Judith cu o voce slabă.

Trecu încet printre colegele ei și se așeză pe podea, lîngă fereastră, cu luna în spatele capului. Era conștientă de o ciudată schimbare, de o economie de mișcări care se produsese tot atît de ciudat, conștientă de corpul ei lung și subțire, înfășurat în kimono, traversînd camera făcînd doar doi, trei pași ușori, lăsîndu-se apoi să cadă fără nici un zgomot la locul ei și rămînînd acolo, nemișcată, în așteptare.

Unde era Jennifer ?

— Obscuritate totală, rosti Judith cu aceeași voce dulce. Apoi : Ce clar de lună ! Nu știți că-i foarte periculos să lăsați razele lunii să cadă așa asupra voastră ? S-ar putea să vă ieșiți din minți.

Cîteva dintre ele au rîs.

Acum putea ușor să recunoască cele trei chipuri din fața ei. Jennifer probabil că era undeva pe lîngă cămin. Se simțea o atmosferă apăsătoare în cameră. Atunci Judith se gîndi plină de gelozie : „Ah, le este ciudă că am venit ! Credeau că în fine au scăpat de mine. Vin aici pe furiș, fără mine, căutînd să se insinueze.

Toate doresc prietenia lui Jennifer. Toate m-au urît întotdeauna." Apoi spuse :

— Dați-mi o țigară, una dintre voi.

Dintr-o dată, s-a auzit vocea lui Jennifer, răsunînd puternic. După voce, Judith și-a dat seama ce privire furioasă trebuie să fi avut.

— Uite aici, aici, o țigară, Judith ! Mănîncă ceva. Sau poate vrei o ceașcă de cacao ? Oh — era și o sticlă cu vișinată, dar cred că s-a terminat.

Ce tulburare, ce stînjeneală răsuna în acea voce...

— Am sorbit eu ultimele picături, spuse o voce solemnă.

— A, Geraldine, nu ai cunoscut-o pe Judith ? strigă Jennifer pe un ton ascuțit.

Ce spunea ? Geraldine Manners venise să-și petreacă *week-end*-ul ? Ba nu, se plimba pe peluză cu Jennifer ; ba nu, tocmai sosise ; ba nu, era acolo, în camera aceea, de luni de zile, de astă vară, căci erau atît de bune prietene...

— Îmi pare bine de cunoștință, pot să-mi dau seama cum arăți după voce, spuse Judith pe un ton vesel și blînd.

— Nu mă pricep la așa ceva.

Ce aer excedat, indiferent !

— Să aprind lumina ? a întrebat o voce.

— Nu ! a spus Judith tare.

A ridicat brațul spre geam, mîneca kimonoului a lunecat, și brațul ei apăru rece și fragil în lumina lunii, asemenea unui șarpe. Își întinse degetele subțiri și le privi.

— Aş vrea să fiu oarbă, adăugă ea apoi. Într-adevăr aş dori să fiu oarbă. Atunci aş putea să învăţ să văd cu degetele. Aş putea să învăţ şi să aud cum trebuie.

„Şi să învăţ ca Jennifer să-mi fie indiferentă, să nu mai fiu niciodată subjugată de făptura ei şi de coloritul ei, de surprizele şi încîntările mereu noi ; să înveţi într-un perpetuu şi liniştit întuneric cum tirania ochilor a întunecat şi a deformat toate valorile adevărate.“ Să devină oarbă pe moment, în aşa fel încît figura vocii de lîngă cămin, de care se temea, să-i rămînă pentru totdeauna necunoscută... Dar în curînd aveau să aprindă lumina şi, cu cruzime şi aviditate, cu o grabă nemaipomenită, ochii aveau să-şi înceapă din nou activitatea.

— Nu mai îndruga prostii, Judith, nu ştii ce vorbeşti, spuse una dintre ele şi începu să povestească despre activitatea în rîndul orbilor a soldaţilor orbi de la St-Dunstan.

Conversaţia deveni generală, urmînd linia obişnuită : era mai bine să fii surd, decît orb, orb decît surd. Jennifer şi Geraldine erau tăcute.

— E timpul să mergem la culcare, spuse cineva ; Jennifer, trebuie să mă culc, sînt pe jumătate adormită. Cît e ceasul ?

„Acum se vor aprinde luminile“, se gîndi Judith.

Şi s-au aprins. Camera şi-a dezvăluit dintr-o dată întreaga zăpăceală, fetele întinse pe podea, perne, scaune, ceşti, farfurii, capete de ţigări pretutindeni. Toată lumea se ridicase în

picioare şi vorbea. Jennifer era şi ea în picioare, volubilă, urînd cu glas tare celor care plecau noapte bună. S-a format un grup în jurul ei şi al cuiva care stătea încă jos pe podea, lîngă ea. Judith a zărit un cap cu păr negru, sprijinit nemişcat de cămin. Acum toate fetele plecau. Judith le-a urmat pînă la uşă, încet, şi acolo s-a oprit, privind peste umăr spre cămin.

— Stai ! a spus Jennifer pe un ton strident.

Era în picioare şi o privea fix, cu ochi furioşi; palidă, cu cîte o pată roşie pe fiecare obraz, cu gura întredeschisă.

— Nu, trebuie să plec, am de lucru, răspunse Judith, zîmbind peste umăr.

Şi şi-a îndreptat privirea de la Jennifer spre cealaltă fată.

În cele din urmă, privirea ei a întîlnit din plin faţa tăcută, care pîndea din spatele ochilor mici. Avea un păr tuns scurt, negru, periat spre spate, lăsînd descoperite urechi mici, frumoase. Sprîncenele groase trăgeau o linie dreaptă la marginea frunţii largi, ochii erau două deschizături lungi, înconjurate de cearcăne negre, obrajii erau palizi, maxilarul puternic, masculin. Toată expresia feţei părea concentrată în gură, în acele buze bosumflate, pasionale, groase, obosite şi arzătoare. Nu era o fată tînără. Părea o femeie de 30 de ani sau mai mult ; cu toate că, poate nici nu-i avea. Era înaltă, cu un piept bine format, cu membre lungi, greoaie, dar bine făcute. Purta o rochie neagră, un colier de perle şi cercei mari de perle.

Judith a întrebat-o pe un ton politicos :

— Sînteţi pentru prima dată aici ?

— Nu, a răspuns ea rîzînd. Avea un ton insolent.

— Sînt obosită, a spus dintr-o dată Jennifer, ca un copil.

— Chiar şi arăţi, i-a răspuns Judith, culcă-te.

— Mă duc să mă dezbrac, îşi trecu mîna peste frunte şi lăsă să se audă un suspin adînc.

Femeia de lîngă cămin introduse încet o ţigară într-o ţigaretă de chihlimbar şi o aprinse.

— Nu mi-e somn încă, spuse ea. Aştept pînă te culci şi apoi vin să te învelesc.

— Ce îmbîcseală e în camera asta... strigă Jennifer, privind în jurul ei plină de groază. Se repezi la fereastră şi o deschise larg, apoi dispăru în camera de culcare şi nu mai scoase un cuvînt.

Femeia, ca şi cum uitase de prezenţa lui Judith, începu să fredoneze foarte încet o melodie, apoi dintr-o dată spuse :

— Îmi place kimonoul dumitale.

Judith îşi strînse mai tare în jurul şoldurilor kimonoul din mătase roşu şi albastru.

— Da, mi-a fost adus din Japonia. I-am dat şi lui Jennifer unul. Unul roşu.

— Oh, acela ! Tocmai mi l-a împrumutat mie, am uitat să-mi aduc un capot.

Apoi întoarse capul ca şi cum ar fi vrut să spună într-un fel indirect că, în ceea ce o privea, conversaţia nu mai era nici interesantă, nici necesară.

Judith era pe punctul să strige „Noapte bună, Jennifer !“, dar se opri căci nu mai avea să se îngrijoreze de ceea ce s-ar fi întîmplat cu Jennifer ; nu mai avea vreodată să o mîngîie cînd ar fi fost necăjită sau tulburată, să o reconforteze cînd ar fi fost nefericită. Avea să o privească cu răceală, să-i observe toate rătăcirile cu nepăsare, să le comenteze cu un amuzament plin de detaşare şi cinism ; să o rănească, dacă ar fi posibil, da, să o rănească, să o rănească, cît mai mult !

Acum avea să o lase cu Geraldine şi nu avea să-şi mai bată capul să se întrebe ce legături întrerupte urmau să se reînchege prin retragerea ei.

Cu un zîmbet aruncat peste umăr, Judith părăsi camera.

10

După o săptămînă, Geraldine era încă acolo. Nu s-a mai întîlnit cu Judith ; de cîte ori Judith o zărea la braţ cu Jennifer, le evita ; îşi schimbă locul şi la masă, locul ei pe care de doi ani îl avusese lîngă Jennifer. Se duse şi se aşeză undeva departe, de unde nu mai putea să vadă capul cu păr negru, lins, alături de capul blond, întorcîndu-se şi tot făcînd semne afirmative.

Toată ziua nu le vedea nimeni. Geraldine avea o maşină şi cutreierau, desigur, împrejurimile în zilele acelea blînde de toamnă.

Lui Judith i se părea că viața încetase să o mai poarte pe valurile ei, îi curgea în față, se îndepărta de ea, și se vedea obligată să rămînă în urmă, pasivă, nemaiînsemnînd nimic, în timp ce curentul lui Jennifer se întîlnea și se amesteca tumultuos cu un alt curent nou, continuîndu-și calea. Pînă chiar și posibilitatea unui gest de renunțare părea că-i este tăgăduită. Și apoi, într-o bună dimineață, cînd s-a întors de la cursuri, a găsit pe masă o bucățică de hîrtie pe care erau mîzgălite cu furie cîteva cuvinte, într-un scris necunoscut.

„Te rog să mă aștepți în camera dumitale, azi după masă, ora șase ; vreau să te văd.

Geraldine Manners"

Era o notă insolentă. O asemenea poruncă trebuia ignorată. Avea să întoarcă cheia în broască și să pună o notă pe ușă : „Ocupată", iar cînd femeia ar fi venit, nu i-ar fi rămas altceva de făcut decît să se întoarcă.

Dar la ora șase, Geraldine a bătut tare, iar ea i-a strigat : „Intră". Pentru o clipă au rămas față în față.

— Ia loc, a spus Judith, dar nici una dintre ele nu a făcut vreo mișcare.

— Trebuia să te văd, începu Geraldine încet, cu o voce tulburată, supărată, iar Judith, pentru o clipă, a încercat un sentiment de neputință, de slăbiciune.

Femeia aceea era atît de minunată în maturitatea, în eleganța ei încît, într-un conflict,

care ar fi putut să fie șansele unei biete tinere studente în pulover de lînă ?

Rezemîndu-se de cămin și uitîndu-se lung la Judith, i s-a adresat :

— Ce înseamnă toate astea ?

Judith s-a așezat jos fără a scoate un cuvînt și a așteptat răbdătoare, înfruntînd ochii aceia verzi. Își simțea inima bătîndu-i puternic.

Geraldine a continuat :

— N-am mai întîlnit încă o asemenea impertinență ! Școlărițele astea, Doamne, Dumnezeule !

Și-a dat capul pe spate cu un gest teatral.

Tremurînd de enervare și supărare, Judith își spunea în sinea ei : „Fii calmă, calmă ! Nu ești deprinsă, de aceea ți se pare că ești biciuită. Îndată vei fi în stare să-ți vii în fire. O criză de mînie din cauza ta ! Pentru prima oară în viața ta ești insultată și ți se cere să dai socoteală. Ține-te tare. Ține-te tare !" Iar sîngele care-i zvîcnea în urechi părea că-i repetă : „Jennifer, Jennifer !" Geraldine a scos o tabacheră de aur și port-țigaretul de chihlimbar dintr-o mică poșetă făcută dintr-o plasă de aur, cu un fermoar de safir, și a continuat :

— E oribil, într-adevăr, să fii atît de josnică și meschină ! Trebuie să mărturisesc că îți plîng de milă.

— Te rog să nu-mi plîngi de milă, răspunse Judith cu o politețe forțată și rece.

Geraldine introduse o țigară subțire, galbenă, în portțigaret și tot căuta un chibrit.

— Uite, a spus Judith, luînd o cutie cu chibrituri de pe cămin și aprinzînd un chibrit.

Geraldine și-a plecat capul asupra flăcării. Pleoape albe, gene negre frizate, buze egiptene, o față greoaie, de ceară — Judith le-a văzut pe toate cu o intensitate teribilă, cu ochii ațintiți asupra capului care se apleca spre mîna ei. Probabil că avea un parfum de gardenie.

— Mulțumesc, a spus Geraldine.

Și-a ridicat capul, a făcut ochii mici și a tras din țigară, scoțînd rotocoale de fum cu ușoare mișcări din buzele pe care le strîngea și le destindea în jurul țigaretei de chihlimbar. Fuma ca un bărbat.

Judith s-a așezat din nou jos.

Geraldine părea acum că se simte foarte la largul ei. Sprijinită de cămin, dominînd camera, părea de o statură, de o importanță gigantice.

— Ești prietenă cu Jennifer ? a întrebat-o.

— Jennifer... este o ființă pe care o cunosc foarte bine.

Geraldine o privi pe Judith ca și cum ar fi fost surprinsă de tonul și atitudinea ei.

— Nu am avut nici cea mai mică idee. Jennifer nu mi-a vorbit niciodată despre dumneata.

Pentru o clipă lovitura a fost directă, orbitoare, prin tot ceea ce implica dintr-o dată ca lipsă de loialitate și indiferență. Dar apoi Judith a urmat :

— O cunosc foarte bine de doi ani. Poți să o întrebi. Poate ar vrea să recunoască. Și în timp ce spunea aceste cuvinte, se gîndea, cu

stupoare : „Întocmai cum nici eu nu i-am vorbit vreodată de Roddy..."

— De la ea nu pot scoate nimic, spuse Geraldine cu agresivitate ; ai face bine să-mi mărturisești totul.

— Nu am nimic de mărturisit. Nu înțeleg de ce-ai venit... Aș vrea să-mi explici dumneata ce înseamnă toată această poveste, dacă nu, pleacă te rog !

Își dădu seama de tremurul interior care o cuprinsese și se ridică în picioare. Cealaltă o observa în tăcere ; Judith urmă :

— Din acea seară, în camera ei, continuă Judith, m-am ținut de o parte, știi prea bine seara aceea...

— Care seară ?

Judith izbucni într-un fel de rîs, dar se domină cu un mare efort ; căci starea nervoasă înăbușită în ea de săptămîni era pe punctul de a izbucni, iar dacă s-ar fi întîmplat așa ceva, s-ar fi putut să nu înceteze niciodată, niciodată.

— Ei bine, o seară despre care credeam că poate îți amintești.

Nici cea mai mică tresărire nu era perceptibilă pe fața Geraldinei. Era sau proastă, sau foarte crudă.

— Ceea ce mă depășește, este tocmai rațiunea acestei cabale împotriva mea, împotriva ei și a mea. De ce te amesteci în prietenia noastră ? Nu te privește. Nu vă privește pe nici una dintre voi. De aceea am venit, ca să ți-o spun.

Atitudinea ei era aspră, aproape grosolană. Era greu de luptat în asemenea condiții.

Judith o privea în tăcere.

— Aşadar, toate aţi pus-o pe Jennifer la index. Minunat ! Un colegiu de fete este într-adevăr minunat, cel puţin ar trebui să fie, dacă nu ar fi atît de dezgustător ! Judith continua să tacă şi atunci Geraldine adăugă cu dispreţ : În orice caz, te-aş fi stimat puţin, dacă ai fi venit măcar singură. Pui întotdeauna pe alţii să îndeplinească treburile murdare pentru dumneata ?

Judith se ridică şi se îndreptă spre uşă.

— Unde te duci ? întrebă Geraldine tăios.

— La Jennifer, să-i cer să-mi explice.

— Nu poţi să faci una ca asta.

Dintr-o dată, îşi schimbase în mod evident tonul şi comportarea...

— Jennifer se odihneşte. Cînd am plecat, încerca tocmai să doarmă. Nu trebuie să fie tulburată.

— Pot să mă duc la Jennifer oricînd am chef, şi nu-ţi cer voie dumitale.

În fine, acum era furioasă. Da, asta era mînia ! În sfîrşit era în stare să rănească, să strige: „Eu ! Eu ! Eu !" cu agresivitate, triumfătoare, în faţa duşmanului ei. Pentru prima oară în viaţă se simţea cuprinsă de o adevărată mînie.

— *Te rog !* Ascultă-mă ! Geraldine se îndreptă spre ea. Te rog să nu te duci. E foarte amărîtă. Am lăsat-o plîngînd.

Jennifer plînge... plînge ? Asta era ceva ! Era minunat că Jennifer fusese făcută să plîngă... şi totuşi, dacă această femeie o făcuse să plîngă, biata Jennifer, draga de ea... ar trebui...

Situaţia părea că dintr-o dată se schimbase. Judith se simţi puternică, sigură de ea, iar Geraldine era acum cea care ezita.

— De ce plînge ? Nu-i uşor să o faci pe Jennifer să plîngă.

Geraldine o străfulgeră cu privirea şi îi vorbi cu duşmănie :

— Da. Din cîte pot să-mi dau seama, una dintre încîntătoarele dumitale prietene s-a străduit o mulţime, azi dimineaţă, ca să o facă să plîngă. În orice caz, pare că i-a intrat în cap că s-a comportat cu cineva, cu una dintre voi, în mod crud şi că cineva suferă... că dumneata suferi pentru că te-a neglijat din cauza mea...

— De unde ştii că e vorba de mine ?

După cîteva clipe de tăcere, Geraldine a răspuns :

— A plîns o mulţime şi era complet întoarsă pe dos şi am auzit-o pronunţîndu-ţi numele. Aşa că atunci am întrebat pe cineva unde e camera dumitale, şi am venit direct. Dar nu te-am găsit.

— Ţi-a spus ea să vii ?

— Nu mi-a spus să nu vin.

— Atunci ţi-a spus unde e camera mea ? Ştie că eşti aici ?

— Nu am întrebat-o pe ea unde e camera dumitale. Am... aflat.

— Şi ştie că eşti aici ?

— Nu ! După cîteva clipe de tăcere adăugă : Nu am venit aici ca să fiu supusă la un interogatoriu.

— De ce-ai venit aici ?

— Am venit doar să-ți spun că nu dăm nici doi bani pe micile voastre gelozii.

— Oh, nu merita să vii numai pentru atît ! Nu merita să te enervezi numai pentru atît, ce zici ? Micile gelozii sînt foarte obişnuite într-un colegiu de fete. Să-ți spun drept, cred că le dai prea multă importanță. De ce să vă pese de ceea ce spunem, doar abia ai declarat că vă este indiferent și uneia și alteia.

— Voiam să-ți mai spun, de asemenea, continuă Geraldine ridicînd glasul cu mînie, că îmi datorezi scuze, mie şi lui Jennifer.

— Zău ! Judith îşi acoperi fața cu mîinile şi izbucni în rîs. Asta e foarte nostim !

Se uită la Geraldine cu speranța iluzorie că o va vedea şi pe ea rîzînd. Dar nu avea în fața ei decît o figură ostilă şi posacă. Atunci, fu cuprinsă de un rîs puternic, de speriat, pe care îl înăbuși, ținîndu-şi respirația.

Geraldine continuă :

— Desigur că vei tăgădui că eşti amestecată în toată această intrigă ?

— Evident tăgăduiesc, răspunse Judith cu oboseală şi dispreț.

— Tăgăduieşti că ai sugerat, că ai insinuat... începu Geraldine tare.

— Nu m-am ostenit nici măcar să-ți pronunț numele în fața cuiva. De ce-aş fi făcut-o ? Nu mă interesează cîtuşi de puțin.

— Nu, spuse cealaltă, figura şi vocea ei desprinzîndu-se o clipă din greoaia lor monotonie. Nu te interesează cîtuşi de puțin. După ce a rămas o clipă pe gînduri, a adăugat încet : Atunci e o neînțelegere la mijloc.

— Da, o neînțelegere. De ce să-i dăm atîta importanță ?

După o pauză :

— Orice intervine între mine şi Jennifer, oricît de neînsemnat ar fi, are importanță.

Judith simți atunci că din nou începe să tremure. Aceste cuvinte rostite rar, răsunau ca o condamnare pentru ea, şi avantajul ei iluzoriu avea să ia sfîrşit.

— Îmi pare rău, spuse ea cu nesiguranță, dacă m-am interpus între dumneata și Jennifer.

— Nu dumneata, răspunse Geraldine (da, desigur, sau era proastă sau rea). Dar știu de ce sînt în stare gurile rele şi am dorit să cunosc situația în întregime înainte de plecare. Numai pentru a fi sigură că nu o las într-o situație neplăcută sau supărătoare.

— Ah, așadar îți dai seama cît e de influențabilă ?

Asta era ; această femeie se temea. În sfîrşit, acum se destăinuia. Ştia prea bine cît de nesigură era prietenia cu Jennifer. Judith simți frisonul unei noi emoții pătrunzînd-o pînă în măduva oaselor : părea că încearcă o uşoară milă.

— Nu vreau să fie sîcîită și necăjită, spuse Geraldine cu o voce plină de agresivitate, și apoi nu pot să sufăr acest sistem de a te amesteca în viața altora.

— Nu înțelegi, răspunse Judith, explicîndu-i cu calm, nu înțelegi ceea ce reprezintă Jennifer pentru unele, pentru multe dintre noi. O iubim.

Evident, atunci cînd apare o nouă venită care îi monopolizează toată atenția, ne irităm puțin. Ne lipsește. Nu-i natural ? Pe de altă parte, de cînd ești aici, cred că are mari necazuri, pentru că și-a neglijat total studiul. Am auzit pe una dintre fete spunînd asta cu o zi sau două în urmă, iar alta a adăugat că este timpul să i se vorbească, altfel va fi exmatriculată. Cred că pot afirma că asta a fost ceea ce s-a urmărit, fetele au vrut să-i dea un fel de avertisment. Evident era o prostie, cum prea bine o spui, fetele sînt prostuțe. Dar intenția era bună.

Prinsă de un fel de amețeală, se opri puțin, apoi relua, după ce respiră din adîncul plămînilor.

— Dacă numele meu a fost amestecat în toate acestea, este, cred, pentru că am oarecare influență asupra lui Jennifer. Am fost prietene foarte apropiate amîndouă, fiind la un moment dat mereu împreună. Dar în ultimul timp, am mult de lucru. Totuși fetele nu trebuiau să se amestece...

Își simți vocea schimbată și se opri, cuprinsă de un tremur pe care nu mai putea să-l controleze.

Geraldine aprinse o altă țigară și din nou se sprijini de cămin. Oh, avea de gînd să stea așa, acolo, la nesfîrșit ! Măcar dacă s-ar putea înduioșa și ar dovedi oarecare înțelegere, se gîndi Judith, încît să te poți arunca la pămînt și să izbucnești în plîns, spunînd : „Acum trebuie să înțelegi, acum știi totul, pleacă, lasă-mă !“ Dar nu putea întrezări nici o speranță în acest sens.

Ostilitatea ei devenea din ce în ce mai puternică. Acum fusese trezită și părea că, pentru prima dată de la intrarea ei năvalnică în cameră, remarca persoana lui Judith. Ochii ei urmăreau plini de atenție chipul lui Judith, mîinile, picioarele, părul, îmbrăcămintea, observau întreaga încăpere. În spatele acestei măști de piatră, părea că ceva prinde viață. După o îndelungată tăcere, spuse cu oarecare nesiguranță :

— Sper că nu... vei... în fine, că nu o să-i vorbești despre toate acestea lui Jenifer.

Judith rîse și apoi îi răspunse :

— Nu aș putea să-ți promit. Știi, avem obiceiul să ne spunem una alteia aproape totul. Nu văd de ce-am face un mister din asta. Crezi că e cazul ?

După o pauză, Geraldine adăugă :

— Cred că ar fi mai bine să nu-i spui nimic. Nu aș vrea să-și închipuie că au fost cine știe ce istorii. De altfel cred că nici nu o mai interesează să audă nimic din toate astea. Nu avea nici un gust să... să mai stăruie...

Aceste cuvinte aruncau o lumină crudă asupra atitudinii lui Jennifer. Evident, încerca să se elibereze. De ce se elibera mereu, mereu ? De data aceasta va fi mai ușor să o facă să se simtă prost. Să o facă să sufere. Și totuși era imposibil. Încă o dată încercă o ușoară urmă de simpatie pentru Geraldine. Ridicînd din umeri, spuse :

— Foarte bine, nu o să suflu nici un cuvînt.

— Sîntem deci de acord să păstrăm aceasta numai între noi două !

Judith făcu un semn de acord.
Geraldine își aruncă țigara, se îndreptă, își așeză părul, ca și cum ar fi vrut să plece și apoi spuse pe un ton degajat și brusc :

— Îmi pare rău dacă te-am deranjat.

— Nu m-ai deranjat.

Judith își strînse mîinile înghețate între genunchi. Acum se terminase aproape totul ; încă puțin și va putea să-și dea drumul. Dar Geraldine mai zăbovea, privind în jurul ei.

— Ai lucruri drăguțe. Cele mai multe dintre camerele pe care le-am văzut sînt îngrozitoare.

— Sînt mai norocoasă decît multe fete de aici. Am mai mulți bani.

— Îți place aici ?

— Mi-a plăcut și nu mi-a plăcut.

— Hmm, Jennifer nu poate suferi locul ăsta ! De altfel nici nu mă mir, am convins-o să părăsească colegiul și să mă însoțească în străinătate.

De data aceasta încercă o înfrîngere totală. Nu mai avea ce să răspundă. Nu-i mai rămăsese nici o armă. Privi fix înaintea ei, paralizată.

— Nu înțeleg, adăugă Geraldine, cum de-a reușit să rămînă aici atîta timp.

Judith s-a auzit rostind încet, pe un ton blînd:

— După cum ți-am spus, o mulțime de lume o iubește aici. Asta schimbă foarte mult totul, nu-i așa ? Nici nu se poate să nu o iubești pe Jennifer.

Judith își acoperi fața cu mîinile. Și apoi, murmură, ca și cum ar fi gîndit cu glas tare :

— Nu poți să nu o îndrăgești pe Jennifer, iar ea, știindu-se iubită, pare crudă. Dar nu cu intenție. Există ceva în ea... pare că nu poți să o iubești pur și simplu, cu calm, trebuie să o iubești prea mult... totul devine obscur, complicat... dureros... simți nevoia să fii aproape de ea, să ai grijă de ea și să-i dai tot ceea ce dorește. Este obositor... iar atunci cînd ești istovită îți insuflă forțe noi. Îți toarnă viață în vine. din propria ei făptură.

Judith se opri brusc, dîndu-și seama într-o străfulgerare cum stătuseră întotdeauna lucrurile între ea și Jennifer. Istovită, se apropia mereu de ea, pentru a sorbi noi forțe. Dar Jennifer, la rîndul ei, nu căpătase viață în schimb afecțiunea, înțelegerea, dar nu viață. Iar liniștea, se transformase în tristețe, da, asta o știa prea bine, o simțise uneori, în plictiseală, în dezgust. Virtutea se risipise la Jennifer tocmai din pricina acestei dăruiri de sine și acelei absorbiri continue a unei blîndeți străine firii ei. Judith îi ceruse prea mult, o secătuise. Poate, la drept vorbind, îi fusese nefastă lui Jennifer, comisese crima de a fi vrut să cuprindă tot ce-i aparținea numai lui Jennifer, de a-i cere mai mult decît ar fi putut aceasta să-i dea fără a se distruge. Așa că, pînă la urmă, Jennifer s-a văzut silită să se îndrepte spre o fire mai apropiată de a sa. Poate că pînă la urmă între Jennifer care o crea pe Judith, și aceasta, care o distrugea, nu s-a putut stabili un echilibru bun, potrivit. Poate că acum trebuia lăsată fără murmur pe seama lui Geraldine. În cele din urmă, privind-o pe Geraldine, i-a spus :

— Fără îndoială, prietenia dumitale o face fericită.

Geraldine, privind-o pe Judith fix, fără a clinti, îi răspunse :

— Da, ne simțim foarte bine împreună. Sîntem absolut fericite.

— E o bună tovarăşă, nu-i aşa ?

— O, da, răspunse ea, un uşor surîs, ciudat, fluturîdu-i pe buzele pline.

Ce se desprindea din vocea ei ?... insolență ?... malițiozitate ?... triumf ?... o provocare obscură ? Părea să insinueze că știa ea unele lucruri despre Jennifer, de care Judith habar nu avea. Era o femeie cumplită.

Judith nu putea găsi nici un cuvînt, în timp ce cealaltă continua :

— Jennifer a început, în sfîrșit, să se găsească pe sine. Este foarte interesant. De altfel, aici, nu a înțeles-o nimeni.

— Şi dumneata crezi că o poți înțelege ?

— Da, o înțeleg.

— Eu n-aş îndrăzni să spun asta despre cineva la care țin. Poți părea atît de apropiat de cineva şi totuşi să-i fii atît de străin ! Judith își împreună mîinile și vorbi pe un ton grăbit. Nu ți se pare că poți tînji să spui unei ființe pe care o iubești : „Îți dăruiesc tot ce am mai bun în mine", şi tot timpul să rămîi trist căci, în ciuda tuturor eforturilor şi dorințelor, ştii prea bine că nu vei fi niciodată în stare — că străfundurile tale nu vor putea fi atinse vreodată ?... Mi se pare că e o oribilă aroganță să spui... apoi dintr-o dată se opri, punîndu-și mîna

pe buze şi închizînd ochii. După o pauză adăugă repede : Dar nu mă îndoiesc că ții la ea... Cu un suspin adînc, adăugă : Slavă Domnului, trimestrul este aproape terminat. Aici pur şi simplu se distruge !

S-ar fi zis că Geraldine reflectează adînc. În spatele măștii, fața-i părea trează și preocupată.

— Este foarte curios, continuă Judith, cum Jennifer nu acordă nici o atenție inteligenței ei, cum nu caută să o pună în valoare şi nu-i în stare de nici un efort. Presupun că ştii că este cea mai strălucită studentă din anul ei la istorie. Bineînțeles, nu a lucrat niciodată, dar ar fi putut face orice-ar fi vrut. Cu toate că e leneşă şi în ciuda comportării ei uşuratice, profesorii sînt preocupați de ea. Credeau că pînă în cele din urmă va realiza ceva. Şi aveam tocmai de gînd să o împing să se realizeze. Într-un trimestru aş fi reuşit. Vreau să spun că altă dată aş fi putut. Desigur nu acum.

Dintr-o dată se opri. Mult îi mai păsa Geraldinei să ştie că Jennifer își risipea facultățile și își pierdea toate posibilitățile pentru studii universitare... ca şi cum asta ar fi interesat-o sau ar fi mişcat-o !

Se auzi clopotul care vestea ora mesei.

— Cred că trebuie să mă pieptăn și să cobor. Vii la masă ?

— Nu, iau masa în oraş.

Judith se ridică şi se opri în fața ei, privind-o din plin pentru ultima oară. Și deodată se gîndi în sinea ei : „Dar nu-i deloc frumoasă. E îngrozitor de urîtă, e respingătoare." Fața aceea

masivă, gîtul gros, trăsăturile aspre, dure, tenul acela ca de seră, cu o culoare bolnăvicioasă... Ce gust mai avea și Jennifer de-o găsea frumoasă ?

Nu, n-avea nici un rost să vorbească astfel. În ciuda a tot, Geraldine era frumoasă, avea în ea ceva fascinant, care te speria. Era frumoasă, frumoasă. Imposibil să uiți vreodată chipul ei, întreaga ei persoană. Era o figură care te făcea să dorești să o revezi, să o visezi cu nostalgie ; ca și cum ar fi putut să-ți împlinească ceva, un anume gînd, dacă ar fi vrut. Dar era total inaccesibilă, secretul magnetismului ei extraordinar rămînea de nepătruns, putea doar fi imaginat. Judith îi strigă în sinea sa : „Povestește-mi viața ta !" Ar fi vrut să știe totul despre ea, de unde venea, de ce era singură și misterioasă, de ce purta asemenea îmbrăcăminte elegantă, astfel de perle, cum o cunoscuse pe Jennifer, ce experiențe de viață ascundea și revela chipul ei. Timpul o proiectase acolo, în afara spațiului ei, pentru o clipă, iar acum o ducea mai departe din nou, necunoscută. Iar la sfîrșit, doreai parcă să o implori să rămînă, să ți se dezvăluie, să-ți îngăduie să o cunoști. Nu e adevărat că trebuie să-ți urăști inamicii. Ură, gelozie, ce însemnau toate acestea ? Erau atît de înspăimîntător de aproape de dragoste, încît nici nu-ți venea să cutezi să te gîndești. Judith ar fi putut să o iubească dintr-o dată, pentru ochii ei, pentru vocea ei, pentru mîinile ei albe, frumoase, pentru că ținea la Jennifer, pentru orice.

Sunetul clopotului încetă.

— La revedere, i-a spus Judith, întinzîndu-i mîna, am întîrziat.

Geraldine îi luă mîna. Mîna ei era rece, cu o piele fină, o mînă puternică.

— La revedere.

— Mai rămîi ?

— Plec mîine.

— Mi-ar fi plăcut să te cunosc mai bine, îi spuse Judith foarte încet, ridicîndu-și privirile spre ochii lungi, tainici, ai Geraldinei. Sper că vă veți simți bine amîndouă cînd veți pleca împreună în străinătate.

Îi deschise ușa cu politețe, apoi adăugă zîmbind :

— Nu ne vom uita una pe alta, nu-i așa ?

— Nu, răspunse Geraldine, examinînd-o în continuare, dar fără a surîde.

Fiecare o luă într-o altă direcție pe coridor. Acum, Judith trebui să coboare în sala de mese, plină de zgomot, cu mîncare proastă, să se așeze printre celelalte, să se tortureze închipuindu-și că surprinde ici și colo priviri pline de compasiune, să audă poate numele ei rostit în șoaptă, alături de cel al lui Jennifer ; să încerce, plină de îngrijorare, să afle cine îndrăznise să-i scoată din tainița ei durerea, și să o înfățișeze tuturor.

11

Jennifer zăcea la pat. Pe ușa camerei era prinsă o notă semnată de administratoare „Nu sînt permise vizitele".

Prietenele ei erau neconsolate. Reuniunile de seară erau moarte. Un lucru rămînea sigur, că niciodată pînă acum nu se studiase seara atît de mult. Nu era altceva mai bun de făcut, nimic distractiv, nici un subiect hazliu, totul era mohorît. Toate fetele treceau în vîrful picioarelor. prin fața camerei lui Jennifer, căci se spunea că era amenințată de o puternică depresiune nervoasă și ca să se îndrepte avea nevoie de liniște și somn. Dar Judith se ținea departe de toate discuțiile și știrile în legătură cu starea lui Jennifer.

O dată, într-adevăr, pe cînd toate fetele se aflau la masă și coridoarele erau pustii, Judith s-a dus pe furiș pînă la ușa ei, a stat acolo ezitînd, apoi a deschis-o încet și a privit înăuntru.

Lampa de lîngă pat era aprinsă, iar Jennifer stătea cu fața întoarsă la perete. Numai părul i se vedea desfăcut pe pernă, arzînd palid, acolo unde lumina camuflată cădea asupră-i. Văzînd-o în starea aceea de inconștiență, asemănătoare morții, Judith a simțit o durere de netolerat. Măcar dacă s-ar fi mișcat, dacă ar fi tresărit, dacă ar fi simțit o prezență, în ciuda înlănțuirii somnului... Dar a rămas nemișcată și, noapte după noapte, imaginea acelui păr țintuit pe pernă îi apărea în minte lui Judith, ca o imagine menită să se opună dorinței ei de a ajunge pînă la Jennifer, imagine care părea simbolul a tot ceea ce devine pentru totdeauna imperturbabil și un zăgaz pentru orice posibilitate de comunicare.

Circula zvonul că Jennifer avea să fie trimisă acasă înainte de terminarea trimestrului, apoi că sosise maică-sa și avea să o ia chiar a doua zi. Și, în aceeași seară, Judith primi o veste de la Jennifer, anume că dorea să-și ia rămas bun de la ea.

Geamantanele lui Jennifer, închise și încinse în curele, erau așezate unele peste altele într-un colț al camerei. Lucru de speriat, în cele două camere personalitatea lui Jennifer nu mai era parcă prezentă. Rămăsese acum doar un slab murmur melancolic din tot ceea ce timp de doi ani, cît locuise ea acolo, umpluse spațiul îngust dintre pereți cu un mister străbătut de căldură. Jennifer se identificase cu ardoarea imaginației, cu elanul lirismului. Ce nebunie, ce tristețe să întruchipezi întreaga poezie într-o singură persoană. Mîine nu va mai fi nimic din toate acestea. Judith trecu încet din camera de zi în camera de culcare, unde o găsi pe Jennifer pe pat, rezemată de pernă, așteptînd-o.

— Helo, draga mea, strigă ea, dar vocea îi era slabă și tristă.

— Jennifer !

Judith a luat mîna pe care fata i-a întins-o.

— Jennifer, draga mea, cum te simți ?

— Mă simt mult mai bine. Eram atît de obosită. Dar plec.

— Știu.

— Nu spune nimănui nimic, Judith, dar nu mă mai întorc.

— O, Jennifer, ce-o să mă fac fără tine ?

— Draga mea, n-aș putea să mă întorc, spuse ea într-o șoaptă dureroasă.

— Știu, știu. Eu însă trebuie să mă întorc. Așa sînt eu, nu pot să mă dezrădăcinez. Tu ești înțeleaptă, nu prinzi rădăcini nicăieri, așa că poți să pleci oricînd fără să suferi. Nu are nici un rost să pretind că aș putea face la fel ; trebuie să rămîn aici și să aștept, Dumnezeu știe ce ; presupun că examenele. Locul acesta fără tine... Oh !

Își lipi fruntea de mîna care continua să o țină pe a ei, renunțînd, odată cu ultimele cuvinte rostite, să pretindă că ia lucrurile ușor.

— Draga mea, spuse Jennifer, trebuie să știi că sufăr cumplit din cauza ta, parcă aș avea o rană.

— Atunci de ce pleci ?

— Oh, Judith, trebuie... Apoi suspină cu oboseală. Ceea ce doream de fapt să-ți cer era să mă ierți pentru tot ce ți-am putut greși.

— Să te iert... Jennifer...

— Nu spune că nu-i nimic de iertat. Spune că mă ierți.

— Atunci, te iert.

— Pentru că te-am rănit, nu-i așa ?

— Nu a fost vina ta. Nimic nu a fost vina ta.

— Și eu am fost nenorocită. Credeam că-mi pierd mințile. Scoase un nou suspin. Totul e atît de încurcat. Întotdeauna intru în tot felul de încurcături și eram deprinsă să alerg la tine ca să mă ajuți, nici nu pot să-mi închipui cum o s-o scot la capăt în viață fără tine.

Judith tăcea, simțind un nod amar în gît, abia oprindu-și lacrimile. Să nu mai auzi pașii lui Jennifer grăbindu-se pe coridor, să nu o mai vezi niciodată intrînd năvalnic în cameră, cu obrajii împurpurați și plîngînd desperată :

— O, draga mea, mă aflu într-o asemenea încurcătură...

Era una din acele împrejurări pe care Judith le aștepta întotdeauna cu nerăbdare ; ce plăcere simțea să o mîngîie, să o consoleze, să o sfătuiască, să-i explice, chiar dacă încurcătura nu era, pînă în cele din urmă, decît un fleac de rîs.

— Aveam să-ți spun mai multe dar e atît de greu, continuă Jennifer. Acum că ești aici nu pot să-ți mai spun nimic.

— Nu încerca, draga mea, sînt pe deplin mulțumită.

Se trăsese la față, gîndi Judith, îi pierise expresia copilărească, buzele ei care fuseseră ușor întredeschise erau acum împreunate într-o linie nenaturală.

— Mama a venit să mă ia. Apoi continuă rîzînd : E cît se poate de pătrunsă de toate îndatoririle materne, dar se arată foarte rece și supărată pe mine. Sper că nu ai întîlnit-o, știi, nu-i deloc simpatică. Mă duc în Scoția. Ah, natura de acolo ! În curînd o să mă refac. Apoi o să plec în străinătate sau cam așa ceva. Rîse din nou. Presupun că mama va încerca să mă trimită înapoi în semestrul următor. Voi avea de dat lupte grele. Decît doar, dacă nu se spală pe mîini în ceea ce mă privește și nu mă lasă

în voia mea. Dacă aş putea să trăiesc singură, pe socoteala mea! Fără nici o legătură!

La gîndul că ar putea să-şi sfarme cătuşele, ochii ei prinseră a străluci. Cu toate necazurile şi supărările pe care le avea, se gîndea plină de excitare: *Ce va urma?* Era gata să considere posibilitatea începerii unei vieţi noi. În curînd, extraordinara ei vitalitate avea să-şi reverse strălucirea asupra altor obiecte pe care o să le îmbrăţişeze, şi totul în jurul ei avea să prindă viaţă, aşa cum altă dată trăise şi ea în strălucirea ei, gîndi Judith. Nu va mai avea nici un răgaz să-şi amintească de ceea ce altă dată o absorbise în întregime... Judith îşi întoarse capul într-o parte, cuprinsă de disperare, căci părea că acea sete de a trăi pe care o împărtăşiseră împreună, continua să ardă tot atît de intens în Jennifer şi acum, pe cînd în Judith înflăcărarea se stinsese ca o flacără în care ai suflat.

Jennifer îşi aţinti ochii mari asupra lui Judith, şoptind:

— Nu ştii cît o să-mi lipseşti!

Ah, îşi dădea seama că rănise, dar era prea tîrziu ca să mai îndrepte ceva. Judith îi răspunse cu o voce aspră şi dispreţuitoare:

— Nu, nu o să-ţi lipsesc deloc. Ai să întîlneşti nenumăraţi oameni amuzanţi şi ai să mă uiţi imediat.

— Ah... Asta a fost tot ceea ce rosti Jennifer, în şoaptă. Închise ochii, iar Judith văzu cum buzele i se strîng şi tremură. Apoi, după cîtva timp, o auzi şoptind:

— Nu înţelegi? Sînt atît de tulburată.

Nu avea nici un rost să caute reconfortare rănind-o pe Jennifer. Ce putea să-i ofere spectacolul acelei feţe iubite care se crispa neajutorată, ce alta decît durere? Oricît ar fi costat-o, lucrurile trebuiau simplificate.

— Îmi pare rău, Jennifer, îmi pare rău, draga mea. Hai, nu te mai necăji. Înţeleg. Nu plînge. Ascultă: Văd că nu mai eşti mulţumită aici. Eşti neliniştită, ai dus o viaţă prea agitată, iar acum te simţi complet istovită. Aşa că tot ceea ce doreşti este să nu mai vezi oamenii cu care ai fost împreună, toţi cei de care sînt legate sentimente neplăcute, care îţi amintesc de lucruri neplăcute, iar acum vrei să întorci o nouă foaie? Ai nevoie de oameni noi şi de locuri noi, nu-i aşa?

— În parte, şopti Jennifer.

— Totul a mers prost în ultimul timp. Şi eu sînt amestecată în această situaţie, nu-i aşa? De fapt lucrurile au mers prost din cauza mea. Nu ştiu de ce, dar ştiu că-i aşa. Acum nu poţi să mă mai suferi.

— O, Judith! Jennifer îşi acoperi faţa cu mîinile. E îngrozitor să te aud rostind asemenea cuvinte: „Nu poţi să mă mai suferi!"

— Dar am dreptate, nu-i aşa, Jennifer?

— Parcă ai spune că e vina ta, ca şi cum ai crede că ai făcut ceva...

— Atunci, nu-i vina mea?

— Dumnezeule, nu.

Această negare atît de categorică îi aduse o

ușurare, căci stăruise îndurerată să concentreze principala vină asupra ei.

— Îmi pare bine... Dar e adevărat, nu-i așa, că sînt amestecată în toate aceste lucruri care nu merg bine. Şi că simți că nu vrei să mă mai vezi ?

— Asta da, da, pentru că nu pot să-mi iert... pentru că trebuie să uit... pentru că atunci cînd mă gîndesc la tine, am să-mi reproșez atîtea... felul în care m-am comportat față de tine...

Vocea ei abia se mai auzea.

— Nu vorbi așa, Jennifer, nu ai nimic să-ți reproșezi... așa se întîmplă. Așa văd eu lucrurile. Atîta timp cît nu am făcut nimic, atîta timp cît îmi spui că nu te-am dezamăgit, nu-mi pasă prea mult de faptul că nu înțeleg...

— Ești atît de bună cu mine, atît de plină de compasiune. Iar eu nu pot face altceva decît să te jignesc !

— Jennifer, timp de doi ani mi-ai adus atîta bucurie !

— Ce prostie din partea ta să ajungi să te facă fericită o ființă ca mine. Ai fi putut să-ți dai seama că pînă la urmă aveam să te părăsesc.

— Nu m-ai părăsit.

— Ba da, te-am făcut nefericită.

Nu prea avea rost să tăgăduiască asta. Părea că Geraldine era în cameră pîndind și ascultînd. Judith își simți capul greu ca și cum ar fi fost apăsat de o greutate tangibilă și o cuprinse un amar sentiment de neputință. La ce bun să mai vorbească, atunci cînd Geraldine, deși absentă, deși nu i se adresa nici un cuvînt, controla totuși hotărîrile lor secrete. A o ignora ar fi însemnat să-și rîdă de toate soluțiile și consolările la care recursese și totuși, ca să vorbească despre ea i se părea imposibil.

— Ei bine, și tu ai fost nefericită.

— Da, o, da ! Vai, Judith ! Trebuie să te întreb ceva.

Își lipi fața de brațul lui Judith și rosti cu o voce plină de grijă, dar seacă :

— Ai plîns noapte de noapte în camera ta din cauza felului în care m-am comportat ?

— Nu am plîns niciodată.

Asta era adevărat. Nu existau lacrimi pentru a potoli asemenea dureri neinteresante și sterile.

— Ah ! Spui asta ca și cum...

— De ce crezi că aș fi plîns ?

— Mi-a venit așa o idee, dintr-o dată. Mi-a vîrît cineva în cap și nu am fost în stare să mă eliberez de acest gînd. Dar acum, nu știu. Felul în care vorbești mă face să doresc parcă să știu că ai plîns ; căci pari a spune că nu ai fost în stare să plîngi.

Închise ochii și rămase liniștită.

— Jennifer, să ne oprim aici, nu are rost să mai continuăm. Ştii, nu îndreptăm nimic și nici nu ne facem vreun bine. E tîrziu, așa că mai bine aș pleca. O să fii atît de obosită mîine și va fi din vina mea. Nu ar fi trebuit să vin.

— Nu pleca încă ! se rugă ea. Uite, nu o să mai vorbim de asta. Mai sînt unele lucruri pe care trebuie să ți le spun, dar poate că voi fi în stare să le spun mai tîrziu. Se ridică mai sus

pe perne. M-am simțit atît de abătută. Hai să încercăm să fim mai vesele ! Să facem o schimbare. Într-adevăr, starea mea de deprimare a fost foarte puternică. Poți să-ți închipui ! Cred că părul meu trebuie să arate îngrozitor. Adu-mi te rog peria, draga mea. Pur și simplu nu am avut nici un chef să-l perii cumsecade de o eternitate.

Părea că se înveselește ; tonul vocii i se schimbase și felul ei special de a vorbi îi revenise surprizător de repede.

— Vrei să-ți perii eu părul ? întrebă Judith.

— Da, draga mea. Știi să perii atît de bine ! Geraldine îmi peria părul în fiecare seară, și cît de prost o făcea.

Peria tremura în mîna lui Judith, care, apoi, pentru o clipă se opri. Dar Jennifer nu-și dădu seama de nimic. A spune, în starea ei actuală, că Geraldine îi periase părul nu avea mai multă importanță decît dacă ar fi spus că trebuia să se spele pe cap. Geraldine, ca eminență cenușie, nu mai exista pentru ea. Se dizolvase odată cu toate celelalte probleme grele, într-o efervescență indistinctă și ușoară, iar numele ei fusese rostit la întîmplare de Jennifer ca apoi să-l și uite pe moment.

Creatură minunată, uimitoare, îngrozitoare ! își spuse Judith, creatură care, atunci cînd viața o apăsa prea puternic, putea să o transforme într-un fleac lipsit de însemnătate ; putea să o oprească după voia ei și să se reîncarce cu noi forțe vitale.

Judith termină de periat părul acela minunat, extraordinar, elastic, plin de electricitate, și își îngropă pentru un moment fața în șuvițele suple. Desigur, secretul lui Jennifer stătea tocmai în părul ei ; și poate dacă i s-ar fi tăiat părul, întreaga ei forță ar fi dispărut.

— Mi-e foame, spuse Jennifer. Draga mea, vezi că o să găsești în dulap niște chec. A adus mama. Ea știe foarte bine să aibă întotdeauna grijă de trup. Mama este genul acela, știi, care se ține după tine, aducîndu-ți mereu sticle cu apă fierbinte și tot felul de budinci și, în același timp, reușește să te distrugă din punct de vedere spiritual. Și ai vrea să-mi pregătești puțin cacao, draga mea. Să facem pentru ultima dată un ospăț împreună !

Rîse din toată inima.

Au mîncat prăjitura și au băut cacao și apoi Judith a venit și s-a așezat pe pat lîngă ea. Jennifer și-a trecut brațul pe după umerii slabi ai lui Judith.

— Iert pe toți dușmanii mei, spuse Jennifer, poți să-i spui lui Mabel că o iert și sper că Dumnezeu îi va vindeca toate petele de pe față. Ea era una dintre dușmancele mele, nu-i așa ? Ar fi fost în stare să mă înjunghie. Toate cărțile mele de istorie și economie dăruiește-le lui Dorothy. Ea nu poate să-și permită să-și cumpere vreo carte. Eu nu o să mai pun mîna pe ele, slavă Domnului. Dacă trebuie să-mi cîștig existența, îmi voi îndrepta talentele spre ceva mai practic. Mă întreb pe unde voi fi la vară, cînd voi toate o să vă aflați în focurile examenelor. O să rîd cînd o să mă gîndesc la voi. Judith, ție

îţi las vasul meu de aramă. Întotdeauna spuneai că are în el jocuri de lumini și umbre. Dacă plec în Italia o să-ți trimit o ladă cu portocale. Portocalele se potrivesc cel mai bine în acest vas. Este lucrul cel mai frumos pe care-l posed, așa că bineînţeles ţi-e hărăzit ţie. Păstrează-l și să-ţi amintească de mine.

Se lăsă pe spate, palidă și istovită.

— O ! Jennifer... Judith îi strînse mîna și amuţi. După cîteva clipe, însă, adăugă : În felul acesta o să mi se pară că nu te-am pierdut complet. Vasul acesta atît de frumos constituia întotdeauna, pentru mine, parte integrantă din ființa ta.

— Da, sînt eu toată în acest vas, șopti Jennifer ; ţi-l las ţie.

Sentimentul de uşurare care stăruise o clipă dispăru tot așa de iute cum venise. Judith simţea cum îi ia acum locul un sentiment de profundă dezolare, așa cum nu încercase încă vreodată în viaţă.

Venise sfîrșitul.

— Trebuie deci să-mi iau rămas bun, spuse Judith.

— Ridică perdeaua, îi ceru Jennifer.

Judith o ascultă și, în timp ce se îndrepta spre fereastră, simţi privirile lui Jennifer oprindu-se asupra ei.

Afară, noaptea era de gheaţă, întunecată și învăluită în tăcere, iar stelele străluceau pe boltă, reci, tremurătoare, nenumărate. Sub fereastră, copacii neclintiţi formau o imensă pată și mai întunecată. Cealaltă aripă a clădirii abia

se contura în partea opusă a curţii interioare — o masă de nepătruns ; la ferestre nu se zărea nici o lumină, nici măcar la camera lui Mabel. Întregul colegiu era adormit.

— Oh ! suspină Jennifer, mirosul teilor și cîntul privighetorilor, cum aș vrea să mă mai bucur de ele !

Judith lăsă perdeaua să cadă și se întoarse repede, îngenunchind lîngă pat.

— Atunci, întoarce-te Jennifer și hai să ne bucurăm de ele împreună. De ce nu ? Pînă cînd începe trimestrul următor, te faci bine. Ai să uiţi totul. Ultimul nostru trimestru... Jennifer ?

—Nu ! își acoperi faţa cu mîinile. Nu, Judith, nu pot să mă mai întorc aici. Toate au mers tare prost aici. Totul parcă ar fi... parcă ar fi fost înveninat. Trebuie să plec ca să îndrept lucrurile. Ascultă, nu sînt în stare să-ţi spun toate cîte aș fi vrut să-ţi spun. Credeam, înainte de a te vedea, că voi putea, dar acum că ești aici, lucrurile nu mai par așa de simple. Nu știu ce am în cap, la ce mă gîndesc, ce vreau să spun, iar dacă încerc să-ţi explic, s-ar putea să nu înţelegi. Dar o să-ţi scriu, draga mea. S-ar putea să nu-ţi scriu un timp îndelungat, sau să-ţi scriu chiar mîine. Dar îţi jur că-ţi voi scrie. Atunci îţi voi explica totul.

— Și o să ne vedem din nou, Jennifer ? O să ne întîlnim adesea ?

— Poate. Nu știu. Depinde, șopti ea, din nou. Faţa îi era tot ascunsă.

— Da, da, da, Jennifer ! Te rog. De ce atîtea mistere ? Jennifer, dacă ţii la cineva, să știi că

nu are nici o importanță. De ce-ar influența într-un fel sau altul raporturile dintre noi ? Nu sînt geloasă.

— O să-ți scriu, repetă Jennifer pe un ton obosit, aproape în șoaptă.

— Cît mai curînd, Jennifer, cît mai curînd ! Să-mi spui cum te simți, ce-ai de gînd să faci. Să-mi spui dacă pleci în străinătate și cu cine. Aștept să-mi spui totul. Pentru că mereu o să mă tot întreb ce-i cu tine. O să-mi imaginez fel de fel de lucruri... Jennifer...

— Ssst, draga mea. Îți jur că o să fiu foarte bine. Și mai jur că de îndată ce lucrurile se limpezesc în mintea mea îți voi scrie. Și-apoi o să vedem. Ai încredere în mine, nu-i așa ?

— Da.

— Și trebuie să-mi promiți că ai să-mi răspunzi.

— Da.

— Dar să nu-mi scrii înainte de a-ți scrie eu.

— Nu.

— Adio, draga mea. Lăsă brațele să-i cadă de-a lungul corpului.

La ușă, Judith se întoarse, forțîndu-se să surîdă, dar Jennifer nu se uita la ea. Și din nou era vizibilă numai masa confuză a părului ce părea în flăcări, sub lumina lămpii.

Trimestrul se termină.

Judith nu primise nici un rînd de la Jennifer. Dispăruse complet. Dar se putea avea încredere în ea. Trebuia doar să aștepte. Jennifer avea să scrie. Sau nu se putea avea încredere în ea ?

Vasul de aramă stătea în mijlocul mesei și părea că în tot colegiul nu mai exista nici un alt vestigiu de la Jennifer, decît numele ei purtat de gurile rele, dar și acesta era evitat, sau pronunțat cu teamă și ezitare.

În ultima zi a trimestului, Judith deschise ușa camerei lui Jennifer și aruncă o privire în încăperea pustie, atît de dureroasă și, dintr-o dată, văzu pe grătarul căminului cordonul capotului lui Jennifer.

12

Apoi, luni de-a rîndul, nu a mai fost nimic în viața lui Judith decît muncă ; o programare plină de grijă a zilelor și nopților, în așa fel încît somnul, mîncarea și exercițiile fizice să consume cît mai puțin posibil din timpul consacrat lucrului.

A venit repede și trimestrul de vară cu o bogăție de flori fără seamăn. Copacii erau toți în floare, iar pășunile erau smălțuite de culorile vii ale florilor. În cedrii bătrîni și în tei, privighetorile își spuneau viersul. Dar acum nu mai părea nici tulburător, nici încîntător să stai treaz pînă dimineața ca să asculți privighetorile, căci nopțile nedormite micșorau posibilitățile de succes la examene. În timpul zilei, cele două note pe care le scotea cucul erau un adevărat instrument de tortură, te trezeai numărîndu-le, așteptînd după fiecare într-o tensiune nervoasă ca să auzi răsunînd următoarele. Aproape că îi făcea rău cînd vedea livezile și cîmpiile în

floare, cu toată această orgie păgînă a reînnoirii naturii. Judith le observa cu ochi posomorîţi de dincolo de solidele fortificaţii academice ale minţii. Dar uneori, noaptea, în vis, livezile nu-i mai erau interzise, o înconjurau şi îşi scuturau şi îşi revărsau în jurul ei parfumul, asemenea unei binecuvîntări, străluceau luminoase şi minunate în lumina lunii, vîrtejuri palide, nori şi adevărate oceane; toate livezile Angliei erau acolo în faţa ei, luminoase şi pline de freamăt în razele lunii.

Din zori şi pînă noaptea tîrziu, asupra meselor de lucru din biblioteci se aplecau capetele resemnate, descurajate, ale studentelor, cu părul în dezordine. Cînd se ridicau, feţele lor apăreau îmbujorate şi istovite de efort.

Se auzea foşnetul paginilor întoarse, zgomotul creionului alergînd pe hîrtie, se auzea încet scîrţîitul pantofilor celor care ieşeau şi intrau în vîrful picioarelor. O studentă fredona printre dinţi o melodie monotonă, o alta avea guturai, cineva rîdea pe ascuns, o alta nu înceta să ofteze. Afară, în plin soare, se auzeau vibrînd loviturile rachetelor. Şi ea, altădată jucase tenis în luna mai. Dar ce mult era de atunci!

Mabel stătea într-un colţ cu o adevărată fortificaţie de dicţionare în jurul ei. De cîte ori Judith se uita la ea, aceasta îi arunca cîte o privire şi îi zîmbea uşor, cu o faţă trasă şi contractată.

Mabel îi dorise răul lui Jennifer, dar asta fusese atît de demult încît nu mai avea importanţă.

— Mabel, lucrezi de ore şi ore, fără întrerupere. Hai la masă!

— Nu, mulţumesc Judith. Nu mi-e foame. Prefer să continui să lucrez şi poate o să iau mai tîrziu o ceaşcă de ceai.

— Mabel, o să mergi acum cu mine.

Şi atunci, Mabel se scula şi se ducea cu Judith. Dar adesea punea jos furculiţa, după ce gusta o dată sau de două ori din mîncare, şi rămînea privind drept înaintea ei, ca apoi să se strecoare repede înapoi în bibliotecă.

Vasul de aramă era acum mereu plin cu lalele aurii, sau cu micşunele de culori închise.

Unde, oare, se afla Jennifer?

Începuse săptămîna examenelor. Cerul era foarte albastru, aerul apăsător, înăbuşitor. A te duce în oraş însemna a intra într-o baie de aburi, în jurul tău auzeai paşi tîrîţi, cîinii stăteau întinşi pe caldarîm cu limba scoasă afară, pînă şi orologiilor părea că le este greu să bată ora.

În această săptămînă, mintea lui Judith era asemenea unei maşini care scotea la comandă date, biografii, făcea comparaţii, discuta, teoretiza.

Printre celelalte chipuri palide care se îndreptau să-şi întîlnească soarta, în sălile de examene, Judith umbla ca într-un vis. La ora nouă, căldura parcă se ridicase de pe caldarîm, ieşise prin acoperişuri şi năpădise toate străzile. La vremea prînzului, Cambridge avea să fie îngrozitor.

Marea sală de examene. Fetele intrau înăuntru una cîte una, fiecare cu un pahar cu apă în mînă, căutîndu-și înspăimîntată locul. Iată, aici se afla un bilet pe care era scris Earle J. Așadar, Judith Earle era într-adevăr așteptată, forma o parte integrantă din această paradă fantastică și grotescă. Acum nu mai avea nici o speranță.

Banca era tare. Lîngă ea se afla o figură bovină, cu părul și genele cînepii. Ochii mari, melancolici, răspîndeau milă și încurajare. Era de bun augur.

Peste tot, capetele fetelor se întorceau încolo și încoace, își făceau tot felul de semne, zîmbind, schimonosindu-se, rîzînd pe ascuns, stăpînite de curajul disperării. O fată simula o sinucidere, îndreptîndu-și stiloul spre inimă. Chiar în spatele lui Judith se afla Mabel. Fața ei era lucioasă și cadaverică, ținea la nas o sticlă cu săruri.

— Mabel, o să leșini ?

— Nu, nu cred. De obicei, dimineața cînd mă scol, am impresia că o să leșin. Mai tîrziu însă, mă simt mai bine.

— Mabel nu ești în stare... nu trebuie...

— Ssst. Mă simt bine. Numai că starea asta mă zăpăcește complet. Privi înaintea ei cu o figură înspăimîntătoare. Nu-mi mai amintesc nimic !

— Nu te îngrijora, Mabel. O să-ți aduci aminte perfect de toate cînd o să te concentrezi asupra lucrării. O să mă uit din cînd în cînd la tine, să văd cum te simți.

— Îți mulțumesc, Judith.

— Biata de tine. Succes ! Așteaptă-mă la ieșire, o să te duc să bei o cafea, o să-ți facă bine.

— O să-mi facă plăcere. Succes, Judith !

Se forță să surîdă, chiar se împurpură ușurel în obraji de plăcere.

Apoi, dintr-o dată, Judith a fost cuprinsă de panică. Capul îi era ca o bulă de săpun ce plutea în aer, goală, fără nimic în ea. În minte i se întretăiau crîmpeie din cele învățate, care se adunau, se risipeau, se nimiceau în mîini asemenea unor pînze de păianjen. Se lupta ca să-și îndepărteze din minte o mulțime de fraze confuze pe care și le amintea doar pe jumătate.

Leapădă-ți armele Eros, greaua sarcină a zilei este împlinită. Acum trebuie să dormi... Pace ! Pace ! Oare nu vezi tu pruncu-mi la sîn ce suge de la doica adormită ? [1]... Cine a spus asta ? Cine a putut să spună asta ? *Mai sînt încă Ducesa de Malfi... Acoperiți-i fața. Mă orbește. A murit tînără* [2]... Și Beatrice a murit tînără. *Hai Mamă... leagă șuvițele acestea de păr într-un nod simplu... da, e bine* [3]... *Rogu-te desfă această încheutoare... Mulțumesc stăpîne... Cordelia ! Cordelia !* [4] Așa dar multe au murit tinere. Cele două ale căror nume le-am uitat acum, și Cordelia și Desdemona de asemenea. *Oh ! ce buruiană sălbatică* [5]... ar putea să fie folositor să și

---

[1] Shakespeare, *Antoniu și Cleopatra.*
[2] John Webster, *Ducesa de Malfi.*
[3] Shelley, *Cenci.*
[4] Shakespeare, *Regele Lear.*
[5] Shakespeare, *Othello.*

le amintească... Dar i-au fugit din minte ! *Așa și-au luat rămas bun lîngă căpița de fîn, din fîneața în care năpădise apa !...* Asta-i din William Morris. *Spune-mi doar un singur cuvînt peste spicele de grîu. Pe deasupra cosițelor unduite ale grîului...* Un cîmp acoperit cu grîu auriu... ca Jennifer. *O cunună de păr auriu* [1]... Așa erau întotdeauna cosițele lui Jennifer, strălucitoare. *Doar părul unei femei... un păr liniștit, care se înfășoară în inele de aur pur* [2]... Dar părul lui Jennifer era întotdeauna rebel. Spune-mi doar un cuvînt... Roddy, vreau să aud un singur cuvînt de la tine în șoaptă !

Tennyson a spus : *„Marea încrețită se întinde în depărtare"*... iar Browning : *lunile iunie de altă dată, întinzîndu-se albastre peste potecă și zid.* Keats, Coleridge, Wordsworth și Shelley ce au spus ? Dar Blake : *„Adu-mi arcul de aur strălucitor ; adu-mi săgețile dorinței...* Cîndva compusese și o melodie pentru aceste versuri. Trebuie să termin o dată cu toate acestea. Să mă gîndesc mai bine la originea dramei, la apariția universităților, la dezvoltarea corporațiilor, la ordinea pieselor lui Shakespeare... Oh ! Doamne !" Un cap plin de deșarte crîmpeie care răsună în vid...

Orologiul bătu ora nouă.

— Puteți începe, rosti o voce subțire de pe estradă.

Se auzi un oftat adînc, foșnet de hîrtie și apoi tăcere.

---

[1] John Done.
[2] Jonathan Swift.

La prima vedere subiectele păreau familiare, inspirîndu-ți încredere. Acum era în regulă. Panica dispăruse, Judith își adună toate forțele, penița își luă zborul cu precizie.

După o oră, prima pauză, ca să-și răcorească fruntea cu un baton de colonie congelată și să înghită puțină apă. În spatele ei, tusea și respirația grea a bietei Mabel nu încetau deloc. Aplecată asupra lucrării, părea că nu avea să se mai ridice niciodată.

Fetele își înălțau capetele, mușcau coada tocurilor. Undeva, cea care fredona între dinți continua să fredoneze melodia-i monotonă ; fata de lîngă Judith, cea cu înfățișarea bovină, ridică ochii împrăștiind în jurul ei un surîs pacific și continua să scrie cu multă grijă, puțin împiedicată de pieptul prea mare.

A mai trecut o oră. Necazul nu era că n-aveai destule de spus, ci că aveai prea multe. Întreaga sală se afla sub tensiune, întunecată parcă de efortul comun. Apoi s-au produs cîteva mișcări precipitate, zgomote, o fată s-a ridicat de la locul ei și a ieșit în fugă din cameră, susținută de una dintre supraveghetoare. Ținea la nas o batistă plină de sînge. După puțin timp s-a reîntors și și-a reluat locul, palidă, speriată și din nou s-a aplecat asupra hîrtiei.

Trei ore. Se terminase. Imposibil să-și mai aducă aminte ce scrisese, dar niciodată Judith nu se simțise atît de lucidă, de sigură, atît de aproape de viață.

Din nou pe stradă, sub soarele de amiază care te lovea fără milă. Dar razele soarelui păreau acum slabe, căldura lor pătrundea cu greu mîinile și picioarele înghețate, sau spinările dureroase, tremurînde.

Trecu o trupă de studenți, care tocmai ieșiseră dintr-o sală de examene. Erau veseli și exuberanți. Își vîrîră hîrtiile prin buzunare, își aprinseră pipele, își îndreptară umerii și porniră bucuroși la masă.

Fetele ieșeau cîte două, trei, discutînd cu un aer plin de seriozitate, comparîndu-și ciornele pe care le aveau în mîini.

— Ce ai pus aici ? Crezi că o să-mi scadă nota ?

— A fost îngrozitor ! O, dar ar fi putut fi și mai rău.

Fetele ar trebui deprinse să nu se comporte ca niște femeiuști, pentru asta aveau nevoie de mai multă disciplină.

Venise acum momentul să se ocupe de Mabel. Plină de recunoștință, dar pasivă, Mabel bău multă cafea, refuză însă mîncarea. Deodată, întrerupse tăcerea grea care se lăsase, spunînd cu un surîs liniștit :

— Evident, văd acum că nu o să trec. Păcat, după atîta muncă... Memoria m-a lăsat complet.

Întoarcerea în sala de examene pentru încă trei ore.

Deodată, de după colț, apăru silueta zveltă a unui băiat brunet. Avea un mers lasciv, ținîndu-se ușor aplecat înainte. O vagă asemănare cu Roddy, făcu inima lui Judith să tresară. Expresia tînărului era abătută, refractară, întocmai cum ar fi fost a lui Roddy, dacă ar fi stat o după masă întreagă să-și piardă timpul ca să înșire pe hîrtie tot felul de prostii.

Judith se opri la intrarea în sală și întoarse capul. Ochii lui erau ațintiți asupra ei, și atunci i-a zîmbit.

Băiatul a fost încîntat. Figura lui amuzantă, de băiețandru, s-a luminat, s-a destins, fiind toată, dintr-o dată, numai ocheade pline de complicitate și, cu oarecare timiditate, i-a aruncat o îndrăzneață suplică mai înainte de a dispărea după colț. Era ca o solie din partea lui Roddy, menită să o întîmpine acum, în pragul vieții ei noi, pentru a-i spune : „Nu uita, voi veni“.

Ziua aceea, ca și următoarea, trecură fără să prindă aproape de veste. Zilele — cufundîndu-se în înserări pline de mireasma caprifoiului, cu ceruri diafane și fantastice, adevărate profuziuni de flori și frunze, sub o înstelată boltă cerească — alunecau pe nesimțite, spre sfîrșit.

Dintr-o dată, Judith și-a dat seama că nu mai trebuia să scrie răspunsuri la întrebări, în sala de examen, între orele 9—12 și 2—5, că nu mai avea de asistat la cursuri, nu mai erau ore de pregătire, nu mai trebuia să ia note, nici să aibă un program fix de lucru. În locul acestora, o mare inactivitate sub povara căreia se simțea pierdută și opresată. Anii studenției se terminaseră pentru totdeauna.

13

Era seara dinainte de încheierea trimestrului. Judith se plimba, la braț cu restul grupului, pe peluză, pe aleile străjuite de copaci, trecînd pentru ultima oară pe lîngă tufele de caprifoi.

Grădina își împrăștia peste tot frumusețile care erau numai ale ei, copleșind pe cei care le priveau, vrînd parcă să le atragă atenția:

„Vedeți ce părăsiți. Priviți bine toate acestea pentru că nu o să le mai întîlniți niciodată !"

Întregul templu își deschisese larg, pentru ultima oară, porțile, dezvăluindu-și minunățiile misterioase; cedrii înalți, teii și privighetorile, pajiștile cu fîn cosit, arbuști și tufe în floare, cu flori sălbatice crescînd sub ele, mesteceni arămii și toți copacii înalți care străjuiau grădina, scăldîndu-se cu seninătate, ca norii, în ultimele licăriri de lumină ale zilei.

Fiecare alegea cîte o carieră pentru cealaltă, fetele discutau vesele tot felul de proiecte de viitor, făceau planuri să se întîlnească regulat.

— Dar la ce bun ? întrebă una dintre fete. Vom fi împrăștiate peste tot. Nu putem să venim aici an de an ca și cum lucrurile ar fi rămas neschimbate. Nu-i nimic mai oribil decît acele reuniuni de oameni vîrstnici, care încearcă să fie din nou tineri. Acea îngrozitoare pretenție de a căuta să te regăsești pe tine de altă dată ! Dacă ne vom mai întîlni din nou, să ne întîlnim în lumea largă. Nu vreau să mă mai întorc vreodată aici.

— O, dar nu voi avea puterea să rezist tentației, declară o alta ; vedeți, știu, mai mult sau mai puțin, că niciodată nu voi fi atît de fericită cum am fost aici. Voi preda copiilor algebra și mereu o să privesc înapoi, cuprinsă de regrete deșarte.

— Timpul petrecut aici are chiar atît de multă importanță pentru tine ? o întrebă Judith. Vorbești ca și cum viața ta s-a terminat.

— Ceva ce reprezintă foarte mult pentru mine s-a sfîrșit, răspunse fata aproape cu violență.

Judith lăsă atunci să-i scape un suspin.

— Așadar, pentru tine toți anii petrecuți aici nu înseamnă nimic ? o întrebă o fată pe Judith.

Judith rămase tăcută, gîndindu-se că tot ceea ce a prezentat importanță s-a redus la semnificația dezastruoasă și extraordinară pe care o avusese pentru ea Jennifer : cum de la plecarea lui Jennifer totul fusese asemenea matcii mîloase a unui lac, ale cărui ape secaseră zi de zi, după o îndelungată perioadă de secetă ; asemenea unei mîncări fără nici un gust pe care trebuie să o înghiți cînd nu ți-e foame ; ca o vreme cenușie, ploioasă, nesănătoasă. Nimic nu reînviase, nici măcar iluzia momentană de regăsire a plăcerii de a trăi ; nimic decît vasul de aramă în care străluceau flori și fructe de dragul lui Jennifer. Nici una dintre colegele către care s-a îndreptat după plecarea ei nu a putut să-i potolească rana, să o facă să uite măcar o zi acel chip unic. Și fetele o știau. Cei trei ani în care

se lăsase absorbită de Jennifer o izolaseră în mod ireparabil de celelalte fete, și chiar cînd au primit-o în rîndul lor cu amabilitate, aveau totuși convingerea că Judith nu era de-a lor.

Erau atît de încîntătoare, atît de drăguțe, de sensibile și inteligente ; făpturi care te fermecau. Judith nu-și bătuse niciodată capul să-și dea seama cît de atrăgătoare erau, iar acum nu avea să o mai știe niciodată. Cu excepția lui Jennifer, nu-și îndreptase niciodată privirile către cele care se apropiaseră de ea, nu se preocupase niciodată să le asculte. I se oferiseră atîtea lucruri care ar fi putut să-i aducă bucurii durabile. Dar toate sursele posibile de bucurii și de lucruri interesante, toate ocaziile le neglijase.

Cînd era în anul întîi, una din studentele din anul trei se aplecase spre ea, de la înălțimea celor trei ani de studii, împurpurată și timidă, pentru a o invita să petreacă împreună o seară, numai ele două. Cu tîmple firave, o configurație a feței aleasă și delicată, o figură senină, cu buze a căror imobilitate părea să fie rezultatul unui puternic efort nervos, atît păreau de vulnerabile, o privire fermă, dar plină de o tristă strălucire. Un cap mic cu un păr negru despărțit la mijloc printr-o cărare, mîini fine, pe care le împreunase în jurul genunchilor... Ea, cea mai bună studentă din colegiu, venise să i se alăture ei ca o umbră, ca o insectă nocturnă, ca o pasăre, ascultînd, întrebînd, ascultînd din nou... Fata aceea scria versuri, dar nu le citea niciodată nimănui ; lui Judith însă îi promisese că i le va citi. Sufletul ei era atît de curat, încît îți era parcă frică să-l atingi, și totuși în acea seară i-a oferit lui Judith tot sufletul ei. Dar toate acestea nu au dus la nimic. Foarte curînd fata s-a retras, îndepărtîndu-se de Jennifer ca și cum s-ar fi temut.

A mai fost apoi și fata aceea a cărei poveste crudă de dragoste a sfîrșit rău. Într-o seară, i-a vorbit și i-a povestit totul. Judith a rămas mai mult timp lîngă ea, din milă, arătîndu-i afecțiune. Dar fata i-a spus dintr-o dată : „Nu-i vei povesti lui Jennifer nimic, nu-i așa ?“

Mai fusese și studenta care picta portrete și dorise ca Judith să-i pozeze. Și fata aceea tăcută, care citea *Cartea morților* noapte după noapte, în camera ei, despre care se zicea că se ocupă cu lucruri oculte, că invocă diavolul și care o privea cu un surîs misterios, pe jumătate ironic, pe jumătate nedefinit. A mai fost și fata aceea atît de frumoasă, din anul I, cu fața angelică, rece, cu un păr auriu, sclipitor ; toate acestea și încă și altele fără număr îi oferiseră prietenia lor. De asemenea l-a ignorat și pe Martin, pentru că nu o plăcea pe Jennifer. Din cauza acestei prietenii deșarte, în care s-a izolat singură, nu gustase decît în treacăt sau deloc cărțile, nenumăratele cărți, poezia și muzica modernă, teatrul, o sută de plăceri ale spiritului.

În cele din urmă spuse :

— Oh, da, toți anii ăștia sînt importanți. Încă nu știu cît. Acum, mă tem însă că am lăsat să-mi scape foarte multe lucruri.

Rămăseseră tăcute, iar ea a fost cuprinsă de teama nervoasă că toate se gîndeau la Jennifer.

— E extraordinar, a adăugat în cele din urmă una dintre ele, cît de imobil pare timpul în locul ăsta. De cînd ne aflăm aici, parcă nimic nu s-a schimbat. Deși știam foarte bine că scopul final erau examenele și că totul se îndrepta spre examene, nu am impresia că am făcut măcar un pas mai departe. Totul e — care-i cuvîntul ? — static. Sau, pur și simplu, ne mișcăm în cerc. Am impresia că timp de trei ani am stat într-un lac liniștit și sigur.

— Iar acum vom fi zvîrliți pe maluri.

„Și ne vom avînta într-o viață nouă" gîndi Judith în sinea ei, plină de dorința de a se avînta în această nouă viață. Totuși avea inima strînsă de frică. Întreaga clădire încălzită de razele soarelui părea maternă și plină de blîndețe, adăpostindu-și pentru ultima oară gîngăniile. Noua viață nu putea să le ofere nimic atît de sigur, atît de liniștit, ca protecția-i indiferentă.

Se auziră bătăile orologiului, pline de melancolie.

— Ei bine, toate acestea-s groaznice. Mă duc să termin de împachetat.

În această ultimă seară, caldă, plină de mireasma teiului, unde oare se afla Jennifer ?

14

În cele din urmă nu a mai fost timp ca măcar să-și ia rămas bun de la cineva. Fetele alergau de ici colo, cu etichete pentru valize, sau cu fierul de călcat ca să-și calce rochiile pe care aveau să le pună în *Săptămîna de mai* [1]. Anul trecut, Judith se distrase foarte bine în săptămîna de mai. Cinci seri de dans la rînd cu Jennifer și unul din verii ei, care urma la Trinity College, și un tînăr ofițer de marină. Anul acesta nu avu chef să accepte nici o invitație.

În timp ce Judith era ocupată să-și facă bagajele și să arunce o mulțime de lucruri inutile, pe care le adunase în cei trei ani petrecuți acolo, intră o îngrijitoare care o anunță că o așteaptă jos un domn. Era Martin.

— Martin, dragul meu !

— Am venit, așa, la întîmplare. Am venit cu mașina să văd un prieten care pleacă în străinătate. Rămîi pentru Săptămîna de Mai ?

— Nu, Martin, plec peste două ore și mă duc direct acasă.

— Chiar acasă, în casa de lîngă noi ?

— Da, slavă Domnului, nu mai este închiriată. Mama și cu mine vom petrece acolo o parte din vară. Vreunul... vreunul dintre voi e cumva pe acolo ?

— Mariella e acolo cu copilul. Roddy și cu mine vom veni pentru cîteva zile, de fapt eu mă

[1] Săptămînă în cursul căreia au loc diferite manifestări sociale pentru studenți și competiții sportive, fiind socotită perioada de distracții și relaxare.

duc acolo chiar acum. Iată de ce am venit, să văd dacă nu ți-ar face plăcere să te întorci cu mine cu mașina.

— Cu mașina ? Oh, e minunat ! Ești un adevărat înger, Martin, să te gîndești la mine.

Era la fel de timid ca întotdeauna, aplecîndu-și capul în jos în timp ce vorbea. Uitîndu-se la el, se gîndi că în acești ani se mai maturizase și ea. Pierderea lui Jennifer îi dăduse un fel de siguranță de sine și o maturitate, o anumită fermitate. Acum îl vedea pe Martin pentru prima oară sub un unghi complet lipsit de romantism și gîndi : „Deci așa îl voi vedea și pe Roddy. Nu o să mă emoționez și n-o să mă încurce deloc. Toate acestea au trecut acum pentru mine."

— Mă bucur că te văd, Judith. E o eternitate de cînd... Parcă ai mai slăbit, nu-i așa ?

— Examenele astea mizerabile, Martin, m-au slăbit. Am lucrat atît de mult... nici nu știu de ce.

— Vai, nu ar fi trebuit.

Părea consternat.

Dragul de Martin !... Undeva într-un colțișor al inimii i se lua o greutate. Dintr-o dată, Jennifer îi apăru foarte îndepărtată.

— Așteaptă-mă, Martin, sînt gata într-un sfert de oră. Nu-și luase rămas bun de la Mabel. Se gîndea cu groază la această ultimă datorie... Acum nu mai avea timp... Slavă cerului că întîrziase să o facă... Ce-l mai simplu lucru era

să-i scrie un bilețel și să roage pe cineva să-l înfigă în ușa ei. A scris atunci :

„Dragă Mabel,

Cineva a venit pe neașteptate să mă ia cu mașina. Am numai zece minute ca să termin de împachetat și să fac toate lucrurile necesare înainte de plecare. Am bătut la ușa ta cu cîteva minute în urmă, dar nu am primit nici un răspuns..."

Ezită. Nu era prea exagerat ? Așa era, dar acum nu mai putea șterge ce scrisese.

„Nu mai am nici măcar un minut în care să pot încerca să te găsesc. *Îmi pare teribil de rău* că nu te văd ca să-mi iau rămas bun de la tine, Mabel. Și cît de trist va fi în octombrie, cînd nu ne vom întîlni din nou. Trebuie să-mi scrii și să-mi spui ce faci și îți voi scrie și eu. Sînt sigură că ne vom revedea. Să-mi dai un semn dacă vii vreodată prin părțile mele..."

Și asta trebuia să rămînă... Ce să-i spună altceva ? Rezultatele examenelor vor fi anunțate mîine... Mai bine să nu se mai refere la acestea, căci Mabel desigur a căzut. Pînă la urmă, nu mai fusese în stare să-și amintească nimic. În ultimele trei zile, la toate probele pe care le-a dat, din trei pagini, două erau goale... cu două trei rînduri nesigure pe ele.

În încheiere, Judith scrise :

„Sper și doresc din toată inima să ai o vacanță lungă, în care să te odihnești. Ai mare nevoie.

Ai lucrat atît de minunat! Nimeni, niciodată nu ar fi putut lucra mai mult. Ne-a părut foarte rău tuturora că te-ai simțit atît de prost toată săptămîna examenelor. Mare ghinion!

Rămas bun și toată afecțiunea de la

Judith"

Nu mai era nimic altceva de adăugat. Îi reveni în fața ochilor chipul lui Mabel din timpul ultimei săptămîni, palid, înspăimîntat, privind-o cu ochi muribunzi, dar reuși repede să-și îndepărteze din fața ochilor această imagine. Se gîndise că trebuia, la plecare, să o sărute pe Mabel, dar acum scăpase.

Era necesar să se grăbească, o aștepta Martin.

Automobilul ieși de pe alee și o porni pe șoseaua prăfoasă. Aproape că și uitase să se întoarcă pentru ca să mai arunce o ultimă privire acelor ziduri de cărămidă roșie.

— Le spun rămas bun, Martin. Uff! Cît urăsc și cît iubesc aceste ziduri!

Și, dintr-odată, s-au ridicat plopii, acoperindu-le. Nu se mai vedeau.

— Ei bine, Martin, cum merge? Ce s-a întîmplat cu toți ceilalți? Ce fac?

Se reîntorcea, se reîntorcea încet, încet.

Cambridgeul rămăsese în urmă. Judith încerca să și-l amintească, să-și readucă imaginea orașului în fața ochilor, da nu izbutea. Visase trează, sau visase în somn? Care din două? Se

întreba dacă avea să mai regăsească vreodată acea amintire. Mai ieri stătuse eu Martin sub cireșul înflorit. Acum îi povestea despre casa lui din Hampshire. Îi spunea că de cînd murise tatăl său, se ocupa de bunurile familiei. Judith trebuia să vină neapărat să o cunoască pe maică-sa și să stea cîtva timp la ei. Martin era foarte fericit de cînd se ocupa de cultivarea pămîntului, nici nu dorea altceva decît să-l valorifice cît mai bine. Avea să îmbunătățească posibilitățile de pescuit și vînat. Tocmai cumpăraseră încă un lot de pămînt, după care umblau de doi ani, cîteva sute de metri de-a lungul rîului și o parte destul de mare, împădurită. Îl pasiona silvicultura. Martin avea să se ocupe de acestea cît mai serios. Viața lui Martin părea foarte fericită, ordonată, foarte limpede și folositoare. Știa perfect ceea ce dorește.

În ultimii ani, cei patru veri fuseseră cam împrăștiați pe ici și pe colo. Mariella lucra la Londra, cu un medic veterinar. Cea mai mare parte a verii trecute o petrecuse la țară, la Martin, pentru că era cam strîmtorată din punct de vedere financiar și fusese obligată să închirieze casa de pe rîu, de lîngă casa lui Judith. Peter a fost și el acolo. Era un băiețel destul de drăguț, puțin cam nervos. Avea acum o educatoare, iar Mariella părea că se ocupă mai mult de cîinii ei decît de el. În orice caz, asta era impresia pe care o dădea. Mariella, după cum spunea Martin, nu se schimbase deloc.

Pe Julian abia îl văzuse. După cîte i se părea, Julian scria cronica muzicală pentru una sau două reviste săptămînale, dar nu știa la care. Mai auzise de asemenea că scria un balet sau o operă, sau cam așa ceva, dar după părerea lui Martin nu era nimic serios. Din cauza războiului, rămăsese cu astm, bietul băiat, și astfel își petrecea iarna, uneori chiar și vara, în străinătate.

Și Roddy ? Roddy își pierdea timpul pe la Paris sau Londra, desenînd sau sculptînd cîte ceva. Nimeni nu putea să-l convingă să se apuce serios de lucru. Anul trecut lucrase ceva pentru un teatru de la Paris, desenase unele decoruri, fără îndoială cu mare succes. Acum declara că ar vrea să devină actor. Martin spuse rîzînd că se temea că Roddy era cam neserios. În orice caz, trebuia să vină și el la țară o săptămînă sau două, și Judith avea atunci să-și dea singură seama.

La ora șase, mașina s-a oprit în fața casei lui Judith. Grădina o aștepta gata să o îmbrățișeze din nou. Aerul blînd era îmbălsămat de mirosul trandafirilor, în timp ce pajiștea scăldată în lumina soarelui se întindea pînă departe spre rîu, iar de jur împrejur, din verdele ierbii se ridicau drepte tijele încărcate de flori albastre de delfinum, crini galbeni și albi și cupele mari ale macilor învăluite toate de o miraculoasă strălucire.

— La revedere, Martin. A fost splendid. Ne vom revedea în curînd nu-i așa? Vino să mă iei.

Judith a intrat în holul răcoros, întunecat. Bătrînul lor slujitor se repezi să o primească, iar din salon se auzi vocea mamei, întrebînd cu blîndețe :

— A venit fiica mea ?

PARTEA A PATRA

1

ERA gata pentru picnic. Îmbrăcată într-o rochie galbenă de olandă, purta pe cap o bonetă de pai cafeniu, tivită cu o panglică galbenă, legată la spate într-o fundă mare. Cele două părți ale fundei îi acopereau ceafa, în timp ce capetele atîrnau de-a lungul spatelui. Mama îi legase funda.

— Încîntătoare făptură ! spuse mama privind-o cu un ochi imparțial.

Trecuse mai mult de-o săptămînă de cînd Judith se întorsese acasă, iar mama fusese tot timpul fermecătoare. A dus-o la Londra ca să-i cumpere rochii. Au stat două zile la hotel, și i-a comandat cu multă generozitate rochii frumoase chiar la croitoreasa ei.

După ce Judith a trecut prin fața ei, încercînd vreo cincisprezece modele, mama, în cele din urmă, cu o ușoară mișcare a umerilor, a spus pe tonul acela curios al ei, puțin aspru, totuși frumos :

— După cum vezi, totul îi stă bine copilului ăsta, iar croitoreasa a aprobat în mod solemn.

Au fost împreună la teatru și la operă și, în fiecare seară și dimineață, Judith se așeza pe

marginea patului mamei, sporovăind pe un ton prietenesc.

Mama era o femeie îmbrăcată întotdeauna cu foarte multă grijă, parfumată și pudrată. Figura ei păstra încă un aer tineresc, cu toate că obrajii îi erau acum puțin mai scofîlciți și privirea devenise mai aspră.

Ochii ei erau asemenea unor diamante albastre, gura cu buze lungi și colțuri ascuțite, fardată, era lipsită de blîndețe. Chipul ei avea o structură solidă, totuși delicată, cu linii ascuțite ; ceva din forma triunghiulară a feței, sau din felul în care erau așezați ochii, te făcea să te gîndești la o pisică.

Era distinsă atît spiritual cît și fizic, inteligentă, vioaie. Știa o mulțime de lucruri, din diferite domenii, avînd un spirit incisiv. Bărbații o admirau și o plăceau. Lui Judith i se părea întotdeauna că mama trebuia să fie înconjurată de mulți bărbați, care îi făceau curte și o complimentau. Judith nu-și amintea ca mama să fi avut vreo prietenă. De cîte ori se ivea vreo ocazie, declara că nu are nici un fel de simpatie pentru femei. Judith se simțea inclusă între acestea. A regretat întotdeauna că avea o fată, numai un fiu chipeș ar fi mulțumit-o. Fiica ei își dăduse seama de acest lucru încă din primii ani ai copilăriei : adorația pe care o avea pentru această mamă o făcuse perspicace.

Nu păstra aproape nici o amintire despre maică-sa decît poate, uneori, o vagă identificare, plină de respect și teamă, a ei cu îngerii sau cu Fecioara Maria.

O dată, într-o seară, mama a intrat în camera lui Judith, îmbrăcată pentru o reuniune, era toată în alb, cu ceva roz și irizat pe deasupra, învăluind-o de jur împrejur. La piept, la centură și la poalele rochiei, avea mușcate din catifea, iar pe umăr un mănunchi de flori din care porneau în jos panglici asortate la culoarea mușcatelor. În părul vaporos, blond, care îi încadra fața, sclipeau cîteva diamante. S-a aplecat asupra pătucului, cu ochii și buzele pline de zîmbet, ca și cum ar fi fost foarte fericită, dar Judith și-a ascuns fața în prezența acelei figuri angelice. Nici una dintre ele nu a scos un cuvînt. Din ușă s-a auzit glasul unui bărbat strigînd-o : „Mildred !“ dar nu era vocea tatei.

— Intră, i-a răspuns ea, sînt cu fetița.

Un domn înalt, cu mustață, a apărut în cameră, a venit lîngă mama și a privit în jos spre copil, făcînd tot felul de glume și punîndu-i întrebări prostești, și rîzînd pentru că ea nici nu-i răspundea, nici nu se uita la el.

— Judith, nu fii urîcioasă, a spus mama.

— Nu are nimic din tine.

— Nu, nimic. Vocea ei părea că exprimă un fel de plictiseală.

— Îți pare rău ?

— Lui Fred nu-i pare rău.

Apoi amîndoi au rîs puțin. Stăteau unul lîngă altul aplecați asupra pătucului. Judith și-a strecurat mînuța afară de sub plapumă și a atins, fără să fie observată, o floare de la pieptul mamei. A tras-o ușurel, iar floarea s-a desprins din buchet, rămînînd în mîna ei.

— Să mergem, a spus mama, apoi, privind peste umăr, a adăugat : Fă nani, Judith.

Mama ar fi fost desigur supărată dacă ar fi știut că Judith a rupt o floare... Dar, la urma urmei, nu era o floare adevărată, era făcută din catifea roz. Judith a ascuns-o sub pernă. Mama și-a strecurat brațul sub cel al bărbatului și amîndoi au dispărut.

Aceasta era singura amintire vie care stăruia în mintea ei. Amintirea rochiei cu mușcata a fost imediat înlăturată de aceea a copiilor din casa vecină. De atunci, ei, și nu mama, aveau să-i absoarbă întreaga ei pasiune. Mama era din ce în ce mai mult plecată, sau ocupată, și din ce în ce mai puțin preocupată de fiica ei. Tot timpul pe care nu-l petrecea în jocuri cu copiii de alături era consacrat lecțiilor. În privința învățăturii, mama și tata erau inflexibili.

În mintea lui Judith părinții ei aveau o dublă personalitate. Pe de o parte erau mama și tata, care evident se iubeau și își iubeau unica lor fiică ; și uneori o duceau la mare sau la Londra ca să vadă cît o pantomimă. O dată sau de două ori, au luat-o cu ei în străinătate dar, de cele mai multe ori, cînd o lăsau acasă, îi scriau scrisori pline de afecțiune, la care ea trebuia să răspundă în franceză pentru a le dovedi cît progresase, iar cînd se întorceau, îi aduceau daruri frumoase. Adesea, cînd erau acasă, seara, îi citeau cu glas tare. Toți trei erau uniți printr-un fel de legături romantice și mîngîietoare — o rudenie ideală.

Dar uneori, Fred şi Mildred luau locul mamei şi al tatei şi iluzia era spulberată. Căci ei păreau a fi făcuţi dintr-o fibră mai puternică şi mai rezistentă, trăiau aievea, şi nu erau decît rareori împreună ; şi atunci adeseori între ei domnea răceala şi de multe ori se certau. Viaţa cu Fred şi Mildred nu era nici reconfortantă, nici liniştită. Fred era un om în vîrstă, teribil de tăcut şi de preocupat. Mai tot timpul citea şi scria cărţi. Avea cîţiva prieteni şi aceia în vîrstă. Cîteodată, unul dintre aceştia, după perioade în care o ignorau total, se oprea dintr-o dată şi declara, uitîndu-se la ea cu atenţie, că seamănă cu tatăl ei cînd era tînăr. Şi de fiecare dată, feţele lor, vocile lor, cuvintele pe care le rosteau, făceau să capete formă, pentru o clipă, un trecut necunoscut, plin de farmece nevisate, risipite ; şi atunci Judith simţea o urmă de durere în suflet. Fred era iubit. Pe Mildred lumea o admira, o respecta, dar nu o iubea. Judith îşi dăduse seama de asta încă de cînd era foarte mică, cînd se ducea la plimbare cu cîte unul dintre ei şi cînd treceau pe lîngă căsuţele care se aflau la marginea grădinii lor şi se opreau să stea de vorbă peste garduri cu ţăranii. Aceştia vorbeau, răspundeau, şi-l priveau într-un anumit fel pe Fred, şi cu totul altfel pe Mildred.

Pe măsură ce creştea, Judith simţea un uşor resentiment împotriva lui Mildred pentru felul în care îl trata pe Fred, pentru toată abilitatea ei aspră, implacabilă, cinică, pentru felul în care ştia să se descurce în lume. Fred nu se simţea deloc la îndemînă în mijlocul oamenilor,

chiar mai puţin decît ea, îşi spusese Judith. Mildred era impregnată de toată înţelepciunea fără bunătate a lumii. Şi nu părea să-şi dea seama că Fred avea nevoie să fie îngrijit.

Apoi Fred a murit, şi atunci au redevenit mama şi tata. În veşmintele ei de doliu, obosită şi palidă, mama a avut nevoie pentru cîtva timp de Judith. Nu vorbea prea mult despre tata, dar părea cufundată într-o contemplare tristă, şi în scrisorile ei vorbea cu afecţiune şi mîndrie despre el.

Dar această atitudine nu a durat mult. După primele şase luni, părea că nu prea o mai dorea pe Judith alături de ea în timpul vacanţelor. Avea de făcut vizite, călătorea tot timpul, era mereu înconjurată de bărbaţi curtenitori şi de femei parfumate cu care juca bridge... Şi în toţi cei trei ani a venit doar o singură dată la colegiu, pentru cîteva ore, ca s-o vadă pe Judith. Avea un apartament la Paris, în care era şi o cameră mică pentru Judith, dar aştepta ca Judith să-şi ducă propria ei viaţă şi să stea cu prietenele ei sau cu singura mătuşă pe care o avea, sora tatei, măcar o parte, cel puţin, din vacanţă. Călătoriile de studii, scurte vizite pe la prietene, lungi vizite la mătuşa din Yorkshire, necăsătorită, femeie de litere, îi ocupaseră într-adevăr timpul. Într-o vacanţă, Judith a petrecut o lună minunată cu Jennifer, într-o căsuţă în Cornwall, dar acasă la Jennifer nu fusese niciodată. Jennifer pretindea că părinţii ei erau prea neplăcuţi pentru a fi impuşi şi altcuiva în afară de ea şi chiar şi atunci cu

măsură. Ca şi Roddy, Jennifer apărea şi dispărea, fără a avea un fundal, fără ca cineva să poată şti de unde provenea şi unde se pierdea acea strălucire misterioasă cu care lumina banalitatea vieţii.

Scrisoarea pe care spera atît de mult să o primească de la Mariella, prin care să o invite să petreacă un timp cu ei, nu a venit niciodată. Nu o mai văzuse pe Mariella din vara aceea în care murise tata, şi nu a primit nici un semn de la ea în afară de o scrisoare de condoleanţe convenţională, prost scrisă, trimisă din partea lor, a tuturor, (Dar Martin îi scrisese personal spunîndu-i : „toţi îţi sîntem alături").

Vacanţele petrecute în Anglia şi în străinătate deveniseră ceva obişnuit pentru ea, şi iată că acum, aşa dintr-o dată, se găsea din nou acasă. Venise şi mama, doar din pură bunătate şi din consideraţie pentru Judith, căci ea nu ţinea deloc la casă, nu dorea să locuiască acolo, considera că întreţinerea casei reprezenta o cheltuială foarte grea şi avusese, după cum afirma, cîteva oferte minunate să o vîndă.

— Dar mi s-a părut că-i drept ca, măcar în vara aceasta, să te bucuri de casă, îi spuse. Ştiu cît eşti de sentimentală în această privinţă. Apoi, a adăugat : şi nu văd de ce nu am petrece împreună o vară cît mai plăcută. Acum eşti foarte sociabilă, cultivată, inteligentă şi, aş mai spune, foarte prezentabilă. Bineînţeles nu intenţionez să-ţi cer să stai cu mine tot timpul. Aş găsi foarte obositor şi plictisitor să te trag

mereu după mine şi sînt sigură că asta ţi-ar displace de asemenea. Nu sîntem deloc făcute să fim împreună mult timp, nu am face decît să ne enervăm una pe cealaltă. Credeam că pînă acum ai fi putut să te hotărăşti cum să-ţi aranjezi viaţa (cuvintele mamei aveau întotdeauna o mică înţepătură în ele), totuşi, pentru că nu ai făcut-o, mă gîndesc cu plăcere că vei sta cu mine cel puţin pînă la iarnă. Atunci te vei hotărî ce vrei să faci şi, dacă pot, te voi ajuta. Îţi convine acest aranjament ?

Aranjamentul se anunţa excelent. Însemna foarte mult, se gîndi Judith, că mama voia să fie cu ea. Deşi niciodată nu au ajuns să discute chestiuni intime, nu le lipseau obiectele de discuţie : cărţi, oameni, piese de teatru, rochii. Mama părea să se simtă mulţumită cînd se afla în grădină, cu o carte, sau purtîndu-şi paşii încolo şi încoace ; mărturisea că-i place să se plimbe cu un coş şi o pereche de foarfeci ca să taie flori pentru toate camerele.

Fără îndoială, Judith avea să poată stabili cu ea raporturi satisfăcătoare, să poată nutri pentru ea o afecţiune veritabilă precum şi interes, admiraţie şi acea curioasă stare emotivă... acel frison pe care i-l provoca parfumul, rochiile, părul ei, pielea feţei, încă de cînd era mică...

Mama terminase de legat panglica la pălărie şi cu o voce pe jumătate şăgalnică, pe jumătate ironică, îi spuse :

— Şi acum, petrecere frumoasă, şi o trimise la picnic.

2

Venind de-a lungul rîului, i-a văzut pe toți adunați în fața ușii, toți în afară de Roddy... Acum nu mai constituiau pentru ea o sursă de spaimă și îngrijorare, nu mai era fetița de altădată. Putea să observe foarte bine grupul lor, fără nici cea mai mică urmă de îngrijorare. Cum stăteau toți la un loc, ca și cum ar fi vrut să se asigure că nici un străin nu ar fi putut să pătrundă în mijlocul lor ! Dar aceasta nu o mai impresiona acum. De cînd îi întîlnise din nou, nu se manifestase nici dintr-o parte, nici din alta, vreo urmă de intimitate, vreun schimb mai semnificativ. Dar de data aceasta, nu-i mai păreau impresionanți, nu mai rămase trează nopți de-a rîndul să aștepte, plină de emoție, de îndoieli. Acum le era egală. Inima ei era împietrită sau moartă și se părea că nu mai aveau să o tulbure, ca altădată.

Mariella, Julian, Martin, dar unde era Roddy ?...

Julian venise pentru o zi. Era mai cadaveric ca oricînd. Pe fața lui se puteau vedea brazde adînci, protuberanțe și adîncituri. O șuviță din părul des, castaniu, albise. Purta niște pantaloni eleganți din flanelă albă și o cămașe de mătase moale, în culoarea caisei, făcîndu-l pe Martin, care era îmbrăcat cu niște pantaloni vechi de flanelă cenușie și cu o cămașă albastră de bumbac, să pară rustic și neîngrijit.

— Îngrămădiți-vă în mașină, le spuse Martin, Mariella, *nu pot* să te las să conduci automobilul meu nou. Înțelegi, îngerașule, nu-i așa ?

— Nu conduc bine deloc, spuse Mariella surîzînd vag, uitîndu-se de jur împrejur. Am făcut praf mașina lui Martin, anul trecut, nu-i așa, Martin ? Am intrat într-un zid. Dar Martin a fost atît de drăguț !

— E un băiat minunat, spuse Julian, punînd mîna pe umărul lui Martin.

Martin era singurul care primea evidente semne de afecțiune din partea celorlalți. Toți îl tratau la fel, cu o afecțiune plină de tachinărie.

— Judith, vrei să vii în față cu mine ? Și voi, Mariella și Julian, urcați-vă acolo... Da, așa e bine. Martin era foarte preocupat ca toată lumea să se simtă bine și să nu fie nici cea mai mică defecțiune. Toată lumea trebuia să se bucure de picnic.

— Ați pus mîncarea în mașină ? Dar băuturile ? Ați luat tirbușonul ? Da, e la mine. Mariella, nu uita că azi Julian e la țară, și nu sta acolo fără să deschizi gura, ci arată-i locurile interesante pe lîngă care o să trecem și orice priveliște sau sunet rustic pe care le vei observa. Sîntem gata ? Deci mergem spre *Monk's Water,* nu-i așa ?

Automobilul porni de-a lungul aleii.

— Putem avea încredere în felul în care conduce Martin ? strigă Julian, agățîndu-se de Mariella. Mă tem că nu prea putem să fim în siguranță cu el. Dacă gonește prea tare, sar din mașină. Mai bine să stăm acasă și să facem

picnicul în grădină. Mai bine să nu părăsim casa asta încîntătoare și să nu vedem lucruri interesante. Nu la asta m-am gîndit cînd am sugerat picnicul. Oh, de ce oare nu puteți să vă dați seama de o glumă, nimeni ? Vai... !

Cînd mașina a dat colțul și a ieșit în șosea, Julian a scos un geamăt și a închis ochii. Mariella chicotea ca o fetiță, Martin ricana, toată lumea era în dispoziția potrivită pentru un picnic. Dar unde era Roddy ?

— Martin, ce-i cu Roddy ?

— Oh, Roddy, spuse Martin, pe bietul Roddy îl durea capul.

— Îl durea capul ?

Ceva tresări dureros în ea.

— Da, l-am lăsat culcat. Idiotul a jucat tenis ieri toată ziua în plin soare, fără pălărie, și urmarea este probabil o ușoară insolație. M-a ținut treaz toată noaptea tremurînd și tot prevenindu-mă că avea să-i fie rău. Arăta oribil la micul dejun, trebuie să mărturisesc. Era de o gălbeneală superbă, așa că i-am dat o aspirină și l-am instalat pe canapea, lăsîndu-l acolo culcat.

— L-ai lăsat singur. Dar nu ar fi trebuit să rămînă cineva cu el ?

— Doamne ferește, nu. O să doarmă și mîine n-o să aibă nici pe dracu. Proasta dispoziție în care se afla, ăsta era răul cel mai mare. De aceea am socotit că-i mai bine să-l lăsăm singur și să plecăm.

Martin rîse vesel, ca și cum durerea de cap a lui Roddy l-ar fi distrat. Cît erau de cruzi și de insensibili oamenii ! Se pretindeau a-i fi

prieteni și îl lăsau singur și bolnav, ei plecînd să se distreze. S-ar fi putut să-i fie mai rău în timpul zilei dacă îl pîndea o boală gravă !

Absența lui Roddy și durerea lui de cap o afectară foarte mult pe Judith. Și, dintr-o dată, își dădu seama că dacă așteptase cu atîta nerăbdare picnicul, era numai pentru faptul că avea să-l revadă pe Roddy, sperase să-l privească, să-i vorbească, și fusese cuprinsă de o adevărată mîhnire cînd observase lipsa lui din grupul care o aștepta în ușă ; își dădu seama că pîndise în taină venirea lui, că îl așteptase cu înfrigurare pînă în clipa plecării, apoi o adevărată greutate se lăsase asupra ei, iar acum ziua era total ruinată.

Era oare obligată să trăiască, să simtă, să dorească din nou ?

Roddy stătea întins pe canapeaua roșie din salon, în casa pustie, cu obloanele lăsate. Fruntea și ochii lui închiși erau contractați de suferință. Își tot întorcea capul în toate direcțiile și și-l înfunda în perne. Părul îi era zbîrlit, iar pernele deveneau din ce în ce mai puțin confortabile. Înjura. Ea venea în vîrful picioarelor, se așeza apoi în genunchi lîngă el.

— Roddy, iată-mă, am venit să te văd, îi murmura.

— O, Judith, mă doare capul și nimeni nu se sinchisește.

— Dragul meu, eu sînt îngrijorată, îmi pare foarte rău. Am venit să-ți ușurez suferința.

Îi mîngîia fruntea cu degetele ei reci, îi aranja pernele, îi dădea să bea și îi spunea să nu se miște.

— Mă simt mai bine acum, îţi mulţumesc Judith. Rămîi lîngă mine.

Ce fericire era să se poată ocupa de el ! Nu mai bătea în retragere acum, nu mai era mîndru, era total dependent de ea. Şi ea se apleca, îl săruta pe frunte...

Dar Martin îi spulberă visul, întrebînd-o :

— Te simţi bine, Judith ? După ce curăţă parbrizul şi îi explică lui Judith cîteva dintre semnele misterioase de la bord, după ce aruncă o privire în spate ca să se asigure că cei doi stăteau bine, se concentră asupra condusului, reluînd satisfăcut conversaţia unilaterală cu maşina şi cu trecătorii.

— Hai, hai, draga mea... aşa ! Ce s-a întîmplat ? Te doare ceva ? Bravo, fata mea... Ei bine, dragă domnule, ce-ai de gînd ?... Scoate mîna afară, dragă doamnă, înainte de a face astfel de viraje... Atenţie, derbedeilor, înainte de a vă lansa în mijlocul drumului titirezele voastre. Noroc că nu te-am făcut una cu şoseaua ! Ah, crezi că poţi să mă depăşeşti ? Ei bine, încearcă, să vedem care pe care...

Ca să mai varieze, citea din cînd în cînd cu glas tare însemnările de pe indicatoare.

Judith privea defilînd cîmpiile cu auriul lor închis, pădurile umbroase ; pădurile şi pajiştile aveau o înfăţişare tristă şi pustie.

Ajunseră la destinaţie la ora ceaiului şi porniră pe jos pe panta abruptă, pînă la marginea apei. De sus din vîrful colinei şi pînă jos la malul apei, se revărsa o adevărată bogăţie de ferigi înalte şi de tot felul de ierburi, iar trunchiurile fagilor se înălţau din această cascadă

de ierburi moi, verde-albăstruie, din ce în ce mai sus, cît puteai cuprinde cu ochii. Se ridicau din împletitura rădăcinilor şi se azvîrleau parcă înspre înaltul cerului dintr-o singură lansare prelungă, pură, sau uneori cu o uşoară contorsionare. Îşi luau cu vigoare avîntul, coloanele lor de un verde argintiu, netede sau uşor brăzdate, se clătinau încetişor pe rădăcini, adunînd parcă noi forţe ce aveau să răbufnească în crengile de sus, sinuoase, ca apoi să se reverse într-o adevărată perdea de frunze. Ramurile strîns împletite acopereau albastrul cerului, dar soarele reuşea să le străbată şi alcătuia eleştee de lumini verzui.

Mirosul ferigilor plutea în aer, sărind din piatră în piatră, ascunzîndu-se din cînd în cînd sub malurile acoperite de ierburi.

— Aici am găsit o dată o specie nouă de cărăbuş, spuse Julian privind în jurul lui plin de încîntare.

— După ce luăm ceaiul o să mă scald, anunţă Mariella. Băieţi, trebuie să facem cu toţii baie. Îmi pare rău că nu l-am adus şi pe Peter. Ce zici, Julian ?

Spunînd acestea privi spre el cu un aer nesigur.

— Ţi-am spus doar să-l aduci. Ziceai că trebuie să rămînă cu educatoarea lui, îi răspunse Julian cu o voce aspră.

— Nu-i nimic, Mariella, rosti Martin repede. Cred că am făcut bine că nu l-am adus. O asemenea expediţie ar fi fost foarte obositoare pentru el.

— La asta m-am gîndit şi eu, reluă ea cu un fel de bunăvoinţă copilărească, plină de patetism.

Judith îşi aduse aminte din nou, cu o oarecare uimire dureroasă, că Mariella era mamă.

— Ce-i cu ceaiul ? sper că nu am uitat nimic, se auzi din nou vocea lui Martin.

Deschise coşul de picnic şi începu să caute cu grabă înăuntru, pînă cînd găsi, legate într-un şervet, roşii şi salată verde.

Dintr-o dată, Judith îi surîse. Dacă vreunul dintre ei se schimbase, Martin rămăsese însă acelaşi. A fost, era şi va fi pînă la moarte blînd, plin de bunăvoinţă, reconfortant şi mîncăcios. Întotdeauna avea să mănînce crudităţi, să miroase a transpiraţie sănătoasă şi nu avea să ceară vieţii nimic, decît ca acei pe care îi iubea să se simtă bine şi să fie veseli.

Văzînd surîsul lui Judith, îi răspunse repede, radios. Mîncară sanviciuri, fructe şi prăjituri, iar în jurul lor prinseră să roiască tot felul de gîngănii, musculiţe, muşte, ţînţari. Julian începu să se enerveze.

— Fumaţi, fumaţi cu toţii, ca să împrăştiaţi gîngăniile astea. Nu vă opriţi nici o clipă, exclamă el. Apoi strigă : Doamne, o să fim devoraţi. Ei bine, acum vă puteţi da seama ce va însemna epoca insectelor. Acum poţi vedea în ce scop ai contribuit la aducerea pe lume a noii generaţii, Mariella, ca să se războiască cu insecte şi să fie răpusă.

Aprinseră ţigări, împrăştiind cu frenezie fumul în jurul lor, pînă cînd au reuşit să îndepărteze cea mai mare parte a roiului de insecte.

— Rogu-vă, putem pleca acasă ? întrebă el pe un ton plîngăreţ. Dintr-o dată, Judith şi-a amintit de Charlie cînd era mic, un copil dificil, iritabil, imperios şi, totuşi, mereu rîzînd de el însuşi şi într-un fel care te dezarma de nu-i mai puteai face reproşuri, cu acel aer cu care voia parcă mereu să spună : „Ştiu că sînt o mică brută şi aşa vreau să fiu atît cît o să-mi facă plăcere, dar nu trebuie să-mi daţi atenţie, nu trebuie să mă luaţi în serios".

Julian continuă :

— Să ne întoarcem acasă şi să jucăm un joc liniştit în camera de biliard. Nu pot să sufăr să stau afară, nu-mi place la ţară.

Martin avea un aer mîhnit.

— Eşti foarte ingrat, spuse Mariella. Martin a vrut să-ţi facă plăcere. Şi luîndu-i mîna lui Martin o mîngîie uşurel.

— Mi-ai spus că ai venit cîndva aici şi ai descoperit o nouă insectă şi că ai dori să revii, explică Martin.

— Oh, sentimentalismul meu afurisit. Voiam să regăsesc zilele în care eram un căutător de insecte, fără nici o grijă. Oare pe atunci nu existau muşte ? Sau nu le dădeam eu atenţie ?

— Îmi aduc aminte de una din acele expediţii, spuse Judith. Am fost şi eu cu tine şi cînd ne-am întors aveam mîinile şi picioarele umflate ca nişte baloane.

— Îţi aminteşti ? Se ridică în sus şi îi zîmbi. Am umblat împreună după insecte ?

— Da. Judith se înroşi. Uneori. Eram foarte mîndră cînd mă luai cu tine.
Julian rîse cu un aer plin de încîntare.
— Cred că-mi aduc aminte. Erai un copil foarte deosebit. Ce altceva mai făceam cînd eram mici ? Îţi mai aminteşti ?
— Îmi aduc aminte de o mulţime de lucruri.
— Hai, povesteşte-ne.
Judith clătină din cap.
— Cum arătam ? Care era cel mai drăguţ dintre noi ? Desigur Martin, aşa că nu trebuie să răspunzi la asta. Dar care era cel mai atractiv ? Care dintre noi îţi plăcea mai mult ?
— Dacă ai uitat, nu o să-ţi amintesc eu.
— Oh, cred că eu eram acela, strigă Julian. Sînt aproape sigur că aşa era. N-am fost eu oare întotdeauna favoritul tău ?
Judith îi rîse în faţă cu un aer plin de tachinărie.
— Sînt sigur că meritam să fiu, spuse el. Erai în orice caz aleasa mea. În mod absolut. Întotdeauna ai fost... Ne-am schimbat foarte mult ?
— Nu, foarte puţin.
— Care dintre noi s-a schimbat cel mai mult.
Judith ezită o clipă şi apoi răspunse :
— Mariella.
Şi de îndată ce o spuse îşi dădu seama din nou cît de adevărat era, prea adevărat pentru a fi spus cu atîta uşurinţă. Da, Mariella într-adevăr se schimbase. Surîsul ei şi acela al lui Julian se şterseră brusc.

— Da ? M-am schimbat ? întrebă ea privind în jur puţin încurcată.
— Nu cred că Mariella s-a schimbat cîtuşi de puţin, spuse Martin cu surprindere.
— Ei bine, exclamă Julian, ieşind dintr-o lungă visare, *eu mă simt schimbat*. Dumnezeu ştie... Acum am de gînd să trag un pui de somn, copii, şi apoi sînt gata să jucăm un joc de terminaţii de cuvinte. Judith, ca de obicei, mi-a vindecat în mare parte proasta mea dispoziţie, iar puţin somn va face să-mi dispară complet. Judith, îngeraşul meu, stai lîngă mine şi aprinde ţigară după ţigară... Voi plecaţi acum, Judith şi cu mine vom sta de vorbă pînă cînd am să adorm. Nu uitaţi că nu ne-am văzut de trei ani.
— Mă duc să caut un loc de scăldat, spuse Martin. Hai, Mariella, vrei să vii cu mine ?
— Da.
Îi întinse mîinile, odată cu surîsul dulce, abia schiţat al buzelor ei. Martin o ajută să se ridice şi plecară amîndoi.
— Vă ajung din urmă, şi eu vreau să fac o baie, le strigă Judith.
— Sînt vreo două lăculeţe pe acolo. Vii, nu-i aşa ?
— Da.
— Bine ; îi făcură semn cu mîna, ea le răspunse şi amîndoi dispărură.
Julian se întinse la umbra unei tufe, aprinse o altă ţigară şi se uită la Judith cu ochi strălucitori, aprobatori.
— Ei bine. Judith ? spuse el şi zîmbi.

Şi, ca şi altă dată, surîsul îi transfigură chipul aspru.

— Ei bine, Julian, spune-mi ce-ai făcut în tot acest timp.

— Nimic, nimic.

— Eşti mai fericit decît erai ultima dată cînd te-am văzut.

— Ce te face să spui asta ?

Judith ezită.

— Jocul tău... e mult mai natural acum.

Julian rîse şi se strîmbă la ea.

— Înfăţişarea mea elegantă şi elaborată, oare nu te orbeşte ? Nu are nici o importanţă. Nici nu a avut vreodată, nu-i aşa ? Nu i-am acordat vreo importanţă. Eşti singura femeie pe care nu am fost niciodată în stare să o amăgesc şi căreia i-am rămas ataşat.

— Sînt multe cele pe care le-ai amăgit, Julian ?

Julian păstră o scurtă tăcere.

— Au fost unele care m-au iubit, aşa că pînă în cele din urmă au fost dezamăgite.

— Crezi că dacă nu le-ai fi amăgit, nu te-ar fi putut iubi ?

Julian făcu un semn afirmativ din cap.

— Eu nu cred asta. Dealtfel nici tu nu o crezi. Judith suspină, apoi continuă : E un lucru pe care nu l-aş fi crezut niciodată... cum poate cineva să iubească o persoană de care-şi dă seama că-i crudă, egoistă şi indiferentă ?

La cine oare se gîndise cînd a rostit aceste cuvinte, se întrebă Judith. Nu era vorba de Jennifer, desigur, să fi fost oare Roddy ? Apoi adăugă repede :

— Nu pentru că tu ai fi una sau alta, nu pot să-ţi acord satisfacţia de a-ţi închipui aşa ceva.

— Sînt toate acestea la un loc, răspunse Julian :

„...crud
Desfrînat, avar, prefăcut, înşelător,
Brutal, rău, infectat de miasmele tuturor păcatelor
Care au vreun nume..."

Şi asta îmi aduce aminte, Judith, că ai trecut examenele cu mare distincţie. Sînt foarte bucuros... foarte mîndru că te cunosc.

— Succesul acesta nu mi-a dat prea mare satisfacţie.

— Hai, hai, lasă, nu exagera.

— E adevărat. Nu o fac pe modesta. Se îndepărtă de el, apoi adăugă : Am muncit foarte mult. Nu m-am gîndit la nimic decît la lucru, pentru că nici nu aveam altceva deosebit de plăcut la ce să mă gîndesc. Asemenea succese nu au prea mare preţ.

Urmă o tăcere.

— Şi presupun, urmă Julian, că asta-i tot ce voi auzi în această direcţie.

— Nu-i nimic altceva de spus. Asta-i tot.

Julian se plînse :

— Nimeni nu-mi face niciodată confidenţe. Nu ştiu de ce. Şi m-ar interesa grozav să primesc confidenţe, în special în chestiuni de dragoste.. Cred că mutra mea îndepărtează oamenii.

Judith rîse... Nu, nimeni nu ar avea încredere în Julian. Ar fi prea clarvăzător, interesul pe care l-ar manifesta ar fi pur ştiinţific, rece,

raţional. Ar da sfaturi prea bune, şi ar da prea multe. Oamenii nu au nevoie decît de o revărsare de simpatie confuză.

Julian continuă :

— Nu te-am văzut de mult timp, de ce oare n-am venit să te vizitez la colegiu ? Sau de ce nu ţi-am scris. Am avut intenţia.

— Într-adevăr, de ce n-ai făcut-o ? Pentru că m-ai uitat.

— Nu te-am uitat niciodată, întotdeauna te-am purtat în adîncul gîndurilor mele. Dar viaţa mea era prea plină... şi voiam să aştept.

Julian îi aruncă o privire rapidă, al cărei înţeles Judith nu a mai căutat să-l dezlege, şi apoi replică repede :

— Mă bucur că viaţa ţi-a fost atît de plină. Ai fost fericit, nu-i aşa ? Povesteşte-mi despre aceşti trei ani.

— La prima vedere nu au fost prea dramatici, spuse el surîzînd. O sănătate şubredă, şi iarăşi o sănătate şubredă.

— O, bietul Julian !...

Judith îi luă mîna, o ţinu puţin în mîna ei, iar ochii i se umplură de lacrimi ; uitase de astmul care îi adîncise mai mult obrajii şi aşa supţi, îi înmulţise brazdele feţei, îi încovoiase şi mai tare spatele şi aşa încovoiat.

— E o boală excelentă, spuse el cu un aer de timiditate. Mi-a dat întotdeauna o scuză minunată pentru a nu face lucrurile care nu-mi plăceau. Toţi aceşti ani de la război încoace mi-au oferit o serie neîntreruptă de scuze faţă de mine însumi. La Oxford, am fost într-un fel fericit. Dar acolo nu am stat decît un singur

an. De fapt nu-mi convenea. Anii bîntuiţi de dezastre pe care îi aveam în urma mea fuseseră prea puternici. Nu mai puteam să lucrez, nu mai puteam nici să mă distrez. Devenisem prea bătrîn şi pentru una şi pentru alta... Dar amabilitatea oamenilor, pacea, frumuseţea !... toate acestea erau foarte reconfortante. M-am apucat din nou de muzica mea, puţin... Dar, cum am mai spus, nu-mi servea la nimic să încerc să caut să regăsesc ceea ce altădată găsisem. Şi apoi, clima mi-a făcut foarte rău. Astfel m-am dat la fund. O epavă din punct de vedere fizic, dar redobîndindu-mi mai mult sau mai puţin echilibrul moral. De atunci am fost în Franţa, în Elveţia, în Austria — prin toată Europa. Am compus muzica pentru un balet care nu va fi niciodată reprezentat. Am scris trei lieduri. Am scris articole, cronică muzicală de aşa-zis înalt nivel, pentru diferite periodice. Am ascultat, da, am ascultat cu multă bucurie muzică, foarte multă muzică, în multe ţări din Europa. Am avut cîteva amante. O rusoaică, o franţuzoaică, o austriacă, cred că asta-i tot.

Îi aruncă o privire rapidă ca şi cum ar fi vrut să vadă efectul pe care-l produsese asupra ei cu cele spuse, dar faţa lui Judith rămăsese nemişcată. Pasiunile lui Julian fuseseră întotdeauna pentru ea un subiect lipsit de interes, dacă nu chiar neplăcut.

— Dar m-am săturat de toate şi m-am purtat oribil cu ele şi apoi le-am părăsit. După cîtva timp mi s-au părut insuportabile. Erau atît de proaste ! Am încercat în zadar să mă

vindec de astm, tratîndu-mă cu tot felul de doctori, unul mai prost decît altul. Am citit o mulțime și am vorbit și mai mult, după cum bine poți ghici. Am pierdut mult timp și mai pierd încă și acum, căutînd să găsesc pe cineva de care să mă pot lega pentru totdeauna. Dar asta este desigur una dintre cele mai fastidioase și romantice nebunii. Nimeni nu ar putea să mă iubească mult timp. O știu prea bine. Și trebuie să mărturisesc că și eu nu sînt capabil decît doar de o mică plăcere trecătoare. Pe scurt, Judy, poți să vezi în mine ceea ce se numește un pierdevară. Mă tem că-i în familie, Roddy e la fel. Charlie era și el hărăzit din naștere... Dar el ar fi fost un pierdevară fericit, bietul de el... În timp ce pe mine mă sfredelește conștiința.

Apoi se rostogoli pe iarbă, privind-o pe Judith cu un aer de lenevie și rîzînd.

— Asta-i tot ; acum e rîndul tău.

— Nu, nu, culcă-te. Eu nu am nimic de povestit.

— Țînțarii au dispărut toți, spuse el. Poate că e bine să profit de această împrejurare și să mă culc, voi fi atît de încîntător cînd mă voi trezi. Îți mulțumesc Judith. Mi-ai făcut bine.

Închise ochii, iar apoi îi redeschise pentru a spune :

— Ți-am spus, Judith, că ai fost întotdeauna în adîncul gîndurilor mele. E adevărat. Întotdeauna. Îi luă mîna și adăugă : Judith, îmi va fi oare dat să te cunosc și eu ?

— Oh, da, Julian, desigur că da.

— Mă întreb !

Se uita la ea fix cu intensă curiozitate și concentrare. Dar Judith întoarse capul. Chestiunea nu era de prea mare importanță.

— O să ne vedem adesea, nu-i așa ?

— Cît de mult vrei.

— Ce planuri ai ?

— Voi sta aici pînă la sfîrșitul lui iulie, apoi plec în străinătate cu mama. În Franța, la Vichy, o parte din timp. Se încăpățînează să creadă că îi face bine cura de acolo.

— O să vin după tine în Franța. O să vin la Vichy și o să te iau de lîngă mama. Acolo mă simt mai bine decît aici. S-ar putea să constați că sînt un partener foarte plăcut. Sînt atîtea lucruri pe care aș vrea să ți le arăt, să le văd împreună cu tine. Ce zici, să vin ?

— Da, Julian, vino.

— Și o să-mi vorbești ?

Judith dădu din cap în semn afirmativ.

— Pînă în cele din urmă, spuse el privind-o stăruitor, cred că vei voi să... Ți-am spus că pot să aștept.

Îi lăsă mîna și închise ochii. Judith se ridică repede și o luă la fugă în jos spre malul rîului.

Era o după masă foarte caldă, cu un aer înăbușitor, fără nici o urmă de vînt. Jos la poalele văii, rîul acoperit cu ferigi ca niște cascade sculptate se ascundea între malurile pline de umbră. Judith urma cotitura apei, căutînd cu privirea cămașa albastră a lui Martin și rochia albă a Mariellei.

Roddy era un pierdevară... era în familie... Roddy nu era bun de nimic pentru că era un

pierdevară. Poate că și el ca și Julian avea amante; o franțuzoaică, o austriacă, o rusoaică... amante fără număr... Poate asta făcea parte integrantă din ocupațiile unui pierdevară...

La un moment dat, la o cotitură bruscă, văzu printre tufele de soc o formă albă în apă, care la zgomotul pașilor se îndreptă repede:

— Judy?, se auzi o voce strigînd cu oarecare nesiguranță; era vocea Mariellei.

Judith își făcu loc printre crengile tufelor de soc și dădu peste Mariella, goală, în mijlocul curentului cu apa aceea întunecată, limpede, pînă la genunchi.

— Slavă Domnului că ești tu, mă speriasem că-i altcineva. Hai, vino, e minunat!

Stătea acolo, în razele soarelui, cu brațele ridicate și sprijinite pe frunte, pentru a-și ține umbră, cu buzele surîzătoare. În lumina transparentă trupul ei înalt strălucea, cu șolduri strîmte, aproape fără sîni, cu lungi curbe tinerești abia marcate; linia generală era foarte pură și foarte fermă cu toată slăbiciunea ei. Vocea ei vibra de plăcere și veselie. Era fericită.

— Ne-am scos pantofii și am mers prin apă de-a lungul curentului, pînă cînd am dat de iezerul ăsta, spuse ea. Martin pretindea că știe un loc unde apa e adîncă, și iată, după cum vezi, avea dreptate; nu-i foarte adîncă, dar se poate înota. Apa e plină de mici păstrăvi, tocmai mă uitam la ei acum. Martin face baie ceva mai departe, într-un alt ochi. Mi-am lăsat hainele

sub tufa aceea. Lasă-ți-le și tu pe ale tale și vino în apă.

Judith se dezbrăcă și porni prin apă ca să ajungă lîngă Mariella.

— Așa îmi place să mă scald, continuă ea. Goală și într-o apă nu prea adîncă. Știi, e foarte caraghios, dar nu am fost niciodată în stare să înot cum trebuie. Băieții rîdeau de mine pentru că întotdeauna cădeam la fund și trebuiau să mă salveze. Pînă în cele din urmă am renunțat.

Era pentru prima oară din copilărie, se gîndi Judith, că se găseau amîndouă singure, împreună. Cît de mult se schimbaseră ele? Mariella goală, cu părul ei creț, cu un cap copilăresc, cu trupul ei de care ai fi zis că nu-și dă seama, părea și azi aceeași ca în seara îndepărtată cînd Judith dormise o noapte la ea și făcuseră baie împreună. Și totuși, doar cu cîteva clipe mai înainte i se păruse că Mariella se schimbase atît de mult în ceea ce privea ansamblul trăsăturilor, mai ales printr-o marcată expresie de tristețe și rezervă; avea întreaga fizionomie a unei femei a cărei față începe să capete trăsăturile pe care le va avea în anii maturității. Dar acum, luminată și rîzînd în apă și în razele soarelui, avea încă o dată candoarea și puritatea copilăriei.

Mariella bătea apa cu mîinile și picioarele, fredona un cîntecel fără melodie, și izbucni în rîs cînd, călcînd pe o piatră, alunecă și căzu în apă; lui Judith îi reveniseră în minte, în mod dureros, zilele în care făcea baie cu Jennifer. Trupul de lîngă ea era asemenea celui al lui

Jennifer în ceea ce privește înălțimea, fermitatea formelor, și totuși cît de diferit!

— Îmi pare tare rău că nu l-am adus pe Peter, spuse Mariella aplecîndu-se pentru a privi în apă. S-ar fi bucurat atît de mult de peștii aceștia mici. Martin și cu mine i-am făcut un mic acvarium, și e așa de fericit!

— Ce haz, Mariella. Trebuie să fie tare distractiv să te joci cu el, e la o vîrstă foarte bună acum.

— De fapt, cel mai mult îi place să se joace singur, spuse ea arătînd ușor tulburată. E un băiețel tare ciudat și liniștit.

— E foarte bine că-i așa și nu trebuie să se joace cineva în mod special cu el, nu-i așa?

— Da, desigur! Se înveseli... Cred că e așa... fiind singurul copil, și eu fiind destul de ocupată — și apoi cred că-i mult mai bine să se deprindă să se joace singur, ce părere ai?

Repeta cuvintele lui Judith, ca și cum ar fi izvorît din propria ei convingere profundă. După o pauză, continuă gînditoare:

— Educatoarea lui este o persoană foarte strictă. Spune că trebuie să aibă deplina răspundere a educației lui și nimeni să nu se amestece.

— Este o educatoare nouă?

— Da. Apoi, urmă cu gravitate ca un copil care pretinde că-i om mare: Mă gîndeam că poate ar trebui s-o concediez. Nu sînt total satisfăcută de ea.

Părea că așteaptă să fie încurajată în planul ei desperat.

— Dar de ce, Mariella?

Ezită, înroșindu-se toată.

— E atît de îngrozitor de superioară, răspunse în cele din urmă, uitîndu-se cu o privire care parcă cerea scuze, puțin speriată. Nu pot să sufăr oamenii autoritari, care caută să conducă pe alții. Ție îți plac? Ochii ei îi căutau rugători pe-ai lui Judith.

— Cred că nu-mi plac.

— Tocmai, răspunse ea cu ușurare.

Judith îi luă mîna și i-o bătu, rîzînd:

— Mariella, te temi de ea, sînt sigură. Știi prea bine că nu vei îndrăzni niciodată s-o dai afară. Vrei s-o fac eu?

— Ei bine, spuse Mariella în surdină, încurcată și pe un ton confidențial. Pur și simplu nu-mi dă nici o atenție, absolut nici una. Mie, mama copilului. Într-adevăr, uneori mă întreb chiar dacă... Crezi că... Se opri și un val de roșeață îi năpădi toată fața.

— Ce, Mariella? întrebă Judith cu blîndețe.

— Mă întreb uneori dacă nu cumva Julian ar fi putut să-i spună că nu știu să îngrijesc de copil.

Se aplecă din nou asupra apei, iar buclele îi căzură în față, acoperindu-i fruntea.

— Mariella, nu a putut s-o facă. N-ar fi în stare să facă un asemenea lucru.

Dar nu era oare mai mult decît posibil? gîndi Judith.

— Poate că nu... Dar, știi, ar fi putut... Lua pietre din apă, cu fața încă acoperită. Întotdeauna a considerat că nu sînt în stare să mă

ocup de el. Vezi, de fapt trebuie să-i fiu foarte recunoscătoare...

— De ce, Mariella ? întrebă Judith.

În sinea sa își spuse : „încă un minut și voi ajunge să o cunosc pe Mariella", și aproape că-și ținu respirația ca să asculte, așteptînd cu sufletul la gură clipa revelației și temîndu-se ca nu cumva un cuvînt sau o mișcare a ei să o înspăimînte, și să-i închidă gura dintr-o dată și pentru totdeauna.

— Ei bine, mă ajută foarte mult în privința lui Peter. Tot culegea pietricele pe care apoi le arunca. Continuă ca și cum ar fi făcut un efort : De fapt, el a găsit educatoarea, a stat de vorbă cu ea, a aranjat totul. Nu-i așa că-i nostim ? A spus că biata Pinkie, bătrîna noastră Pinkie — ți-o amintești ? — nu era bună pentru el și că trebuia să aibă pe cineva care să fie mai potrivit cu temperamentul lui nervos. Mă tem că-i tare nervos. Cred că e muzical... A fost foarte greu pînă a găsit-o. Trebuie să recunosc că știe să se ocupe bine de copii nervoși... Și acum Peter nu se mai trezește atît de des plîngînd... La drept vorbind, nu pot spune nimic. Julian întotdeauna crede că nimeni nu știe atît de bine ca el ce trebuie făcut. El a fost întotdeauna teribil de sigur de sine, nu-i așa ?

Își ridică fața în sus și zîmbi cu o urmă de suspiciune șmecherească.

— Da, Mariella, întotdeauna.

Judith îi zîmbi, dornică puțin să o încurajeze, cu un aer de parcă s-ar fi amuzat de situație.

Stratagema reuși. Mariella făcu cîteva mișcări, înotînd pînă la mal, se așeză acolo, împrăștiind apa cu picioarele, și spuse pe un ton mai vesel :

— Desigur, e foarte drăguț din partea lui că se preocupă atît de mult.

Judith se apropie, se așeză lîngă ea pe mal și continuă :

— Unde ai de gînd să-l trimiți pe Peter la școală ?

Fața i se întunecă ; se putea citi pe ea tulburarea și alarma.

— Nu știu, răspunse ea. Nu m-am gîndit încă. Nu prea mă pricep la asemenea lucruri. E atît de delicat și... presupun că Julian va avea grijă de aceasta... Cred că are anumite planuri... Desigur, Peter nu-i ca alți copii, e atît de muzical, Julian spune...

Urmă apoi o lungă tăcere. Soarele le uscase corpurile ude ; se îmbrăcară pe îndelete, continuînd apoi să stea pe malul rîului, una lîngă alta, urmărind cursul apei. Se simțea o ușoară adiere de vînt, și cascadele de ferigă ce păreau sculptate prindeau viață, mișcîndu-se cînd și cînd... Lumina aurie care învăluia fagii devenise mai bogată și mai blîndă.

— Trebuie să fie foarte interesant să ai un copil, spuse Judith în cele din urmă.

— Crezi că da ? Ai vrea să ai și tu ?

Judith făcut un semn afirmativ din cap.

— Eu nu am dorit niciodată să am un copil. Surîse ușor. Întotdeauna am considerat căţeii mult mai drăguți decît copiii.

— Dar ce-ai simţit cînd ai născut ?

— Nu-mi amintesc ; buza ei prinse să tremure. Nu am simţit prea mult. Îmi era foarte rău şi părea să fie atîtea plictiseli care nu se mai terminau. Nu l-am văzut mai mult timp şi apoi... oh, nu ştiu ! Era un prunc atît de mic şi urît, nici nu puteam să-mi închipui că era al meu. Nu mi se părea că putea fi adevărat, că aveam un copil. Mă tot gîndeam ce naiba o să fac cu el. Apoi doctorul mi-a spus că s-ar putea să nu trăiască. Şi atunci, bănuiesc, dintr-o dată am dorit ca să trăiască.

— Da. Îl iubeai.

— Presupun că da... Am început să mă gîndesc ce nume să-i dau... Şi-apoi m-am gîndit că, la urma urmei, s-ar putea să fie drăguţ dacă va creşte şi nu va mai fi palid şi slab. Dar asta nu s-a întîmplat. Dealtfel, toţi sîntem albi ca varul la faţă, nu-i aşa ? Şi mai era Julian... şi m-am gîndit. Oh, nu ştiu... Biata bunica era pe moarte şi l-am dus să-l vadă. Era tare fericită că se născuse, pentru că ştii doar că pur şi simplu îl adora pe... Se opri, vocea ei subţire, nenaturală, stingîndu-se brusc.

Simplicitatea, patosul, irealul din viaţa ei !... Judith simţi cum lacrimile îi ard pleoapele, cînd îşi aduse aminte de căsătoria aceea ciudată, de moartea lui Charlie şi a bunicii, singura femeie de pe lumea asta care a protejat-o şi a sfătuit-o pe Mariella, şi atunci îşi dădu seama de ce uluire, de ce frică copilărească trebuie să fi fost cuprinsă cînd a născut.

Niciodată nu vorbise atît, sau cu asemenea satisfacţie evidentă în glas. Era pentru prima dată că Mariella simţea nevoia să se mărturisească.

Judith puse uşor mîna pe umărul ei, aşa cum stătea întinsă în iarbă. Mariella tresări, tremură uşor, rămase neclintită, apoi îşi întoarse ochii uluitori spre Judith şi o privi îndelung. Soarele şi reflexele apei i se scăldau în ochi aşa că străluceau mai mult ca de obicei, iar buzele îi tremurau de bucurie şi recunoştinţă. După cîteva minute oftă şi spuse :

— Presupun că şi *el* l-ar fi adorat pe Peter. Şi *el* şi Julian erau nebuni după copii. Cred că ar fi făcut orice pentru copil. Aştepta naşterea copilului cu atîta nerăbdare... E păcat, într-adevăr, că Peter nu-i seamănă mai mult... ca fizic adică, nu vreau să spun că... Se opri dintr-o dată.

Mariella vorbea despre Charlie încet, cu o voce sfioasă dar fără ezitări şi era gata să spună lucruri pe care se părea că nu ar fi fost niciodată în stare să le rostească. Judith ar fi putut, în cîteva minute, s-o întrebe cu blîndeţe : „Mariella, de ce te-ai căsătorit cu el ?"

Întinsă, cu capul sprijinit pe braţ, Mariella continuă :

— Nu mă pricep la copii.

— Dar mai tîrziu, cînd va fi mai mare, o să fii atît de fericită. O să puteţi să faceţi atîtea împreună. O să fii o mamă atît de tînără !

— O ! mai tîrziu. Nu cred că băieţilor le pasă prea mult dacă au sau nu mame tinere.

Judith se întoarse spre ea și deschise gura, gata să vorbească. Dar, tocmai atunci, ca și altădată, cînd situația era mai interesantă, apăru de după colț, tușind cu un „helo“, Martin. Era tare roșu la față, proaspăt și bine dispus după baie. Mariella sări dintr-o dată de lîngă Judith, cu buzele ușor ridicate, gata să-i surîdă și să-i spună un bun-venit plăcut, redevenind, într-o clipă, cea din totdeauna.

— Helo, strigă și ea, la rîndul ei. Ai făcut o baie bună ? Noi am făcut o baie grozavă, nu-i așa, Judy ? spuse Mariella cu o voce ștearsă, goală, și poate cu o urmă de ușurare... totul se terminase acum.

S-au întors să-l caute pe Julian.

Porniră apoi spre casă, pe un drum prăfos, asupra căruia se lăsa ușor înserarea încărcată de umbre.

Martin conducea în tăcere, iar Judith stătea lîngă el. Ar fi bine să-i spună lui Martin să meargă direct la ei, să nu-și mai bată capul s-o lase acasă. Dacă mergea la ei, poate că o vor invita să intre o clipă și atunci va putea să-l vadă pe Roddy și să-și dea singură seama cît era de bolnav.

Martin se întoarse dintr-o dată și o privi rostind cu o mișcare nervoasă a gurii :

— Cît mă bucur că te revăd !

— Și eu.

— La Cambridge... apoi se opri.

— Da, Martin, ce spuneai ?

— E de necrezut cum de nu te-am văzut mai des la Cambridge.

— Da, Martin, într-adevăr. Era greu cu regulamentul acela dezgustător. Nu avea nici un rost să te gîndești să-ți vezi prietenii.

— Nu a fost vina mea că nu ne-am văzut mai des, se bîlbîi el. Eu aș fi vrut. Mi-am dat seama însă că te cam plictiseam, așa că am stat deoparte.

— Ce te face să crezi o asemenea prostie, Martin ?

Martin ezită și se înroși.

— Nu mă înțelegeam cu prietenele tale.

Judith oftă.

— Vrei să spui, Jennifer ?

— Ei bine, da.

— Nu-ți plăcea, nu-i așa ?

De cîte ori venise Martin, Jennifer se comportase oribil.

— Nu... Nu puteam să mă înțeleg cu ea... Desigur mi-am dat seama că-i foarte drăguță... Era ușor de văzut de ce îți era atît de dragă... Automobilul înainta cu poticneli. Martin privea cu ochii ficși înainte, de-a lungul drumului, uitînd să apese piciorul pe accelerator ; apoi continuă :

— Păreai cu totul alta cînd erai cu ea... în orice caz te comportai altfel cu mine. Parcă eram doi străini.

Judith suspină din nou și apoi spuse cu răbdare :

— Îmi pare rău, Martin !

Era imposibil să încerci să-i explici. Tot ce spunea era atît de adevărat ! N-are decît să gîndească tot ce vrea. Nu trebuia să-i dea soco-

teală de conduita ei, doar nu era obligată, așa cum își închipuia el, să-l trateze cu o anumită considerație. Cît era de plictisitor și enervant Martin ! Nu-i de mirare că o scotea din sărite pe Jennifer.

— Oh ! Doamne Dumnezeule, spuse el cu un ton supus, n-ai de ce să te scuzi. Nu m-am gîndit să-ți fac reproșuri.

— Așa aveai aerul, spuse ea cu o notă de mîhnire în voce. Era un joc ușor să-l necăjești pe Martin.

— O, Judy, știi foarte bine că nu ți-am făcut nici un reproș, urmă el cu un aer tare nefericit și, în frămîntarea sa, uită cu totul să mai apese pe accelerator, automobilul își încetini viteza pînă cînd aproape se opri.

— Hei, șefule ! strigă Julian din spate, pot să te întreb la ce te gîndești ? Drumul e doar liber, da sau nu, șefule ?

Martin îi făcu un semn peste umăr și apoi porni.

— Tot ceea ce voiam să-ți spun, reluă el cu un glas blînd, era doar că mi-ai lipsit teribil și că sînt teribil... teribil de bucuros că te... revăd.

— Și eu, Martin, ți-o spun cu toată sinceritatea.

Judith era acum pradă remușcărilor.

— Mîine plec, trebuie să mă reîntorc la fermă. Își înghiți penibil un nod. Mă întreb dacă... aș vrea grozav să o cunoști pe mama. Te-ar plictisi tare dacă ai veni să stai cîteva zile la noi ?

— Nu m-ar plictisi cîtuși de puțin, aș fi foarte încîntată s-o cunosc.

— Foarte bine, aș fi tare bucuros să-ți arăt casa mea, e destul de drăguță.

Mariella se aplecă pe umărul lui, ca să-i spună :

— Mergi direct la gară, Martin. Julian o să piardă trenul dacă nu ne grăb m.

În zece minute au fost la gară.

— O să așteptăm să te suim în tren, Julian, declară Mariella.

— Eu nu pot să rămîn, spuse Judith, mama mănîncă devreme astă seară și am promis să fiu acasă la timp. La revedere, și vă mulțumesc foarte mult tuturor. La revedere Julian.

Judith îi întinse mîna. El i-o luă și i-o sărută cu eleganță.

— *Au revoir, mademoiselle,* îi spuse, *Nous nous reverrons au mois d'août. Sans faute, n'est-ce pas ?* [1]

Judith făcu din cap un semn afirmativ :

— *Alors au plaisir...* [2]

Îi aruncă o privire cercetătoare, făcu semn din mînă și dispăru la biroul de voiaj. Mariella, urmîndu-l, se întoarse o clipă, pentru ca să spună cu o voce înceată :

— La revedere, Judith. O să te revăd, nu-i așa ?

De data asta, fața ei era lipsită de surîsul obișnuit. Fața ei era gravă... și complet maturi-

---

[1] La revedere domnișoară, o să ne revedem în august. Negreșit. Nu-i așa ? (fr.)

[2] Atunci pe curînd... (fr.)

zată, da, devenise acum una din acele nenumărate fețe de femei învăluite într-un zăbranic de tristețe și de neliniște, dincolo de care se ascundea doar o totală lipsă de viață.

Se întoarse spre Martin, care încă zăbovea în jurul ei.

— Atunci, dacă mama îți scrie...?

— Da Martin, voi veni.

— O să-mi facă atîta plăcere !

A vedea pe unul din grup, desprins de ceilalți, într-un cadru separat, acasă la el, în mijlocul familiei lui, avea să fie interesant, deși, vai ! tatăl lui Martin murise, și el fusese frate cu mama Mariellei și cu tatăl lui Charlie, Julian și al lui Roddy. Mama lui Martin era din afara clanului... Totuși puteau să fie fotografii și numeroase lucruri, portrete de familie. Își desfăcu mîna dintr-a lui și apoi o luă la fugă.

Trenul nu fusese încă semnalizat. În cinci minute putea să fie cu Roddy. O să găsească o justificare, spunînd că a uitat ceva. Putea să dispună de un bun sfert de oră în care să-l vadă. să-i spună că-i pare rău, să-i spună... și apoi să plece repede.

Judith bătu în ușa salonului.

— Intră, se auzi o voce supărată.

— Roddy,spuse ea cu timiditate, rămînînd lîngă ușă. Am venit să te văd. Să te întreb doar cum te simți. Numai un minut. Te deranjez ?

— Oh, intră, Judy !

Vocea lui era politicoasă și surprinsă. Stătea la birou. Era fără cravată, iar cămașa îi era deschisă la gît, mînecile suflecate și părul tot zbîrlit... Părea obosit, era mai palid ca de obicei, buza îi era lăsată. Printre obloane roșii, soarele părea că se strecoară în camera întunecoasă, cu un fel de prudență sinistră. Valorile cunoscute nu mai erau chiar aceleași în lumina aceea factice și ciudată, care altera înfățișarea camerei prietenoase și familiare, dînd figurii solitare a lui Roddy o semnificație ireală și îndepărtată, ceva ciudat, aproape înspăimîntător. Această lumină vie făcea să-i bată inima în ritmul propriei palpitații agitate și sumbre.

— Drăguț din partea ta că ai venit, Judy. Timbrul vocii lui îl făcea cu totul inaccesibil. Nu pari deloc încălzită. Te-ai distrat la picnic ? Aș fi crezut că-i mult prea cald ca să te poți simți bine undeva.

— A fost îngrozitor fără tine, Roddy.

— Prostii, nu mi-ai dus lipsa deloc.

Avea un surîs amabil și glacial.

— Nu ți-am dus lipsa ? Nu ți-am dus lipsa ? Mi-a pierit toată plăcerea cînd mi-au spus că nu te simți bine. Nu puteam să sufăr gîndul că ai rămas singur și că te durea capul pe o zi ca asta.

— O, durerea de cap mi-a trecut, nici nu a fost cine știe ce, totul s-a întîmplat numai din prostia mea.

— Ești sigur că ți-a trecut ?

Roddy începu să rîdă.

— Mă simt foarte bine. Nu pot să-mi închipui de ce te preocupă persoana mea atît de mult.

Nu avea deloc chef să-i acorde plăcerea de a-l compătimi.

— Atunci nu pot să fac nimic pentru tine ?
— Absolut nimic, mulţumesc, Judith.
Continua să stea la birou, sprijinindu-şi capul în mînă, fixînd-o cu o privire aspră, curioasă. Apoi începu să-şi frece ochii cu un gest de nerăbdare ca şi cum l-ar fi durut, lăsă capul în jos cu un aer posomorît şi începu să deseneze diferite figuri pe sugativă.
— Nu ar trebui să scrii dacă te dor ochii, ar fi mai bine dacă te-ai odihni.
— M-am odihnit pînă acum, spuse arătînd dintr-o dată cu capul spre canapeaua veche ale cărei perne purtau încă urmele trupului său, M-am plictisit să tot stau culcat şi cum aveam de scris nişte scrisori, m-am gîndit că mai bine să scap de ele. Plec mîine sau poimîine.
— Înapoi la Paris ?
— Nu, în Scoţia, cu mama.
Pentru cîteva clipe, ochii îi licăriră. Mama crede că am nevoie de o vacanţă.
În Scoţia cu mama lui. De ce oare nu spunea şi el ca Martin : „Aş vrea să o cunoşti".
Se apropie de el.
— Ei bine, acum trebuie să plec. Şi nu a fost în stare să-şi stăpînească, totala amărăciune din voce. Am venit doar să văd ce faci.
— Ai fost tare dulce că ai venit.
Dintr-o dată, vocea lui deveni blîndă şi mîngîietoare. Îi luă mîna uşurel şi începu să se joace cu degetele ei. Judith simţi atunci că vechea ei slăbiciune avea să o copleşească din nou.

— Presupun că trebuie să ne luăm rămas bun, Roddy, spuse foarte încet.
— Aşa se pare, Judy.
— Mereu, mereu, eşti pe punctul de a pleca... Nu-i aşa ?
O privi zîmbind.
— Îmi pare rău că nu te-am văzut mai mult, Judy. De data asta nu am avut nici una dintre convorbirile noastre serioase. Ce zici ?
„Cîtă ironie, ce încîntătoare indiferenţă !..."
Judith îşi retrase mîna, mulţumindu-se doar să răspundă :
— Nu, nu am avut.
De data aceasta nu avea să fie nimic nou, nimic încîntător la care să se gîndească. Dacă nu ar fi fost acest schimb de cuvinte fără importanţă, nici nu şi-ar fi vorbit deloc unul altuia. Nici în seara cînd au făcut cu toţii baie în rîu, nici atunci cînd au jucat tenis împreună, privirile şi vocile lor nu s-au întîlnit în taină, nici măcar o dată. Nu au fost singuri. L-a văzut de cîteva ori urmărind-o cu privirea, dar altceva nimic.
— Cînd ne-am întîlnit ultima dată, spuse el privind-o îndelung, am avut *o foarte serioasă* convorbire.
— Ah, credeam că ai uitat-o.
Şi-a dat seama că tremura uşor.
— Nu, nu, răspunse Roddy fără a înceta să o privească, iar Judith parcă rămăsese ţintuită pe loc. Uitîndu-se în jos, spre birou, a văzut un pătrat alb pe care era scris : Anthony Darring". Roddy avea un scris fin, încîntător.

— Se aude automobilul, spuse el în șoaptă.
— Trebuie să plec.
— Vino pe aici, prin ușa dinspre grădină.
Se ridică, o luă cu mîna de după spate și, strîngînd-o, o conduse spre ușă. Lumina roșie a asfințitului era apăsătoare, se strecura pe furiș, pe șoptite.
— Ultima oară m-ai sărutat, murmură el. Nu vrei să mă săruți și acum ?
Judith îl sărută în fugă pe obraz. Roddy începu să rîdă, apoi dintr-o dată își ținu respirația și nu mai rîse. Fața lui se aplecă spre ea necunoscută. Simți buzele lui tari, iar ale ei moi, neopunînd nici o rezistență. Acea apăsare a buzelor lui era dureroasă, îngrijorătoare, un contact la care nu visase niciodată. Făcu un pas înapoi și în oglinda de pe peretele opus își văzu chipul alb, ținînd o mînă la gură.
— Vrei să vin să te iau la noapte cu barca, întrebă el foarte încet. O să ne plimbăm pe rîu în jos, departe, departe, pînă la insule... Numai noi doi. Să vin ?
Judith făcu un semn afirmativ din cap, fără să scoată un cuvînt.
— Tîrziu. Așteaptă-mă, pe la unsprezece. Apoi adăugă cu vocea lui obișnuită, indiferentă ; Bineînțeles dacă o să fie frumos. S-ar putea să înceapă o furtună.
Judith ieși, pierzîndu-se în lumina aurie profundă și în umbrele înserării.

Se înapoie în grădina ei. Soarele care asfințea scălda pajiștea tăiată de umbre lungi,

drepte ; castanii cei mari formau o masă compactă, ce părea că dormitează. Trandafirii își desfăcuseră petalele pînă în adîncul inimii, părînd copleșiți de propria lor mireasmă. De jur împrejur, levănțica aproape invizibilă mai purta pe codițele firave, fluturi albi. Fagul plîngător își aplecase crengile în jos, o adevărată cascadă de verdeață, lăsînd să se audă un murmur asemenea foșnetului mătasei. Viața excesivă a formelor, a culorilor, a luminilor vibra, ardea, stîrnea dureri, te învăluia. Toate ușile și ferestrele erau larg deschise, iar mama, care urca scările cu un coș cu flori pe braț, se opri ca să ridice storurile cu dungi.

3

S-ar fi zis că ore de-a rîndul nu scoseseră nici un cuvînt. Din cînd în cînd se auzea zgomotul vîslei lovind apa cu muzicalitate, sunetul unui cristal fin care se sparge. Cînd și cînd, cîrma lăsa să se audă din apă un murmur armonios și discret, asemenea unei voci abia trezită din somn ca să spună un cuvînt de dragoste, cufundîndu-se apoi din nou în somn. Vedea brațul lui Roddy mișcîndu-se și strălucind vag. Abia reușea să-i distingă silueta, umerii aplecați, capul imobil. O dată sau de două ori începu să fluiere un crîmpei dintr-o melodie, apoi deveni din nou tăcut. Judith stătea întinsă pe perne, privind luna galbenă ieșind din nori, de după plopi. Noaptea era apăsătoare și plină de liniște.

Barca aluneca ușurel spre insule. Roddy avea să-i dea mîna, să o ajute să iasă din barcă, și apoi se vor așeza printre sălcii și vor prinde a vorbi în șoaptă. Acasă, mama dormea acum profund și nici măcar în vis nu ar fi putut ghici că fata ei se strecurase pe furiș ca să se întîlnească cu un iubit.

Și cei din casa vecină dormeau de asemenea, fără a bănui ceva, în timp ce unul dintre ei se desprinsese din cercul lor ca să se ducă să îmbrățișeze o străină.

Dintr-o dată, barca s-a oprit printre sălcii cu un fîșiit. În timp ce ieșeau din barcă, nenumăratele frunzulițe fine, ascuțite, ale sălciilor s-au năpustit parcă asupra lor, mușcîndu-i asemenea unor dinți infinitezimali mici.

L-a urmat, fără voință, fără să-și dea seama de ceea ce face, printre urzicile și ierburile înalte, spre un luminiș, între tufele din mijlocul acelei ridicături acoperită cu tot felul de frunze, care era insula. Altădată făceau aici picnicuri, iar acest minuscul colț de pămînt era pentru ei o lume nemărginită, ai cărei împărați și împărătese deveneau. De cîte ori, pe zile fierbinți de vară, nu au cules acolo mure, întorcîndu-se cu mîinile și buzele violete. Iar acum, micuțul Roddy era uriașul acesta al cărui umăr, strîns lipit de al ei, era mult mai uluitor decît răsăritul lunii, al cărui cap se înălța deasupra capului ei și îi ascundea lumea. Stăteau unul lîngă altul. S-a întors spre ea și i-a șoptit :

— Ei bine, Judy ?

— Da, Roddy !...

— Judy, aici îmi voi lua rămas bun de la tine.

— Pentru mult timp, Roddy ?

L-a văzut dînd din cap, la rîndul ei și-a înclinat capul și a început să plîngă în hohote, dar fără lacrimi.

Cu o exclamație nearticulată, o cuprinse ușurel în brațe.

— Nu plînge. Judy, nu plînge, draga mea.

Vocea lui afectuoasă o liniști pentru o clipă. Roddy îi mîngîia ușurel brațul. Atingerea o făcu să tremure.

— Ce braț catifelat și minunat ! murmură el. Cît ești de minunată !

— Nu !

— Ba da. Sînt convins. Întotdeauna am fost convins de asta.

— Dacă tu ești convins, nu mă mai interesează nimic altceva. Îți aparțin toată.

— O, Judy !

În momentul acela luna se ridică luminoasă deasupra copacilor făcînd ca ochii lui, ațintiți asupra feței ei, să strălucească în mod ciudat. Pe fața lui Roddy se zugrăvea un surîs fix, slab. Dinții îi străluceau. Fețele lor palide, inconsistente, învăluite în beznă, se priveau stăruitor. Pînza de păianjen se rupsese. Roddy se eliberase, se apropiase în sfîrșit de ea. Tot trecutul lor îi dusese în mod inevitabil spre această oră.

— Oh, Roddy, cît îmi place părul tău... Judith ridică mîna și-i mîngîie părul ; el închise ochii... Îmi sînt dragi ochii tăi.

Cu respirația tăiată, sigură în sfîrșit de el, prelungind așteptarea încîntătoare a sărutului apropiat se îndepărtă rîzînd cu blîndețe.

— Roddy, cît de mult îți plac ? Atît ?

Judith întinse mîinile, desfăcîndu-le încet.

— Mai mult decît atît.

— Atît ?

Rîzînd în tăcere, Roddy o imită.

— Atît ?

Roddy desfăcu larg brațele. După o clipă de ezitare, Judith se aruncă în brațele lui. El încetă să mai rîdă și îi acoperi fața și gîtul cu sărutări ; noaptea în care toate simțurile fremătau, noapte arzătoare, tandră, inexorabilă. Străinul acesta o făcea să-și piardă toată forța dar, din adîncuri necunoscute, izvoarele vieții țîșneau fără contenire cu un ritm puternic. Era un străin, dar îl cunoștea, îl cunoscuse întotdeauna. Îi apucă mîinile care o mîngîiau și le strînse la piept. În clipa aceea devenise copilul ei și tînjea să-i țină, acolo unde erau mîinile, capul, Roddy respira puternic și vocea lui arzătoare murmura cuvinte fără înțeles.

Își înălță capul de pe umărul lui și prinse a-i contempla cu pasiune fiecare trăsătură a feței.

— Hai, vorbește, Roddy, vorbește !

Dădu din cap și zîmbi, o umbră a surîsului de altădată îi flutură pe buze. Ochii pe jumătate închiși sclipiră ca și cum ar fi jucat lacrimi în ei. Judith îi iubea chipul cu păru-i negru în lumina lunii, cu trăsăturile albite de lună. Încet, încet, îi dădu drumul din brațe, își lăsă capul pe

spate și rămase nemișcat, cu brațele atîrnîndu-i de o parte și alta a trupului ; fața lui era asemenea unei măști adormite, inconștiente. Dacă Roddy ar muri tînăr, așa ar arăta.

— Roddy, Roddy, Roddy, te iubesc, te iubesc, te iubesc !

Nici un răspuns.

— Roddy... spune...

— Ce vrei să spun ? șopti el.

Și din nou îi licări pe față un surîs.

— Te iubesc, Roddy !

Ah, dacă ar șopti și el aceleași cuvinte, atunci s-ar liniști pentru totdeauna. Își lipi obrazul de al lui, murmurînd cuvinte drăgăstoase.

— Dragul meu, iubitul meu, micuțul meu, te iubesc. Dragul meu te-am iubit întotdeauna. Ai știut-o ?

El clătină ușor din cap.

— Mă tem că te iubesc prea mult.

Mult prea mult, dacă aștepta vreun alt răspuns decît sărutări...

— Nu, Judy, nu ; cuvintele își tăiau drum cu greu. Acum trebuie să mă uiți și să-ți iei rămas bun de la mine.

— De ce ? De ce ?

Se agăță de el cu disperare.

— Știi doar, plec, șopti el.

— Dar ai să te întorci ? Ai să te întorci, Roddy ?

Rămase tăcut, cu totul tăcut.

— Nu pot, nu pot, spuse el în cele din urmă.

— Am să te aștept, Roddy. Pot să te aștept oricît. N-am să iubesc pe nimeni altcineva. Am să te aștept ani de-a rîndul.

Nu primi nici un răspuns, iar după cîteva clipe, Judith adăugă cu o voce șoptită, întreruptă :

— Dacă mă iubești cîtuși de puțin...

— Oh ! Roddy lăsă capul pe spate și scoase un fel de geamăt : Da. Da. Da.

— Mă iubești ?

Trebuia, *trebuia* să i-o spună.

— Da, te iubesc.

Cuvintele fură rostite odată cu un geamăt. Își lipi buzele de ale lui, și rămase tăcută sorbindu-și fericirea.

Dintr-o dată, Roddy își scutură capul ca și cum s-ar fi trezit.

— Judy, trebuie să ne întoarcem, trebuie să ne întoarcem !

Roddy oftă și iarăși oftă.

— Nu. Încă puțin. Avem încă ceva să ne spunem înainte de a pleca. Trebuie să vorbim.

Roddy rîse cu acel rîs caracteristic al lui, cu urme de tachinărie.

— O mică discuție, spuse el. Ești moartă după discuții.

— Nu-mi pasă dacă rîzi de mine.

Aveau să rîdă veseli unul de altul, să rîdă împreună, tot așa mereu.

Roddy o apucă de bărbie și îi ridică fața spre el.

— Frumoasa mea Judy. Cu ochi negri încîntători. Această gură pe care de ani de zile tînjeam să o sărut.

— Poți să mă săruți ori de cîte ori dorești. Sînt atît de fericită cînd mă săruți. Sînt toată a ta.

Roddy lăsă să se audă un scurt : „O !“, apoi o prinse în brațe și o strînse cu patimă. Judith nu putea nici să se miște, nici să respire, părul ei lung se desfăcu din ultimele ace, revărsîndu-i-se pe spate. Roddy o ridică în brațe și o duse sub sălciile neclintite.

A adus-o acasă la revărsatul zorilor. Judith ieși din barcă amețită, tandră, și se întoarse pentru a-l privi încă o dată. Avea pleoapele grele și nu-l putea vedea prea bine, i se părea îndepărtat, șters în lumina dinaintea răsăritului.

— Rămîi cu bine, îi spuse el repede.

— Am să te revăd înainte de plecare, adăugă ea în mod mecanic.

Nu pentru că asta ar fi avut într-adevăr importanță. Timpul nu mai prezenta importanță pentru că avea doar să fie al ei pentru totdeauna.

Făcînd un semn din cap, Roddy întoarse brusc barca, o mai privi încă o dată, cu un ușor surîs pe buze, făcu un scurt semn din mînă și plecă.

Judith își purtă pașii prin grădina luminată slab a zorilor care păreau în așteptare, ajunse la ușa casei, intră și urcă în camera ei de culcare. Își privi plină de stupoare fața-i ciudată, în oglinda ștearsă și, în sfîrșit, se cufundă în

4

pat.

Abia seara se trezi în ea gîndul că Roddy nu venise, că s-ar putea să nu vină, că desigur nu va veni. Avea să plece. Roddy care întotdeauna se destăinuia greu, căruia nu-i plăceau explicațiile, va fi foarte încurcat cînd se va deștepta și el, neștiind ce să spună. El care nu făcea niciodată planuri, nu va fi în stare, cînd se va vedea nevoit să facă planuri de viitor în care trebuia să o includă și pe ea... Noaptea trecută fusese complet mut, doar suspinase, și rostise cuvinte nearticulate. Îi va fi greu să spargă tăcerea, să se străduie să stabilească între ei echilibrul normal al vieții. Îi va scrie ea, îi va spune totul, da, ea îi va spune totul. Dragostea ei pentru el nu mai trebuia să rămînă ascunsă, asemenea unui secret rușinos. Dacă va expedia scrisoarea astă seară, o va primi mîine dimineață, tocmai înaintea plecării.

Judith scrise :

„Roddy îți scriu aceste rînduri pentru ca să-mi iau încă o dată rămas bun de la tine și să te încredințez de dragostea mea, pînă cînd ne vom revedea. Te iubesc într-adevăr în toate felurile, la toate gradele imaginabile și dincolo de acestea, mult mai mult decît s-ar putea imagina. Cu cît mă simt mai anihilată de dragostea mea pentru tine, cu atît aceasta îmi dă sentimentul unei forțe inepuizabile. Mă iubești, Roddy ? Spune-mi din nou că mă iubești și nu

mă considera prea exigentă. Gîndurile mele toate sînt îndreptate spre tine și asta mă copleșește și mă încîntă într-atît, încît în momentul acesta simt că-ți voi putea suporta lipsa. Aș vrea să spun aproape că mă bucur de aceasta căci, fiind singură, voi avea răgazul să-mi dau mai bine seama de fericirea mea. Așa că atunci cînd te vei întoarce... oh, Roddy, întoarce-te repede !

Te-am iubit întotdeauna, de cînd eram copii, de cînd te-am văzut prima oară, pe tine și numai pe tine, iar iubirea mea pentru tine va fi mereu aceeași. Slavă Domnului că pot în sfîrșit să ți-o spun. O să mă iubești mereu, Roddy ? O să te iubesc mereu ? Nu vei spune nu, după noaptea trecută... Dacă nu vrei să te legi de pe acum, am să înțeleg. Sînt a ta, ceea ce ți-am dăruit astă noapte ți-a aparținut întotdeauna. Dar acum nu pot să mă gîndesc la aceasta. Este mult prea aproape, prea extraordinar, prea zguduitor. Mă sufoc și aproape îmi pierd cunoștința cînd încerc să-mi aduc aminte. Pier cu totul, mă dezagreghez.

Cînd m-am întors în camera mea, în zori, m-am uitat și iarăși m-am uitat în oglindă, întrebîndu-mă cum de pot să-mi recunosc chipul. Cum se face că sînt aceeași, că vorbesc, umblu, mă mișc, mănînc ca de obicei.

Nu ar fi trebuit oare noaptea trecută să fiu mai rezervată, să-ți rezist ? Ar fi fost mai indicat. M-ai fi respectat mai mult atunci ? Nu am fost oare prea îndrăzneață ? Prostii, toate acestea. Nu aveam altă voință decît pe a ta. Dar tocmai pentru că te iubesc atît, îmi este puțin

teamă. De aceea te rog scrie-mi repede și spune-mi ce trebuie să cred, cum trebuie să mă simt, ce trebuie să fac... Pînă atunci voi tot visa.

Aș avea încă atîtea lucruri să-ți spun, dar de fapt toate sînt la fel. Iubitul meu, te iubesc atît!

Judy"

A pus scrisoarea la cutie. Dimineața următoare s-a îmbrăcat în grabă și a alergat jos, în speranța că va găsi o scrisoare de la el, dar nu era nici una.

Acum trebuie să o fi primit pe a ei... Acum desigur că a citit-o... La vremea asta e probabil în drum spre gară...

Auzi trenul pornind. Dintr-o dată, îndoiala și tristețea au învăluit-o, dar numai pentru o clipă.

Spre seară, cînd se răcorise, a plecat spre rîu, s-a așezat jos pe mal, și a rămas așa, visînd. A visat-o, plină de fericire, pe Jennifer. Acum va fi în stare să o iubească pe Jennifer în liniște, să se gîndească la ea fără întristare, să o revadă, cu toată îngrijorarea de altădată potolită. În curînd va primi și o scrisoare de la Jennifer. Dacă Roddy i-ar spune să plece imediat cu el, n-ar lua decît vasul de aramă de la Jennifer și ar da uitării întregul trecut... fără nici o urmă de durere.

Poate că Roddy i-a scris chiar înainte de a pleca. Și dacă i-a scris scrisoarea i-ar fi putut sosi cu curierul de seară. Se ridică de pe malul rîului și plecă să caute scrisoarea.

Cine putea să vină spre ea în jos pe cărarea ce ducea de la gară spre fundul grădinii, îndreptîndu-se apoi de acolo spre poarta albastră, din zidul grădinii vecine? Judith rămase nemișcată sub crengile de liliac, cu inima zvîcnind, simțind că i se moaie picioarele. Era Roddy, în cămașă albă, cu pantaloni de flanelă albi, venind dinspre gară. A văzut-o dintr-o dată, o clipă păru să ezite, continuă să înainteze, pînă cînd ajunse aproape de ea; Judith avu sentimentul ciudat că Roddy ar fi vrut să o evite, făcîndu-se că nu o vede... Ce fel de față avea? Liniștită? Care era cuvîntul? Niciodată pînă atunci nu-și dăduse seama ce față liniștită avea, nemișcată ca o piatră; dar nu-l putea vedea bine, din cauza inimii care îi bătea prea repede.

— Roddy!

O privi ridicînd sprîncenele.

— Helo, Judith!

— Credeam că ai plecat.

— Plec mîine. O prietenă mi-a telefonat azi dimineață, propunînd să vină aici pentru o zi, așa că am așteptat-o. Tocmai am condus-o la gară.

O prietenă... Roddy avea întotdeauna un talent extraordinar să te rănească cu vorbele.

— Da... Ce plăcut!

O față nemișcată și rece ca piatra. Nici o urmă de expresie. Îi spusese oare la revedere prietenei cu o asemenea față? Desigur că nu au lipsit acele clipiri ale ochilor și nici aerul ironic.

— Trebuie să mă duc acasă.

Măsura cu ochii poteca de parcă s-ar fi gîndit cum să scape mai repede. Apoi, fără să o privească, cu o voce glacială adăugă :

— Am primit scrisoarea ta azi dimineaţă.

— A, da, ai primit-o ?

Niciodată nu s-ar fi putut auzi un ton atît de stupid. În tăcerea care urmă, Judith adăugă cu o voce slabă :

— O să răspunzi cîndva ?

— M-am gîndit că lucrul cel mai bun pe care aş putea să-l fac este să nu răspund.

— Oh...

Desigur pentru că fusese atît de nepotrivit, atît de monstruos să-i scrie astfel...

— Dar, spuse ea, am crezut... Îmi pare rău...

Trebuia să-i ceară scuze, pentru că intenţia lui fusese să plece fără un cuvînt, şi ea îi apăruse aşa pe neaşteptate şi-i stricase planurile.

— M-a surprins foarte mult felul în care ai scris.

— Ce înţelegi prin surprins, Roddy ? întrebă ea cu timiditate.

Dintotdeauna, intuise în străfundurile conştiinţei sale că trebuia să se întîmple aşa ceva. Pentru ea fericirea nu putea dura niciodată. Lovitura de fapt nu era neaşteptată. Dintr-o dată, noaptea aceea devenise o amintire ireală.

— Ei bine... după o scurtă ezitare continuă : ei bine, atunci cînd un băiat vrea să-i ceară unei fete... să-i ceară să se mărite cu el, de obicei el este acela care o cere în căsătorie... înţelegi ?

— Vrei să spui că a fost mult prea îndrăzneţ din partea mea că nu am aşteptat... şi ţi-am scris în felul în care ţi-am scris ?

— Mi s-a părut puţin ciudat.

— O Roddy, dar desigur... desigur... asta-i una dintre convenţiile învechite... Fără îndoială că o femeie are dreptul să spună că iubeşte un bărbat, dacă simte nevoia să o spună... nu-i decît o chestiune de curaj... Nu văd de ce nu ar spune-o... am crezut întotdeauna că trebuie să o spun.

La ce bun să mai încerce să-i facă reproşuri, să-l dojenească, să-l forţeze să dea cărţile pe faţă. La ce bun să mai discute, să mai provoace un asemenea chip, ca acel care îi stătea în faţă. În faţa unor asemenea bravuri aparente, Roddy avea să rămînă nemişcat. Cum puteai să combaţi o fiinţă ale cărei trăsături rămîn împietrite ? Judith se sprijini de gardul de lemn, încercînd să-şi fixeze privirile asupra tufei de măcieş din faţă. Din depărtare, din capătul celălalt al grădinii, dar foarte distinct, auzea vocea mamei care o striga, dar acea Judith pe care o chema mama era o alta.

— Mă tem că m-ai înţeles greşit, spuse el.

— Da, te-am înţeles greşit. Vezi... asemenea lucruri nu mi s-au mai întîmplat niciodată pînă acum şi am crezut că... atunci cînd o persoană spune... De ce ai spus... Nu ştiam că oamenii pot face asemenea afirmaţii fără să creadă în ele... Presupun că fiecare înţelegem altceva. Evident. Ei bine... Vocea ei avea rezonanţe tulburătoare ; era un vaiet întretăiat.

— Nu știu ce vrei să spui.
Era probabil adevărat ; și uitase desigur că-i spusese vreodată „Te iubesc". Nu putea să-i amintească, căci, oricum, nu l-ar fi mișcat. La urma urmei, ce valoare aveau două biete cuvințele... Și la drept vorbind, mai mult sau mai puțin îl silise să le spună. Dorise atît de mult să le audă, încît l-a împins să le pronunțe. Da, le-a rostit cu un fel de geamăt, repede, doar ca să o liniștească, să o facă să tacă, pentru a putea să o sărute mai departe. Apoi spuse :
— Dar de ce, Roddy, de ce m-ai luat cu barca... de ce te-ai comportat astfel.. de ce m-ai sărutat așa de... așa de... nu înțeleg de ce...de ce păreai atît de...
Roddy tăcea. O, Doamne, numai dacă, numai dacă ți-ar arunca întregul adevăr în față, în loc să rămînă așa tăcut și surd.
— Roddy, după atîția ani, după atîția ani de cînd ne cunoaștem, nu poți oare să-mi spui adevărul ? Am fost doar buni prieteni, nu-i așa ?
— Da, cred că da.
— Da, îmi dau seama acum. Nu ai putut niciodată să simți mai mult decît atît.
Roddy dădu din cap.
— Înțeleg, Roddy. Durerea era prea ascuțită, prea greu de stăpînit. Înțeleg. Și te-ai gîndit că mai bine era să se ajungă la un sfîrșit... pentru că nu aveai să mă iubești niciodată ; iar eu, în mod evident — era evident, nu-i așa ?... deveneam din ce în ce mai stupidă și mai plictisitoare. Așa că te-ai gîndit să pui capăt în felul acesta, și apoi să pleci pentru totdeauna. Asta a fost ?
Își trecu mîna pe frunte. Acesta a fost primul său gest, în sfîrșit, însemna că simțea și el ceva.
— Am crezut că asta doreai, că asta cereai, spuse Roddy.
— Ai crezut că astfel aveai să mă faci să-ți fiu recunoscătoare... Nu, să lăsăm sarcasmul la o parte. După o clipă, Judith adăugă : Acum văd, m-ai înțeles cu totul greșit. Fără îndoială că e natural. Credeai că și eu doresc ceea ce doreai tu... puțină... puțină pasiune doar — pentru a încheia astfel un flirt și... și în felul ăsta să termini definitiv. Ei bine...
Poteca era învăluită într-o tăcere atît de completă, încît se putea auzi zgomotul bărcilor care treceau de partea cealaltă a îngrăditurii.
— Îmi pare într-adevăr foarte rău că am făcut toată această zarvă. E de rîs că eu... *eu* !... Fără îndoială că nici prin minte nu ți-a trecut că bărbații pe care îi cunosc nu m-au deprins niciodată cu asemenea lucruri.
— Am crezut că știai prea bine ce faci.
— Și eu nu știam ! Nu știam ! M-am lăsat *înșelată*, ca oricare... Oh ! cît e de *vulgar* totul ! Închise ochii, rîzînd încet. De aceea nu ai spus deschis ce ai de gînd, presupun. Credeai că eram obișnuită cu acest fel de lucruri... sărutări... doar așa, de distracție. O simplă distracție, Roddy, la asta te-ai gîndit ? Iar eu am luat totul în *serios* și am încercat să te împing mai departe... să pun *mîna pe tine*. Bietul Roddy ! Dar tu te-ai fi lăsat vreodată dus ? Doar tu știi ce vrei. Ești pru-

dent... ai văzut că... făcu un semn vag cu mîna. Nu sînt periculoasă. Nu o să-ţi mai bat capul. Şi îmi pare foarte, *foarte* rău, de tot ce-am făcut.

Apoi tăcu, lăsînd să se audă doar un suspin, fără nici o lacrimă.

— Imi pare rău, Judith. Îmi cer iertare. Eu...

Vocea lui avea acum o uşoară urmă, aproape imperceptibilă, de emoţie.

— Oh !... Dominîndu-se, Judith continuă : Să-ţi ceri *iertare ?* Ţi-am adus vreo învinuire ? Nu-i decît una din acele situaţii încurcate, blestemate. Încerc doar să o înţeleg.

— Cred, într-adevăr, că-i mai bine să plec, spuse el.

— Nu ! Judith întinse mîna, apucîndu-l de braţ cu un gest de protest disperat. Încă nu, Roddy, rămîi măcar o clipă. Nu putem oare... Oh, Doamne, Dumnezeule ! Cît îmi pare de rău că am scris acea scrisoare. Altminteri nu ar fi fost necesare toate acestea... Ai fi plecat, fără nici un cuvînt, şi apoi, încetul cu încetul, aş fi înţeles şi eu. Aş fi văzut totul în adevărata lumină. Lucrurile, într-un fel sau altul, ar fi revenit la normal, poate. Acum sînt însă sigură că aşa ceva nu se mai poate... Ori se mai poate, Roddy, se mai poate ? O, dacă s-ar putea !

Cît de mult ura Roddy toată această scenă. Era într-adevăr o ruşine să o mai prelungească. Înghiţind în sec, i se adresă pe un ton nervos :

— Crezi într-adevăr... tot ce mi-ai scris ?

Avea acum ocazia să-i spună că totul era o prostie, că scrisoarea aceea fusese scrisă într-un moment de nebunie, că nu mai credea deloc în ce scrisese acolo. Atunci ar fi putut, într-un fel sau altul, să rîdă împreună şi, în cele din urmă, să se despartă prieteni. Roddy ştia să rîdă atît de bine. Avea să-şi ascundă dezamăgirea şi, data următoare cînd se vor întîlni, avea să fie ceea ce dorea el, o femeie uşuratică, o pasiune pe care o aprinzi, pe care o stingi. Îi trezise gustul pentru sărutările lui şi acestea aveau să-i lipsească şi o să tînjească după ele cu disperare. Dacă ar fi fost în stare să-şi joace rolul cu dibăcie, nu ar fi rămas complet lipsită de ele.

Dar, la ce bun, nu era un lucru care putea fi luat uşor. Judith făcu un semn afirmativ din cap, privindu-l cu o totală disperare. Repetă semnul, proclamînd, în tăcere, adevărul, şi constrîngîndu-l cu toată forţa să o creadă. Faţa palidă a lui Roddy se înroşi uşurel.

— În cazul acesta, spuse el pe un ton glacial, îmi pare foarte rău.

— O, Roddy ! nu ţi-am plăcut niciodată ? Nu ai simţit nimic pentru mine ? În toţi aceşti ani! Mi se părea că... Nu aş fi ajuns să ţin la tine atît de mult dacă nu m-ai fi încurajat cîtuşi de puţin.

— Bineînţeles că mi-ai plăcut, spuse el. Întotdeauna te-am găsit extrem de atrăgătoare.

— Atrăgătoare ! Îşi acoperi faţa cu mîinile. Da. M-ai găsit seducătoare. Şi atunci te-ai purtat cu mine atît de uşuratic, Roddy ! Am meritat oare într-adevăr, am meritat-o ?

Roddy rămase tăcut.

— Dacă m-ai fi prevenit, Roddy... dacă mi-ai fi dat să înţeleg cîtuşi de puţin. Te vedeam într-o lumină atît de romantică, atît de ideală... credeam că nu ai fi putut să te gîndeşti la mine altfel decît mă gîndeam şi eu la tine... N-ai putut să mă laşi să înţeleg care îţi erau gîndurile ?

Cu o voce plină de exasperare, Roddy răspunse :

— Am încercat să te previn, cred că am făcut-o destul de des. Nu ţi-am spus oare că nu trebuie să fiu luat în serios ?

Judith scoase un suspin din adîncul inimii, şi făcu, tristă, un semn din cap. Era învinsă.

— Da, e adevărat. Mi-ai spus. Dar nu am vrut să înţeleg. Eram atît de înnebunită. Da, e vina mea. Aşa îmi trebuie !

— Şi acum e mai bine să plec, spuse el după o pauză. Făcu cîţiva paşi, apoi se întoarse, rămase pe loc, ezitînd puţin. Judith rămăsese tot acolo, sprijinită de gard. Păru dintr-o dată mişcat de ceva din atitudinea sau din expresia ei. Rămase pe loc şovăind. Pe faţa lui Roddy se putea citi o oarecare tulburare şi confuzie. Sper că te simţi bine ? o întrebă el.

— Mă voi simţi imediat foarte bine.

— Te rog, uită-mă.

— N-am să te uit deloc. Dar voi uita toată această poveste, dacă o vei uita şi tu. Ne vom mai întîlni doar în viaţă, nu-i aşa, Roddy ? Ca de obicei, împreună cu toţi ceilalţi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat ?

— Cred că ar fi mai bine să nu ne mai întîlnim. Cred că ar fi mai bine să nu ne scriem şi să nu ne mai întîlnim niciodată.

— Să nu ne mai întîlnim niciodată, Roddy ? Cum de reuşise oare să ia asemenea hotărîri implacabile ? Judith se simţea asemenea unui copil aflat într-un conflict pueril cu voinţa de nestrămutat a unei persoane mari. De ce să nu ne mai revedem ? De ce ? De ce ? Te rog, lasă-mă să te mai văd. Te rog. Nu o să te mai plictisesc din nou, ţi-o promit. Ai spus că îţi plac. Trebuie să te mai văd. Dacă nu te văd pe tine, nu pot să-i mai văd nici pe ceilalţi. Nu-ţi dai seama ? Şi atunci nu-mi va rămîne absolut *nimic*... Nu o să le spui toate astea Roddy, nu-i aşa ? Te rog, lasă-mă să te văd din nou.

Scena dura de prea mult timp. Peste cîteva momente avea să fie în genunchi la picioarele lui, pradă nervilor, odioasă.

O mişcare nervoasă, involuntară, a buzelor lui Roddy puse dintr-o dată capăt situaţiei şi o linişti. Într-un fel oarecare, tainic, de nepătruns, Roddy suferea şi el. Semăna cu băieţelul acela care altădată o implorase să nu plîngă moartea iepuraşului. Spectacolul durerii altora îl supărase întotdeauna.

— E în regulă, Roddy, nu te mai preocupa de mine, o să mă descurc şi mai departe fără tine.

— Nu merit să mă regrete cineva, nici măcar o clipă, spuse el cu toată seriozitatea. Crede-mă, Judith. E adevărat. Se uită la ea încă o dată.

Pot doar să-ţi spun din nou că îmi pare rău şi te rog să uiţi totul.

Judith respiră adînc.

— Mai am un singur lucru de adăugat, spuse ea. Nu-mi este ruşine deloc de ceea ce am făcut. Nu ai de ce să te ruşinezi atunci cînd iubeşti pe cineva şi ai curajul să-ţi mărturiseşti iubirea.

Nu era adevărat. Ruşinea slăbiciunii de care dăduse dovadă, ruşinea scrisorii, a dragostei ei neîmpărtăşite, aveau să continue să o roadă, să o consume, pînă la sfîrşitul zilelor ei.

Roddy o părăsi, îndepărtîndu-se cu paşi uşori, liniştiţi.

Pînă în cele din urmă durerea nu părea chiar aşa de mare, în orice caz putea fi suportată în taină, fără a lăsa să se întrevadă nimic. Toate acestea erau doar experienţe în plus şi orice experienţă poate fi folositoare. Acum ar putea scrie o carte, iar Roddy ar fi unul dintre personagii, sau ar putea să se apuce cu toată seriozitatea de muzică ; sau mai era o scăpare : să se sinucidă.

Totul fusese atît de extraordinar... Pentru Roddy noaptea aceea trecuse ca un lucru fără importanţă, aşa încît în loc să se grăbească să plece cît mai repede, cînd a primit scrisoarea, a mai rămas o zi, din cauza unei prietene care îşi anunţase sosirea şi astfel îşi prejudiciase evadarea.

Să închidă uşa în urma lui Roddy, să întoarcă cheia şi să nu mai deschidă niciodată acea uşă.

Desigur ar fi foarte uşor. Se văzu, îndepărtîndu-se cu paşi siguri, fără să întoarcă niciodată capul înapoi... Putea să se gîndească la atîtea alte lucruri... Care erau lucrurile simple şi sigure la care se putea gîndi ?...

Căpşuni cu frişcă la masă. Iată ceva bun. Două rochii noi. Ar fi trebuit ca Roddy să o fi admirat îmbrăcată cu aceste rochii... O vizită la Londra săptămîna viitoare şi o piesă de teatru.

Dintr-o dată, observă că mîinile îi sîngerau în urma unor zgîrieturi uşoare. Cum de s-o fi întîmplat ? Mai bine să se ducă în casă şi să se aranjeze puţin. Tremurul ăsta dura cam de prea mult timp.

5

Trei săptămîni mai tîrziu, cobora din tren într-o mică gară din Hampshire, unde o întîmpina un Martin surîzător, care o conduse acasă la el, cu maşina în viteză.

Aleea şerpuia printre tufe şi fagi mari, pentru ca dintr-o dată să facă o cotitură largă şi să se oprească în faţa unei case cu o faţadă lungă, joasă, cu multe ferestre. Era o casă veche, din cărămidă, minunat patinată de timp. Portalul mare era acoperit de clematite şi iasomie, ici şi colo tufe de trandafiri agăţători, albi şi galbeni, îşi făceau drum urcîndu-se pe ziduri, încolăcindu-se în jurul ferestrelor. Dincolo de casă, de o parte şi de alta, Judith

zărea, sau își imagina, grădina bogată, aurie, cu pajiști înconjurate de tot felul de flori, cedri mari, piersici tăiați în spalier, prinși de-a lungul unui zid înalt.

Un fecior îi întîmpină, luîndu-i valiza și dispărînd. Martin o conduse prin holul cu pereți lambrisați cu stejar, într-un salon mare, luminos, cu mobila îmbrăcată în creton cu flori. Culorile care dominau erau alb, albastru, roz, pretutindeni fotografii, vase pline cu delfinum, trandafiri și crini. Uși cu geamuri dădeau pe peluza scăldată în soare, iar pe masa pregătită pentru ceai, așezată între uși, străluceau cești de porțelan bleu și alb, argintăria, boluri de cristal cu dulceață și miere. În spatele mesei, surîzătoare, se afla mama lui Martin.

Cu o figură plină de prospețime, aranjată cu grijă, se încadra de minune în coloritul alb, roz și albastru al salonului ei. Mică de statură, dreaptă, bine făcută, figura ei era înconjurată de un păr alb, bogat. Ochii albaștri proeminenți, stăruiau asupra lui Judith cu persistența miopilor, în timp ce-i ura bun-venit. Pe buzele-i subțiri, flutura un ușor surîs dulce, și de pe întreaga-i figură se desprindea un fel de fericire. Toate liniile feței erau îndreptate în sus, ca și cum toată viața și-ar fi petrecut-o surîzînd. Pielea ei era albă, iar pomeții de un roz viu. În rochia de dantelă albă cu o eșarfă de lînă albastră, arăta într-adevăr foarte drăguță. Judith și-o putea imagina într-o frumoasă rochie neagră cu diamante, la o masă elegantă, o mamă de care puteai fi mîndru.

— Iat-o deci pe Judith, despre care am auzit vorbindu-se atît, spuse ea într-un fel cu totul încîntător și, luînd-o de braț, o duse la masa pregătită pentru ceai. La picioarele ei, trei prepelicari negri, ridicau lăbuțele, se rostogoleau, cereau.

Deasupra căminului era atîrnat portretul tatălui lui Martin, care murise. Fusese guvernator pe undeva, un personaj de vază. Avea o figură ce-ți inspira toată încrederea, un om blînd, cu ochii căprui ca și ai lui Martin, cu trăsături neregulate.

Pe peretele din față atîrna un portret, mărime naturală, foarte sentimental, în pastel: Martin, la vîrsta de trei ani, cu bucle castaniiaurii, cu obrajii rozalii, îmbrăcat cu o bluză de mătase, guler plisat. Biblioteci cu geamuri închideau cărți, bibelouri, porțelanuri. Pe pereți mai erau cîteva acuarele bune, altele mai puțin interesante; pe divane și fotolii, multe perne mari, moi. Prin fiecare amănunt, întreaga încăpere reflecta vechile tradiții englezești, respectabile, convenționale, adînc înrădăcinate în familia lui Martin.

Și totuși, nu ei, cu calmul și bunul lor simț, ci mama Mariellei, acea rătăcită care călcase toate regulile, rușinea familiei, a fost aceea care se pare că pregătise tiparele ciudate pentru noile generații, pentru toți, cu excepția lui Martin.

Martin era foarte bine dispus. Zîmbea cu toți dinții lui albi, arunca sandviciuri cîinilor, o tachina pe maică-sa și se uita cu ochi mari mi-

rați la Judith, încîntat că o vedea acolo la ceai, în casa lui, alături de el și de maică-sa... În cămașa albastră, deschisă la gît, lăsînd să i se vadă grumazul alb, robust și bine făcut, desprinzîndu-se dintre umerii lați, părea foarte chipeș.

Martin nu știa însă că Judith era moartă, că lîngă el stătea doar o mumie. Spusese de mai multe ori cît de bine arată Judith. Dintr-o dată, o întrebă :

— Ai știri de la Roddy, Judith ?

Nu se aștepta să audă acel nume și simți cum o cuprinde o adevărată slăbiciune.

— Nu, Martin.

— Am primit o scrisoare de la el azi dimineață. Pentru Roddy, ca să răspundă la o invitație, este un adevărat supliciu. Așa că am fost încîntat. El, cu mine și cu încă vreo doi băieți, avem de gînd să plecăm pe cîteva zile cu bărci cu pînze în larg, pornind de la insula Wight ; de fapt, a scris ca să pună la punct aranjamentele necesare.

— Va fi foarte amuzant, Martin, nu-i așa ?

Înclină capul deasupra farfuriei pe care o avea pe genunchi, fărîmînd în bucățele chifla.

— De ce nu vii și tu, Judith ? Hai, zău, va fi cu totul corect. Nu-i așa, mamă, sîntem doar unchii ei celibatari.

Pronunțarea acestor cuvinte i-a evocat în mod atît de neașteptat bucuria și veselia adusă de ziua fericită de la Cambridge, încît făcu să renască în ea acea durere îngrozitoare, teribilă. Acum nu mai rămînea nici o speranță. Roddy

reapăruse, pe neașteptate, în întregime, din falsa lui uitare. Cu un efort teribil, reuși să-și țină ochii deschiși, dar ca să vorbească era cu totul imposibil.

— Roddy spune... începu Martin, apoi, privind spre ea, se opri nesigur, oarecum surprins.

Deodată rămase tăcut, și după cîteva clipe o întrebă :

— Obosită, Judy ?

— Puțin, după această călătorie, e prea cald pentru a călători. Nu-i așa ?

Se întoarse spre mama lui Martin.

— Da, draga mea, răspunse aceasta cu o voce blîndă. Vino să te conduc în camera ta, te vei putea odihni pînă la ora cinei.

Martin se ridică, se aplecă asupra ei, îngrijorat și dezolat. Dar Judith avu forța să-i surîdă și îi spuse :

— Aș prefera să ies să mă plimb puțin, dacă e posibil, să iau aer. Grădina pare atît de frumoasă !

— Foarte bine, răspunse mama lui Martin, pe un ton plin de încurajare. Martin, arată-i grădina și nu uita să o duci și în grădina cu pietre. Martin și cu mine am aranjat o grădină artificială cu pietre și flori, Judith — pot să-ți spun Judith ? Îi puse mîna pe braț. Asta ne distrează atît. Martin și cu mine sîntem ridiculi cu experimentările noastre. Și ție îți place ?

— Mă tem că nu prea.

— Este o preocupare delicioasă. Îmi dă de lucru și e și sănătos, nu-i așa, Martin ? Își îndreptă privirea spre fața lui, iar el puse o mînă

mare pe umărul ei mic. Şi acum, luaţi-o repede din loc ! Nu-l lăsa pe Martin să te ducă pe cîmp, la preţioasa lui fermă, o să-ţi strici pantofii ăştia atît de frumoşi. Nu-i aşa că sînt frumoşi, Martin, şi ce rochie drăguţă !

Cu semne din mînă, şi bătîndu-i drăgăstos pe umăr, îi conduse pînă la uşile cu geamuri prin care se putea ieşi în grădină.

— Aşteaptă-mă o clipă, spuse Martin, să-mi iau puşca. Anul ăsta sînt nemaipomenit de mulţi iepuri.

Dar Judith nu auzise prea bine ce spusese Martin şi nici nu-şi dădu prea bine seama de ce îşi luase Martin puşca. Ieşiră afară în grădină, trecînd un podeţ din lemn peste un rîu pe jumătate ascuns după tufe de nu-mă-uita, rodul pămîntului şi stînjenei, traversară prin fîneaţă, unde păşteau vaci de rasă, mîndria mamei sale, săriră un pîrleaz şi ajunseră în vîrful unei coline calcaroase, plină de vizuini de iepuri.

Dar Judith se afla în mijlocul sălciilor, în lumina lunii, şi auzea o voce joasă, spunînd repede : „Te iubesc“ şi mai spunea încă „Frumoasa mea Judy ! Cu ochi negri minunaţi !“ Dinţii lui străluceau cînd surîdea în razele lunii... Închise ochii... Toate acestea îi reveneau în minte, cu un gust oribil...

Martin îi arătă marginile proprietăţii. Între ei şi acele hotare erau fagi, mici gospodării şi două vîlcele însorite, garduri vii şi, peste tot, păşteau oi.

— Îndrăgesc atît de mult toate aceste meleaguri pe care le vezi, spuse Martin cu timiditate. Mă leagă o mare dragoste de pămînt. După o clipă de ezitare, urmă rîzînd : E ciudat ; dar uneori doresc în mod absolut să mor, aşa încît să pot fi îngropat în adîncul pămîntului, să fiu înconjurat de jur împrejur, să fiu acoperit şi pătruns de pămînt pentru totdeauna... priveşte cum se unesc pantele acelea.

Privirea lui nesăţioasă nu se mai dezlipea de la pămînt.

Deci aceasta era hrana secretă a lui Martin. Pămîntul care îi aparţinea era însăşi viaţa lui şi îl făcea să fie acel om de o demnitate şi o simplitate atît de personale, tăinuite sub aparenţe banale. Judith făcu un efort să-l înţeleagă şi să se apropie spiritualiceşte de el.

— Da... ştiu, Martin.

Se întoarse spre ea, vesel, mulţumit.

— Ţie îţi spun întotdeauna totul, Judith, pentru că ştiu că mă înţelegi.

— În care parte doreşti să fii îngropat, Martin ?

— Oriunde. Atît timp cît ştiu că sînt în adîncul pămîntului, nu-mi pasă.

— Ai fi în stare să te sinucizi ?

— Ce să fac ?

— Să te sinucizi pentru ca să ajungi acolo cît mai repede.

Martin rîse şi spuse :

— Ei bine, pînă acum nu am fost tentat să fac aşa ceva...

— Această proprietate este în familie din moşi strămoşi, nu-i aşa, Martin ?

— Da, tata s-a născut aici şi toţi ceilalţi, tatăl lui Roddy şi al lui Julian şi unica soră, mama Mariellei. Era foarte frumoasă, ştii. O fire plină de viaţă, de nestăpînit, aş zice chiar nebună. A fugit de la bărbatul ei şi cine mai ştie ce fel de viaţă a dus. Cred că pur şi simplu i-a zdrobit inima bunicului. A murit, bietul de el, şi apoi bunica — ţi-o aminteşti pe bunica ? — nu a mai putut suferi să locuiască aici singură. Copiii erau împrăştiaţi peste tot, căsătoriţi sau morţi. Aşa că s-a mutat acolo, în căsuţa de pe rîu, lîngă tine... Biata bunica nu prea a avut o viaţă veselă. Şi-a îngropat toţi copiii cu excepţia tatălui lui Roddy ; iar el nu i-a fost niciodată de prea mult ajutor. Se certase cu bunicul încă de cînd era adolescent, şi a plecat de acasă. Nu ştiu de ce. Bunicul era foarte exigent şi nu admitea să i se iasă din cuvînt... da, au fost o familie nenorocoasă.

— Şi toţi au murit tineri, Martin ?

— Mai mult sau mai puţin. Dar nici unul dintre noi nu ajungem să fim bătrîni, spuse el cu veselie.

Cînd au ajuns în vîrful dealului, Martin a pus dintr-o dată puşca la ochi şi a tras un foc. Apoi, cu o exclamaţie de dezgust, a lăsat-o din nou jos.

— Nu eram pregătit. Dacă intră în tufele de ferigă, nu mai e nimic de făcut.

— Ce era, Martin ?

— Un iepure. Nu l-ai văzut ?... Sînt o pacoste, atît de dăunători ! Nici n-am pomenit încă aşa ceva. Trebuie să-i stăvilim.

Mormăi ceva pe un ton plictisit.

— Dar, Martin, vrei să-i împuşti ?

— Bineînţeles, dacă am ocazia.

— Niciodată n-am înţeles cum e posibil ca oamenii să omoare iepuri.

— Hm ! mormăi Martin încruntat şi indiferent. Să nu ai pretenţii de la mine să fiu sentimental în această privinţă. Îşi plimba ochii de jur împrejur, atent, cu puşca în mînă, gata să tragă. În clipa aceea nu-i mai dădea nici o atenţie lui Judith, care păşea alături de el.

Dintr-o dată, pe creasta dealului se auzi un zgomot uşor, două lăbuţe îmblănite se iviră pornind spre tufele de ferigă, codiţa mică mişcîndu-se repede. Dar tufele de ferigă acolo se răreau, şi mica făptură fu obligată să iasă din nou afară.

O pocnitură străbătu văzduhul.

— Aha ! făcu Martin, îndreptîndu-se spre locul unde ceva sări în sus şi apoi căzu jos, învîrtindu-se într-o mişcare bruscă, mecanică, haotică.

— Vai, vai ! exclamă Judith, care rămăsese pe loc ca paralizată, acolo unde o lăsase Martin.

El se aplecă să examineze... Judith ştia prea bine cum arăta, mic, una cu pămîntul, expunîndu-şi albeaţa-i blîndă şi vulnerabilă între lăbuţele-i firave, ţepene. Martin se aplecase întocmai cum o altă figură se aplecase asupra unui alt iepure... erau ani şi ani de atunci... Iepurele

lui Roddy. Din ziua aceea a morții și îngropării iepurașului, s-a născut dragostea teribilă pentru Roddy. Ce putere diabolică punea în mișcare această capcană pentru memorie, aceste repetări malițioase și atît de dureroase, aceste contraste mortale ?

Oh, această lume... Nu puteai găsi nimic în ea, nimic decît perversitate, cruzime, îmbrăcînd forma unor sporturi care te desfătau sau satisfacția pe care ți-o oferă spectacolul unor biete victime neajutorate. Oamenii se comportă unii față de ceilalți întocmai cum se comporta Martin față de animalele mici. Singurul lucru pe care puteai să-l mai speri era doar o oarecare liniște amăgitoare. Îți ofereau aceasta pentru a-și ațîța și mai mult plăcerea în vederea loviturii pe care urmau să ți-o dea —. chiar pînă și cei care păreau blînzi. Martin, de exemplu. În ceea ce-l privea pe Roddy, ei bine, lui îi plăceau experimentările. Uneori își alegea fete — atunci situația apărea mai voluptoasă. În minte îi stăruia fața lui, palidă, încruntată, nenumărate alte fețe care aveau întipărite pe ele dorința de a face rău, toate erau fețele lui. Înserarea învălui coama dealului. Judith îngenunche, tremurînd, lac de transpirație. Îl văzu pe Martin întorcîndu-se.

— L-am îngropat, anunță el. Fusese lovit la cap.

Judith trebui să-și ridice fața spre el, dar închise ochii. Se apropie de ea. Ce îndrăzneală, cu mîinile pătate de sînge !

— Mă tem că nu a fost o lovitură prea frumoasă, continuă el vesel. Am tras de la prea mare distanță. Nu-i nimic, totuși e unul mai puțin... Hai !

Mintea ei nu putea să formuleze decît o singură frază, pe care încerca de nenumărate ori să o tot rostească. „Nu vreau să fiu martora faptelor tale sîngeroase. Nu vreau să fiu martora faptelor tale sîngeroase". Dar Martin nu ar fi înțeles. Poate că nici nu avea vreun înțeles.

— Oh ! Judith stătea acolo, smulgînd firele de iarbă cu mîini reci, tremurînde, cu fața întoarsă, privind fix, cu gura larg deschisă, imposibil să se controleze. Oh ! Oh ! Această repetare continuă era asemenea unei tînguiri, a unui vaiet.

— Ce s-a întîmplat ? o întrebă brusc.

Se lăsă în genunchi lîngă ea, iar fața lui surprinsă se apropie de a ei.

— Bietul micuț, bietul micuț !...

— Te gîndești la iepure ?

Judith făcu un semn afirmativ.

— Dar, Judith, pentru numele lui Dumnezeu ! Un iepure... Judith. Nu l-aș fi împușcat niciodată, dacă mi-ar fi trecut măcar prin cap că ar putea să-ți pese.

Continua să se uite plină de întristare și să smulgă firele de iarbă.

— Vai, această lume !

— Judith... Martin rămăsese tăcut, complet pierdut.

— Nu-i nimic de făcut... Presupun că în cele din urmă te deprinzi...

În mintea ei, prinseseră din nou viață tot felul de gînduri negre despre suferință, omor, depravare și, printre acestea, apărea fața lui Roddy încruntată. Totul era pierdut, pierdut !

— Îmi pare foarte rău, spuse Martin stîngaci.

— Nu te învinuiesc...

— Știi, nu a suferit. Credeai că a suferit ? săritura aceea nu a însemnat nimic, nu a fost decît o mișcare reflexă. Martin crezu că a găsit soluția și adăugă vesel : Ai face același lucru dacă te-aș împușca mortal în ceafă.

— Aș vrea s-o faci.

Judith plîngea.

— Doamne, Dumnezeule ! Judith.. într-adevăr, am spus cît îmi pare de rău. Nu pot să-mi cer iertare întruna. Nu știam că ești atît de... de... că te necăjești atît de ușor. Iepurii nu trebuie lăsați să se înmulțească, știi. Distrug totul. Nu ai decît s-o întrebi și pe mama.

Judith continua să plîngă. După cîteva clipe, Martin se ridică, făcu cîțiva pași mai departe, rămînînd cu spatele la ea, cu umerii încovoiați.

Din ce în ce mai rău. Acum și Martin o părăsea... Își mușcă cu forță degetul de la mînă, pînă cînd durerea fizică păru că o liniștește. După ce așteptă puțin, strigă cu o voce tremurătoare :

— Martin !

El se întoarse, văzu mîna ei întinsă și veni repede, îngenunchind lîngă ea.

— Ce este Judith ? Ce s-a întîmplat ?

— Oh, Martin ! Nu-i nimic. Nu întreba, nu... Numai, numai...

Martin o cuprinse în brațe, ea se lăsă, sprijinindu-se de el, punîndu-și capul pe umărul lui, căutînd reconfortare, plîngînd cu suspine, în timp ce el o lăsa să-i plîngă pe umăr bătînd-o din cînd în cînd ușurel pe braț.

După mai mult timp, păru că-i secaseră toate lacrimile. Niciodată în viața ei nu mai avea să plîngă. În starea aceea de detașare și ușurare fluidă, plutitoare, care întovărășește oboseala, stătea cu capul pe umărul lui și observa lumina aurie care învăluia unduirile dealului ; doi iepuri săreau netulburați la cîțiva pași depărtare, în timp ce fluturi albaștri se legănau pe firele lungi de iarbă, și toate umbrele înserării se conturau impresionant în jur. Și, dintr-o dată, s-a simțit învăluită de pace și reconfortare. Durerea grea pricinuită de Roddy se risipise. Iar acum, pentru ca această durere să nu mai apară, pentru ca să permanentizeze starea de liniște, de inerție, și să potolească vocea care se jeluia în ea și striga mereu : „Sînt o ființă de nimic, umilită, care a servit drept distracție !“ acum sosise momentul să se întoarcă spre Martin și să vadă dacă el poate să o salveze.

Judith se ridică și își șterse ochii.

— Îmi pare rău, Martin, îți mulțumesc, ești atît de drăguț ! Întotdeauna ai fost foarte bun cu mine, nu-i așa ?

— Bun cu tine ? Judith, știi prea bine...

— Cred că ții puțin la mine, Martin.

Trăgînd adînc aerul în plămîni, Martin spuse :

— Să ţin puţin la tine ! Ştii bine că te iubesc de ani şi ani.

Judith rămase tăcută, încercînd o slabă uşurare şi satisfacţie, apoi spuse :

— Ei bine, Martin, ce-ai vrea să fac eu ?

Observă că îi tremurau mîinile şi îi răspunse cu o voce întreruptă :

— Ce să faci ?... Vezi, eu... Ce vreau să faci ?... Spuneam că...

— Ai vrea să mă mărit cu tine ? întrebă ea cu blîndeţe.

— O, dacă ar exista o posibilitate cît de mică !...

— Ei bine, Martin, poate că da.

La vederea feţei lui transfigurate, pe care o îndrepta spre ea, începu să rîdă şi să plîngă uşurel — iar o voce din străfundurile firii ei spunea : „Nu ! Nu ! Nu ! nu-i adevărat ! Nu vei accepta niciodată !"

— Sînt atît de obosită, Martin, atît de obosită !

— Hai acasă, draga mea, hai acasă ! Compasiune, bucurie, îndoială, siguranţă, toate acestea se amestecau neexprimate dar elocvente în cuvintele lui.

O ajută să se ridice, îi scutură fusta. Nu avea altceva de făcut decît să coboare colina împreună cu el.

O însoţi pînă la uşa camerei ei, spunîndu-i că va veni mama să-i dea aspirine şi să o ajute să se culce şi că o să-i trimită cina în cameră.

Maică-sa ştia ca nimeni altul să vindece durerile de cap. Mîine vor avea tot timpul să stea de vorbă. Martin avea o atitudine minunată.

În seara aceea, Judith a adormit într-o cameră albă, cu creton imprimat cu ghirlande de trandafiri legate cu panglici albastre, şi l-a visat pe Roddy. Era acolo, pe deal, lîngă locul unde fusese împuşcat iepurele şi vorbea prieteneşte cu ea. Se întorsese tocmai din străinătate, dintr-o insulă îndepărtată. Trase un fum din pipă, şi spuse dintr-o dată, fără nici o raţiune aparentă :

— Nu vreau soţie, draga mea, ci amante. E mult mai bine. Cînd mă întorc, intenţionez să-l iau pe Martin ca tovarăş de aventuri.

— Martin nu va voi, dacă-i vorba de amante.

— O, să vezi cît de repede o să te uite. Acolo e un pămînt al voluptăţii.

Judith îl întrebă cu umilinţă :

— Ai vrea să vin şi eu ?

— Mi-e teamă că locul tău a fost ocupat... îi răspunse el cu o deosebită curtoazie.

— Asta nu mă surprinde.

Cum Roddy consulta un carnet, Judith îl întrebă :

— Unde sînt eu pe lista ta ?

— Cam a douăzecea, îi răspunse el cu indiferenţă.

— O, atît de jos...

Dintr-o dată păru plictisit sau bănuitor şi îşi schimbă poziţia. În timp ce făcea asta, Judith îi văzu faţa, cu pleoapele umflate, o

față consumată. Își dădu seama că Roddy se gîndea la pămîntul voluptății.

Părea inutil să mai încerce să-l cucerească. Era evident că Judith îl plictisea îngrozitor.

— Ce-i aici ? întrebă el dintr-o dată, și își vîrî mîna în pămînt.

— Iepurele !... iepurele !... De jur împrejur se auzeau numai strigăte. Se trezi lac de apă, plină de groază și dezolare.

Se duse la fereastră, se aplecă înafară. Luna era sus, în înaltul cerului. Jos, copacii fuseseră preschimbați de razele lunii și acum erau mase sculpturale de marmură neagră, scăldată într-o fosforescență verde-argintie. O noapte tragică, fără somn, sub apăsarea lunii. Și în această lumină a lunii nu puteai afla nici o alinare.

Casa asta era plină de strigoi... Poate că în acea cameră dormise, cînd era mic, tatăl lui Roddy... Crescuse acolo, și apoi și-a scuturat asupra casei praful de pe picioare și a plecat în lumea largă, avîndu-l mai tîrziu pe Roddy... Charlie desigur semăna cu frumoasa soră, de aceea bunica îl înconjurase cu o dragoste atît de dureroasă și neliniștită.

Sora dăduse naștere Mariellei și apoi fugise de acasă, ducînd Dumnezeu știe ce fel de viață. Biata Mariella ! Nici o rază de lumină nu căzuse asupra ei de la naștere, poate chiar înainte de a se naște trăise în umbra strălucitoarei sale mame. și, chiar mare fiind, nu putuse să se elibereze. Acesta era adevărul asupra Mariellei.

În sufragerie se aflau portretele de familie. Mîine avea să le vadă, să le compare...

Ce nebunie să vină în această casă bîntuită de stafii !

O, Roddy ! Nu putea să trăiască fără el. Roddy trebuia să se întoarcă și să o ia cu el pentru un an — sau măcar o lună. Poate că acum descoperise că totuși o iubea și era prea mîndru ca să-i scrie și să-i mărturisească. Martin spusese doar că pentru Roddy și a răspunde la o invitație era un adevărat supliciu. Da, trebuia să-i scrie din nou, să-i deschidă o portiță de ieșire.

Unde se afla oare el acum ? Dacă ar putea fi dusă la el chiar acum, în această clipă, ar fi în stare să-l facă să o iubească. Ar găsi atît de bine mijlocul să-l vrăjească prin alintările ei, încît nu ar mai putea fără ea... Era o totală prostie să continue să suporte această agonie, cînd nu i-ar fi trebuit decît un efort cu totul neînsemnat pentru a-i pune capăt. De exemplu să se aplece puțin mai tare peste fereastră... Dar nu te sinucizi în casa altora, asta ar fi cea mai grozavă lipsă de gust. Și apoi, sentimentele bietului Martin la anchetă :

„Dl. Martin Fyfe, cuprins de emoție, a declarat de mai multe ori că defuncta își manifestase doar cu cîteva ore mai înainte dorința de a-i deveni soție. La această mărturisire făcută spontan, din proprie inițiativă, dumnealui răspunsese din toată inima. Părea să existe toate motivele de bucurie. Procurorul, constatînd că e vorba de o sinucidere într-un moment de de-

mentă, a remarcat că această inversare a procedeului obişnuit în materie de căsătorie, nu era decît încă un exemplu al lipsei de autocontrol, în mod atît de deplorabil frecventă la tinerele de azi, şi a găsit că e o raţiune suficientă pentru a sugera o evidentă lipsă de echilibru mental la defunctă. A exprimat cea mai profundă simpatie domnului Fyfe, absolvindu-l de orice vină."

Iar Roddy ar fi putut să se abată de la obiceiurile lui şi să-i scrie lui Martin o scrisoare de condoleanţe.

Nu, nu ! Avea să-i arate că nu-i păsa, că nu plînge pentru el, avea să facă cunoscută în curînd logodna ei cu Martin.

Avea să apară un anunţ în „Times", felicitări, scrisori de răspuns — (Sînt o fată foarte norocoasă) — un inel frumos şi desigur fotografii în revistele ilustrate săptămînale.

Roddy avea să surîdă cu acel zîmbet cinic al lui, pentru că ea se comportase întocmai cum se comportă toate femeile. Atîta timp cît reuşesc să pună mîna pe un biet nenorocit, indiferent cine e, se dovedesc perfect satisfăcute. Iar dacă un tip refuză să se lase agăţat, fac tot felul de istorii.

Martin va stărui desigur să se cunune la biserică şi-l va ruga pe Roddy să-i fie martor.

Nu ! Bietul Martin nu va fi în stare să o salveze. Ea însă, în schimb, avea să-l distrugă.

Se urcă din nou în pat şi se răsuci în aşternut pînă în zori.

6

Dimineaţa următoare, Martin, pe a cărui figură se putea citi o puternică emoţie stăpînită, nu făcu decît să arate cît de adînc erau încurcate firele.

După micul dejun, se duse cu el să-i viziteze mica fermă. Era ceva în pămîntul cafeniu, în atmosfera caldă, întunecată, a grajdurilor şi a staulelor, în mirosurile puternice în care se amestecau suflul blînd al animalelor, mirosul fînului, al pămîntului, era ceva în toate acele capete nenumărate şi tăcute care se ridicau, se întindeau, adulmecau, vrînd parcă să-şi poată da mai bine seama, apoi se îndepărtau de mîna pe care le-o întindeai, era ceva în acei ochi aurii care te priveau cu multă curiozitate, apoi reveneau la izolarea lor de animale, în toate acestea era ceva care îi evoca lui Judith, în mod dureros, pe Roddy. Roddy era asemenea animalelor, avînd ceva electric, misterios în el. Privirea lui rapidă, puţin prevăzătoare, capul întunecat, strălucitor, dulce, graţia căreia era greu să-i rezişti ; toate acestea reprezentau însuşiri pe care le avea în comun cu viţeii, cu cîinele de fermă, cu micile pisici negre care se jucau prin grajd, cu mînzul din fîneaţă.

O urmărea pretutindeni, nicăieri nu se putea elibera de el. Îşi spuse în sinea ei, articulînd încet : „Ce imaginaţie bolnavă, ce imaginaţie bolnavă !"

Numai dacă ar putea reuşi să vadă în Roddy un om ca toţi oamenii, numai atunci ar putea

să spere să se elibereze de el. Urcă un dîmb și se așeză pe un pîrleaz, așteptîndu-l pe Martin, care stătea de vorbă cu unul din fermierii lui.

Jos, la picioarele ei, se așterneau casa și grădina în care hotărîse să locuiască împreună cu Martin toată viața ; acoperișul și zidurile se îmbinau într-un model încîntător, complicat sub soarele dimineții, forme minunate, umbre fermecătoare, viorii, răspîndite pe fundalul de o culoare caldă și patinată a cărămizii, spiralele albăstrui de fum ce se ridicau deasupra acoperișurilor, orînduirea fină a potecilor și peluzelor, a tufișurilor și straturilor. Doi cedri nemișcați, cu umbra și lumina lor verde strălucitoare și verde întunecat, iar dincolo de zidul cu spaliere acea întindere de pămînt roditor, răbdător, ce părea că te înfășoară și care îi aparținea lui Martin.

Oricine ar fi considerat-o într-adevăr norocoasă pentru perspectiva de a trăi acolo. Pămîntul putea să aducă consolare, să îmbete spiritul dîndu-i vise lungi pline de resemnare. Poate că ar fi fost în stare să se elibereze de Martin, să se simtă singură cu natura... Dar acest pămînt prietenos și colorat cu sobrietate era însuși Martin, Martin însuși ; aici nu s-ar fi eliberat niciodată de Martin.

Urca panta, repede, ca un cățel vesel. Judith îl urmărea cu o privire rece, și cu oarecare strîngere de inimă, îl văzu sărind pîrleazul și așezîndu-se lîngă ea.

— Ei bine ? izbucni el cu fericire.

— Ei bine, Martin ?

— La ce te gîndești cu un aer atît de solemn ?

Întrebare de neiertat, pe care o va pune de fiecare dată și la care ea va răspunde cînd cu un glas blînd, cînd cu o minciună, cînd într-un fel urîcios : „nu mă gîndesc la nimic". Nici o urmă de liniște, niciodată nu va mai putea avea posibilitatea să-și urmărească firul gîndurilor ei secrete, lipsite de loialitate, înveninate.

— Mă gîndeam, Martin, că tu habar n-ai cum sînt eu.

— În orice caz, te cunosc suficient pentru a ști că te iubesc, răspunse el cu o înflăcărată încredere.

— Nu știi nimic, spuse ea din nou, cu oarecare enervare. Pentru că, de fapt, nici nu ți-ai bătut vreodată capul să afli cum sînt în realitate. Niciodată nu ți-a trecut prin minte că s-ar putea să existe în mine altceva decît ceea ce vezi la suprafață. Asta e foarte obișnuit pentru un bărbat... Doamne, ce prostie ! Fiecare e etichetat. Fiecare e luat de bun de îndată ce a trecut cîteva examene convenționale...

— Ce-am mai făcut de data asta ? exclamă Martin disperat.

— Nimic. Nimic, te previn numai.

După ce rămase cîteva minute perplex, neînțelegînd nimic, Martin spuse cu blîndețe :

— Natural, Judith, că nu te consider etichetată. Nici nu aș putea. Ești atît de inteligentă și frumoasă, atît de minunată, mult, mult prea bună pentru mine. Oh, draga mea, nici nu știi cît de mult te prețuiesc ! Ochii i se umplură

dintr-o dată de lacrimi. Orice s-ar întîmpla, nimic pe lumea asta nu mă va putea face să-mi schimb părerea mea despre tine. Dacă aș *putea* crede că ai unele cusururi, nu aș face decît să te iubesc și mai mult.

— Crezi, crezi într-adevăr ? Nici nu bănuiești cît de revoltătoare pot fi cusururile mele.

Rîse și spuse cu bunătate :

— Nu are nici un rost să încerci să mă sperii.

— E *adevărat*, strigă ea. Crezi oare că o fac pe modesta, pentru că îmi închipui că așa e corect ?

Martin nu răspunse nimic, iar Judith își dădu seama că încearcă să găsească metoda cea mai potrivită de a discuta cu ea, în starea în care se afla acum. În cele din urmă vorbi :

— Judith, singurul lucru care mi se pare important, este să fim sinceri unul față de altul. Nu ești și tu de aceeași părere ? A spune adevărul, iată unicul meu principiu pe lîngă păstrarea regulilor de igienă. Atîta timp cît știu exact care e situația, pot face față oricărei împrejurări. O trase ușor lîngă el, întorcîndu-i capul așa încît ochii lui calzi să poată privi drept în ochii ei. Dorința mea cea mai mare a fost întotdeauna să găsesc pe cineva în care să am deplină încredere și să-i pot spune orice.

Să-i mărturisească totul... Oh, Doamne. Avea oare de gînd să spună : „Soția mea și cu mine nu trebuie să avem nici un secret, unul față de celălalt ?". Era genul ăsta de netot ? Apoi Martin continuă :

— Judith, aș putea tot atît de bine să încerc să mă mint pe mine ca și pe tine. Dar nu pot să mă mint pe mine. Chiar dacă aș înceta să te mai iubesc, dacă s-ar putea întîmpla așa ceva, ți-aș spune-o imediat. Nu aș putea să mă prefac. *Sper* că nici tu nu ai putea.

— Nu, nu aș putea.

Apoi continuă cu o urmă de îngrijorare :

— Dacă ai ceva pe suflet, te rog încearcă și spune-mi. Nu trebuie să te temi. Sper că te-ai gîndit și tu că e bine să simți că există o persoană pe care să te poți bizui întotdeauna. Nu-i așa, Judith ?

Se opri cu respirația tăiată, adînc mișcat.

— Da, Martin.

— Te rog să vezi în mine acea persoană.

— Da, Martin.

— Nu te frămîntă nimic acum ?

— Nu, nu.

— Foarte bine, atunci. De vreme ce știu... Ieri mă gîndeam că... Dar cred că totul a fost din cauza iepurelui.

Amintindu-și visul pe care-l avusese, fu dintr-o dată străbătută de un frison și, nefiind în stare să scoată nici un cuvînt, dădu din cap în semn afirmativ.

Pe un ton amuzat, asemenea unui personaj important față de o făptură slabă, lipsită de ocrotire, Martin spuse :

— Sărăcuța de ea, atît de mică și atît de îndurerată !

Ca răspuns, Judith rîse cu un aer amărît și plin de regret.

O strînse mai tare pe după umeri, suspină și continuă vesel :

— Nici nu-mi vine să cred.

— Nici mie.

— N-am închis ochii toată noaptea.

— Nici eu.

— După toți acești ani... Știi, te iubesc de cînd te cunosc. Nu m-am îndrăgostit de nimeni nici măcar o clipă. Dar nu am îndrăznit să sper... Mă întreb ce va spune Roddy cînd va afla.

— Mă întreb și eu.

— Știi, am fost aproape sigur, pînă nu demult, că dacă ții în special la cineva dintre noi, acela e Roddy.

— Ai fost într-adevăr așa de sigur, Martin ?

— Da, ba mai mult, credeam că și el avea numaidecît să se îndrăgostească de tine. Doamne, cît de gelos eram !

— Ai fost gelos din cauza lui Roddy, ce ridicol !

— Nu chiar prea ridicol. Roddy e atît de drăguț și atrăgător ! N-ar fi fost decît natural să-l preferi unui tip morocănos ca mine.

— Dar nu ți-a spus niciodată nimic... nu-i așa, Martin ?

— Nu, el nu-i genul de om care să vorbească despre așa ceva. E omul cel mai misterios pe care-l cunosc.

— Da, riscă ea. Presupun că o mulțime de femei se îndrăgostesc de el.

— Da, răspunse Martin cu un aer grav. Multe și apoi aleargă după el.

— Dar el... crezi că Roddy se îndrăgostește adesea ?

— Presupun că da, mai mult sau mai puțin.

— Nu însă serios.

Martin dădu din cap în semn negativ, rîzînd.

— N-aș crede că e prea serios.

— Poate că s-a cam îndrăgostit și de mine puțin... dar scurt timp.

— Sînt convins. Nu văd cum cineva nu s-ar îndrăgosti de tine, spuse el cu afecțiune, sărutîndu-i repede părul de mai multe ori.

— Și apoi, presupun că a încetat... și a găsit pe altcineva...

— Poate că da. Dar să nu ne mai preocupăm de el. Noi doi avem păreri diferite în acest domeniu. El e cam rău și prea răsfățat, cred, deși e un băiat atît de drăguț, adăugă repede Martin ca și cum s-ar fi temut că nu ar fi fost loial să-l vorbească de rău pe Roddy.

Ea stărui însă, cuprinsă de durere.

— Ce înțelegi prin rău și răsfățat, Martin ?

— O, nu știu — Martin păru încurcat, nedispus să-și dea de gol prietenul. Poate prea în căutare de senzații, continuă el.

Asta fusese deci — ea reprezentase pentru el o nouă senzație ; una care însă pălise repede, pentru că i s-a dăruit cu atîta ușurință și atît de total. Ar fi trebuit să-l excite, să-i trezească interesul, oferindu-i doar puțin cîte puțin, și apoi să se retragă ; astfel ar fi putut să o dorească încă, ea însă l-a săturat dintr-o dată, chiar de la început. Avea să fie mai înțeleaptă, data următoare... Dar nu mai exista o altă dată.

În schimb, acum îl avea pe Martin care spunea :

— Nu vrei să mă săruţi ?

Judith îl privi îndurerată pînă la lacrimi, care erau asemenea sîngerării interioare, şi îi atinse obrazul cu buzele, o jumătate de secundă.

— Ascultă, Martin, îi luă mîna şi începu să vorbească repede, de teamă ca să nu-i mai ceară să-l sărute. În legătură cu *adevărul* despre care vorbeam. Ceea ce voiam să spun... Îşi domoli vocea. Da. Dacă ai încerca să forţezi adevărul, te aştepţi la o minciună, nu-i aşa ? Asta-i logic. În orice caz, eu întotdeauna mă aştept la o minciună. Vreau să spun că nu aş fi deloc surprinsă dacă ai minţi. Mi-aş spune : „a fost vina mea pentru că nu l-am lăsat în pace, nu i-am dat destulă libertate... Am vrut să-l constrîng, mi-aş spune, şi atunci s-a hotărît să mă mintă. A avut perfectă dreptate“.

— O minciună însă, e o minciună, spuse Martin cu încăpăţînare.

— O minciună e... Ce înseamnă o minciună ? Nu înseamnă nimic. Doar dacă îţi închipui că Dumnezeu stă şi pîndeşte, şi de cîte ori spui o minciună înseamnă în catastiful său : „Martin Fyfe a spus luni o minciună“. Dacă o să continue, porţile raiului îi vor fi închise. Poţi să crezi aşa ceva ? Adevărul ? Ce-i adevărul ? Jumătate din aşa-numitele tale adevăruri, sînt clădite pe minciuni. Abia poţi să îţi dai seama. Fac pariu că aş putea să te mint

toată viaţa mea, fără ca să-ţi dai vreodată seama. Aş fi minciuna personificată.

Martin se înroşi repede la auzul ultimelor cuvinte, şi spuse cu oarecare răceală :

— Fără îndoială că ai putea, eşti atît de deşteaptă, iar eu sînt un prostănac. Dar te rog nu încerca...

— Dar nu trebuie să existe nici o constrîngere, Martin ! insistă ea cu înflăcărare. Nu vei încerca să-mi încalci intimitatea ? O să mă laşi să fiu eu însămi ? Dacă ai încerca vreodată să mă constrîngi, voi spune minciună după minciună şi o să mă felicit. Dar nu ţi-aş ierta-o *niciodată*.

Martin aprinse o ţigară şi spuse cu dinţii strînşi, cu ochii aţintiţi în pămînt :

— Toate astea înseamnă că ţi-ai schimbat părerea şi că doreşti să renunţi la proiectele noastre ?

Judith îşi întinse braţele în mod dramatic şi strigă :

— Nu pot să spun nimic, nu pot să spun nimic, fără a fi greşit înţeleasă ?... fără a fi...

— Nu te-am văzut niciodată astfel, Judith. Martin se ridică în picioare în faţa ei, cu un aer disperat. Mă îngrijorezi, nu mai înţeleg nimic.

— Presupun că o asemenea atitudine nu este prea obişnuită pentru o tînără logodnică...

Închise ochii, în timp ce lacrimile îi ardeau insuportabil pleoapele.

— Judith, ce se întîmplă ? Oh, Judy !

— Martin ! spuse ea cu mîinile pe frunte, vocea fiindu-i doar un slab geamăt ; apoi făcu

un efort ca să poată continua : Doar numai că sînt anumite lucruri care nu se pot spune. Lucruri care trebuie uitate, pe care trebuie să încerci să le uiți imediat...

— Da, da, înțeleg, spuse el, încercînd să o calmeze.

— Pentru că înseamnă o durere inutilă... și pentru că ți-au secătuit inima... pînă într-atît încît nici măcar nu ți le-ai putea aduce aminte dacă ai încerca.

— Da, draga mea.

— Am avut cîteva întîmplări nenorocite în viața mea. Oricine poate să aibă. Doresc să le uit.

— Desigur, Judy, desigur. Dacă sînt lucruri pe care nu vrei să mi le spui, nu trebuie să mi le spui.

Îl cuprinse pentru cîteva clipe cu brațele pe după gît.

— Îți mulțumesc, Martin, spuse ea, ștergîndu-și ochii ; nu voi mai fi proastă.

Și chiar dacă vreo urmă de îndoială sau de teamă se strecurase în inima lui, vocea nu-i era mai puțin binevoitoare, ochii lui nu erau mai puțin plini de încredere.

A condus-o înapoi în grădină și pe drum au cules zmeură înfierbîntată de razele soarelui și au discutat veseli, pînă cînd a venit vremea mesei.

În după masa aceea Martin s-a dus la pescuit iar Judith a stat pe malul rîului cu o carte în mînă, citind din cînd în cînd cîte o pagină, uneori uitîndu-se la Martin cum pescuiește, dar

mai ales visînd. Așa cum stătea acolo, absorbit ca un copil, era amuzant și chiar înduioșător. Se plimba de-a lungul rîului, în sus și în jos, extraordinar de fericit, tăcut, circumspect, excitat, aruncîndu-și undița la dreapta și la stînga. Dacă cumva era contrariat, tulburat în pescuitul lui, îl auzea dintr-o dată scoțînd un : „Ah !" și lăsînd să-i scape cîte o înjurătură, apoi se înroșea tot, așa cum făcea cînd era mic. La fel ar fi reacționat chiar dacă Judith l-ar fi deranjat. Judith știa că e mai bine să nu intervină și să nu-i vorbească dacă nu i se adresa el, și chiar atunci foarte pe scurt și direct la subiect. În ochii lui asta era una dintre calitățile ei cele mai mari. Îi plăcea să o știe lîngă el, cuminte și drăguță, manifestînd interes și surîzînd cînd era cazul.

După expresia fericită a gurii, după unele priviri pe care i le arunca din cînd în cînd, Judith știa că Martin uitase de perplexitățile emoționale, nenaturale, de azi dimineață și acum era fericit.

Numai dacă mariajul lor ar fi putut să fie o continuă ședere pe malul înverzit al unui rîu, observîndu-l cu îngăduință, aproape cu tandrețe, cu plăcerea pe care i-o dădea înfățișarea lui trupească, cu surîsul oarecum disprețuitor pe care i-l stîrnea fericirea lui și găsind totuși mîngîiere în faptul că putea să cunoască o asemenea fericire, doar simpla ei prezență fiind suficientă, în timp ce gîndurile ei erau departe, la mare distanță de el.

Cu cît i s-ar fi uşurat povara, dacă nu i s-ar fi cerut decît minciuna implicită a trupului, nu şi aceea a buzelor şi a sufletului. Dacă ar fi putut sta mereu pe malul verde al rîului, cu libertatea de a visa în tihnă, iar el să se preumble încolo şi încoace în faţa ei, fără a o atinge, fără a-i cere ceva, fără a poseda nimic, atunci ar fi o căsătorie destul de plăcută. Din cînd în cînd s-ar uita la ea, zîmbind aprobator şi întrebînd :

— Tot acolo eşti, Judith ?

— Da, Martin.

— Mulţumită ?

— Foarte mulţumită.

— Te simţi în siguranţă ?

— O, da.

— E perfect, atunci îmi văd mai departe de pescuit.

— Iar eu continui să visez.

I-ar fi surîs din nou şi apoi ar fi aruncat undiţa, şfichiuind aerul. Restul ar fi trecut, fără a se mai rosti cuvinte, fără minciuni. Poate, după ani şi ani de asemenea şederi pline de răbdare, pînă chiar şi Roddy ar fi putut fi uitat, transformat într-un motiv de regrete plăcute.

Cînd Judith era mai cufundată în asemenea meditaţii, Martin se apropie şi se lăsă jos lîngă ea.

— Nu ai prins nimic, Martin ?

— Nici măcar un peştişor cît de mic. Dar nu-mi pasă, prefer mai degrabă să stau de vorbă cu tine. Se uită la ea cu un aer drăgăstos şi apoi spuse : La ce te gîndeşti ?

Judith îşi încleştă mîinile şi apoi răspunse cu dulceaţă :

„... la nimic...
Cînd astfel visez, dorm“

Apucînd-o cu mîna de sub bărbie, îi întoarse uşor faţa spre el şi o sărută pe gură, cu gingăşie.

— Judith, voi încerca să te fac fericită.

— Şi eu voi încerca să te fac fericit, Martin.

În aceste clipe de pace, pline de cele mai bune intenţii, părea minunat să-şi asume obligaţia de a-l face fericit pe Martin.

Apoi Martin i se adresă cu timiditate :

— Mă întreb ce te-a făcut să spui că vrei să te măriţi cu mine.

— Pentru că am atîta afecţiune pentru tine.

— Asta nu-i acelaşi lucru cu iubirea, nu-i aşa ?

Vocea lui Martin părea îngîndurată, dar nu dezamăgită.

Judith îi luă mîna :

— Nu Martin, nu-i chiar acelaşi lucru.

Îi strînse mîna şi adăugă cu veselie :

— Dar e un punct de plecare. E mai mult decît merit. Natural nu mă aştept să-ţi inspir sentimente romantice. Nimeni nu ar putea nutri asemenea sentimente pentru mine.

— Cred că ai putea inspira asemenea sentimente la o mulţime de femei, spuse Judith, simţindu-se dintr-o dată ruşinată. Căci Martin era într-adevăr un bărbat pe care multe femei l-ar fi putut iubi. Ce drept avea ea să-l ia ?

— Nu țin deloc, afecțiunea ta este mai mult decît suficientă pentru mine.

— Vai, Martin ! Poți să fii sigur că aș vrea să mă îndrăgostesc de tine.

— Nu ar putea fi acesta primul pas ? spuse el surîzînd.

— Nu, nu, răspunse ea pe un ton ușuratic. Am terminat cu dragostea. Am fost odată îndrăgostită.

— Cînd ?

— Cu ani în urmă ! Asta nu mă amuză. Nu mai vreau. Niciodată. Își simți buza contractîndu-se și gata să-i tremure, și atunci se opri, dar adăugă pe un ton glumeț : Prostii. Asta-i ! Iar în ceea ce ne privește, ar fi aproape incestuos.

— Nu folosi cuvinte din astea oribile.

Martin se ridică cu un aer amuzat, dar surprins.

— Ba da, ar fi. Nu pentru că aș dezaproba, în teorie, incestul. Dar trebuie să mărturisesc că instinctiv mă opun.

— Și eu de asemenea, răspunse Martin cu o voce sigură. Să lăsăm aceste prostii !

Martin se aplecă și risipi toate prostiile cu un sărut cald.

Aceasta a fost ultima picătură. Cîteva momente mai înainte, spiritul ei începuse să se însenineze, acum însă, întreaga ei dispoziție se schimbă brusc. Se îndepărtă de Martin și prinse a privi fix apa.

Plante mici, delicate, de un verde strălucitor, creșteau din mîlul apei, își întindeau cu delicateţe frunzulițele sub valuri, nemișcate de parcă ar fi fost sub sticlă. Dacă ar fi putut să alunece acolo și să devină o mică plantă acvatică, insensibilă, un fel de amoeba de apă dulce, trăind în pace, acolo între rădăcinile albe care se întrepătrundeau : acum, imediat, mai înainte ca Martin să-și poată da seama de dispariția ei. Martin s-ar fi tot uitat țintă în apă, cu fața lui roșie, îngrijorată, dar ar fi fost în zadar. În umbra pe care Martin ar fi aruncat-o deasupra apei, forma ei de nedeslușit ar fi devenit încă și mai invizibilă și, de acolo, l-ar fi privit și ea.

Doamne ! Mai bine ar înnebuni ! A fi nebună, a nu fi în toate mințile ! Fantastică fericire, inconștientă ! Sau să fie trasă pe roată, să simtă o cumplită durere fizică, care să nu o mai lase să se gîndească la nimic.

— E ora ceaiului, spuse Martin. Ce după-masă plăcută am petrecut !

Cînd au intrat în hol, au găsit o telegramă pentru Judith : „Hotărît plecarea săptămîna aceasta în loc de săptămîna viitoare. Întoarce-te mîine. Mama".

Pe mama o cuprinseseră neliniștile ei mai repede decît s-ar fi așteptat Judith, și astfel trimisese această somație peremptorie. Ce binefacere neașteptată !

— Nu poți pleca mîine, Judy, spuse Martin necăjit.

— Trebuie, Martin ! Vor fi atîtea de făcut. Trebuie să plec cît se poate mai repede. Trebuie să plec chiar diseară.

Cu cît avea să iasă mai repede din casa asta, cu atît mai bine!

— Cu trenul nu poți ajunge astă seară. E o călătorie atît de neplăcută! Dintr-o dată fața i se lumină puțin. Mi-a venit o idee. Ascultă, rămîi la cină și apoi te duc cu mașina. Dacă plecăm pe la 11, vom fi la tine imediat după revărsarea zorilor. Așa să facem Judy, așa să facem, e cel mai bine. Va fi o călătorie minunată. O să pic apoi pe capul Mariellei, ca să mănînc ceva. Avem atîtea să ne spunem unul altuia. Și dacă pleci în străinătate, nu o să ne mai vedem săptămîni de-a rîndul. E îngrozitor să fim despărțiți, nu-i așa?

Judith conveni că așa era. Cît despre propunerea lui Martin ca să o conducă cu mașina, aranjamentul era dintre cele mai minunate. Judith îl rugă pe Martin să trimită o telegramă din partea ei acasă, cerînd mamei să lase cheia sub preșul de la ușa de intrare. Între timp, ea avea să se ducă să-i anunțe mamei lui Martin că trebuie să plece. De îndată ce se despărți de el, se simți cu inima ușoară; poate că va izbuti acum să facă un efort și să se elibereze.

7

Mama lui Martin se ridică în vîrful picioarelor ca să o sărute înainte de plecare, în timp ce Martin se dusese să scoată mașina.

Valiza ei era pregătită în hol. Prin ușa întredeschisă a sufrageriei, aruncă o ultimă privire spre portretele de familie. Se simți foarte încîntată că nu erau prea multe și că în orice caz nu aveau asemănarea pe care se temea că o va găsi. Nu erau decît portretele respectabile ale unei familii oarecare. Nimic nu amintea pe sora dispărută. Micul birou al lui Martin, cu fotografiile de pe cămin, printre care și aceea a lui Roddy, solemn, în uniforma de la Eton, grupul de jucători de cricket al lui Martin, din care făcea parte și Roddy în chilot de flanelă și tricou, paravanul din fața focului, toate acestea fură mult mai teribile pentru Judith. Acum nu mai era obligată să stea acolo și să privească albumul cu fotografii al lui Martin, așa cum îi propusese el.

— Îmi pare rău că trebuie să pleci, spuse mama lui Martin cu ton blînd, dar degajat.

— Îmi pare rău și mie.

— Da, spuse ea cu veselie, ce idee minunată să plecați cu mașina noaptea. Lui Martin îi place foarte mult, știi. Adesea îl aud plecînd, cînd e o noapte ca aceasta. Curios băiat... și atunci, sunetul claxonului lui are în el ceva atît de melancolic, încît îmi vine să plîng. Îi place să aibă o tovarășă de drum. Mă duceam uneori cu el, dar a trebuit să renunț. Mă simțeam prea obosită a doua zi.

Surîse blînd și, dintr-o dată, așa cum stătea acolo, văzînd-o cît era de mică și în pragul bătrîneței, Judith nu mai simți zăgazul care se ridică între generațiile tinere și cele vîrstnice ci, dimpotrivă, acea solidaritate profundă care există între femei și, odată cu aceasta, fu

cuprinsă de o adîncă afecțiune și milă. Se aplecă și o sărută, biata de ea, silită să rămînă culcată în camera ei, economisindu-și și adunîndu-și forțele pentru a doua zi, în timp ce ea, Judith, cu treizeci de ani de nopți mai tînără, avea ca tovarăș întinsa beznă.

Știa prea bine că nu-l iubește pe băiatul ei. Avea însă încredere în ea că n-o să-l înșele, căsătorindu-se cu el. Ar fi oribil să ajungă să o facă s-o urască... de neimaginat.

Pe pietrișul de afară se auzea zgomotul roților automobilului, și apoi claxonul lui Martin.

După cîteva minute, făcînd semne de rămas bun micii făpturi din capul scării, porniră la drum.

Străbăteau învelișul diafan de un albastru adînc al nopții, și în timp ce automobilul se cufunda în el, aerul părea că se desface ușor, răspîndindu-se în valuri ce miroseau a trandafiri și a tot felul de flori și frunze verzi. Chipul palid și blînd al lunii se străduia să-și taie drum printre nori.

— Mă tem că pînă în zori o să plouă, spuse Martin și, ajungînd în fine în șoseaua mare, acceleră, respirînd adînc, cu satisfacție.

— Mai repede, Martin, mai repede!

Martin mergea mai repede, din ce în ce mai repede. Judith se cuibări lîngă el și, printre ochii pe jumătate închiși, vedea tufele de măceși rămînînd în urmă, de fiecare parte a șoselei. Aerul nopții era un adevărat balsam, o dulce mîngîiere care aproape o adormea și din

a cărei îmbrățișare nu ar fi vrut să se mai trezească niciodată. În curînd, trecînd pe drumurile forestiere, farurile străbăteau adevărate tunele de lumină verde. Potecile erau pline de codițe albe, de mici lăbuțe paralizate care, atunci cînd Martin, cu precauție, încetinea viteza, dispăreau în tufele de pe margini; insectele nocturne, cu aripi strălucitoare, sclipeau o clipă în lumina farurilor, înainte de a fi prefăcute în cenușă. Uneori apăreau și ființe umane, forme mici, neimportante, pierdute în marea întindere a nopții. Ici și colo, sub copaci, pe pîrleazuri, în iarbă, apăreau perechi, de o imobilitate tulburătoare, absorbiți unul de altul; apăreau și dispăreau. Judith îi observa cu dezgust, dragostea fizică nu era decît urîțenie și imbecilitate vulgară.

Luna acoperită de o masă de nori părea obosită și epuizată.

După cîtva timp începu să cadă o ploaie, asemenea unui murmur slab, foșnind printre frunzele copacilor, după care urmă lumina orbitoare a fulgerelor, lovind în mod dureros pleoapele.

— Să oprim? întrebă Martin.

— Nu, nu, răspunse Judith.

— Îmi aduc aminte că-ți era frică de fulgere cînd erai mică.

— Îți mai aduci aminte de așa ceva?

— Da, n-am să pot uita niciodată ziua în care am fost prinși de o furtună cu trăsnete și fulgere, în hangarul acela vechi pentru bărci — tu, Roddy și cu mine. Ce mai puteai să urli!

Şi spuneai c-ai văzut cum a căzut fulgerul pe capul lui Roddy şi c-a fost doborît pe loc. Iar eu îţi strigam că dacă ai deschide ochii, l-ai vedea pe Roddy acolo, în faţa ta viu şi teafăr, dar tu nici nu voiai să auzi, şi continuai să urli. Pe urmă toţi am început să credem că s-ar putea ca Roddy să ia foc dintr-o clipă într-alta.

— Ah, da ! Am uitat complet. Rîse. Parcă văd şi acum faţa lui Roddy, solemnă, îmbujorată şi neîncrezătoare, în timp ce-şi atingea vîrful capului. Era speriat că aveam să-l fac de rîsul celorlalţi şi nu voia să spună nici un cuvînt. L-am întrebat după aceea, între patru ochi, dacă şi-a închipuit cumva că Dumnezeu îi trimisese o limbă de foc deasupra capului. S-a indignat grozav.

Martin îşi zvîrli capul pe spate şi începu să rîdă.

— Erai un copil tare caraghios, ştii, adesea credeam că nu eşti în toate minţile.

— Chiar aşa, Martin ? întrebă ea, şi dintr-o dată îndoiala şi tristeţea o cuprinseră din nou.

Poate chiar şi pe atunci Roddy rîdea de ea şi o privea doar ca pe un instrument de haz şi niciodată nu a considerat-o ca pe o tovarăşă.

— Este într-adevăr păcat că... amintindu-şi că avea să se mărite cu Martin, se opri la timp, înainte de a-şi fi terminat fraza... că ne-am reîntîlnit ca oameni mari.

Legăturile dintre ei ar fi trebuit să rămînă pentru totdeauna acelea ale misteriosului farmec al copilăriei, şi atunci nu l-ar fi văzut niciodată pe Roddy, copilaşul atît de drăguţ, devenind un tînăr elegant, plin de indiferenţă, dornic de senzaţii.

Fulgerele încetaseră, iar ploaia, pătrunzînd prin parbrizul deschis, îi atingea uşurel obrazul, acoperindu-i ca un văl ochii, gîndurile, totul, pînă cînd în cele din urmă aţipi pe jumătate. Martin o strînse tare lîngă umărul lui, ca şi cum i-ar fi spus : „Dormi fără grijă, sînt aici". Iar ea se simţi dintr-o dată învăluită de imensa lui protecţie.

Cînd redeschise ochii, începeau încetişor să se ridice vălurile nopţii. Violetul închis se transforma în culoarea palidă a liliacului, iar liliachiul se prefăcea în cenuşiu. De jur împrejur, natura se trezea cu o înfăţişare austeră şi dulce, fiecare formă se contura în mod izolat, fără nici o pătrundere de lumină sau umbră, sub o boltă uniformă şi mohorîtă. În zarea îndepărtată, un lan de grîu străluci o clipă în lumina palidă a unei raze de soare, dar soarele nu răsărise încă. De-a lungul tufelor de pe marginea drumului, ca o spumă palidă se întindea creţuşca. În curînd începură să apară pădurile de fag, asemenea unor coroane pe coline calcaroase. Jos, în valea dintre sălcii, curgea rîul înspumat şi umflat de ploaie, iar drumul cobora pînă jos, ajungînd să fie paralel cu apa. Sosiseră acasă.

Ţeapănă şi somnoroasă, ieşi din maşină clătinîndu-se, rămînînd pe treptele din faţa casei.

— Mulţumesc, Martin, a fost minunat. Aş fi vrut ca drumul să nu se termine niciodată. Credeam că nici nu vom ajunge, nu ştiu de ce.

Îmi intrase în cap că aveai să pregătești un accident, de care nici să nu-mi dau seama. Îmi luam adio de la tot ceea ce vedeam pe drum, iar cînd, în cele din urmă, am adormit, m-am gîndit că nu mă voi mai trezi niciodată. Dar pînă la urmă m-ai adus teafără acasă, băiat iscusit ce ești! Presupun că trebuie să-ți fiu recunoscătoare. Dar ce efort, să fii obligat să începi totul din nou într-o oră sau două!

Martin rămase la început tăcut, dar după cîteva clipe, în care își tot învîrtea pălăria în mîini, întrebă:

— Ești *foarte* nefericită, Judith?

— Ei bine, cred că nu chiar *foarte*, dar destul. Ceva mai mult decît ar trebui. Îmi va trece... Sînt atît de somnoroasă, încît nici nu mai știu ce spun. Nu lua seama la ce spun.

— Mi-am dat seama că nu ești fericită... Se opri copleșit.

— E în regulă, Martin, nu te frămînta pentru asta. Mă găsesc eu singură ridicolă.

— Nu poți să-mi spui despre ce este vorba? întrebă cu oarecare asprime în voce.

— Nu cred că aș putea.

Martin se întoarse și rămase sprijinit de poartă, descurajat.

Cerul strălucea în lung și în lat asemenea interiorului unei scoici. Roua sclipea pe iarbă, iar trandafirii decolorați se înroșeau sau se îngălbeneau pe tufe. Păsările umpleau aerul cu cîntul lor asurzitor și cu strigătele lor stăruitoare, nenumărate.

— O să pleci într-o zi sau două, spuse el în cele din urmă.

— Da. Și tu?

— Mă întîlnesc cu Roddy, săptămîna viitoare.

Judith se întoarse să deschidă ușa și, tot căutînd cheia, spuse pe un ton ușuratic:

— Iată o persoană pe care nu o s-o mai văd niciodată.

— Pe cine?

Se sili să pară surprins, dar era limpede că se prefăcea. Îl simțea parcă spunîndu-și: „Așadar, asta-i". Și dintr-o dată îi fu silă de ea pentru că se dăduse astfel de gol, și de el, pentru că ghicise și îi ascundea, tocmai ca să o forțeze să pronunțe acel nume.

Judith continuă:

— Totuși, nu pot să mă mărit cu tine, Martin.

Tăcere.

— Ei bine, ți-am spus în sfîrșit adevărul; am crezut că voi putea să mă prefac toată viața, dar nu pot. Trebuie să fii bucuros.

Martin își lăsă capul în jos.

— Nu ai de gînd să spui nimic, Martin?

Ridică din umeri.

— Te rog să mă ierți, spuse ea, dar nu simțea nici un fel de remușcare, ci doar o totală oboseală.

— Bineînțeles, nu-i nimic de iertat. De fapt nu am crezut niciodată că o să te măriți cu mine.

— Din fericire, plec în străinătate. Mai bine uită-mă cu totul.

— Nu are nici un rost să spui asta, adăugă el cu un rîs scurt și amar... După atîția ani, acum e prea tîrziu.

— Trebuie să ajungi să mă urăști. O merit din plin.

— La ce bun să vorbești astfel ? spuse el cu nerăbdare. *Vrei* să te urăsc ? Știi foarte bine că nu o dorești.

— Nu, nu vreau.

— Știi foarte bine că nu pot face altceva decît să continui să te iubesc.

Stătea tot acolo, rezemat de portal și îi vorbea fără să o privească, întors cu fața spre grădină.

În partea dinspre răsărit, aerul strălucea, soarele începuse să arunce primele raze, iar corul păsărilor își dublă entuziasmul.

— Nu am mai privit un răsărit de soare, de ani și ani. Tu ai văzut, Martin ?

Se apropie de el și îi puse mîna pe braț. La atingere, Martin se întoarse spre ea, privind-o drept în față cu o disperare mută. Genele lui erau umede.

— Martin, îmi pare tare rău, tare rău.

— Nu pot să te las așa, spuse el, cuprinzînd-o în brațe. Judith, pot oare să fac ceva pentru tine ?

Ea rămase cîteva clipe pe gînduri.

— Da. Vrei să faci ceva pentru mine ?

— Natural, vreau. Pentru o clipă ochii lui se luminară.

— Ascultă, Martin. Dacă cumva, vreodată, îți vorbește despre mine... Simți că se făcuse albă ca varul și se opri.

— Da ? murmură el.

Ea continuă pe nerăsuflate :

— Nu cred că o va face, dar dacă ar... Presupunînd că vreodată începe să-ți povestească ce s-a întîmplat între el și mine... te rog, nu-l lăsa. Promite-mi ! Dacă începe cumva, oprește-l. Nu-l voi mai vedea niciodată, în curînd voi înceta să mă mai gîndesc la el, dar nu trebuie să știi ce s-a întîmplat. A fost un fleac, o prostie, pe care o s-o văd cu totul altfel, mai tîrziu... dar dacă m-aș gîndi că se știe, aș *muri*, Martin ! Nu încerca să afli.

— Foarte bine, Judith, asta nu mă privește.

— Poate că bărbații nu povestesc lucrurile în mod oribil, așa cum o fac femeile ? De obicei nu povestesc nimic, nu-i așa ?

Aștepta cu nerăbdare răspunsul lui.

— Cred că nu.

— Prefă-te că nu m-ai cunoscut niciodată. Ah ! Să nu-mi pomenești niciodată numele.

— Nu voi vorbi, ți-o promit.

Martin o privi lung, iar Judith își dădu seama atunci cît de mult îl făcea să sufere.

După un timp îndelungat, adăugă :

— Și încă ceva. Bineînțeles, sînt sigură că orice ar fi putut face, vei avea aceleași sentimente pentru el, nu-i așa ?

— Îl iubesc pe Roddy... spuse Martin, întreaga sa făptură luptîndu-se în durere... Întotdeauna, de cînd pot să-mi aduc aminte. Roddy

a fost pentru mine asemenea unui frate. Dar dacă m-aş fi gîndit... vocea lui se schimbă, devenind teribilă... dacă aş şti că ţi-a făcut vreun rău...

— Nu poate fi considerat vinovat pentru ce a făcut, spuse ea încet, dar foarte concentrată. E numai vina mea. Dacă aş şti însă că asta ar putea să vă despartă, m-aş simţi şi mai nenorocită. Te rog, să nu se întîmple aşa ceva.

— Voi face tot ce voi putea, spuse el cu o voce stinsă.

Judith începu să tremure puternic.

— Trebuie să intru în casă Martin, ce-ai să faci ?

— Vreau să mă întorc direct. Nu mă simt în stare să o văd pe Mariella şi nici pe nimeni altcineva.

— Dar nu vrei să mănînci ceva ?

— Nu, nu mi-e foame.

Ca să nu-i fie foame lui Martin, care întotdeauna se simţea flămînd, era ceva foarte patetic.

— Atunci, la revedere, Martin.

— La revedere.

Îi apucă mîna întinsă şi i-o strînse.

— Judith, dacă crezi că ţi-aş putea fi cu ceva de folos cînd eşti în străinătate, te rog anunţă-mă. Voi veni imediat. Îmi promiţi ?

— Îţi promit, dragul meu.

Părea ceva mai puţin îndurerat acum.

— Şi, te rog, lasă-mă să te văd cînd te întorci. Nu o să fiu deloc obositor, dar trebuie să te văd din cînd în cînd.

— Cînd o să mă întorc, dacă într-adevăr vei voi să mă vezi, Martin. Dar pînă atunci îţi vei da seama cît de oribil m-am purtat cu tine.

Brusc, o îmbrăţişă.

— Oh, Judith, nu vei putea oare vreodată...

— Şi tu, Martin, nu vei renunţa oare, vreodată...

Îşi lăsă capul pe umărul ei, pentru cîteva clipe, apoi se îndreptă şi, făcînd un efort să pară vesel, spuse :

— Ei bine, sper că te vei distra bine.

— Sper acelaşi lucru şi pentru tine, cred sigur că te vei distra.

Se gîndea că avea să fie săptămîni de-a rîndul cu Roddy, împărţind munca şi plăcerile, stînd de vorbă cu el, făcînd glume, luînd masa împreună, văzîndu-l dormind... în timp ce ea niciodată n-o să-l mai vadă. Dacă vreodată l-ar vedea îndreptîndu-se spre ea, va trebui să se întoarcă ; dacă ar trece pe lîngă el pe stradă, va trebui să se facă a nu-l vedea.

— Te rog, Judith, ai grijă de tine.

Făcu un semn afirmativ din cap, zîmbind cu tristeţe.

Se întoarse, coborînd scările, în timp ce ea aştepta să-l vadă întorcînd din nou capul. Dar cînd ajunse la colţ, făcu un semn cu mîna, fără să se mai întoarcă, în mod copilăresc, stîngaci, şi apoi dispăru.

Rămase o clipă pe loc privind grădina proaspătă, plină de umbre şi lumini, gîndindu-se : „Bietul Martin, plînge."

Apoi, închise uşa după ea, lăsînd de partea cealaltă pe Martin, soarele şi cîntecul păsărilor.

8

Hotelurile și magazinele înconjurau acea mare *Place*. Toată ziua vedeai lume venind și ducîndu-se la băi, la dușuri. O mulțime de evrei bătrîni, hepatici și obezi, americani palizi, transpirați, se îngrămădeau alături de figurile obișnuite ale invalizilor în cărucioarele lor de infirmi, împinse de oameni posomorîți. Printre aceștia era și o femeie, de mult fără vîrstă, cu o piele ca un pergament gălbui, pătată, întinsă pe pomeți, cu cearcăne negre în jurul ochilor afundați în orbite, cu buzele negre crispate într-un rînjet. Era totuși vie. Unghiile gălbui strîngeau cuvertura de pe picioare. În vîrful craniului, deasupra unui păr mort, prăpădit, purta o pălărie mare neagră și o sumedenie de pene negre. În fiecare dimineață Judith se așeza pe o bancă în fața hotelului și o aștepta să treacă ; aceasta era figura cea mai macabră din tot spectacolul acela fantastic.

Nici un nor, nici o adiere nu stăvilea revărsarea soarelui, iar casele și caldarîmul păreau că vibrează în aer. Era prea cald pentru a rămîne în vale. Se alătură unor grupuri care se duceau cu trăsura spre colinele acoperite de vii, alergînd în căutarea unui suflu de aer, luînd dejunuri suculente pe la hanurile de pe marginea șoselei, întorcîndu-se seara ca să joace tenis, sau să meargă la un concert la cazino, să stea pe o terasă în aer liber să bea o cafea, sau să mănînce înghețată.

Orele fiecărei zile se risipeau ușor, asemenea unor bule de săpun. Era Miss Earle, care călătorea împreună cu eleganta și fermecătoarea ei mamă, locuind la hotelul cel mai luxos și ocupînd un loc de frunte în efemera societate estivală a stațiunii. Cultura ei neobișnuită era acolo fără valoare și bună de disprețuit ; mai bine să nu o amintească deloc. Era bine echipată și în alte direcții. Avea un colier de perle, rochii simple, drepte, pentru dimineață, delicioase rochii albe, galbene, verzi, roz, pentru după masă, tricouri albe cu fuste albe plisate pentru tenis, iar pentru seară, rochii strîmte, fără mîneci, avînd o croială desăvîrșită. Avea tot ce-i trebuia. Mama îi comandase toate rochiile la Paris, cu multă generozitate, cu un gust perfect și ascultînd cu entuziasm elogiul delirant pe care modistele și croitoresele îl aduceau fetei ei.

— Dacă ai fi puțin mai prostuță, spusese într-o zi mama, ai putea să fii figura cea mai de succes a sezonului londonez, chiar și la această dată tîrzie. Ai tot ce-ţi trebuie pentru asta. Ești suficient de prostuță ca să-ţi distrugi toate posibilitățile, dar nu atîta cît să tragi vreun folos. Semeni lui taică-tău, el era un imbecil strălucitor. Nu am intenția să te scot pe piața măritișului. Dar sînt gata să o fac dacă dorești. Bineînțeles dacă nu te-ai hotărît cumva să te căsătorești cu vreunul dintre băieții Fyfe... Cred că sînt de familie foarte bună.

Părea să aștepte un răspuns, pe care însă nu-l primi. În ciuda epigramelor materne, Judith

avea mult succes. Făcea plimbări cu mașina, vorbea cu unii și cu alții, juca tenis, dansa, la început cu eforturi, imaginea lui Roddy apărînd din cînd în cînd în mintea ei pentru a întuneca și a ruina totul. Apoi, cu un fel de plăcere, rîzîndu-și parcă de trecut, dedîndu-se cu totul comediei, uită să se țină deoparte și să observe ; cît se poate de lipsită de înțelepciune, chiar prostuță, mai prostuță pe zi ce trecea.

Cu o gravitate afectată, se plimba prin holurile hotelurilor, toți o cunoșteau, o priveau, o măsurau din cap pînă în picioare, vorbeau în șoaptă despre toaletele ei, cu fețe zîmbitoare sau nemișcate. Cînd trecea pe stradă, capetele se întorceau după ea și asta îi plăcea, adesea își admira propria-i imagine în vitrinele magazinelor. Un conte francez, mai în vîrstă, cu două valuri de grăsime la ceafă, o ceru stăruitor mamei în căsătorie. A fost o glumă grozavă.

Apoi, într-o seară, după cină, pe cînd stătea cu mama în holul hotelului, discutînd toaletele cunoștințelor, îl văzu intrînd pe Julian. Purta un pulover alb, vechi, cu un guler răsucit în jurul gîtului, iar părul lui lung cădea dezordonat pe fruntea-i palidă și brăzdată de riduri. Fața, mîinile și hainele îi erau pline de praf, obrajii îi erau împurpurați, iar ochii străluceau de oboseală. Stătea singur lîngă ușă, indiferent, meditativ. Căutînd-o din ochi printre toți acei oameni care se aflau acolo, sporovăind și privind. Încă înainte de a-l recunoaște, zărindu-l numai, își simți inima zvîcnindu-i ușor, căci statura lui zveltă, părul blond, întreaga lui

comportare și grație erau de o frumusețe izbitoare, după două săptămîni în care văzuse numai oameni scurți, cu gîturi groase și mustăți negre.

— E Julian !

Traversă holul în goană și îi prinse mîna în mîinile ei, salutîndu-l bucuroasă. Un prieten din Anglia ! Julian era un prieten din Anglia. Cît de multă importanță avea în cele din urmă aceasta. Foarte romantic, Julian își ținuse promisiunea și venise să o întîlnească, acest tînăr atît de distins, către care se îndreptau acum toate privirile. Cum stăteau acolo amîndoi, mînă în mînă, deveniseră centrul comentariilor și a tot feluri de presupuneri, ceea ce era foarte măgulitor. Judith se simțea foarte mulțumită de el și de intrarea teatrală pe care o făcuse. Venise, după cum spunea, cu automobilul de la Paris, parcurgînd toată ziua șoselele execrabile, prăfoase, pe o căldură îngrozitoare. Ghicise imediat hotelul ei.

Reținu o cameră și se duse pe dată să facă o baie și să se schimbe. Judith se întoarse să-i dea explicațiile necesare mamei, care însă nu le cerea. Era plăcut să vezi o figură nouă, spuse mama, și acești băieți, Fyfe, i-au părut întotdeauna că sînt foarte bine. Se bucura că acum, în timp ce ea își termina cura, Judith va avea un tovarăș simpatic. Și, în sinea ei, probabil că își spunea : „Asadar, ăsta e !“ Dar ochii ei de diamant nu o trădară.

O jumătate de oră mai tîrziu, Julian coborî, elegant, în smoking, se așeză lîngă mama și prinse să o amuze, întreținînd-o cu o conversație îndemînatică, cu ușoare bîrfe așa cum îi plăcea mamei atît de mult.

Apoi, cînd orchestra începu să execute cu înflăcărare și voluptate *Einmal kommt der Tag*, Julian se întoarse pentru prima oară spre Judith și exclamă :

— Judith, acum vom dansa. Se ridică. Ce melodie, ne va permite să ne exprimăm toate sentimentalismele.

Rîsul caustic, amuzant, al mamei, îi răsună în urechi în timp ce se ridică să-l urmeze.

O strînse de mijloc, murmurînd :

— Hai, hai, în scenă, în scenă !

Și porniră alunecînd, făcînd pauze, și rotindu-se de jur împrejurul parchetului de dans gol, în timp ce toți erau cu ochii ațintiți la ei, iar membrii orchestrei, zîmbind, cîntau numai pentru ei doi. Ritmul trupurilor lor răspundea sincronic, fără cea mai mică greșeală, ritmului emoțional și sacadat al muzicii.

— Îmi amintesc, Julian, că odată ai refuzat să dansezi cu mine.

— Ei bine, atunci erai o fetiță mică. Nu avea nici un rost. *Et maintenant, n-est ce pas, la petite est devenue femme ?* [1] O să ne înțelegem foarte bine.

Apoi, după o pauză, adăugă :

— Ești frumos îmbrăcată. Ai o ținută perfectă. Ai aerul... Nimeni de aici nu este demn

[1] Și acum micuța a devenit femeie, nu-i așa ? (fr.).

să se apropie de tine. Ce-ai de gînd să faci cu toate acestea ?

— Să le exploatez, să le exploatez !

Pentru o clipă, se îndepărtă de ea ca să o privească mai bine, drept în față.

— *Tiens ! Tiens !* [1]Oare dulcea Judith are de gînd să devină un diavol ?... Ar fi amuzant să o vedem încercînd.

— O voi face, și te asigur că voi avea foarte mult succes.

Julian rîse, și continuă să o observe îndeaproape.

— Aș putea să te ajut ? Ce-ar fi să pornim pe acest drum împreună ?

Judith făcu un semn afirmativ din cap.

— Ei bine, începe prin a arăta puțin mai veselă. Ai fost vreodată fericită ? Nu, ori de cîte ori ești pe punctul de a fi, începi să te gîndești : „Acum sînt fericită ! Ce interesant... Sînt oare într-adevăr fericită ?... Ar trebui să deprinzi cîte ceva din acel *abandon* continental, o să te învăț eu.

— Tu !

— ... și disprețul în același timp ! Judith, faci progrese. Aș vrea să-ți văd gura încercînd să fie dură. Are colțuri foarte frumoase.

Muzica încetă, și ea se desprinse din brațele lui. Cîțiva aplaudară. Judith se înclină și surîse orchestrei... „În scenă, în scenă !"... cu o evidentă stăpînire de sine...

[1] Ia te uită ! (fr.)

— Foarte bine, exclamă Julian, foarte bine!

Judith se întoarse spre el şi îi spuse :

— Îţi mulţumesc Julian. A fost foarte amuzant.

— Da, se vede pe faţa ta că, într-adevăr, aşa a fost.

Ochii lui, pe care oboseala îi făcea strălucitori, o străfulgerară cu o privire foarte pătrunzătoare.

— Ce păcat, spuse el, că eşti atît de nefericită !

— Dacă ar fi adevărat — replică Judith, îndreptîndu-se spre scaun — ar fi într-adevăr păcat... sau poate că ar fi şi amuzant.

— O, nu fii enigmatică cu vechiul tău prieten.

Judith rîse şi îi întinse mîna.

— Noapte bună, Julian. Du-te la culcare. Eşti atît de obosit, încît abia mai poţi să te ţii pe picioare. Mîine vom începe să ne amuzăm nemaipomenit. O să stai puţin pe aici, nu-i aşa ?

— Da, desigur că da. Cred că împrejurările îmi sînt acum favorabile... Am spus întotdeauna că ştiu să aştept pînă îmi va veni rîndul.

— Da, ai spus-o. Ai fără îndoială *flair*, eşti plin de *finesse*... Noapte bună.

Făcîndu-i semn cu mîna, îl părăsi.

Avea să se întîmple ceva... Julian venise aruncînd umbre înaintea şi în urma lui. Lucruri de mult uitate. prindeau acum viaţă. Vechea boală a amintirii avea să reînceapă, iar în faţa ei nu se întrezărea nici o licărire.

9

În mijlocul acestei mulţimi dense şi opace, în acest mediu, unde căldura nesănătoasă se îmbina cu feţe bolnăvicioase, cu mirosul greoi al parfumului femeilor şi aroma de mîncăruri alese, dansuri senzuale, surîsuri la comandă, trupuri moi, transpirate, încolţea şi înflorea răspunsul lui Judith către Julian. Înrădăcinat în împotriviri, hrănit de abile artificii, crescu, devenind plantă curioasă, viguroasă, puternică şi tot mai surprinzătoare, o dată cu fiecare lovitură a memoriei trezite.

De data aceasta o va salva Julian, desigur, cu ascuţimea minţii lui şi cu înţelepciunea lui, desigur această experienţă necunoscută a lumii senzuale, sentimentale, intelectuale, pe care i-o prezenta, care-i era încă inaccesibilă, aceasta o va face ca, o dată cu trecerea timpului, să îngroape trecutul sub o lespede imuabilă.

Julian nu arăta deloc că ar dori-o, nici prin priviri, nici prin atingeri. El îşi ţesea pînza cu vorbe. O înţelesese şi-l simţi apropiindu-se de ea încetul cu încetul.

Devenise tovarăşul perfect, inseparabil, flecărea şi schimba tot felul de impresii sceptice cu mama, făcîndu-i comisioane, fiind întotdeauna la dispoziţia ei cu maşina, ducîndu-le să asculte muzică, oferindu-le mese delicioase, jucînd tenis cu Judith şi cu cunoştinţele ei de la hotel.

Ajunse pînă acolo încît să afirme că tenisul era bun pentru astmul lui şi jucă într-o compe-

ţie ca partener al ei, iar în finală fură bătuţi, cu foarte puţin, de doi brazilieni, frate şi soră, în mijlocul unui entuziasm delirant.

Maşina lui aştepta lîngă teren ca să o ducă departe de mulţimea înăbuşitoare. Toată o apă, obosită, ameţită de căldură, se lăsă să cadă lîngă el.

— O să încercăm să găsim un loc unde să ne scăldăm, spuse el.

— O, da !

— Şi vom mînca la han şi ne vom întoarce tîrziu.

— Da, Julian, am petrecut clipe atît de frumoase împreună, o să mi le amintesc întotdeauna.

Judith puse mîna pe genunchiul lui, iar el îi surîse, dînd din cap, cu un zîmbet simplu, frăţesc... Încercase cît putuse mai tare să o ajute să cîştige. Judith îi era recunoscătoare pentru că reuşise să o urmeze în fanteziile ei.

Au luat drumul şerpuind spre colinele plantate cu vii, tăind aerul electrizat care părea că freamătă şi se deschide în faţa lor în unde vizibile. În acest timp, soarele se lăsa uşor spre asfinţit, pe un cer complet senin, fără urmă de nor, imens asemenea unei lămpi însîngerate. Razele nu mai atingeau drumul şerpuitor, străjuit de stînci, abrupt, prin care treceau acum. Verdele devenea cenuşiu, iar o răcoare liniştită, încîntătoare, se lăsa uşor. Apoi dumul se pierdea printre păduri singuratice şi, în fundul viroagei, Judith reuşi să descopere un rîuleţ care sărea din piatră în piatră, în mici cascade.

— Opreşte aici, Julian, iată un loc unde putem face baie. O luă la fugă spre apă, în timp ce Julian o urma cu costumele de baie şi cu halatele.

Rîul nu era adînc, presărat tot cu stînci, imposibil să te scalzi acolo.

— Să mergem mai departe, o să găsim noi un loc bun.

Deodată, ajunseră la o cotitură, în inima pădurii, unde rîul începea să fie adînc şi mai lat, apoi cădea într-o cascadă blîndă, într-un larg bazin înconjurat de stînci. Aici se oprea liniştit, adînc, înainte de a se prăvăli din nou la celălalt capăt al bazinului într-o coloană răsfirată, pentru a fugi mai jos, tot mai jos.

— O ! Julian, ce loc minunat de scăldat ! E oare posibil ? Priveşte ce culoare... Ce-i la fund, calcar ?

Centura de stînci strălucea asemea unui argint şters, prin apa adîncă, albastră.

— Este destul de adîncă pentru a putea plonja, Julian, dacă vom îndrăzni să tulburăm această feerie... Ce făptură crezi că îşi are lăcaşul aici ? S-ar putea să ne farmece... Nu-mi pasă. De cînd tînjesc să fiu fermecată ! Nu crezi că, dacă intri în această apă, ai putea ieşi colorat în albastru, argintiu sclipitor, îngheţat ? Mi-ar plăcea să mă întorc astfel la hotel şi să apar în hol cu un păr lung, albastru argintiu, din care să picure apa ! Hai Julian, să încercăm împreună ! Nu am avut nici un fel de noroc, de o eternitate ; tu ai avut ? Poate azi ni se schimbă sorţii. Dezbracă-te aici, iar eu mă

duc. acolo, după tufa aceea de unde vei auzi doar glasul meu asemenea unei zeități nevăzute. Hai să ieșim din aceste veșminte de împrumut !

Și, într-o clipă, rostind aceste ultime cuvinte, îi veni în minte Jennifer, vorbind și rîzînd mereu, dezvăluindu-și umerii și pieptul, scoțîndu-și hainele. Un val de amintiri ; capul lui Jennifer arzînd în razele soarelui, trupul ei aplecîndu-se asupra apei — toate acele luni mai, cu măceși și alte flori de primăvară, asemenea unui vin cald care te amețește, zilele pierdute ale adolescenței, zile de afecțiune, de cursuri ; Done, Webster, Marlowe, zile de visări ; Roddy! Ce au devenit toate acestea ? Unde era acum Jennifer ? Pe cine încînta ea ? Își mai amintea de Judith ? Comparat cu acea bogăție tumultoasă, ce anemic și nesigur era sentimentul pe care Judith îl încerca acum ! Ce amăgire mizerabilă ! Era oare încă posibilă fericirea ?

Julian, slab, păros, în costumul lui de baie, încerca apa cu piciorul, cînd Judith a apărut în fugă din tufiș, alergînd pînă la apă, stimulîndu-și singură ardoarea ezitantă ; se opri pentru o clipă lîngă el, scoase un „Ah !“ și se aruncă în crepusculul lichid.

Julian se aruncă după ea și apoi ieșiră amîndoi.

— Nu ar fi trebuit să plonjezi astfel, îi strigă Julian. Să nu o mai faci ! Este o bucată de stîncă ascuțită chiar acolo, dedesubt, unde te-ai aruncat — ai fi putut să te lovești la cap. Ești o fată foarte rea !

Scoțînd un „Pfui !“ Judith îl stropi și dădu din picioare în jurul lui, lunecînd mai departe, înotînd pînă lîngă cascadă, simțind presiunea apei pe umeri. Apa era rece, soarele nu putea ajunge niciodată pînă acolo decît doar aruncînd pete de lumină printre crengile copacilor. Căderea apei făcea un zgomot ușor părea că rostește cuvinte blînde, pline de muzicalitate, fugitive.

Mișcarea apei era lină, netedă ca mătasea lucioasă a gîturilor lor arcuite.

— Aii ! strigă Julian.

Judith se uită împrejur și îl văzu la capătul celălalt al bazinului luptîndu-se ca să nu fie dus de apă. Judith rîse, dar Julian rămase serios și se trase afară, așezîndu-se în tăcere pe o stîncă. Judith văzu atunci că brațele și picioarele îi erau zgîriate și sîngerau. Se îndreptă spre el plină de remușcări și îi spălă sîngele cu apă spunîndu-i cuvinte mîngîietoare, pînă cînd durerea ascuțită se potoli. Trebuia să-și aducă aminte că nu era prea puternic ; șocul suferit și durerea îl făcuseră alb ca varul. Bietul Julian... cît de netede și catifelate erau picioarele ei pe lîngă ale lui.

— Mai intru încă o dată, înainte de a mă îmbrăca, Julian. Stai aici și odihnește-te !

El se așeză jos, privind-o în timp ce ea intră din nou în apă și, culcată pe spate, împingînd cu putere din picioare, ajunse în mijlocul unui curent de apă care o purtă spre malul celălalt. Apoi sări pe mal și rămase acolo, peste drum de el, zîmbind, cu apa curgînd de pe ea.

Ceva licări în ochii lui în timp ce o privea pe Judith ; nu era nici admirație, nici dorință ; era ceva aspru, ostil, ca și cum înfățișarea ei l-ar fi enervat.

— Oh, da, te pune în valoare și mai mult.

— Ce anume ?

— *Costumul.* Presupun că nu ți-ai dat seama.

— Nu ! zvîrli ea cuvîntul și se îndepărtă repede.

Au luat cina la un han alb așezat la marginea pădurii, cam la un kilometru mai departe. Același rîu curgea acum potolit prin grădina hanului, și o fată oacheșă, durdulie, cu coade groase negre ca pana corbului, le-a adus omletă, păstrăvi și salată și fructe, la masa lor de sub platan. Păsărele își spuneau ultimul viers înaintea înserării.

— Uită-te, Julian ! Nu-i așa că e un sturz ? Ce caută aici, departe de Anglia ? Poți să-ți imaginezi un sturz francez ? Parcă i-ar fi dor de acasă. Dintr-o dată, se simți cuprinsă de o nostalgie puternică. Și eu vreau să mă întorc acasă. Nu sînt făcută pentru călătorii. Din călătoria în Franța îmi voi aminti cel mai puternic de acest sturz și de baia noastră și asta pentru că m-au făcut să-mi aduc aminte de Anglia... Cînd eram la colegiu, aveam o colegă cu care mă scăldam adeseori... Ți-ar fi plăcut să o privești. Numele ei era Jennifer Baird...

— Oh ! cred că am întîlnit-o, spuse el așa de simplu, cu indiferență.

— O cunoști ? Cu mîinile crispate și cu inima zvîcnindu-i tare, Judith îi puse întrebarea, privindu-l cu ochii mari.

— Da, cred că așa o chema. Am fost în Scoția la niște veri de-ai ei.

— Cînd s-a întîmplat asta, Julian ?

— Dacă nu mă înșel, anul trecut. Da, îmi aduc aminte, spunea că a fost la Cambridge și că te cunoaște, dar nu părea să fi fost prea apropiată de tine. N-aș fi putut niciodată să-mi închipui, după atitudinea ei, că erați prietene intime.

Vocea lui Julian avea un ton de batjocură în ea.

— Nu, n-aveai cum să ghicești, îi replică înțepată și puțin disprețuitoare. Nu-i ea omul care să spună oricui... dar se opri, căci poate Jennifer nu se mai gîndise prea mult la ea în absență. Și atunci adăugă cu mult calm : Am cunoscut-o foarte bine cîndva. Spune-mi... Cum ți s-a părut ?

— Complet nebună. Dar era mult mai plină de viață decît mulți alți oameni pe care i-am cunoscut. O adevărată flacără, aș spune. Vocea lui era ambiguă, răuvoitoare.

— Așadar, nu ți-a plăcut ?

— Nu, și nici eu nu i-am plăcut, spuse el rîzînd. Dar trebuie să recunosc că avea în ea o anumită forță. Am intenția să o revăd cîndva. Cred că aș putea să o fac să mă placă.

— Nu cred că ai putea. Ar fi avut chef să-l rănească pentru îngîmfarea lui rece. Dacă îți închipui că poți să o duci, că faci din ea ce vrei, te plîng, și aș vrea să te văd încercînd. Îți vei

închipui că o poți cuceri ușor, dar într-o clipă, tocmai cînd ești mai sigur de ea, îți scapă printre degete... Ce-aș mai rîde !... În ceea ce mă privește, nu a fost necesar să o fac să mă placă, pur și simplu m-a plăcut.

Își dădu seama că vorbea cu patimă și tăcu, neputincioasă în fața asaltului puternic al trecutului.

Era prea dureros. La ce bun să mai încerce să treacă mai departe ? Nu te poți elibera niciodată de trecut. A fost destul doar un cuvînt ca tot trecutul să-i revină în minte și, într-o clipă, totul, cu excepția umbrelor, să devină fără valoare și lipsit de consistență.

Julian o urmărea, ridicîndu-și sprîncenele într-o atitudine de pretinsă politețe, observînd-o cît mai îndeaproape.

— Hai, hai, potolește-te, leoaică ! M-ai convins că cele mai grozave străduințe ale mele ar fi inutile.

Aplecîndu-se deasupra mesei, susținîndu-și fruntea cu amîndouă mîinile, își ascunse fața, cuprinsă de indispoziție și simțind un val de transpirație, ca și cum ar fi fost gata să leșine.

Julian luă struguri și remarcă :

— N-aș spune că nu mi-ar plăcea să o văd din nou călărind. Arăta grozav.

— Oh, da ! Cu fața încă ascunsă, adăugă, cu o voce slabă, dar care începea să-și recapete din fermitate : Chiar în clipa asta m-aș duce la ea, dacă aș ști unde aș putea-o găsi. Dar nu știu.

Urmă o tăcere, apoi Julian îi spuse cu blîndețe :

— Draga mea, dacă vrei, pot să ți-o găsesc eu.

Întinse o mînă peste masă, spre Julian.

— Nu, ajută-mă s-o uit, pe ea... să uit totul.

Îi bătu ușurel mîna cu palma și apoi se duse să plătească nota. Cînd se întoarse, o găsi liniștită, cu o față senină și zîmbitoare...

Cînd plecară din nou la drum, cerul era înstelat, iar întunericul care se lăsa înflorea asemenea unor răzoare cu panseluțe.

— N-ar fi mai bine să mergem acum acasă, Julian ?

— Nu, n-am de gînd să te duc încă acasă.

Stătea alături de el, tăcută și oarecum îngrijorată.

— E păcat că ești atît de nefericită. Cred că am mai spus asta și înainte.

Judith rămase mută.

— Ascultă-mă pe mine, ești absurdă că pui asemenea lucruri la inimă.

Aceeași tăcere.

— Nu faci altceva decît să te distrugi singură și nu merită. De ce nu-mi povestești totul ? Voi fi cît se poate de drăguț.

Judith dădu din cap, negativ.

— Te rog, drăguța mea, povestește-mi. Știi, lucrurile au tendința să ia proporții uriașe dacă le ținem închise în sinea noastră. O să vezi că o să te simți mult mai bine, după ce ți-ai vărsat aleanul.

Julian vorbea ca un părinte blînd, și o cuprinse cu brațul pe după umeri.

— Sînt îndrăgostită, șopti ea. Asta-i tot. Credeam că s-a terminat... Oh, vai mie, vai mie, ce îngrozitor !

Respira repede.

— Biata de tine !

— Nu trebuie să-ți fie milă. Își adună forțele. A fost o lecție bună pentru mine. Și apoi, de fapt totul s-a terminat, aproape că nici nu mă mai gîndesc acum.

— Este amestecată în toată povestea asta fata cu părul blond ?

— Jennifer ? Nu. Cu toate că și ea a plecat... și asta contribuie ca lucrurile să fie și mai rele... Apoi adăugă repede : Nu e vorba de cineva pe care îl știi.

Tăcerea lui însemna că nu se lăsa înșelat.

— În orice caz, urmă ea cu un glas ușor, m-am lecuit de un lucru : în viața mea nu o să mă mai îndrăgostesc niciodată. M-am eliberat de așa ceva.

— Oh, fetița mea, nu fii ridicolă, nu fii atît de proastă ! Să fim serioși, n-ai învățat bine nici alfabetul, sînt sigur. Poți oare să pretinzi că acel necunoscut ți-a secătuit toată puterea de a iubi, pînă la sfîrșitul vieții tale ? În cazul acesta, îmi pare rău, înseamnă că te-am supraestimat. Ah, crezi că îmi bat joc de tine și mă urăști. Și să știi că îmi bat joc într-adevăr. Da, da, și mi-e tare milă de tine... dar asta, natural, nu o crezi.

Vorbea cu mînie, încetinind treptat viteza pînă cînd trase la marginea drumului sub o stîncă. Se întuneca din ce în ce ; Judith mai curînd simți decît văzu expresia lui încordată.

— Nu o să crezi, murmură el și în clipa asta o să fii convinsă că nici nu există o altă brută mai mare decît mine.

— Nu. Era complet amețită. Cred că ai cele mai bune intenții, dar nu poți să înțelegi.

— Evident, cum ar putea un bădăran ca mine să înțeleagă sentimentele rafinate ale unei sensibile domnișoare.

— O, Julian cît ești de nedrept... de lipsit de bunătate.

— La naiba, oare nu vezi că te iubesc ? strigă el furios. Iată-mă în sfîrșit singur cu tine, pentru zece zile mizerabile, după ce am așteptat ani și ani ; ia aminte, ani și ani, și te găsesc disperată, tînguindu-te și plîngîndu-ți iluziile de școlăriță pierdute. Doamne Dumnezeule, nu ai atîta tărie ca să-i dai cu tifla unui tip care nu te vrea ? Nu ești oare deșteaptă și atrăgătoare ? Nu poți să rîzi ? Nu mai sînt și alții decît acela ? De ce sînt eu aici ? Fă-ți puțin de cap, măcar puțin... o să te ajut ! O să te scot din starea în care te afli, dar nu te *văita !*

După ce respiră adînc, continuă :

— Sînt aici, așa cum ți-am spus, pentru zece zile, am venit să te fac să privești în adîncul ochilor mei, nu prin ei, să te fac să nu mai zîmbești, și să fii politicoasă, răbdătoare și să-ți pară rău pentru mine — orice, în afară de indiferența ta blestemată ! De ce mă urăști ? Aș putea face atunci ceva din tine. La ură reușesc. Iată-mă ! Nu sînt în stare nici să dorm, nici să mănînc, atît mă arde dorința să te sărut, tremur cînd te văd, sînt furios cînd te văd că vorbești

cu alt bărbat, și în acest timp iată-te, pierzîndu-ți timpul cu totul felul de prostii sentimentale.

— Ei bine, atunci sîntem chit ! spuse ea cu energie. Iubesc fără a fi iubită și de asta sînt o proastă. Împărtășesc punctul tău de vedere. Și tu iubești fără a fi iubit, deci și tu ești alt prost.

Julian se întoarse spre ea încîntat :

— Te-ai înfuriat ! Am nimerit la țintă. Te-ai supărat !

— Ești imposibil !

— Nu, nu sînt, spuse el cu un ton blînd. Acum o să fiu cumsecade. Ascultă-mă, draga mea Judith. Tu nu ești genul de persoană care să aibă o mică poveste de dragoste nefericită și apoi să rămînă fată bătrînă pînă la sfîrșitul vieții. Judy, o fată bătrînă care a avut o decepție, așa se spune, nu ? Drăguța mea, spune-mi, ce rost are să fii atît de constantă ? Hai, găsește repede pe altcineva. Nici nu poți să-ți închipui cît de încîntător o să ți se pară cînd vei fi bătrînă, să-ți amintești de toate ființele pe care le-ai iubit. Este remediul cel mai bun, Judy, pentru indispoziția ta.

— Tu îl vei folosi, dacă... ?

— Dacă mă respingi ? Probabil. Dar nu mă respinge, în orice caz, nu fără a ști cum sînt. Iată-mă, aici, gata, la dispoziția ta. Neacceptîndu-mă pe mine, ai putea face de o mie de ori mai prost. O să am grijă să ne distrăm bine.

Tot felul de fluturi de noapte zburau și se învîrteau în lumina farurilor. Dincolo de cele două lungi raze ale farurilor, se întindea o

beznă adîncă. Cît erau de departe de Anglia ?

În cele din urmă, Judith spuse :

— Bănuiesc că asta nu-i o cerere în căsătorie, Julian.

Julian rîse.

— Nu, draga mea, nici gînd. Nu aș putea să mă gîndesc la ceva atît de lamentabil.

— Ah, văd despre ce este vorba, vrei să fiu amanta ta.

Auzindu-și vocea și cuvintele pe care le pronunța, Judith se întrebă dacă nu cumva visează. Avea sentimentul că spune lucruri de primă importanță, fără a le putea descoperi semnificația. Amanta lui Julian... ideea era, pentru anumite motive, profund revoltătoare.

O franțuzoaică, o austriacă, o rusoaică și acum o englezoaică... Dar poate că atunci mințise. Spunea atîtea minciuni cu privire la experiența lui.

— Nu sînt făcut pentru căsătorie, tot așa cum nici tu nu ești, îi explică el cu blîndețe. Poți să mă vezi în chip de soț ? Ce infern pentru un biet prostănac !... Și totuși, adăugă cu un oftat : mi-aș iubi copiii. Cum aș vrea să cresc un fiu ! Știu, însă, că nu voi avea niciodată unul.

— Dacă te-ai căsători cu Mariella, spuse ea, parcă tot din adîncul visului, l-ai putea crește pe Peter. I-ar place asta. Cred că ea te iubește.

Nu-i dădu însă nici o atenție, și atunci Judith se întrebă dacă nu cumva vorbise în gînd, sau poate adresîndu-i-se încet, vocea ei nu reușise să pătrundă starea de preocupare în care se afla Julian.

— Ce să facem unul cu altul căsătoriți ? continuă el. Ar fi o lungă serie de sîcîieli. Sîntem amîndoi atît de conștienți, de civilizați, de blazați... Ar fi jalnic !

— Așa ar fi.

— Dar, Judith, încîntătoare și frumoasă Judith, — pledă mai departe cu vocea lui adîncă și insinuantă, pentru cîtva timp, pentru cîtva timp ! Să ne avîntăm cu tot elanul, și apoi, de îndată ce începe să nu mai meargă, ne despărțim. Gîndește-te la ceea ce am putea să ne dăm unul altuia ! Ar putea fi foarte bine pentru noi, cred...

Judith își ținea capul în mîini încercînd să gîndească. Ce-ar putea să-i ofere Julian ceva de care ar avea ea nevoie ?

— Desigur, desigur. Am trăi și noi puțin în loc să gîndim numai. Te voi face să uiți, ți-o jur, și cîte alte lucruri ți-aș da, de care să-ți amintești, cîte ți-aș putea oferi în schimb... lucruri bune care au constituit ani de-a rîndul tainele mele, pe care ani de-a rîndul am tînjit să le împart cu alții, să le ofer inteligenței tale atît de vii. Nimeni altcineva, Judith, nu le are. Te așteaptă de mult timp, nimeni altcineva nu s-a apropiat de tine în gîndurile mele. Nu voi fi omul obositor și enervant pe care-l cunoști. Nu mai sînt așa. Am secrete. Lasă-mă să ți le spun. Te-aș îmbogăți cu atîta frumusețe și apoi te-aș lăsa să pleci. Nu crezi că e loial ? Nu merită oare de avut așa ceva ? Nu ai decît să te căsătorești după aceea și să faci copii dacă trebuie, dar îngăduie-mi să-ți dăruiesc eu primul toate astea. Încearcă-mă, Judith, încearcă-mă.

Nu poți să refuzi o încercare, Judith. Te doresc atît de mult !

Ar fi vrut să-și acopere urechile, căci se simțea total neputincioasă, gata, gata să cedeze eternei chemări.

— Julian, nu pot să-ți dau ceea ce dorești. Nu, nu pot ! Este un teribil pas pentru o femeie, nici nu-ți dai seama. După aceea nu mai poate da înapoi și să se simtă în siguranță în mijlocul lumii. Și s-ar putea să dorească acest lucru.

— Te voi ajuta să te întorci înapoi, dacă dorești să o faci. Dar nu cred că ai vrea. Nu vei dori să fii în siguranță. Nu-i ăsta genul tău. Oh, Judith, te cunosc mai bine decît te cunoști tu !

— Nu, nu.

Nu-și dădea seama cît de impenetrabilă era Judith. Ceea ce lua drept ființa ei, nu era decît o mumie cu o inimă de pulbere uscată... Nu era destul de perspicace pentru a o vedea. Rămase tăcut un minut și apoi spuse :

— Nu am te gînd să-ți cer ceva ce nu ai fi pregătită să-mi dai. Sper că aceasta ar putea veni. Dar pentru moment, tot ceea ce doresc, este să te ajut să trăiești mai bine, într-un fel mai suportabil. Vrei să te lași pe seama mea ? Vrei oare să-mi îngădui să te iubesc ?

— Poate, poate. Julian. Voi încerca. Voi încerca și eu să te iubesc.

Rostind aceste cuvinte lăsă să se audă și un suspin adînc.

— Draga mea !

Judith simţi triumful lui Julian. O cuprinse cu braţul pe după mijloc şi o sărută ; atunci, Judith se gîndi : „Acum, am fost sărutată de toţi trei."

— Dar, stai, Julian, aşteaptă, îi ceru ea, aproape gata să izbucnească în lacrimi. Nu mai spune nimic acum, du-mă acasă.

— Da, da, te voi duce acum acasă.

Vocea lui era blîndă şi afectuoasă. Voia să-i arate că răbdarea lui era nemărginită. De data aceasta ea fusese prinsă. De acolo, de pe colinele pe care se aflau, automobilul alunecă uşor în vale, prin liniştea minunată care învăluia totul.

Judith rupse tăcerea.

— Nimic nu are valoare, Julian ? Ceea ce faci nu are nici o importanţă ? La drept vorbind, nu are nici un rost să trăieşti.

Julian rîse :

— Biata mea Judith ! Hai să lăsăm asta. Trebuie să accepţi lucrurile aşa cum sînt. Resemnează-te şi compensaţiile nu-ţi vor părea chiar derizorii. A fost cîndva un timp, cînd... dar acesta a rămas acum în urmă. Atîta timp cît balanţa înclină mai mult spre lucrurile agreabile, sînt mulţumit că trăiesc. Nu mă mai deranjează acum că ceea ce rămîne e un lucru fără importanţă. Să ştii, Judith, că nu-i chiar aşa de greu să fii fericit.

— Ei bine, o să mă înveţi să fiu fericită.

Dar ascultîndu-l, se simţi zdrobită sub povara melancoliei. Vocea lui calmă avea rezonanţe dureroase în inima ei.

Îi spuse noapte bună, în holul gol, şi se urcă în camera ei toată în roz şi auriu.

Avea să fie amanta lui Julian... Era foarte sigur de ea, îi observase ochii triumfători şi gura zîmbitoare, cînd îi spusese noapte bună... Poate dacă s-ar fi oferit să-i fie amantă lui Roddy, ar fi acceptat şi el cu grabă. Nici el nu era făcut pentru căsătorie.

Dintr-o dată, îl dori pe Martin şi se aşeză la masă, încercînd să-i scrie o scrisoare. După cîteva minute însă, renunţă, avea capul prea greu, era prea copleşită pentru a mai fi în stare să se concentreze şi se culcă.

10

A doua zi, era *Jour de fête* [1], aveau loc mari baluri, carnavaluri, dansuri în toate hotelurile.

— O să facem turul tuturor, Judy, îi spuse Julian, şi după aceea o să luăm maşina şi o să ne ducem sus în vîrful dealurilor.

Îi mulţumi, declarîndu-i că e de acord. Julian era curtenitor, vesel şi afectuos. Liniile care îi brăzdau faţa parcă dispăruseră, iar asemănarea cu Charlie era foarte puternică.

Visînd la cele ce aveau să urmeze, Judith se vedea fără apărare, cu inima îndoită, atrasă din ce în ce mai mult spre el. Nu se va plictisi de ea prea curînd. Dar pornind pe această cale, ruptura de trecut avea să fie totală. Împreună, vor deveni nepăsători, eliberaţi, amîndoi aveau

[1] Zi de sărbătoare (fr.).

să smulgă vieții mizerabile tot ceea ce poate oferi ca plăcere, căci Julian îi promisese cu toată loialitatea că avea să-i dea exact ceea ce dorea, îi jurase doar că știa precis cum se obține fericirea și-i spusese că-i va arăta și ei. Iar ea îi dăduse libertatea să-i arate.

În mod deliberat, Julian nu-și făcuse apariția toată dimineața, așa că Judith rămăsese cu mama, tot privind la oamenii suferinzi, care treceau de la un izvor la altul cu paharul în mînă. După masa o petrecu împreună cu mama la croitor apoi, între ceai și ora cinei, rămase cu mama în holul hotelului, alungînd sau chemînd, plină de tristețe, amintirea lui Roddy. Mama o trimise să cumpere un „Daily Mail“, ediția continentală, pe care niște femei cu voci ascuțite îl anunțau în Piață. Cu lorgneta ei, mama parcurse listele noilor sosiți, cronica politică, noul accident de căi ferate din Franța. Căscă și observă că vacanța în Anglia, ca de obicei, era presărată de tot felul de asasinate și înecuri, căscă din nou și apoi se duse în camera ei să se odihnească înainte de partida de bridge.

Mai era încă o oră pînă la masă și Judith nu avea nimic de făcut decît să stea și să se gîndească la tot felul de lucruri.

Cu indiferență, parcurgea paginile prost imprimate ale ziarului. *Triplă catastrofă pe mare.* De ce întotdeauna triplă, ce puteau oare simți rudele și amicii celor care pieriseră într-o triplă catastrofă. Dar acesta era un accident special, localizat, ca și moartea într-un accident în autocar.

Accident în largul mării, dincolo de coasta Sainte Catherine Isle of Wight. Acolo erau Martin și Roddy. Au fost probabil martori. *Sfîrșitul tragic al unui tînăr și binecunoscut navigator.*

Judith avu chef să arunce ziarul, dar un nume îi sări în ochi și atunci citi pînă la capăt.

„O ceață groasă pe Marea Mînecii se presupune că a fost cauza morții domnului G.M.St.V. Fyfe, unul dintre cei mai cunoscuți membri tineri ai yacht-clubului Solent.

După informațiile obținute pînă în prezent, Dl. Fyfe, care era un înotător și un navigator experimentat, a plecat în ziua de... dimineață devreme, singur, cu micul său cutter „Garofița de Mare“. Spre amiază, s-a lăsat brusc o ceață groasă. Văzînd că nu se întoarce, prietenii săi s-au îngrijorat. A doua zi, pe coastă, în apropiere de Brooke au fost găsite un colac de salvare și alte epave identificate ca aparținînd cutterului D-lui Fyfe. Se crede că barca a fost lovită de o navă mare de pasageri, sau de altă navă voluminoasă, în dreptul capului St. Catherine, în timpul după amiezei, cînd s-a lăsat ceața. Corpul nu a fost încă găsit. Dl. G.M.St.V. Fyfe, care avea 24 de ani, era singurul fiu al defunctului Sir John Fyfe, K.C.B. [1] *și al Lady-ei Fyfe de la Manor House, Fernwood, Hants. Făcîndu-și studiile la Eton și Cambridge, era printre cei mai...*

[1] *Knight Commander of the Bath* (comandor al ordinului Bath) decorație britanică.

Urmau alte cîteva cuvinte, dar erau ilizibile, fiind prost imprimate.

Nu putea fi Martin, pentru că el era doar Mr. Martin Fyfe. Inițialele lui Martin erau... o, Doamne, să nu mă mai gîndesc la inițialele lui. Chiar în clipa aceea îi apăru în fața ochilor, scrise de mîna ei pe un plic, o dată mai demult : G.M.St.V. Fyfe, Esq. Inițiale atît de distinse, de frumoase... Dar nu putea să fie Martin, pentru că sus în camera ei se afla o scrisoare adresată lui și neterminată. Martin naviga liniștit cu Roddy și cu încă unul sau doi prieteni. Martin nu s-ar fi dus singur cu barca, pe ceață, pentru că asta era foarte periculos, și el nu făcea niciodată lucruri periculoase.

Corpul nu a fost încă găsit...

Dacă ar citi articolul în întregime, cu calm, ar vedea că era vorba de altcineva. Sau poate că era mai bine să nu citească... Cu toate că data... Ziarul era vechi de două zile... Dl. G.M.St.V. Fyfe, de două zile *Martin* nu mai exista...

Apoi se gîndi : „Dacă mă prefac acum că nu am citit asta ar fi ca și cum nimic nu s-a întîmplat. N-am să știu nimic și atunci va înceta să mai fie adevărat."

Pături ziarul cu grijă, îl luă cu ea și se urcă sus în cameră, unde se găti cu foarte multă grijă pentru cină. Avea să ia masa cu Julian la hotelul care promisese cele mai frumoase concursuri de dans și ea consimțise să se îmbrace cu rochia care îi plăcea lui Julian.

Julian comandase un menu ales și scump, și șampanie, iar lîngă tacîmul ei se afla un buchet de garoafe roșii. Ce mulțime agitată ! Decolteurile și brațele goale erau tare urîte, iar capetele acelea cu părul ondulat, cu totul de nesuferit. Oh, ce îngrozitoare este monotonia fețelor în mulțime !...

Julian o examina în ascuns, aruncîndu-i priviri rapide, părînd că e atent la mulțime. Bea fără întrerupere, iar liniile de pe fața lui erau foarte vizibile. Judith îi vorbi o clipă despre monotonia acestor figuri, despre capetele cu păr ondulat. Apoi dintr-o dată, îl întrebă :

— Julian, știe cineva că ești aici ?

— Nu, nici un suflet.

— Ai dat adresa de aici ?

— Nu, cartierul meu general e la Paris. Cînd plec așa, prefer ca lumea să mă aștepte și nu să mă urmărească.

— Ah, cît de înțelept ești, adăugă Judith rîzînd. Asta trebuie să-ți dea o asemenea impresie de libertate.

— De ce mă întrebi ?

— Pentru că mi-a venit așa, dintr-o dată, în minte.

Pentru că ar fi putut să-i trimită o telegramă. Era cel mai vîrstnic din familie și s-ar fi putut să fie nevoie de el pentru înmormîntare, pentru tot felul de alte motive... dar corpul nu fusese încă găsit. În curînd trebuia să-i spună : „Julian, Martin s-a înecat." Nu i-ar fi păsat prea mult, nu au fost niciodată prea apropiați unul

de altul, dar desigur împărtășiseră aceeași legătură de sînge a clanului. Trebuia să-i spună curînd.

Acum se dansa. Camera era plină de fum, de lumină, căldura era sufocantă, parfumurile, stăruitoare, greoaie. Toată lumea se ridica să danseze. Judith văzu înclinîndu-se în fața ei un tînăr american de la hotelul la care stătea, și îl auzi murmurîndu-i ceva.

— Nu acum, îți mulțumesc foarte mult. Poate mai tîrziu... îi spuse ea aruncîndu-i un surîs.

Ah ! marionetele astea absurde, care ridică și lasă capul cu o mișcare mecanică. Cum puteau oamenii cu un aer atît de serios, să se preteze la tot felul de clovnerii ? Dar nu erau ființe reale.

— Uite, Julian, tînărul spaniol, împotriva căruia am luptat la tenis. E încîntător, nu-i așa ? E pe punctul de a o da gata pe biată fata aceea. Uite ce surîs indolent are... Vezi, oricît de urît ar fi corpul unei franțuzoaice, e un *corp* de care nu se rușinează. Englezoaicele astea nu sînt decît un pachet de veșminte. Dacă le-ai dezbrăca, n-ar mai rămîne nimic. Asta-i toată diferența. Privește, au început să împartă surprizele. O, aș vrea un evantai, hai să dansăm !

Își tăie drum printre mesele îngrămădite și, trecînd pe lîngă un grup de francezi grași și mai în vîrstă, îl auzi pe unul spunîndu-i celuilalt, cu excitarea bețivului :

— *Mais regardez donc un peu ! En blanc — vois-tu ? Elle este bien celle-la. C'est tout à fait mon type.* [1]

Îi aruncau ocheade, ca din străfundurile unui vis.

După ce au făcut un tur de jur împrejurul camerei, Julian se uită la ea și o întrebă :

— Nu poți dansa în noaptea asta, ce-i cu tine ?

Îl fixă cu ochii plini de groază, fără să fie în stare să scoată un cuvînt. Avea motive, în curînd va trebui să-i spună, iar atunci cînd îi va anunța lui, va fi adevărat pentru totdeauna. Dar încă nu.

După cîteva clipe, Julian o ținea ca și cum ar fi purtat un lemn, ca și cum ar fi încetat să mai aștepte sau să dorească vreun răspuns, sau vreun ritm de la acest trunchi de lemn pe care trebuia să-l poarte. Nu ajuta la nimic să mai întîrzie... Totul pe lumea asta, bun sau rău, trebuie să aibă un sfîrșit... Sfîrșitul avea să vină atunci cînd vocea ei va rosti : „Martin s-a înecat". După aceea, avea să fie numai debandadă, confuzie, avea să fugă să se ascundă... Dar încă nu...

În rîsete și aplauze, începuse concursul de dans. Perechile se risipeau, făceau cerc cu un aer de netă superioritate conștientă. Cei doi mulatri brazilieni, fratele și sora, cîștigară. Trupurile lor erau suple, mici, capetele pline de mîndrie străluceau ca o apă neagră, privirile și buzele le erau visătoare, senzuale, triste.

[1] Uită-te puțin ! În alb — vezi ? E bine. Exact genul meu (fr.).

Membrele lor, mișcîndu-se, deveneau muzică și poezie. Consimțiră, în chip de cîștigători ai concursului, să execute un dans exhibiționist.

Cu obrajii împurpurați, cu dinții strălucindu-i într-un surîs, sora alunecă spre fratele ei, de la celălalt capăt al sălii. El îi întinse mîna și ea se opri cu un foșnet al rochiei lungi, galbene, apoi începură să se legene și să se rotească împreună. Se învîrteau, se opreau brusc, iar se învîrteau. O ridica pe sus. Ea rămînea suspendată, imobilă, rîzînd, intinzîndu-și piciorușele, apoi cădea ca o pană și din nou începeau să se învîrtească. O, de-ar dansa la nesfîrșit ! În timp ce ei dansau, oamenii puteau muri, în liniște, blînd, așa cum cade un dansator la pămînt. Să mai danseze !... Terminaseră, ținîndu-se de mînă, salutară și apoi dispărură.

— Așa dans mai zic și eu, exclamă Julian. Nu dansează decît unul cu altul. Bieții de ei ! Numai așa se poate învăța.

Roddy ar fi dansat cu micuța aceea cu priviri timide și cu surîsuri blînde. Asta ar fi făcut-o pentru a brava, nu din milă. Martin s-ar fi îndepărtat de ea cu un dispreț liniștit.

„Și-atunci, ca-ntr-o străfulgerare văzu marea căznindu-se
Cu trudă grea, cu-aprinsă bucurie,
Stîncile să-și plesnească c-un trup de copil mort".

Cu trupul lui Martin.

Toți erau foarte fericiți acum. Prin fumul gros care umplea încăperea, gurile și ochii tuturor rîdeau, excitați de vin și de dans. Baloanele și serpentinele se legănau, orchestra urla. Muzicanții își puseseră nasuri false și se ridicaseră în picioare, strigînd și sărind.

— *Oh ! Locul ăsta e un adevărat iad.*

Da. E chiar iadul. Fețe care se schimonoseau, corpuri obscene, flecăreli de papagali, voci de maimuțe, muzicanți ai infernului, cîntînd melodii vicioase, cu fețe înnegrite de nenumăratele păcate de nemărturisit.

Se făcu semiobscuritate, parchetul de dans se eliberă. În spațiul rămas gol, apăru o dansatoare aruncînd flori. Fustele albe, de balerină, se învîrteau în aer ca un nor. Apoi luminile se stinseră complet și atunci nu i se mai văzu decît marginea corsajului, și a fustei. Agrafele pantofilor și steaua pe care o purta pe frunte, toate erau impregnate de o substanță sclipitoare, așa fel încît nu se mai vedeau decît trei stele, și niște cercuri, bucle de lumină care se învîrteau fantastic în beznă.

Acum era momentul să se strecoare. Julian nu avea să-și dea seama.

Cînd se află în mijlocul pieței, Julian o ajunse din urmă.

— Unde te duci ?

— Trebuie să-ți arăt ceva. Vino cu mine.

O urmă în tăcere la hotel și urcă în urma ei sus în salon.

— Așteaptă aici pînă mă întorc.

Cînd a ajuns la hotel, își dădu seama că avea în mînă un balon roșu. Îi dădu drumul și-l urmări sărind de-a curmezișul camerei, asemenea unei mari bile.

În camera de culcare, în mapa de pe masă, găsi scrisoarea adresată lui Martin. „Cîtă tăcere, Martin ! Mi-ai lipsit..." Îndurerată, o rupse.

Acum trebuia să se întoarcă la Julian.

O aștepta în picioare, în mijlocul camerei.

— Julian, care sînt inițialele lui Martin ?

Julian se gîndi.

— Ceva, cam așa : St. V... G.M.St.V. „George Martin St. Vincent".

Julian ridică din sprîncene și dintr-o dată se îngălbeni.

— Ah da !

Ziarul era pe pervazul ferestrei ; se duse și-l luă.

— Ia-l și citește. Acolo unde am însemnat.

Făcuse un semn cu unghia.

Judith se înapoie în camera de culcare, încuie ușa și, după cîteva minute, îl auzi plecînd.

Atunci se aruncă pe pat și începu să-l plîngă pe Martin, pe care îl iubise, căruia îi pricinuise atîta durere și pe care îl lăsase cu lacrimi pe obraz, care ar fi trebuit să trăiască și să fie iubit și onorat de copiii lui pînă la adînci bătrînețe. Martin care era bun, în timp ce toți ceilalți nu erau. Martin care de două zile nu mai trăia, și era purtat de valuri. Martin pentru care bietul Roddy răscolise în zadar fundul mării. Martin care fusese drăguț, iar acum era complet distrus — devenise oribil — cu gura, ochii și părul pline de apa mării, iar trupul lui bine făcut avea acum să se umfle de apă, să devină inform.

La cine se gîndise oare cînd l-au înghițit valurile mării ? Oare se luptase, blestemase ? Sau poate că primise moartea cu brațele deschise, tocmai din cauza răutății și dezamăgirii pricinuite de o anumită făptură ?

— Martin, nu am vrut !

Martin părea a fi acolo, în cameră, în spatele ei, spunîndu-i :

— Mă simt bine.

Venise să o mîngîie.

Martin pășise acum în viața veșnică. Da !

Nu. Nu. Nu ! Era mort. Inconștient. Nu mai știa nimic. Nimic. Dincolo de orice posibilitate de a mai fi vreodată atins sau văzut. Dispărut pentru totdeauna !

PARTEA A CINCEA

1

ERA pe la sfîrşitul lui septembrie. Judith se întorsese din nou acasă, singură. Dimineaţa, după masa şi seara umbla de ici colo, solitară, urmărind alaiul colorat al zilelor. Dimineţi reci, învăluite într-o ceaţă albăstruie, care spre amiază se risipea uşor, transformîndu-se în după-mese strălucitoare, de un galben blînd, ca apoi să piară devreme, pline de melancolie, din nou învăluite în ceaţă, în roua argintie, strălucind slab pe peluza presărată cu frunze şi cu mere căzute din copaci, în masele somptuoase, purpurii, ale frunzişurilor ce păreau că se aprind sub lumina asfinţitului roşiatic, în stranii răsărituri de lună de culoarea bronzului.

Apele rîului se întindeau ca o mătase, cu un luciu uleios pe suprafaţa de culoarea măslinei. Plopii şi sălciile de pe maluri creşteau în două direcţii : se ridicau spre cer şi apoi coborau sub apă, unde ramurile lungi se scurtau, iar strălucirea pălea uşor.

La casa de alături erau lăsate obloanele, iar mesteacănul ruginiu îşi presăra frunzele pe peluza pustie.

În această tăcere ce te predispunea spre meditare, în această atmosferă caldă, plină de blîndeţe, Judith fiind singură în toată casa, în grădină, pe deal, vedea toate lucrurile înlănţuindu-se agale, în linişte, spre ţelul lor final ; şi încetul cu încetul, începu să simtă în ea prima emoţie nesigură a unei noi deşteptări.

Mama nu se întorsese acasă. Acum se afla la Paris şi avea să mai rămînă acolo.

În dimineaţa aceea cînd s-a dus lîngă patul ei şi i-a spus că Julian plecase, că Martin murise şi că ea nu se simţea prea bine, mama s-a arătat foarte bună şi înţelegătoare. Nu-i ceruse să facă nici o destăinuire, nu rostise nici un cuvînt de compasiune, ci, păstrîndu-şi, slavă Domnului, aerul ei de toate zilele, se ocupase cu multă atenţie de fiica ei, căutînd să-i menţină bunăstarea fizică, reanimînd-o cu sticle de apă caldă şi cu coniac, iar în ziua următoare a renunţat la cura ei, plecînd definitiv de acolo. Au călătorit cu maşina prin Franţa, Italia şi Elveţia. După lungi intervale de tăcere, mama comenta ca de obicei, pe un ton incisiv, despre locurile şi oamenii pe care îi întîlneau, despre mîncare sau îmbrăcăminte ; vorbărie din aceea care nu cerea o atenţie încordată şi la care se putea răspunde cu uşurinţă. Prin acel înveliş de plumb care îi încercuise creierul. Judith băgă de seamă la maică-sa, strădania de a-i veni în ajutor şi pentru asta îi fu recunoscătoare. Dar cînd, după trei săptămîni, mama începuse să facă planuri pentru ca să petreacă împreună toamna la Paris, Judith îi ceru voie să se în-

toarcă acasă. Fu primul impuls spontan al unui suflet chinuit, pentru care părea că nu mai există posibilitate de salvare.

Impulsul era slab, dar tenace ; trebuia să se ducă acasă, să fie singură, să înceapă să muncească, să scrie o carte, trebuia să facă ceva într-un fel... Consimţind, mama nu a putut să-şi ascundă uşurarea pe care o resimţea. Cît de plictisitoare fuseseră desigur, aceste săptămîni pentru ea !

Întorcîndu-se acasă, Judith revăzu Anglia cu sentimentele unei fiinţe care se trezeşte înainte de zorii zilei, istovită de un coşmar, o fiinţă care în faţa realităţii confuze ezită, dă înapoi şi, încetul cu încetul, se simte pătrunsă de o vagă uşurare, de o slabă speranţă, în aşteptarea ridicării zorilor.

În fiecare dimineaţă îşi spunea : „Azi voi începe să scriu, voi începe din nou să studiez la pian, voi scrie la colegiu ca să mă ajute să obţin o slujbă..."

Dar fiecare seară o găsea tot cufundată în singurătatea aurie, mîngîietoare a grădinii, indolentă şi inertă. Nu găsea nici un subiect care să-i poată oferi materialul necesar pentru cartea pe care se gîndea să o scrie, nici un fel de piesă muzicală care să nu i se pară prea grea pentru a o studia, nici un post pe care să nu-l considere total nesatisfăcător.

Apoi, într-o după masă, se opri în faţa pianului, ezitînd, deschise în cele din urmă capacul, se aşeză jos şi începu să cînte Chopin, Schumann, Brahms, Debussy, Ravel... cîte puţin din fiecare... poticnindu-se, renunţînd, reluînd. După două ore se opri. La început, mîinile nu o ascultau, dar după cîtva timp începuseră să-şi aducă aminte, şi le forţă să-şi amintească. Trebuia să exerseze ! Game şi tot felul de exerciţii, era prea umilitor să fie la discreţia unor degete ţepene şi stîngace.

Privind în jurul ei în salon, văzu că nu era nici o floare. Luă un coş şi ieşi în grădina învăluită în ceaţă, plină de miresme amare, şi culese dalii şi trandafiri tîrzii. Cînd se apleca asupra florilor, petalele păreau să-i mîngîie obrazul în timp ce tijele cedau, unduindu-se vesele spre ea. Florile o iubeau şi păreau că o primesc cu căldură. Judith le alegea, le culegea, le mîngîia, le apropia de faţa ei ; forma, coloritul şi consistenţa lor îi dădeau o bucurie plină de voluptate. Era minunat să fii singură şi să culegi flori.

Îşi îndreptă privirile de jur împrejur, apoi în sus spre cer ; seara aceea era ca Jennifer.

Se reîntoarse în casă ca să pună florile în apă. În cămăruţa în care se păstrau vasele pentru flori, erau puse la uscat, pe ziare, buchete de levănţică. Începu să desprindă florile uscate, albăstrui, de pe tijă, punîndu-le în vase. Ce încîntător să ţină levănţica în mîini şi apoi să o lase să-i lunece printre degete. În ziua aceea, cu ani în urmă, cînd Roddy venise la ceai, îşi împlîntase amîndouă mîinile într-un vas cu levănţică, care se afla în hol, şi apoi îşi îngropase nasul în ele cu un prelung „ah !" de satisfacţie. Vasul în care îşi cufundase Roddy mîinile fusese

chiar acesta, pe care era acum gata să-l umple, unul dintre cele din *Famille rose*. Ea îi spusese că-i va face săculețe cu levănțică ca să le așeze printre batiste și cravate, cînd va înflori din nou levănțica... Cît de mult era de atunci !...

Și, dintr-o dată, prinse a tînji din nou după Roddy, dar de data asta nu era o durere plină de ură : acum se gîndea la el cu o tristețe aproape maternă. Și el, fără îndoială, se simțea singur acum. Ar fi vrut să-i dea levănțica, să se plimbe cu el prin grădina tomnatică, să stea amîndoi de vorbă în tihnă, bucurîndu-se de frumusețea și liniștea grădinii. Ar fi vrut să-i arate că nu dorea altceva decît să-i strîngă mîna și să-i spună că-i părea rău pentru el, că acum trebuiau să fie prieteni pentru totdeauna, amintindu-și de cel pe care amîndoi îl iubiseră.

Tocmai cînd termină de aranjat vasele cu levănțică prin camere, sosi și poștașul care îi aduse o scrisoare de la Julian.

„Judith,

Acum cînd știu că nu mai am nici o șansă, trebuie să-ți vorbesc pentru ultima oară, și după aceea nu-ți voi mai spune nimic. Dacă îmi răspunzi, te rog să nu-mi spui că speri că putem să rămînem prieteni. Nu putem, căci eu nu sînt dintre oamenii care au prieteni.

În noaptea cînd m-am despărțit de tine, am părăsit orașul acela oribil ; eram furios, îl blestemam pe Dumnezeu și toate ființele omenești. Mi se păruse că fusesem, printr-un îngrozitor vicleșug al soartei, frustrat de triumful cel mai

încîntător al vieții mele. După cum știi, nu am putut niciodată să accept înfrîngerea. În general, am reușit să obțin ceea ce am dorit. Am avut întotdeauna succes. Asta pentru că sînt un mare egoist și pentru că în ciuda paradei obișnuite pe care o fac, și a naturii mele ambigue și înșelătoare, nu prea mi se întîmplă să mă înșel vreodată. Știu foarte bine ceea ce doresc, merg direct la țintă, cu toate ocolurile și devierile aparente și, într-adevăr, Judith, într-adevăr te doream. Îmi spuneam : „Imbecilule sînt doar atîtea și atîtea femei care merită să fie dorite“și totuși, totuși nu izbuteam să mă conving. În ciuda strădaniilor întregii mele vieți, nu rămîn încă impasibil la praștiile și săgețile care mă lovesc. Iar cînd, în cele din urmă, nu le voi mai simți, nu va fi un semn, mă tem, că am devenit filozof, ci pur și simplu că mă găsesc în pragul morții.

Doamne cît de furios am fost ! Furios pe Martin, pentru că murise, furios pe tine pentru că ai fost atît de proastă ca să pui moartea lui la inimă, furios pe mine pentru că mă simțeam prost și ridicol, devenisem ridicol în fața propriilor mei ochi, pentru că îți mărturisisem, dădusem toate cărțile pe față și pierdusem.

Acum mi-am revenit.

Privind înapoi, văd că m-am înșelat. Nu ar fi mers deloc. Nu sîntem făcuți unul pentru celălalt. Nu aș fi putut să te fac vreodată să devii pasionată și asta era esențial. Ești glacială și de nepătruns. Și chiar dacă ai vreo flacără în tine rămîne tăinuită ; nu m-ai fi lăsat niciodată

să-mi încălzesc toată ființa mea. Îmi dau acum seama că nu aș fi primit de la tine decît acea atenție politicoasă, acea ușoară curiozitate, pe care le-ai avut pentru mine din ziua cînd ne-am întîlnit prima oară. Ar fi fost un joc plictisitor să încerc să fac să scapere vreo scînteie din tine. Aș fi obosit foarte curînd. Dar mai înainte de asta, te-aș fi făcut să suferi căci, moralmente, sînt un sadic... Nu ar fi fost grozav nici pentru unul nici pentru altul.

Cred că dorești să știi despre Martin. I-au găsit corpul pe plajă, două zile mai tîrziu, și l-au dus acasă, unde l-au înmormîntat lîngă tatăl lui. Tot timpul a fost vesel, era încîntat de navigare, bine dispus, iar în ziua accidentului, cînd a plecat, se afla într-o excelentă stare de spirit. Nu trebuie să-l jelești. Nu știa că era tînăr, că iubea viața și că acum nu o mai poate iubi. Nu o să îmbătrînească și astfel nu o să ajungă să nu se mai poată bucura de viață. Nu va plînge prietenii și iubitele dispărute, nu va tînji în zadar că nu-i poate urma. A fost norocos că a murit înainte de a dori... acest lucru... Dar, desigur, acestea sînt consolări deșarte. Și eu l-am iubit pe Martin al meu. Nu-l vom mai vedea niciodată. Și a ne spune că nu o să ne mai lipsească, atunci cînd o să murim și noi, nu-i nici o consolare. Mi s-a spus că mama lui Martin este liniștită și plină de curaj, credința completă pe care o are într-un Dumnezeu al iubirii o întărește. L-am văzut pe Roddy la înmormîntare, dar am vorbit foarte puțin cu el. Avea aerul nefericit. Într-o notă scurtă pe care am primit-o de la el, în legătură cu unele lucruri ale lui Martin, îmi spunea că moartea lui Martin este cea mai mare nenorocire care se putea întîmpla. Este singurul comentariu pe care l-a făcut sau îl va face sau pe care l-a făcut cel puțin față de mine. O să-și revină. Acum este cu prieteni la vînătoare în Scoția. Îți scriu toate acestea despre el pentru că... presupun că te interesează. *Dar nu știu nimic despre aceasta...* și nici nu am vreo dorință să știu... Ah, Judith, în ciuda a tot sînt foarte romantic și sentimental. Am amintirile mele care nu-mi pot fi luate. Ai fost încîntătoare, foarte bună și răbdătoare. Am făcut împreună lucruri foarte frumoase, lucruri bune, vii, deși presupun că prezența mea fizică nu a produs asupra ta aceeași impresie pe care a produs-o a ta asupra mea ; o stimulare și o îmbătare. Douăzeci de ani de aici înainte, cînd vei fi de mult măritată, cînd îți vei fi satisfăcut dorința deplorabilă de a avea progenituri, cînd vei fi o doamnă, corpolentă, casnică, mulțumită, îți voi scrie o singură frază pe o pagină albă :

„Îți aduci aminte de un han, oh, Miranda,
Îți aduci aminte oare ?“ [1]

Și, poate, pentru o clipă, vei tresări în învelișul tău de grăsime și îți vei aminti chiar ?... Dar nu ! Astea sînt doar cuvintele unui egoist sentimental. Căci hanurile de care îți vei aminti nu vor fi cele pe care le-ai vizitat cu mine, și mi-ai arătat limpede, — nu-i așa ? — că nu tre-

[1] Shakespeare — *Furtuna.*

buie să-ţi spun Miranda. De altfel, în ceea ce mă priveşte, e probabil că pînă atunci voi fi uitat farmecul băilor, al omletelor, al curselor nocturne în maşină, ca şi al citatelor mele. Tu vei fi o matroană placidă, şi eu un nebun bătrîn, uscăţiv, unul dintre acei indivizi cu faţa palidă şi ochi strălucitori, care urmăresc tinerele femei pe potecile pustii. Aşa că, *Miranda, totul s-a terminat, s-a terminat totul...*

Am recitit rîndurile acestea, Judith a mea, şi mi-am spus : „vorbe, vorbe, vorbe"[1], şi mă întreb : pentru cine, pentru cine se vor deschide învelişurile întunecate ale sufletului tău, pentru cine va ţîşni flacăra ? Mă opresc şi mă întreb cum de nu am reuşit în toţi aceşti ani să aprind flacăra din tine, să fac să ţîşnească puţină căldură, ca să-mi încălzească măcar mîinile, şi să visez la ceea ce s-ar fi putut întîmpla dacă nu aş fi fost aşa cum sînt, dacă totul ar fi fost diferit. Mă simt însingurat şi mă întreb ce o să mă fac fără tine. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu mă compătimi ! Te voi uita. Judith, cît de frumoasă îmi apăreai, dar nu erai niciodată reală. Şi în mine dăinuieşte mereu acel sentiment ridicol, că aş fi vrut să fac ceva pentru tine. Fără îndoială, nu este nimic de făcut ? Luna viitoare plec în Rusia. De ce ? Să ascult ceva muzică, să deprind puţin limba, să scriu articole (impresiile unui călător neoficial), să fac cîteva cunoştinţe, şi să te uit... În orice caz plec în Rusia. Rămas bun.

J. F."

[1] Shakespeare — *Hamlet.*

2

În noaptea aceea se trezi dintr-un somn adînc, ştiind în sfîrşit că Martin era mort ; încetase să mai fie un obiect de groază, luînd forma unui coşmar, îngrozit de propria sa moarte, observînd, acuzînd, reproşînd, dorind, citind tainele inimii ei, încetase să fie un Martin supravieţuindu-şi într-o altă viaţă fericită; era pur şi simplu un om mort, al cărui sfîrşit venise repede şi ca o binecuvîntare, ale cărui oseminte erau înmormîntate alături de cele ale tatălui său, amestecat acum cu pămîntul pe care-l îndrăgise atît ! Martin nu murise de supărare, nici pentru că duplicitatea lui Judith şi a lui Roddy ar fi acţionat asupra lui ca o forţă malefică şi l-ar fi împins la înec. Era foarte bine dispus, preocupat de o mulţime de lucruri într-o direcţie în care ea nu jucase niciodată un rol, astfel încît nu putea să strice nimic şi, chiar în mijlocul veseliei, cînd se simţise mai bine, murise. Înecul era o moarte bună, aşa se spune cel puţin. Acum nici fericirea, nici nefericirea nu mai aveau vreo importanţă pentru el. O iubise pe Judith, iar acum era total insensibil faţă de sentimentele, de remuşcările şi de regretele ei. Judith putea îndrăzni să se cufunde în acele adînci fîntîni ale durerii, dar apele erau acum limpezi şi de acolo avea să iasă purificată.

Mîine va fi în stare să-i scrie mamei lui Martin.

3

Îi scrise pe scurt, iar cînd termină, hîrtia era ici și colo pătată de cîteva lacrimi arzătoare; dar acestea erau doar pentru mama lui Martin. Nu avea să mai verse nici o lacrimă pentru Martin de acum înainte.

Și-a șters ochii și i-a scris lui Julian.

„Dragul meu,

Am fost nespus de fericită să primesc scrisoarea ta. Credeam că te-am pierdut și pe tine ca și pe toți ceilalți... Să știi, Julian, că ai făcut ceva pentru mine, ceva ce credeam că nimeni și nimic nu ar fi putut să facă. Ai făcut ca imaginația mea să nu se mai frămînte ca duhurile iadului din cauza lui Martin. Aceasta s-a datorat nu numai cuvintelor tale atît de înțelepte cu privire la moartea unui tînăr, ci mai ales faptului că acum știu că trupul lui a fost regăsit și că este înmormîntat în pămînt, așa cum dorea el, și că dragul nostru Martin nu mai este o epavă în mijlocul mării ostile. Totul a încetat de a mai fi anormal pentru mine, durerea mea este normală acum și pot suporta să trăiesc. Martin mă iubea, iar eu am fost crudă cu el și am așteptat prea mult pînă să-i spun că nu am vrut să fiu așa. Acum însă totul s-a terminat.

Îți mulțumesc din adîncul inimii pentru toate cele cîte mi-ai spus despre Martin și despre Roddy, pe care nu-l voi mai vedea, căruia nu pot să-i scriu ca să-i arăt cît de mult iau parte la durerea lui. Ai făcut un mare lucru pentru mine, iar acum îți va fi foarte ușor să mă scoți din gîndurile tale. Nu-i așa?

Julian, te-ai înduioșat în timp ce-mi scriai. Acum poate că îți pare rău, sau rîzi de tine sau de mine. Lucrurile între noi nu ar fi mers niciodată, ți-ai făcut o idee greșită despre mine, ai spus-o, de altfel, singur. Mulțumește soartei tale că te-a scutit să mă vezi în adevărata mea lumină. De cîte situații triste, de cîte complicații sau lucruri neplăcute am scăpat, datorită bietului Martin. Dar sper și cred că totul ar fi luat sfîrșit și ne-am fi despărțit rîzînd, înainte de a ne fi gîndit măcar să plîngem. Îți doresc succes și bucurii cu toate femeile care îmi vor urma.

Ce an a fost acesta și cît ne-am maturizat! Nu te voi revedea, într-adevăr, niciodată? După rămasul bun atît de elegant pe care ni l-am luat, ar fi fost prozaic să ne mai revedem, dar s-ar putea întîmpla totuși. Inofensivul meu Julian, tu n-ai fi în stare să faci rău unei muște — darmite femeilor tinere, care rătăcesc pe poteci singuratice. Țin foarte mult la tine și apreciez în mod deosebit înaltul tău simț moral, iar dacă ar fi să mor văduvă cu mulți copii, ți i-aș încredința să-i crești. O să ai atîția și tu, încît cîțiva în plus nu ar mai avea nici o importanță. Gîndește-te cît de fericit vei fi să-i instruiești, să-i sfătuiești, să-i admonestezi.

Ce-i cu Peter și Mariella? Trista, ciudata, adorabila Mariella și copilul ei. Viața lor plină de patetism mă apasă, dar din păcate nu pot să fac nimic pentru ei. *Numai tu poți, Julian.* Aș fi

vrut să am știri despre ei. Se spune că ar fi scoasă în vînzare casa vecină.

Sînt total dezrădăcinată și nu știu bine ce să fac. Trebuie să încep să mă gîndesc serios la ce voi face. Presupun că nu voi ieși din obscuritate în nici un fel. Altădată mă gîndeam cu certitudine că voi ieși. Te văd zîmbind cu răutate.

Da, Julian, voi fi pentru tine Miranda. Ceea ce am împărtășit amîndoi a însemnat tot atît de mult pentru mine ca și pentru tine, dar într-un fel diferit, și știu prea bine că nu se va mai întoarce niciodată.

Probabil că nu voi mai merge la nici un han, în viața mea, cu nimeni. Farmecul a dispărut din lume. Poate că nu se va întoarce înapoi decît în amintire și, fără îndoială, ultima sclipire pentru mine a fost aceea de care m-am bucurat împreună cu tine,

Judith"

4

Mama lui Martin a răspuns imediat, cu o caligrafie mare, feminină, demodată :

„Dragă Judith,

Desigur că îmi amintesc de tine... Cum aș putea uita persoane drăguțe și încîntătoare, cu glasuri dulci ; și pentru că ai fost prietena lui Martin, îmi ești dragă, așa cum îmi sînt toți prietenii lui, căci au contribuit atît de mult la fericirea lui...

Ai fost foarte bună că mi-ai scris. Îmi lipsește în fiecare clipă a zilei dragul meu fiu. Nu a existat niciodată un fiu mai bun. Dar știu că nu ar fi dorit să mă vadă amărîtă, așa că încerc să nu fiu. Se află acum în paza Domnului, și mă simt foarte aproape de el. Facă Domnul ca să nu mai treacă prea mulți ani, pînă cînd el cu mine și cu tatăl lui drag ne vom reuni din nou. Este foarte reconfortant pentru mine să știu cît de fericită a fost viața lui. Firea lui era luminoasă, de la naștere pînă în ziua în care a fost luat dintre noi ; cred cu adevărat că nici un nor, măcar, nu s-a abătut asupra lui. Aceasta este o mare consolare. Mulțumesc din nou, dragă Judith, și fii sigură că mama lui Martin își aduce aminte cu afecțiune de tine,

Eleanor Fyfe"

„Nici un nor". Avea să creadă asta, și să-și păstreze zîmbetul pînă la sfîrșitul zilelor ei, oricît de încercată și însingurată ar fi fost.

Poate, pînă în cele din urmă, era adevărat. Poate că Martin nici nu îngăduise ca refuzurile și capriciile unei femei să arunce pete întunecate pe însorita cale a vieții lui. La drept vorbind, fuseseră foarte puțin timp împreună, schimbaseră doar cîteva cuvinte ; la urma urmei, ce figură neînsemnată trebuie să fi fost aceea a ei, printre toate figurile miilor sale de zile. Încet, bezna se împrăștia. Scrisoarea lui Jennifer nu putea să întîrzie încă mult timp, și zorile aveau să se ridice asupra acestui sfîrșit al tuturor lucrurilor.

5

A venit într-o zi, cînd primul vînt rece începuse să șteargă tabloul pe care toamna îl zugrăvise. O zi în care luminile, umbrele, frunzele și aripile păsărilor se mișcau, zburau, sclipeau, fremătau, se opreau într-o armonie plină de neliniști.

„Draga mea,

Ceva mă face să-ți scriu acum. Adeseori am început, apoi am renunțat, dar acum simt că trebuie, ca într-o anumită seară, pe care tu poate ai uitat-o dar eu nu, cînd am simțit că trebuie să vin la tine, după ce nu te văzusem timp îndelungat, atunci cînd ai fost bolnavă. Cînd am plecat așa cum știi, am hotărît să stau deoparte pentru cîtva timp... Nu am putut să scriu, dar acum simt că trebuie. Ai așteptat și iarăși ai așteptat scrisoarea mea și te-ai gîndit poate că te-am uitat? Draga mea, să știi că nu te-am uitat. Poate că tu m-ai uitat, dar nu cred să fie așa. Este îngrozitor de greu să-ți scriu. După cum vezi, scrisul meu a devenit mai de necitit ca de obicei, cu toate eforturile mele. Colegiul îmi pare atît de îndepărtat! Studiile superioare nu mi-au făcut niciodată vreun bine, cu excepția că acolo te-am cunoscut pe tine, care ești un adevărat înger și o fată atît de adorabilă. Mă simt foarte îmbătrînită și schimbată. Ți-aduci aminte de părul meu? Îți plăcea. L-am tăiat, pur și simplu, pentru că părul lui Geraldine era scurt și m-am gîndit că și eu

trebuie să-l port ca ea. Acum, tot părul meu se încrețește și se ondulează și e minunat să fi scăpat de greutatea aceea care mă apăsa și de acele de păr care îmi zgîriau capul pe sub pălării. M-am gîndit că, tăindu-mi părul, avea să fie un mijloc bun să o rup cu trecutul; și, de asemenea, că voi fi o făptură diferită. În orice caz, nu puteam suferi ca Geraldine să-mi perie părul, după tine. Îți aduci aminte de Geraldine?

Draga mea, nu-i așa că mă urăști acum? În orice caz, ar trebui. Oh, ultimul semestru și noaptea în care mi-am luat rămas bun de la tine, încerc să nu mă mai gîndesc niciodată la asta, pentru că mă face să mă simt îngrozitor.

Ți-am promis că îți voi explica totul, dar nu mi se pare mai ușor acum decît atunci căci, orice s-ar fi întîmplat cu tine, ai rămas tot un copilaș inocent, în timp ce eu mă simt ca cea din urmă femeie coruptă și dezonorată. Ai trăit vreo poveste de dragoste grozavă? Am avut întotdeauna impresia că erai pe punctul de a te îndrăgosti de un bărbat. Poate că pînă acum te-a făcut să vezi ce înseamnă să fii îndrăgostită. Eu te-am îndrăgit teribil, din primul moment. Mă gîndeam mereu la tine. Apoi a venit Geraldine, mi-a deschis ochii asupra multor lucruri. Știi cum sînt eu, m-a orbit. Pur și simplu mi-am părăsit toți prietenii și orice altceva. Dar tot timpul mi-erai nespus de dragă. Poate că nu o crezi, dar este adevărat. Nu puteam să-ți explic însă cum mă simțeam. Nu-mi păsa. Aveai grijă de mine și mă sărutai ca și cum ai fi fost mama mea (nu mama mea adevărată,

care este îngrozitoare, una dintre acele femei fără buze. Presupun că natura a dorit să restabilească echilibrul și asta explică buzele mele). În cele din urmă am terminat prin a mă simți atît de fîstîcită, încît m-am gîndit că lucrul cel mai bun pe care puteam să-l fac era să plec. Geraldine era genul acela de femeie crampon, știam că avea să fie tot timpul prezentă și nu doream ca voi două să vă cunoașteți, știam că era din fire geloasă (este omul cel mai gelos pe care l-am întîlnit vreodată). Și atunci mi-am dat seama că raporturile dintre mine și tine nu mai puteau fi fericite. Era o încurcătură drăcească. Nici nu pot să mă mai gîndesc. De aceea a trebuit să plec, să încerc să uit totul. Asta sînt eu. Sînt atît de lașă! Am plecat cu ea în străinătate și trebuie să recunosc că m-a făcut să mă simt extraordinar. La început, am fost absolut fascinată, hipnotizată și am cutreierat împreună toată Europa. Știi că nimic nu poate să mă împiedice să mă bucur nebunește de viață, în special cînd este ciudată și extravagantă — și așa era! Mai apoi am întîlnit unul sau doi tipi care s-au îndrăgostit de mine, și m-am îndrăgostit și eu puțin, știi că întotdeauna mi se întîmplă așa ceva. Geraldine a fost cuprinsă de gelozie și, pe zi ce trecea, mă acuza și îmi făcea tot mai multe reproșuri. Îmi era așa de silă de ea încît abia o mai puteam suporta. Niciodată nu înțelegea de glumă. Așa că, în cele din urmă, am părăsit-o și m-am întors acasă. Și acum continuă să-mi scrie scrisori pline de reproșuri, dar nu-i răspund.

Draga mea, pari să fii atît de departe de mine acum! Nu voi găsi pe nimeni vreodată care să mă poată înțelege așa ca tine. De ce ți-ai pierdut oare timpul cu mine? Nu valorez nimic și nici nu voi valora vreodată ceva. După cum vezi, acum sînt acasă, dar n-o să rămîn prea mult timp. Sînt prea multe figuri dezaprobatoare în jurul meu. Aștept să fac rost de ceva bani și o să plec din nou în străinătate, voi călători din nou. Întotdeauna am prezis că o s-o termin prost, ți-amintești?

Cred că nu ne vom mai întîlni niciodată. La ce bun? Fără îndoială, acum ești absorbită de preocupări și de ființe noi, iar eu, trebuie să mărturisesc, m-am schimbat în rău. Sînt o femeie pierdută. Ar însemna să nu mai nutrești nici un sentiment de dragoste pentru mine. Și asta nu aș putea suporta. Dar scrie-mi și spune-mi totul. Aș vrea să fiu cu tine înapoi la Cambridge, doar pentru o zi, chiar și pentru o oră — doar tu și cu mine. Dar așa ceva nu se mai întoarce niciodată.

Mă întreb dacă ți-ai tăiat părul. Era frumos, cu cărare la mijloc, atît de lins, de des, de negru, bătînd în arămiu. Nu ai putut să-ți schimbi această pieptănătură. Tu nu poți să te schimbi niciodată, nu-i așa? Cel mult poți să devii mai profundă, să vezi lucrurile mai limpede și să fii mai fidelă ție însăți. Eu mă voi schimba, dar nu trebuie să uiți că te voi iubi întotdeauna,

Jennifer."

Se așeză, strîngînd scrisoarea în mîini, simțind parcă o căldură familiară ridicîndu-se dintre foile de hîrtie, acoperite cu scrisul acela sensibil, fantastic. Acum, în timp ce inima îi bătea de ușurare, de bucurie și de surpriză, acum cînd Jennifer părea că se apropiase din propria ei inițiativă, cercetînd, întinzînd mîna, lăsînd-o să înțeleagă că avea nevoie de ea, acum în sfîrșit lucrurile se limpeziseră. Orice ar fi făcut Jennifer, orice ar face, ele două trebuiau să fie din nou împreună.

Luă un toc și începu să scrie :

„Draga mea,

Știam că scrisoarea ta avea să vină, pentru că o așteptam cu atîta înfrigurare.

Nu sînt nici preocupări, nici oameni noi în viața mea. Nu este nimic. Nu m-am descurcat prea bine fără tine, iar fericirea pentru mine pare că aparține unui timp îndepărtat, pe cînd purtai pălăria de pai verde, cu o ghirlandă de flori de trifoi roz.

În fine, ai explicat acum totul. Îți mulțumesc, draga mea. Poate că dacă ne-am fi explicat și una și alta mai bine, nu ar fi fost între noi atîtea lucruri neclare, atîtea eșecuri.

Sînt acasă, singură ca și tine, întrebîndu-mă ce să fac, de ce să mă apuc... Sînt complet liberă. Doresc să fiu din nou cu tine. Hai să ne întîlnim și să ne gîndim la un plan comun. Plec la Cambridge pentru o zi, la începutul trimestrului următor. Vino să ne întîlnim acolo. Nu aș putea suferi să te revăd, prima dată, într-un alt loc. Îți promit că nu-ți voi aduce aminte de trecut și nici de lucruri pe care vrei să le uiți. Nici eu nu vreau acum decît să privesc spre viitor.

Mă aflu aici într-o completă singurătate, este pasionant, dar periculos. Acest timp al anului îmi amintește întotdeauna de tine. Cum aș vrea să fii aici să ne scăldăm împreună, la amiază, cînd ceața este asemenea unui văl auriu, plin de căldură ; cum aș vrea să împarți cu mine mesele mele de fructe și, după căderea înserării, să rătăcim împreună pe rîul învăluit de o ceață albă sub razele lunii.

Spune-mi cînd vrei să ne întîlnim și voi fi acolo.

Cum să mi te imaginez fără părul tău minunat ? Al meu este așa cum a fost întotdeauna,

Judith".

Cîteva zile mai tîrziu, același poștaș aduse două scrisori. Una era răspunsul lui Jennifer, mîzgălit în mare grabă, aproape de necitit, pe o jumătate de foaie de carnet :

„Va fi atît de încîntător să te revăd, draga mea. Nu mă simt în stare să fac planuri, nici măcar să mă gîndesc. Ești singură și pare că ai fost teribil de nefericită. Oh, biata mea micuță ! Da, ar fi minunat să putem realiza ceva împreună, dar ce anume ? Știi, știi, *știi* prea bine ce-mi poate pielea. De ce oare dorești să te încurci din nou cu mine ? Amintește-ți cît de nefericită te-am făcut. Dar trebuie să te văd din

nou — să te privesc măcar o dată și va fi minunat. Douăzeci și patru octombrie, îți convine ? Voi veni la cofetăria noastră, unde luam întotdeauna ceaiul. Așteaptă-mă în sala din față, masa din colț, de sub geam. Voi fi acolo în jurul orei patru. Dacă pînă la cinci nu am sosit, nu mă mai aștepta. În orice caz voi veni cu mașina. M-am gîndit că dacă vin după-masa, asta îți va da posibilitatea să te duci la colegiu, să vezi pe unii și pe alții, dacă vrei. Eu nu am chef de așa ceva. Poate că vom putea trage undeva pentru noapte. Ce crezi ? Asta e tot ceea ce pot spune acum. Voi încerca să fiu punctuală. Dacă nu voi fi acolo (aici urmau cîteva cuvinte pline de cerneală, care nu puteau fi descifrate și, drept încheiere, o trăsătură de peniță disperată) — va fi atît de încîntător să te văd din nou.

J.“

Cealaltă scrisoare forma un pachet voluminos. O deschise și văzu o mulțime de pagini acoperite de un scris rond, neformat. La începutul primei pagini, o altă mînă scrisese ceva mărunt în creion, era scrisul lui Julian. Judith citi :

„Mi-ai cerut știri despre Mariella, iată-le. Cred că vei fi ghicit ceea ce eu nu am fost destul de perspicace, și nici nu m-a preocupat să bănuiesc, sau poate că ți-a și mărturisit, conform obiceiului vulgar de a mărturisi asemenea lucruri ? În aceste pagini este ceva care mă face să nu mă simt deloc măgulit în vanitatea mea, nici să mă ridic în propria mea stimă. Ceea ce îți trimit este doar pentru tine singură. După ce le-ai citit, distruge-le... Știu cît de discretă ești și, din anumite motive, te preocupă tot ceea ce e legat de noi și, ultimul lucru, dar nu și cel mai puțin important, ai acea conștiință artistică, sensul valorilor dramatice. Mi se pare că acesta ar fi un deznodămînt foarte potrivit. Cehov? Turgheniev?

J. F.“

Și dedesubt, urma scrisul copilăresc al Mariellei :

„Dragă Julian,

Cred că aceasta este prima scrisoare pe care ți-am scris-o vreodată. Adesea am dorit să-ți scriu, atunci cînd simțeam că nu mai pot să suport. Am început adesea, dar nu am îndrăznit să continui. Nu știu de ce o fac acum, poate tocmai pentru că moartea lui Martin mă face să simt o mare disperare. Nu mai am pe nimeni acum și el a fost întotdeauna foarte drăguț cu mine. Cred că și-a dat puțin seama, dar nu a spus nimic. Întotdeauna puteam să am încredere în el. Nu mi-am închipuit vreodată că nefericirea poate dura atît. O cunosc prea bine de ani și ani, dar mereu m-am gîndit că în curînd lucrurile se vor îndrepta, că ceva frumos se va ivi, dar, după cum se pare, lucrurile se înrăutățesc mereu, așa că nu-mi rămîne altceva decît să mă resemnez. Nu crezi oare că există „un demon“ care provoacă toată nenorocirea din lume? Eu cred. Ce voi face? Sînt complet sin-

gură. Dacă aș crede că Dumnezeu pleacă vreodată urechea spre noi și că îi pasă de cele ce ni se întîmplă, aș spune că el a fost acela care m-a făcut să-ți scriu, pentru că noaptea trecută am simțit dintr-o dată că trebuie să o fac, și am avut senzația că aș fi oarecum salvată dacă îți scriu. Hotărîsem să mă omor, dar după ce voi fi scris toate astea, nu cred să mai am astfel de gînduri. O să plec și nu o să mai văd vreodată pe nici unul dintre voi, dar voi continua să trăiesc.

Iată de ce îți scriu. Vreau să te rog să-l iei pe Peter și să ai grijă de el, știu că o să faci acest lucru mai bine decît mine ; tu îl iubești și întotdeauna ai spus că eu nu știu cum să mă ocup de el. Cred că e adevărat. Mă simt cu totul neajutorată în privința lui și foarte îngrijorată. Cînd s-a născut, l-am urît, nu l-am dorit. Nu ar fi trebuit să mă căsătoresc cu Charlie, așa mi-ai spus și tu ; apoi acest copil mă făcea să nu pot uita marea mea greșeală și pe bietul Charlie și vroiam să-l uit pe Charlie. Am crezut că nu voi putea să-l iubesc niciodată pe Peter, la început l-am urît chiar — eu eram atît de puțin făcută să am un copil — dar după cîtva timp am început să-l iubesc, era atît de drăgălaș și, în loc să mă facă să-mi amintesc de lucruri neplăcute, părea că mă face să uit de tot ce era neplăcut ; și atunci m-am gîndit că, în cele din urmă, poate aș fi fericită crescîndu-l. Și pe urmă, în acea zi cînd ai venit într-o permisie, pe cînd era micuț, am văzut cum te-ai uitat la el și am știut atunci că aveai să-l iubești și tu. M-am gîndit : „dacă îl iubește pe Peter, o să țină puțin și la mine", dar dimpotrivă, părea că îți plăceam și mai puțin... Mi-am dat seama de ce. Nu puteai să nu-l iubești pentru el și pentru că era fiul lui Charlie, dar, în același timp, era și al meu, și asta te făcea să-ți amintești, ori de cîte ori îl vedeai cu mine, de oribila noastră ceartă. De aceea doreai să-l ai numai pentru tine și spuneai la toată lumea că nu știu să mă ocup de el și că nu ar fi trebuit niciodată să am un copil. Căci asta spuneai la toată lumea, nu-i așa ? Bietul mititel ! Cred că aveai dreptate, căci pînă la urmă am început să fiu geloasă pe el. Oh ! Ce oribil e să fii geloasă pe propriul tău copil ! Dar îl și adoram, și nu puteam suferi să te văd cu el, încercînd să-l îndepărtezi de mine și să-l faci să te iubească pe tine mai mult decît pe mine. Plecam și plîngeam, am plîns atît în ultimii ani, încît compensează toți anii din viața mea în care nu am plîns. Cînd bietul Charlie a căzut pe front, nu am vărsat o lacrimă. Eram distrusă, mă mai frămînta și gîndul oribil al apropiatei veniri pe lume a copilului. Am simțit că mă transform într-o stană de piatră.

Apoi a sosit acea vreme cînd mă gîndeam că aveai să te căsătorești cu Judith. Știu că o iubeai, presupun că și acum o iubești. E atît de drăguță și de deșteaptă ! Am îndrăgit-o întotdeauna foarte mult pe Judith, iar ea a fost foarte bună cu mine. Mă străduiam să nu-mi pese dacă te vei căsători cu ea, pentru că era foarte potrivită pentru tine și pentru că te-ar face fericit dacă te-ar iubi. Dar nu cred că te

iubește. Nu pe tine te dorea. E îngrozitor să te gîndești că tu o iubești și ei nici nu-i pasă. Irosirea sentimentelor, nu pot să sufăr așa ceva ! Ce bine ar fi dacă toți acei care sînt iubiți fără să dorească, ar putea dărui această dragoste nedorită celor care se prăpădesc ca să o capete ; atunci nu ar mai exista abisurile acestea îngrozitoare, fiecare iubind pe cel care nu-l iubește. E ciudat că nu ți-ai dat niciodată seama că aș fi putut să te fac fericit, că te-aș fi iubit mereu, că aș fi avut grijă de tine, dar desigur e o prostie să vorbesc așa. Știu că sînt o proastă. Nu citesc niciodată cărți, nu am învățat nimic. Te-am exasperat întotdeauna, dar cred că dacă m-ai fi iubit, totul ar fi fost altfel. Aș fi învățat de la tine, aș fi făcut orice ca să-ți plac. Știu că aș fi reușit. Dar nu am simțit niciodată că ar merita să fac acest efort. Nu am fost întotdeauna decît ținta obiecțiilor tale, și nu te așteptai de la mine la altceva decît la prostii. E îngrozitor cît te enervam ! De ce m-am măritat cu Charlie ? M-a implorat și iarăși m-a implorat și întotdeauna am fost deprinsă să-i fac pe voie. Și apoi eram atît de tînără pe atunci, încît nu puteam să-mi închipui că lucrurile nu s-ar aranja, dacă voiam să se aranjeze. M-am gîndit că atunci cînd voi veni la tine și te voi anunța că mă mărit cu Charlie, îți vei da seama că nu mai eram un copil, că acum eram mare și aveai să spui *nu*, pentru că trebuia să mă mărit cu *tine*, și nu cu Charlie. Apoi furia care te-a cuprins cînd ți-am spus, și revelația disprețului tău pentru mine ! Cred că erai gelos, tu, cel care l-ai scăpat din

atîtea încurcături, nu puteai suporta acum să-l vezi îndreptîndu-se spre altcineva, mai ales spre o făptură ca mine, pe care o considerai, cred, prea proastă pentru ca să-l poată călăuzi. Bietul Charlie, știu că îl iubeai și te străduiai să fii un tată pentru el dar, ca să fiu sinceră, cred că nu te-ai purtat cu el așa cum ar fi trebuit. Cred că mîndria mea blestemată m-a făcut să mă căsătoresc cu el. Cînd s-a întors și mi-a spus că a jurat să nu mai vorbească vreodată cu tine, singurul lui frate, am simțit că totul era din vina mea și că nu mai puteam să-l părăsesc. Într-un fel, nu puteam să nu-l iubesc, era fermecător și avea atîta nevoie de mine ! Am jurat că o să-l fac să nu mai bea, și m-am gîndit că atunci, poate, aveai să-mi fii recunoscător și ați fi putut să vă împăcați. Bietul Charlie, poate a fost mai bine că s-a prăpădit, era atît de slab ! E curios cum s-a îndrăgostit de mine cînd s-a făcut mare. A existat deci cineva în viața mea care m-a iubit... M-a iubit cu adevărat. Și el dorea să aibă un fiu. Biata bunica, spunea că e o mare greșeală ca verii să se căsătorească între ei. Dar Charlie a răspuns că nu, era sigur că vom avea copii minunați... Poate că Peter va fi minunat. A moștenit talentul muzical al lui Charlie, fără a avea însă temperamentul lui exaltat și nervos. Vrei să-l crești tu ? Ai s-o faci mult mai bine decît mine. Nu aș fi fost în stare să scriu în felul acesta, dacă nu mi-aș fi pierdut speranța că vreodată te-ai putea îndrepta spre mine.

Cînd a murit Martin, m-am gîndit că poate o să te apropii de mine, erai singura ființă pe

care doream s-o văd, ar fi fost o asemenea mîngîiere ! Dar nu a fost posibil, ultima speranță s-a dus. Acum trebuie să mă gîndesc numai la Peter. Nu văd însă cum pot s-o fac, deși numai pe el îl am. Dar știu că pentru el e mai bine așa. Dacă aș ști că-i pot asigura toate condițiile, ar fi o mare ușurare pentru mine. Știu că nu vrei să-l trimiți la școală pînă cînd n-o să fie mai mare, și mă bucur căci e destul de plăpînd și nu e deloc ca ceilalți băieți de vîrsta lui,... tu administrezi banii, așa că știi cît are. Suficient, cred. Poate, din cînd în cînd, să mi-l trimiți și, cînd va fi mare, poate o să fiu în stare să-i explic, dacă o să mai trăiesc, ceea ce nu cred însă. Promit că nu mă voi amesteca niciodată în educația lui, dar te rog să nu uiți că, dacă ți-l dau pe Peter, nu este pentru că nu-l iubesc, *ci pentru că te iubesc pe tine* și aș fi dorit să fie al tău. Ar fi minunat să știu că fac ceva pentru tine. Asta m-ar face aproape fericită. Nu-l lăsa să mă uite cu totul deși știu bine că, de fapt, te iubește mai mult decît pe oricine altcineva. Înainte de a se naște, mă gîndeam mereu : „dacă acest copil ar fi al lui Julian, cît de fericită m-aș simți !“ Te iubesc atît de mult, și aș fi vrut să am copii de la tine și să sufăr pentru tine, deși eu personal niciodată nu am dorit copii. Știu că lumea spune că sînt atît de rece, de posacă, lipsită de orice feminitate ; așa sînt pentru oricine, pentru că, de cînd eram încă foarte tînără, m-ai absorbit în întregime. Pentru tine aș fi fost ca o flacără care te-ar fi mistuit. Dar întotdeauna ai fost atît de rece, atît de indiferent, nu mi-ai dat nici cea mai mică atenție, nu te-ai gîndit niciodată să-mi arunci măcar o privire. Nici prin minte nu ți-ar fi trecut că aș putea fi plăcută la vedere.

Mă cutremur la gîndul că l-am adus pe Peter pe lume ca să fie tot atît de nefericit ca și mine, sau să moară tînăr ca Martin, sau ca Charlie... Dar dacă tu ai grijă de el, probabil că totul va fi bine. Te rog, dacă te căsătorești, ai grijă ca soția ta să se poarte bine cu el. Vai, ce fac, este îngrozitor ! Te rog, ia-l cît mai repede. Nu-mi răspunde la această scrisoare, anunță-mă numai dacă vrei să-l iei și cînd să ți-l trimit cu educatoarea lui. Dar cred că ai s-o concediezi și o să-l educi tu singur. Nu mi-a plăcut niciodată educatoarea asta. Ei bine, acum mă simt extenuată, după ce am scris toate acestea, dar sînt bucuroasă că le-am scris. Nu o să mai am nevoie să mă prefac, efortul a fost îngrozitor ! Nu știu prea bine ce-am să fac... Cred că o să vînd casa. Nu pot suporta să mai stau acolo, după toate cele ce s-au întîmplat. A fost o casă nenorocoasă, așa că nu vreau să o păstrez pentru Peter. Cred că o să continui studiile veterinare, sau o să mă ocup, într-un fel sau altul, de cîini. Cu animalele sînt mai puțin proastă decît cu oamenii.

Oh, dragul de Martin, viața e teribilă fără el ! De ce nu am fost și eu cu el în barcă, asta m-ar fi scutit de atîtea dureri ! Crezi într-adevăr că nu ne mai întîlnim niciodată cu oamenii pe care îi iubim ? Știu că vei spune „nu“, așa că mai bine nu-mi răspunde. Uneori mi se pare că

totul se va aranja, sînt sigură că lucrurile nu se pot termina astfel.

Nu mai recitesc ceea ce-am scris. Am scris repede, știu că e plin de greșeli de ortografie și altele, și o să rîzi de mine, cînd ai să citești, n-am ce să fac.

Nu trebuie să mă disprețuiești pentru că ți-am spus că te iubesc.

Rămîi cu bine,
Mariella"

Sub semnătura ei, Julian adăugase cu creionul :

„Am trimis după Peter."

6

Era după masă, devreme, cînd taxiul intră sub bolta colegiului, iar Judith revăzu dalele roșii, pereții reci, tristețea oficială și urîțenia holului de la intrare.

Portăreasa era prietenă bună cu ea. Deschise ușa camerei, așteptîndu-se să întîlnească un surîs binevoitor, dar femeia în vîrstă care stătea la masă avea o figură necunoscută.

— Portăreasa a plecat ? întrebă Judith.

— Eu sînt portăreasa, domnișoară.

— Nu-mi amintesc de dumneata.

— Nu, domnișoară, abia acum am venit.

— Ah, da. Și cum îți place ?

— Puțin cam greu la început.

— Și eu am găsit la fel. Am studiat aici.

— A, da, domnișoară ?

Ochii ei păreau plictisiți în spatele ochelarilor. Se gîndea că erau acolo atîtea fete care veneau și plecau și că nimeni nu putea să se aștepte ca să se intereseze de fiecare...

Judith privi în jurul ei și apoi, dintr-o dată, se simți cuprinsă de panică. Totul i se părea străin. Nimic nu o mai recunoștea și nu o întîmpina.

Se apropiau pași amenințători, răsunînd tare, aspru, pe dale. Trecu un grup de fete în costume de gimnastică, uitîndu-se la ea stăruitor. Erau desigur studente din anul I. Nu recunoștea pe nici una dintre ele, și ca să evite privirile curioase, o porni de-a lungul coridorului pînă la scară.

O fată venea în goană pe scări, sărind cîte două trepte deodată. Văzînd-o, se opri, zîmbind cu timiditate.

— Helo, Judith !

— Helo !

Cum se numea ? Joan... Nu putu să schimbe mai mult de două, trei cuvinte cu ea. Avea părul blond, o figură obișnuită, cam prost făcută, dezordonată ca atîtea altele, dar surîsul ei era reconfortant.

— Ai venit să stai cîteva zile ?

— Nu, numai pentru o zi... să văd o persoană sau două. Cum merge ?

— Foarte bine. Ce faci ?

— O, foarte bine.

— Trebuie să zbor. La revedere !

— La revedere.

Era din nou singură.

Urcă scara îngustă, în spirală, și se opri sus, nemișcată. Nu se auzea nici un zgomot. Domnea liniștea obișnuită a după-mesei. Se strecură pînă la ușa directoarei, bătu, nici un răspuns. Apoi, bătu la ușile cîtorva camere, unde fețele serioase ale profesoarelor ar fi fost bucuroase să o vadă, dar nu găsi pe nimeni. Toată lumea era afară, la plimbare, pe această vreme minunată de octombrie pe care și-o amintea atît de bine. Mai rămăsese ușa camerei lui Miss Fischer, profesoara ei. Îi trimisese o notă lui Miss Fischer, spunîndu-i că va veni să se intereseze pentru o slujbă, să discute cu ea unele proiecte de viitor, să ceară o recomandare scrisă.

Dar cînd se apropie, auzi murmurul unei discuții înflăcărate și atunci o cuprinse un nou frison de panică. Lăsă să-i cadă mîna pe care o ridicase pentru a bate la ușă... și plecă repede. O mulțime de voci păreau că se țin după ea, cerîndu-i socoteală pentru intrarea ei acolo, în timp ce urca în grabă spre celălalt etaj.

Iat-o acum pe coridorul familiar, în fața ușii propriei ei camere, pe jumătate deschisă, cu un nume străin pe ea. Înăuntru nu era nimeni. Judith aruncă o privire. Nimic, nimic din ea nu mai rămăsese acolo. În locul albastrului, al roșului închis și al rozului, peste tot se îmbinau dungi portocalii cu negru. O adevărată armată de fotografii, puțin atrăgătoare, pe polița de deasupra căminului, cîteva farfurii și cești de porțelan roz, murdare, erau împrăștiate peste tot.

Numai fereastra rămăsese neschimbată, oferind privirilor vîrfurile înalte ale copacilor cu coloritul lor de toamnă. Dar crengile copacilor se înălțau acolo nemișcate în splendoarea lor, fără să se aplece cîtuși de puțin spre ea. Judith se simți total deposedată. Acolo în colț era camera lui Jennifer, cu ușa încuiată și cu un nume străin. Soarele îi trimitea spre ușă o rază încărcată de praf. De după colț, apăru o îngrijitoare purtînd o tavă cu veselă. Se opri, înroșindu-se de plăcere. Era Rose, care întotdeauna fusese atît de drăguță, de surîzătoare, de binevoitoare și care, odată, adusese din grădina mamei ei, și pusese pe masa lui Judith, un buchet de micșunele, ofilite de căldură. Rose era foarte bine și se bucura să o vadă pe Judith. Tocmai zilele trecute vorbise cu alte fete și își spuseseră cît de mult le lipsește Miss Judith. Nici ea nu avea să mai rămînă acolo mult, căci se mărita.

Pînă și Rose urma să plece în curînd. Acum, nu avea altceva de făcut decît să plece cît mai repede posibil, fără să fie văzută de nimeni. Se gîndise să se întoarcă și să se oprească la ușa lui Miss Fisher, dar acum îi era imposibil. În timp ce cobora, ori de cîte ori auzea ici și colo un pas apropiindu-se, o voce, inima ei prindea să bată cuprinsă de teroarea că fusese descoperită. Nimeni nu trebuia să o vadă strecurîndu-se pe furiș din locul unde, în presupunerea ei prostească, se întorsese neanunțată și se așteptase să i se facă o caldă primire. Locul era îngrozitor, un „Turn întunecat". Trebuia să scape

de acolo. Cum de s-a putut înșela timp de trei ani, crezînd că acel loc era prietenos și că îi ofe-rea siguranță — că putea să se întoarcă la el oricînd. După patru luni numai, o respinsese pentru totdeauna.

Din nou în marea curte, apoi de acolo repede spre taxiul care o aștepta.

Jennifer avea să înțeleagă întreaga oroare a acestei întîmplări, cînd îi va povesti. Începu să combine în mintea ei o povestire cît mai dramatică, pentru urechile lui Jennifer.

Orașul strălucea și zîmbea tainic în lumina soarelui, în după-masa aceea fără urmă de vînt; clădirile, turlele și străzile păreau scăldate în lumina aurie, prăfuită, a soarelui. Acolo, de asemenea, totul era cufundat în liniște. La ora asta, băieții erau pe terenurile de sport. În locurile unde altă dată întîlneai atîtea fețe cunoscute, acum erau numai chipuri străine, cei cîțiva studenți care i-au ieșit în cale aveau un aer foarte comun, neîngrijiți, ca niște școlari. Șovăi în pragul unei librării, dar trecu mai departe. A fi recunoscută i se părea acum o spaimă tot atît de mare ca și aceea de a nu fi recunoscută. Ce-ar gîndi să o vadă rătăcind așa, singură, cum ar explica prezența ei acolo?

Curtea de onoare a colegiului Trinity, în lumina soarelui, părea în doliu după Martin. Ai fi spus că încă nu-l uitase, că nu-i plăcea să-și prăpădească tinerii.

Dacă Jennifer ar veni mai repede, i-ar lua mîna și ar simți în adîncul durerii ei o stranie și voluptoasă emoție. Dar, să umble așa, singură, încolo și încoace, căutînd să se facă nevăzută, cuprinsă de un fel de rușine, căutînd o față cunoscută, dar în același timp fiindu-i teamă să întîlnească pe cineva cunoscut. Toate acestea erau îngrozitoare. Întocmai ceea ce se întîmplă cu cineva care revine după douăzeci de ani, ca să-și revadă universitatea.

Tony, probabil că se afla la Cambridge. Acum era *„fellow“* [1] la colegiul lui... Dintr-o dată, parcă simțind că ar fi fost pe undeva, prin apropiere, poate chiar după colț, intră repede la adăpost în cofetăria unde trebuia să se întîlnească cu Jennifer.

Tînăra fată care o servea întotdeauna o întîmpină cu un surîs. La vederea figurii ei zîmbitoare și primitoare, Judith își simți inima ușoară.

— Masa dumneavoastră obișnuită? spuse cu vocea-i blîndă.

— Da, îmi aștept prietena. Ți-o amintești?

— Da, desigur. Asta-i foarte drăguț!

O conduse la masa din colț, de sub fereastră, rămase puțin de vorbă cu ea, apoi fu chemată la altă masă.

Ceasul era aproape patru, se putea ca Jennifer să întîrzie. Ea întotdeauna întîrzia.

Cofetăria era goală, doar două femei în colțul opus, cufundate în șușoteli confidențiale, obișnuite la ora ceaiului. Ce căldură și ce colorit avea să aducă cu ea Jennifer! gîndi Judith. „Nu voi privi spre ușă. O să mă uit pe fereastră,

---

[1] Membru al corpului didactic al unui colegiu

apoi o să mă întorc dintr-o dată și o să dau cu ochii de ea!“

Acolo, în locul pe care-l alesese, o perdea roșie o punea la adăpost de privirile trecătorilor. Dacă întindea puțin gîtul, putea însă să vadă pe fereastră, de-a curmezișul, peste străduța îngustă, vitrinele magazinului din față, cu storuri albastre trase, iar geamul forma o oglindă sumbră în care se reflecta imaginea trecătorilor.

Toate orologiile bătură laolaltă ora.

Strada începuse să se populeze. Era amuzant să țină ochii ațintiți spre storurile albastre, unde vedea o întreagă lume de forme omenești, tăcute, fără substanță, și de automobile și motociclete, rămînînd oarbă în fața amestecului de ființe și de mașini reale care se adunau. Dacă ținea ochii ațintiți acolo, avea să vadă imaginea lui Jennifer înainte ca Jennifer să se apropie. La acest gînd, inima prinse a-i bate repede.

Sala începea să se umple. Sprijini scaunul lui Jennifer de masă și continuă să privească cu atenție.

Oglinda din față se goli dintr-o dată de orice formă. Cu ochii ațintiți asupra vidului nedeslușit, Judith așteptă. Două umbre se apropiară încet, apoi se opriră... Judith le privi cu mult calm, le recunoscu, fără să facă nici o mișcare de teamă sau de surpriză. Roddy se apleca să-și aprindă pipa. Recunoștea foarte bine mișcarea picioarelor lui, gambele lungi, silueta puțin adusă de spate. Îi discernea aproape profilul curios, turtit, mișcarea în sus a orbitei și a ochilor. Lîngă el era Tony, scund, cu mîinile în buzunare, capul ridicat în sus spre Roddy, făcînd ușoare semne aprobatoare ca și cum ar fi vorbit cu multă seriozitate. Zgomotul din stradă părea că se pierde, tăcut, ușor și, timp de o clipă învăluită în tăcere, nesfîrșit de lungă, abia ținîndu-și respirația, Judith îl văzu pe Roddy. Cum își aprinsese pipa, aruncă chibritul, își trecu mîna prin păr, cu un gest familiar, obișnuit, dădu din cap, rîse privind spre Tony, întorcîndu-se pe jumătate, apoi porni alunecînd împreună cu tovarășul lui de-a lungul geamului, dispărînd.

Așadar venise să-și vadă prietenul, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, ca și cînd n-ar fi căutat în mare corpul lui Martin, ca și cum nu ar fi existat nici un motiv să nu traverseze vasta curte de la Trinity, fumînd, rîzînd, vorbind.

Îi lipsea oare Martin ? Reușise să îndepărteze, cu acea mișcare caracteristică a umerilor, amintirea tragediei ? I se întîmpla vreodată să se gîndească la Judith, măcar o clipă, stînjenit ?

Tony putea acum să-l aibă în întregime numai pentru el.

Nici Martin și nici Judith nu se vor mai amesteca. Putea să fie fericit, să se apropie cît mai mult unul de altul, și niciodată Judith nu avea să mai pășească între ei, căci Judith nu mai exista. Despre ce vorbeau oare cu atîta înflăcărare, despre ce, despre ce ? Acea veche dorință de a ști, de a înțelege, o cuprinsese din nou pentru o clipă, urmată apoi de o totală beznă, și atunci și-a dat seama că de fapt nu-l cunoscuse niciodată pe Roddy. Nu-i aparținuse niciodată. Nici măcar o singură clipă nu făcuse parte din

viața reală. Nu fusese decît unul din acele vise care se repetă mereu, o figură pe care o vezi tot timpul într-o lumină anormală, cu o totală deformare. Acest vis o obsedase : ani de-a rîndul tot căutase să-i afle înțelesul, dar acum totul era terminat, se simțea eliberată.

Încercase din ireal să făurească realul. Odată, a avut puterea să-l scoată din făgașul lui și să-l aducă spre ea, să-i impună cu forța o anumită convergență, care nu ar fi trebuit să existe niciodată ; și rezultatul a fost un dezastru.

Brusc, păru că se trezește. Îl văzuse pe Roddy, chiar Roddy, în carne și oase, trecuse pe acea stradă. Ar fi putut să-l vadă aievea dar, în loc să-l privească direct, ochii ei stăruiseră asupra imaginii care se reflecta în geam. O umbră proiectată pe un ecran, apoi dispărînd. De fapt, niciodată Roddy nu fusese mai mult decît o umbră, era într-adevăr cît se poate de potrivit, era simbolic faptul de a-l fi lăsat să treacă prin fața ochilor ei, pentru ultima oară, în felul acesta. Căci, desigur, nu avea să-l mai vadă niciodată.

Era ora patru și jumătate. Nu se va mai uita pe fereastră după Jennifer. Atunci, pentru prima dată, îi trecu prin minte că s-ar putea ca Jennifer să nu vină. Făcu semn chelneriței și comandă ceai chinezesc și o chiflă.

— Nu o mai aștept pe prietena mea, probabil că a fost împiedicată de ceva.

Stătea acolo, sorbind încet ceaiul, fărîmițînd chifla. Numără de trei ori pînă la douăzeci, foarte rar, apoi privi spre ușă ; după care, numără din nou. Luă o revistă ilustrată de pe pervazul ferestrei și începu să o studieze. Dacă avea să se uite numai în revistă, fără să ridice capul, Jennifer va veni. Era cinci fără un sfert. Poate că Jennifer încurcase cofetăria. Poate că stătea și o aștepta în altă parte. Dar nu era posibil să fie așa. Poate încurcase ora, sau ziua...

Scoase atunci scrisoarea lui Jennifer din poșetă. Douăzeci și patru octombrie, ora patru. *Dacă pînă la cinci nu am sosit, nu mă mai aștepta.*

Ce ștersese oare acolo ? Se uită cu atenție la ștersătură, dar nu putu să descifreze nimic.

Orologiile începură să bată ora cinci. Cînd ultima bătaie încetă, Judith se ridică, plăti, și ieși afară, pe străzile fericite, unde acum nu mai avea să se teamă sau să dorească nimic.

Trenul ieși pufăind din gară.

Adio, Cambridge, loc în care ea nu mai însemna nimic, unde nu mai avea nici o legătură... Își închipuise că îi purta oarecare afecțiune. Sub o aparență politicoasă, cetatea universitară ascundea numai aversiune și dispreț pentru ea, pentru toate femeile, iar acum nici nu o mai cunoștea. Orașul se învăluia în cețurile obișnuite, cuprinzîndu-i și pe Roddy, pe Tony, pe toți tinerii, lăsînd-o pe ea să plece.

Cădea înserarea, pe lîngă tren treceau lanurile arate ; fumurile albe ale serii se lăsau încet în jos, grele, pe deasupra marii întinderi de un violet glacial.

Se întorcea acasă, pentru a se regăsi din nou în singurătate. La gîndul că ar putea fi socotită un obiect de compătimit, zîmbi, atît de totală era singurătatea ei.

Toţi o părăsiseră unul cîte unul ; Jennifer a fost ultima care a plecat. Poate că Jennifer nici nu se gîndise măcar o clipă să se întoarcă, poate că în ultimul moment nu a mai avut curaj. Înţeleaptă, Jennifer se scuturase de trecut, urmîndu-şi mai departe calea ; ea refuza să se lase trasă înapoi, în acele meandre ale trecutului, în toate acele complicaţii, pentru a se găsi din nou prinsă în mreje. Nu avea chef să se reîntoarcă la Judith, ca să o iubească din nou şi din nou să se frămînte, sau ca să-şi dea seama că totul era acum schimbat şi că în aceste zece luni viaţa le separase fără posibilitate de reîntîlnire. Da, încă o dată Jennifer îi scăpase... Nici nu avusese vreodată intenţia să se întoarcă.

Totuşi, Judith nu putea să se înduioşeze de soarta ei. Poate mişcarea continuă, zgomotul monoton al trenului îi împietrea gîndirea, liniştind-o şi aducînd-o într-o stare care semăna cu fericirea.

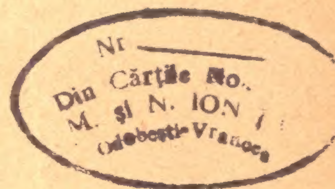
Cînd va sosi acasă, va găsi cireşul cel mare tăiat. Dimineaţa, văzuse grădinarul care împlînta toporul în trunchiul uscat. Nici măcar cireşul nu mai era. La casa de alături, avea să apară anunţul : *De vînzare.* Nici unul dintre copiii de alături nu-i fuseseră hărăziţi. Totuşi ea, din afară, pătrunsese acolo, în mijlocul lor, apropiindu-şi-i pe rînd, unul cîte unul. Pînă în

cele din urmă, ea fusese mai puternică decît toate forţele lor reunite.

Acum, în sfîrşit, Judith se simţi eliberată de toată slăbiciunea deşartă, de obsesia dependenţei de alţii. Acum nu mai avea pe nimeni altcineva decît pe ea însăşi şi aşa era mai bine.

Iată fericirea — acest vid, această stare incoloră, această stare lipsită de orice sentiment, de orice gînd.

Trecutul ei forma un mare cerc închis, care nu mai servea la nimic. În curînd va trebui să-şi pună întrebarea : „Şi acum, ce urmează ?“ Dar încă nu, nu chiar acum.



Lector: ANTOANETA RALIAN
Tehnoredactor: ELENA BABI

Tiraj 32 380. Bun de tipar 15.03.1974.
Coli tipar 15,5.



Tiparul executat sub comanda
nr. 40 059 la Combinatul Poligrafic
„Casa Scînteii". Piața Scînteii nr. 1
București
Republica Socialistă România